P.° G.° 29
Scansia N.° 2
…affale N.° 1

inv. A

Tassa delle Mercedi di Notari per le Copie dell'Instrumenti publici

Per copia publica d'Instrum.to che port. la somma di scudi 25. bai 30. —— 00.30

Da scudi 25. sino à scudi 50. bai 50. —— 00.50.

Da scudi 50. sino à scudi 100. bai 75. —— 00.75.

Da scudi 100. sino à scudi 150. scudo uno —— 01.—

Da scudi 150. sino à scudi 200. scudo. 1.20. —— 01.20.

Da scudi 250. sino à qualsivoglia somma scudo uno, e mezzo —— 01.50.

Le Copie però de Testam.ti in publica forma si pagano con l'aggiunta del quarto, e cor. scudi due, mà l'osservie è che non si paga mai l'intiero —— 02.

Le Copie dell'aditioni dell'Heredità con benef. di et Inventarij in publica forma si pagano con l'istessa mercede, cioè si aggiunge il quarto alli paoli quindici —— 02.

une [illegible]
[illegible]

ARCHIVIO
SOTTOSEZIONE DI STATO
COMUNE DI FOLIGNO
ARCHIVIO PRIORALE
4
FOLIGNO

ARCHIVIO

SOTTOSEZIONE

DI STATO

FOLIGNO

COMUNE DI FOLIGNO

ARCHIVIO PRIORALE

4

Municipio di Foligno

Archivio Priorale

STATUTI

SERIE I

Categ. I

Fascicolo 4

Statuti della Città

N. Progressivo dei volumi 4

STATVT. CIVIT. FVLGIN.
LIBRI I

De Mag.ci D. Pub.rij Iurisdictione eiusque obligationibus

cap. I.

Et si primo ingressu statuere, et statuendo premittere de electione, iurisditione, et officio pretoris magis iuxta potestatem nostram, nobis consonum et à iure nostro non alienum fuisset, cum super facultate, et auctoritate Mag.ci Dni. Gubernatoris, ut pote de re ad officium nostrum minime pertinenti ad S.mum D. N. siue eius pro tempore legatos siue Vice legatos statuere, et indulgere conueniat. nihilominus recolentes litteras quamplurimas in forma breuium de benignitate apostolica à Romanis Pontificibus Ciuitati, et Ciuitati nostre gratiose concessas extare de iurisd.ne et sup. auctoritate d.i Mag.ci D. Gubernatoris loquentes multaque alia disponentes, obligantes respettiue, prout in eisdem litteris ap.licis emanatis et obtentis latius continetur. Considerantes à dignioribus inchoandum fore initium annuente diuino numine Sup-

et premittere decreuimus, de Iurisd.ne facultate, et obligatione Mag.ci D. Gubernatoris Verum quia super premissis Breuia, seu lre predicte loqui et statuere uidentur, eas ad publicum omnium commodum, et ut Gubernatoribus predictis apertius in notitiam ueniant, et in earum obseruantiam libentius se accingant et ne ut paruipense à nobis seu neglecte omitterentur Breuia, seu litteras aplicas predictas fideliter ex suo originali extractas, et de uerbo ad uerbum transumptas registrari, publicari, atq. imprimi loco eorum que super facultatibus, et iurisditione dicti Mag.ci D. Gubernatoris dici potuissent, mandauimus ac concorditer deliberauimus. Addentes in leprendo tamen decretis, et constitutionibus emanatis ab Ill.mo et R.mo D. Cardinali de Vrbino Ciuitatis Perusie, Eiusq: alme Prouincie et Ciuitatis nostre à latere legato sub. cap. p.o siue sub incipiende que iura seruanda in premissis Gubernatores predicti obnoxij fiant teneanturq. ante omnia seruare statuta nre Ciuitatis ac de obseruando iuramentum in manibus Reu. Dni. Vicarij R.mi D. Episcopi Fulginaten pro tempore existentis in eius introitu prestare, et in dictorũ

Statutorum defectum Constitutiones Marchię et ubi
ex his omnibus occurrenti casui prouisum non
reperiretur, ius canonicum, uel Ciuile. Tenor lrar
et Breuium prędictorum est qui sequitur vt.

Paulus ~~Paulus~~ Papa Tertius ad futuram rei memoriam Ex=
poni nobis nuper fecerunt dilecti filij Communitas
et homines Ciuitatis nostrę fulginię, quod licet ex for=
ma statutorum dictę Ciuitatis confirmatione apca
roboratarum Gubernator ipsius Ciuitatis protempore
existens causas tertię instantię dumtaxat cognoscere
et terminare possit, causarum uerò primę et secundę in=
stantiarum tam ciuilium q. criminalium cognitio
ad potestatem, et Iudicem appellationum eiusdem
Ciuitatis respectiue pertineat, dispositumque insuper sit
per statuta prędicta cui penę pecuniarię quas perso=
nę inobedientes, ac treguas frangentes, et mandatis di=
cti D. Gubernatoris contrauenientes incurrunt ap=
plicandę sint Nihilominus, Gubernator eiusdem Ci=
uitatis, eiusque officiales, et ministri statutis huiusmodi
minime attentis in alienam messem falcem im=
mittentes sub uarijs coloribus, et pretextibus, in eo
presertim confisi, quod super gestis per eos ratione
illorum officij ad syndicatum stare, ac alias de illis ra=
tionem reddere, prout potestas et iudex pti. facium

cogendi non sint; causas prime et secunde instantie Eidi audire, cognoscere, et terminare, ac penas predictas sibi ipsis contra dictorum Statutorum tenorem applicare nituntur varia grauamina hominibus eiusdem Ciuitatis desuper inferendo maxima cum d.e Ciuitatis perturbatione ac scandalo plurimorum. Quare pro parte Coitatis et hominum prefatorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut in premissis oportunè prouidere de benignitate aplica dignaremur. Nos igitur considerantes parum esse Statuta fieri nisi obseruentur, uolentesque quieti eiusdem Ciuitatis consulere coitatis, et hominum ptorum supplicationibus Eidi inclinati, Volumus, et auctoritate aplica Statuimus quod Gubernator, et Ministri, et officiales pti in causis prime et secunde instantie Eidi atrocioribus Criminalibus causis et ciuilibus que

quantita

quantitatem seu ualorem decem ducatorum auri de Cammera non excedant, in quib. inter Gubernatorem, et alios dictae Ciuitatis Iudices preuentioni locum esse uolumus, dumtaxat exceptis etiam uigore quarumuis appellationum ad ipsum Gubernatorem, omisso medio interpositarum aut recursus, uel cuiusuis querele, seu quouis alio pretextu uel quesito colore se intromittere penasq. predictas sibi ipsis applicare non possint, nec ualeant districtius inhibentes sub excummunicationis pena moderno et pro tempore existenti dictae Ciuitatis Gubernatori, ne contra presentium tenorem quomodolibet facere

facere, dicere, uel uenire audeat uel presumat Irri=
tum quoq et inane decernentes, si secus super eisa
quoq quauis auctoritate contigerit attentari Non
obstantibus constitutionibus et ordinationibus ap=
licis, nec non priuilegijs, indultis, et lris aplicis
ipsis Gubernatoribus sub quibuscunq tenoribus
et formis concessis approbatis, et innouatis ceterisq
contrarijs quibuscunq. Datum Rome apud S.
Petrum sub anulo Piscatoris die xviij. Nobembris
M.D.xxxiiij. Pontus nri anno po Fabius Vigil

Dilectis.=

Dilectis filijs Comitati, et Hominibus Civitatis nostre Fulginie Paulus Papa Tertius. Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem. Cum sicut nobis nuper exponi fecistis, dudum vos quasdam à nobis informa Brevis lr̃as obtinueritis, hoc sub tenore Vtb. Paulus Papa Tertius ad futuram Rei memoriam. Exponi nobis nuper fecerunt di=lecti filij comitas et Homines Civitatis nostre Fulginie quod licet ex forma statutorum d. Civitatis confir=matione aplica Roboratorum Gubernator ipsius Civi=tatis pro tempore existens causas tertie instantie dumtaxat cognoscere et terminare possit: causarum vero prime et secunde instantiarum cognitio tam

Civilium

civilium, quam criminalium ad Potestatem et
Iudicem appellationum eiusdem civitatis res=
pective pertineat, dispositumq insuper sit per
statuta pta. cui pene pecuniarie quas persone
inobedientes, ac treguas frangentes, ac mandatis
dicti Gubernatoris contravenientes incurrunt ap=
plicande sint. Nihilominus Gubernator dicte Civi=
tatis, eiusq officiales, et ministri, statutis huoi
minime attentis, in alienam messem falcem im=
mittentes sub varijs coloribus, et pretextibus, in
eo confisi, quod super gestis per eos ratione illor
officij ad syndicatum stare, ac alias de illis ratio=
nem reddere, prout Potestas e Iudices pti.

faciunt

faciunt cogendi non sint, causas primę et secundę instantiaꝝ huiꝰi audire, cognoscere, ac terminare, ac penas p̄tas. sibi ipsis cond.^{or} statutorum tenorem applicare nituntur, uaria, grauamina hominibus eiusdē ciuitatis desuper inferendo in maximam d.^{e} ciuitatis perturbationem ac scandalum plurimoꝝ. Quare pro parte coitatis et hominum p̄toꝝ nobis fuit humiliter supplicatum, ut in premissis oportunè prouidere de benignitate ap̄lica dignaremur. Nos igitur considerantes parum esse statuta fieri, nisi obseruentur, uolentesq. quieti eiusdem ciuitatis consulere coitatis et hominum p̄toꝝ supplicationibus huiꝰi inclinati, Volumus et auctoritate ap̄lica statuimus q.d. Gubernator ministri, ac officiales p̄ti, in causis primę et secundę instantiaꝝ huiꝰi atrocioribus criminalibus causis et ciuilibus quę quantitatem seu

ualorem

ualorem decem ducatorꝫ auri de cammera non
excedent, in quibus inter Gubernatorem, et alios
dictę ciuitatis Iudices preuentioni locum esse
uolumus, duntaxat exceptis, etiam uigore quaru=
muis appellationum ad ipsum Gubernatorem
omisso medio, interpositarꝫ, aut recursus uel cu=
iusuis querelę, seu quouis alio pretextu, uel presito
colore se intromittere, penasqꝫ pdas. sibi ipsi ap=
plicare non possint, nec ualeant; districtius in=
hibendo sub excomunicationis pena moderno,
ac pro tempore existenti dictę ciuitatis Gu=
bernatori, ne contra pntium tenorem quo=
modolibet facere, dicere uel uenire audeant,
uel

presumant Irritum quoqz et inane decernentes, si
secus super his à quoqz quavis auctoritate contigerit
attentari. Non obstantibus constitutionibus, et ordina=
tionibus applicis, necnon privilegijs, indultis et lris
applicis ipsis Gubernatoribus sub quibuscunqz tenoribus
et formis concessis, approbatis, et innouatis, ceterisqz
contrarijs quibuscunqz. Datum Romæ apud S. Petrū
sub anulo Piscatoris die xviij Nouembre M. D.
xxxiij Pontus nri anno p.o Et licet statuta
Ubi longo tempore usu recepta fuerint, ac dictus
Gubernator alijqz eius officiales et ministri propte=
rea ipsis litteris (ut parest) parere et illis in ali=
quo contrauenire minime debuerint Nihilominus
tam

tam idem Gubernator, eiusq. officiales, et ministri, ac etiam Sedis Aplicę Perusię, et Vmbrię Legatus, Vice legatus, Auditores, ac alij Iudices, et officiales eiusdem litteris minime attentis sub uarijs pretextibus causas, primę et secundę instantiaȝ Eiusi audire, cognoscere ac terminare nituntur, in maximum eiusdem ciuitatis grauamen et preiudicium. Quare proparte uestra nobis fuit humilt. supplicatum, ut in premissis de oportuno remedio prouidere de benignitate aplica dignaremur. Nos igitur, ut eo firmius obseruentur, quo recentiori munimine fuerint roborata, preinsertas lrãs ex certa nrã. scientia approbantes, et confirmantes Eusi supplicationibus

inclinati

inclinati, quod de cetero moderni è pro tempore existen=
tes Gubernator, a Legatus, Vicelegatus et Auditores pdi.
eorumq. ministri, et officiales in causis primę et secundę
instantiarũ Civit. etiam vigore quarumvis appellationum
ad eos omisso medio interpositarũ, aut recursus, vel cuius=
vis querelę seu quovis alio pretextu vel quesito colore contra
preinsertas Lr̃as. Civit. tenorem, se intromittere non
possint, nec valeant, eadem auctoritate aplica tenore
pntium. statuimus, et ordinamus districtius inhibentes
Legato, nec non Vicelegato, Gubernatori, et Auditoribus
pdis, eorumq. ministris et officialibus, alijsq. Iudicibus
et personis ne contra preinsertas et pntium Lr̃as te=
norem

norem quicquam dicere aut facere, uel uenire audeant,
seu presumant. Decernentes sic per quoscunque Judices
tam ecclesiasticos quam seculares, quavis auctoritate
fungentes iudicari, et defeniri debere sublata eis
et eorum cuilibet quavis alr. iudicandi facultate
ac irritum et inane, si secus sup. his a quoque
quavis auctoritate scienter uel ignoranter conti-
gerit attentari. Et nihilominus dilectis filijs cu-
rie causarum camere apostolice generali Auditori uel
eius locum tenenti et Vicarij uenerabilium
fratrum nror. Spoletan. et Camerinen. Epor. in spi-
ritualibus generalibus, per presentes committimus
et mandamus quatenus ipsi, uel duo, aut unus
per se, uel alium seu alios preinsertas ac presentes
lras. ubi, et quando, aut quoties opus fuerit.
publicantes

publicantes faciant auctoritate nostra easdem preinsertas
lrãs firmiter, et inuiolabiliterobseruari Contradictores quos
libet, et rebelles per ecclesiasticas censuras et penas ap=
pellatione postposita compescendo, inuocato etiam ad hoc
si opus fuerit auxilio brachij secularis, non obstantibus con=
stitutionibus et ordinationibus apl̃icis, ac quibusuis priui=
legijs, et indultis, et lr̃is dictis legato, Vicelegato Guberna=
tori et Auditoribus, eorumq ministris et officialibus alijsq
Iudicibus, et personis sub quibuscunq tenoribus, et formis
in preiudicium premissor concessis, confirmatis et etiam
iteratis, innouatis, ac concedendis confirmandis, et inno=
uandis. Quibus omnibus, et singulis, etiam si de illis eo=
rumq tenoribus specialis specifica expressa et indi=
uidua, ac de uerbo ad uerbum, non aut per clausuras ge=
nerales idem importantes, mentio, seu queuis alia
expressio

expreſsis habenda foret, tenores huiòi ac si de verbo ad verbum insererentur pñtibus pro plene, et sufficienter expreſsis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac vice duntaxat specialiter, et expreſse derogamus; ceterisq; contrarijs quibuscunq;, aut si supradictis uel quibusuis alijs coiter, uel diuisim ab eadem sit sede indultum quod interdici, suspendi, uel excomunicari non poſsint per līas aplicas non facientes plenam, et expreſsam ac de verbo ad verbum de indulto huiòi mentionem. Volumus autem quod pro tempore existens legatus seu Vicelegatus prefatus ciuiles summam, seu ualorem trecentor ducator auri excedentes, ac

criminales

criminales, in quibus ultimi supplicij, seu alia corporalis pena de iure communi imponenda ueniat, ac alias, cum publicum scandalum oriri formidatur, causas ad partis instantiam seu ex officio, uel alias quomodocumq; iuxta eius facultates, etiam preuentus, audire, cognoscere, et terminare minime impediatur. Dat. Rome apud S. Petrum sub anulo piscatoris die v Aprilis M.D.XLVIII Pontificatus nri. anno quartodecimo. Blo. El. Fulgin.

Paulus Papa Tertius ad futuram rei memoriam. Cum sicut dilecti filij Coides, et homines ciuitatis nre Fulginie nobis exponi fecerunt, Barisellus, scalchi et socij milites, et alij executores birruarij nuncupati aliquo delicto, seu excessu in ipsa nra. ciuitate, uel eius comitatu, et districtu commisso antequam delinquentes condemnati existant excusationes con ipsos delinquentes faciendo ab ipsis delinquentibus pro eorum exicutionibus Eūoi solutionem ad eorum arbitrium

recipere

recipere, et exigere consueverint in maximum ipsius Coi=
tatis, et dominum eiusdem nre. ciuitatis et illius co=
mitatus, et districtus preiudicium et si per nos, quod
executiones ipse, nisi post q rei condemnati fuerint
non fierent, ac quod pro tempore existens eiusdem
nre. ciuitatis Gubernator in fine sui officij obli=
gare syndicatui stare, et se ad id in principio sui
officij obligare, et idonee cauere deberet, et te=
neretur, per nos statueretur, et ordinaretur pro=
fecto felici regimini, et gubernio, ac indemnita=
ti ciuitatis, comitatus, et districtus eiusdem non
modicum consuleretur; Quare pro parte di=
ctor

cter coitatis et hominum nobis fuit humiliter supplicatum, ut in premissis oportune providere de benignitate aplica dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati, quod de cetero quicunque Barisellus, scalchi ac socij milites, et alij executores, necnon birruarij, nuncupati in civitate comitatu, et districtu predictis aliquas executiones tam contra contra personas quam eorum bona, nisi decreto prius con personas, et bona huiusmodi per Iudicem mandato, ac ipsius mandati vigore facere nec non ratione executionis pro quacunque criminali causa de cetero faciende quicquam a dictis delinquentibus nisi iuxta taxam per nos in quibusdam nris lris eisdem coitati, et hominibus nuper per nos concessis specificatum

ficatum exigere non possint, neq. debeant. Ac modernus et pro tempore existens dictę nrę ciuitatis Fulginię Gubernator Syndicatui in fine sui officij coram loci ordinario uel eius in spiritualibus Vicario, ac una per-sona per coitatem, et homines Fulgi deputanda, necnon eius in officio successore stare, et se ad id, ac de sen-tentię per ipsos syndicatores proferendę parendo qui-cunq. post modernum pro tempore existens Guber-nator in principio eius officij obligare et idoneè ca-uere debeat et teneatur; ac ad id omnibus iuris et facti remedijs oportunis cogi possit auctoritate

apłica

aplica tenore pntium perpetuo statuimus et ordinamus
decernentes irritum et inane, si secus super eis à quoqz
quauis auctoritate scienter, uel ignoranter contigerit
attentari Mandantes dilectis filijs curie Camere Ap=
lice Genli Auditori et Vicarijs uenerabilium fratrum
Fulginaten, et Asisien Epor in spiritualibus Genlibz
quatenus ipsi uel duo, aut unus eor per se uel per ali=
um, seu alios premissa omnia perpetuò et et inuio=
labilr obseruari faciat Contradictores quoslibet et rebelles
per quasuis censuras, et penas ecclesiasticas et pecuni=
arias eor arbitrio moderandas et applicandas aliaqz
iuris,

iuris, et facti remedia oportuna appellatione postposita compescendo. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus aplicis, ac statutis, et consuetudinibus, nec non priuilegijs, indultis, et lris aplicis quomodolibet concessis, confirmatis, et innouatis, ac concedendis, confirmandis et innouandis, ceterisq contrarijs quibuscunq. Datum Rome apud S. Marcum sub anulo piscatoris die 4 Julij M.D XXXVIIJ Pontus nostri anno quartodecimo. Blo. El. Fulgini.

Paulus Papa

Paulus Papa Tertius ad futuram rei memoriam; Cum sicut ad
aures nostras, non sine grauianimi nri displicentia perue=
nerit quod Barisellus, Scalcri, et alij executores ciuitatis
nre Perusię dilectos filios coitatem et homines ciuitatis
etiam nre Fulginię in executionibus causar. tam ciui=
lium, qm criminalium, quasta in ipsa ciuitate Fulgin.
qm extra eam per totum illius comitatum, et districtum
hactenus fecerunt, et in dies faciunt, plus debito ab eis pro
executionibus huoi recipiendo grauauerint hactenus, et gra=
uent, Nos eiusdem ciuitatis Fulgin coitatem, et homines
paterna beneuolentia prosequentes, ac in premissis prout
nobis

nobis incumbit providere volentes, quod de cetero moder
ni et protempore existentes Perusię et Umbrię Bari
sellus, scalchi, et executores, sub executores, birruarij
uel alias nuncupati alijq officiales, et executores
quacunq aucte funzentes ac quomodolibet deputati,
et deputandi in executionibus quarumcumq tam
ciuilium q Criminalium causarum intus, et
extra dictam ciuitatem Fulginię, et p totum
illius comitatum, et districtum per eos faciendis ab
ipsis coitate et hominibus Vt. in executionibus
quibuscunq ciuilibus ex: quacunq causa admissis
et relaxatis

et relaxatis intra bononenum unum pro quolibet scuto, extra
uerò ipsam ciuitatem Fulginię et per totum illius comita=
tum, et districtum, dimidium grossum. In criminalibus
uerò executionibus ex quacunque causa faciendis intra
dimidium, extra uerò ciuitatem Fulginię ipsam, et
totum illius comitatum, et districtum integrum grossum
etiam pro quolibet scuto, et non ultra exigere, et habere
debeant auctoritate apostolica, et ex certa nostra scientia teno=
re presentium perpetuo statuimus, et ordinamus, ac sub
excumunicationis, et officior. priuatione ac ducentor.
ducatorum auri camerę apostolicę applicandorum
penis eo ipso, si contra fecerint incurrendis obser=
uari.

uari uolumus, eisq districte precipiendo mandamus. Et
nihilominus dilectis filiis d.te ciuitatis Perusie legato, seu
eius Vicelegato, et dicte ciuitatis Fulginie Gubernatori
ac Vicario uenerabilis fris. Epi Fulginaten in spiri=
tualibus Gen.li per presentes committimus, et mandamus
quat. ipsi uel duo aut unus eorum per se, uel alium seu
alios presentes lras et in eis contenta queq sub eisdem, et
aliis eorum arbitrio imponendis et applicandis penis perpe=
tuo inuiolabiliter obseruari faciant. Contradictores quosli=
bet, et rebelles per supradictas, et alias censuras, et penas

ecclesiasticas

ecclesiasticas aliaq. oportuna remedia appellatione post=posita compescen. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus ap̄licis quomodolibet concessis, confir=matis et innouatis ceterisq. contrarijs quibuscunq.
Datum Romę apud S. Petrum sub anulo piscatoris die xv. Aprilis M.D.xlviij Pontificatus nri anno quartodecimo Blo. El. Fulgin.

De Pretore, et eius electione cap: 2

Ad rempublicam ciuitatis Fulginie recte gubernandam et salubriter conseruandam, duximus Pretorem in ea ualde necessarium esse, ideo de Pretore, et eius electione statuere deliberauimus, ordinantes, et decernentes Pretorem d. ciuitatis pro tempore eligendum ad sex menses tantum esse debere de loco distanti a d.a ciuitate per quindecim milliaria ad minus, et de alio loco oriundum q. precessor eius fuerit, et alias non exercuisse d.m officium uel aliud in d.a ciuitate ab annis quinque aliasque saltem per semestrale tempus, seu exercuisse aliquod officium

Pretor Ciuitatis Fulginei non potest eligi, nisi ad sex menses pretura

Pretor supradictus non potest eligi qui sit de loco Ciuitati Fulginei proximo intra quindecim milliaria

Pretor supradictus non potest eligi, si sit de loco, de quo fuit eius predecessor

Pretor supradictus non potest eligi si alias exercuit d.m officium, infra quinquennium

Pretor supradictus non potest eligi qui alibi iudicaturam non exercuit

Et si eligatur nulla est electio, quod in hac lege adest ~~dec~~ irritans, quae facit actum nullum ipso iure

preture, uel iudicatus alicuius alterius civitatis, uel
terre, et aliter eum proponi et eligi non posse, nec debe=
re; et electionem si qua fieri contigerit contra formam
presentis capituli nullam fore, et esse nullamque roboris
firmitatem habere; electionemque eius qui fuerit de loco
distanti et exercuirit officium, ut supra in prapositis mo=
do et forma faciendam esse. Item Quod Mag.ci D.ni Priores
civitatis pred.e qui pro tempore fuerint facta ipsis fide
de premissis, debeant, et teneantur sub uinculo presti=
ti iuramenti, et pena uiginti quinque librar. denarior.
pro quolibet d.or D.nor. Prior. Comitati d.e Civitatis ipso fa=
cto applicandor. tempore quo eis uidebitur consegari
facere

Centumvirale Consilium

facere loco, et more solitis, et consuetis Mag.cum d.e civitatis consilium centumuirale*, eoq. in sufficienti nummero congregato seu coadonato, ut moris est, proponere debeant, aut eor. confalonerius siue caput Prior. nom. omnium debeat propositam facere de eo, qui quærat Pretor. elig., seu pretur. electionem consequi an placeat illum ad talem electionem eligere seu illi eam concedere. Et redditis super tali proposita Decurionum consilijs, illisq. aut aliquo eor. prout d. Mag.ci Dni. Prioribus, et Nouemuiris d.e ciuitatis magis placuerit, ut moris

moris est, ad scrutinium positis seu posito, et suffragijs quorumcumque postea redditis uidere an placuerit eisdem electionem concedere premissam, et si repererint eam placuisse, et per duas partes de tribus obtentam, talis electio sic, ut supra premittitur facta, ualeat, et teneat, et omnimodam et irreuocabilem habeat firmitatem, et si aliter fieret non ualeat et sit penitus, et omnino nulla ---

De

B.2.

De aduentu, et ingressu Pretoris. cap. 3

Statuimus, et ordinamus, quod, Pretor ciuitatis Fulginie qui pro tempore fuerit electus et electionem acceptauerit, confirmationemq. electionis. S.D.N. habuerit debeat se conferre una cum omnibus suis officialibus totaq. eius familia, omnibus suis sumptibus expensis absq. aliquo d.nre ciuitatis interesse per biduum anteq. ineat officiūm ad ecclesiam S. Marie in Campis prope ciuitatem predictam existentem, ibiq. per d.m biduum aut per unam diem, et noctem permanere eidemq. eccle

sie

sie dare, et dimittere duos ducatos auri, quodq. in die quo
aditurus est officium cum dictis officialibus, et familia
ac cum uexillis apertis, cęterisq. solemnitatibus solitis et
requisitis se conferre ad ecclesiam S. Feliciani d.ę ciuitatis
protectoris, ante se ferri faciens brauium unum sericum
ualoris florenorum decem monete papalis dandum, et dimit=
tendum una etiam cum uno ducato auri ecclesię pred.i
Feliciani, et duas pateras argenti legarum octo, et unciarum
sexdecim suis armis ornatas dandas, et dimittendas
pro usu palatij d.ę ciuitatis residentię Mag.ci D.norum Pri=
orum et quod si absq. dictis confirmatione, solemnitatibus

et rebus

et rebus acceſserit ad officium non admittatur eodemq. die
coram conseruatoribus legum, et in manibus Cancellarij
ciuitatis pred.te iuramentum in forma solita prestare debeat
et teneatur, de bene et fideliter exercendo suum officium
et de seruando d.te Ciuitatis Capitula, et statuta quecunq. ac
reformationes tam editas, q. edendas, et presertim caplam edita
in fauorem montis tam Pietatis q. frumentarij, et in fauorem
ciuium nostror. ad extraordinaria deputator., maxime contra
inobedientes eorum mandatis, et alias, prout in capitulo
sub rubrica de iuramento Pretoris inferius descripto et an=
notato.

De

De iuramento, et iurata promissione Pretoris cap. 4

Item dicimus, et ordinamus quod D. Pretor civitatis Fulginie eiusq. comitatus, fortie, et districtus teneatur, et debeat iuramentum prestare, et iurando promittere sub infrascriptis modo, et forma, et continentia Vz. Deo optimo Maximo inuocato Ego Pretor ciuitatis Fulginie, eiusq. comitatus et destrictus iuro, et iuramento promitto Deo omnipotenti, et Cancellario Mag.cae DD. Priorum Mag.cae ciuitatis Fulginie presenti, et acceptanti, et stipulanti nomine, et uice coitatis Fulginie et specialium personar. ipsius, omniumq. quor. interest, intererit aut interesse poterit quomodolibet in futurum ad delactionem d. Cancellarij libro corporaliter manutacto –

cto ad Sancta Dei euangelia, fidem catholicam secundum Apostolicam, et euangelicam doctrinam seruare fidelemq; fore et esse S.mo D.N.S. Sedi Ap.lice Ill.mo et R.mo D. legato Perusiæ et umbriæ, eiusq; R.mi Vicelegato, ac D. Gubernatori ciuitatis Fulginie, nec non communitati, et consilio eiusdem ciuitatis ciuitatemq; ipsam, et populum mihi commissum à die principij mei regiminis usq; ad finem, libertatem honorem iurisdictionem, statum pacificum eiusdem regere, et defendere, conseruare, manutenere, et pro posse augmentare; ciues populares, et comitiuas personas omnes eiusdem ciuitatis populi, et comitatus cuiuslibet ætatis, sexus, status, gradus condictionis, et qualitatis, et presertim religiosas

personas

personas, uiduas, pupillos, et alios miserabiles homines, et ecclesias hospitalia, loca religiosa, et eorum bona, et iura; officium Mag.corum DD. Prior. Nouemuirorum, Presidentium iustitie, Viginti de nummero nuncupatorum, superstitum nundinarum, Octo Montis Pietatis, et aliorum forsan deputatorum a d.a communitate et consilio, Artes, et artifices d.e ciuitatis, ac comitatus eiusdem, statuta omnia capitula etiam mihi transmissa tempore mee electionis reformationes, ordinamenta prouisiones et decreta facta, et infuturum facienda per d.os DD. Priores et consilium d.e ciuitatis, et per quoscunque alios auctoritatem habentes, et in eis contenta attendere,

et penitus

et penitus obseruare, et obseruari facere. et stare cum tota familia, et equo, quam et quem tenere debeo ad d.m officium regendum, et exercendum et continuo permanere in d.a ciuitate fulginie pro eo administrando pro salario tantum per d.a statuta constituto pro me meisq. officialibus, et tota mea familia et mihi in electione transmissa, et capitulis eiusdem expresso et declarato ac promisso, et ei stare, et acquiescere et ultra id aliquid non petere, nec recipere, nec peti, et recipi facere nec petere aliquod aliud arbitrium uel licentiam, sed stare, et acquiescere arbitrio et licentie mihi per dicta statuta concessis. Insuper de d.a ciuitate non discedere, sed

stare

stare, ut supra cum tota familia, officialibus, et equo, et in ea moram trahere, nisi irem causa d.te ciuitatis, aut officij exercendi, uel alias cum licentia d.i Mag.ci consilij d.te ciuitatis, uel nisi mea familia uel aliquis ex ea iret ex causis ut supra uel aliqua earum. Et per me, uel alium, seu aliquem de mea familia, uel submissam et personam aliquam aliquod enseri=cum, donum, uel prestantiam commodatum siue depositum in pecunia uel rebus alijs, aut partem aliquam condemnationis seu bandi ab aliquo de d.a ciuitate uel eius comitatu uel insula, aut forenze, aut aliquid aliud mihi prohibitum per premissa statuta, reformationes, prouisiones, capitula et decreta non recipere nec acceptare; Iustitiam cuilibet

petenti

petenti facere, et per meos officiales fieri facere, et ipsa
nemini denegare; punire hereticos, scismaticos, eorumque
receptores, et fautores, homicidas, ueneficos falsaricos fures
latrones, sacrilecos, incestuosos, adulteros percussores, et
alios quoscunque malefactores, et male conditionis homines
iux iuris censuram, et banditos et alios rebelle in mani-
bus et in fortia mea habere, et punire, quantum in
me erit procurare, executiones facere et fieri facere
per meos officiales pro mercede mihi, et eis taxata
et non maiori Collectas impositas et imponendas
non solutas, et condemnationes et omnes reditus d.
cois exequi, et ad manus Camerarij d. communis
et

et non alterius peruenire facere offerentes nobis aliquid illicitum, et simoniacum reuelare et manifestare in consilio d.^{te} ciuitatis habereq; semper manus meas puras, et candidas et ab Euoi illicitis perceptionibus nunq; pollutas stareq; finito meo officio cum tota mea familia et officialibus in d.^a ciuitate ad reddendam rationem n̄ri officij per tempus in statutis, et capitulis dicte ciuitatis contentum cuilibet de nobis, uel aliquo de nostris officialibus, et familia conquerenti nec facere nos, aut aliquem de nostra familia uel officialibus absolui officio nostro durante, et syndicatoribus nostris eorumq; consultoribus

taxatum

taxatum nobis salarium soluere, et eorum sententię ac=
quiescere et non appellare ab ea, aut de nullitate dicere
uel supplicare, et quod aliquis ex nris officialibus, et fami=
lia non appellabit, et quod nec aliquid opponam uel obij=
ciam uel obtinere procurabo, nec opponet obijciet uel
obtinere procurabit. Et casu quo appellarem, uel ap=
pellaret, de nullitate dicerem uel diceret, et obtinerem
uel obtineret appellari posse et appellatione uterer uel
uteretur, uolo quod ea sit, et esse debeat ex nunc prout ~~ex tunc~~ ex tunc et ē
contra nulla irrita, et inanis, et pro nullā nulliusq mo=
menti habeatur, et quod in ea non audiar nec audiatur
et ei ex nunc prout ex tunc et ē contra renuncio, et
uolo

uolo atq; intendo quod peream executio dictę eorum sententię aliquo modo non retardetur aut impediatur. Et quod circa custodiam d.^te ciuitatis castrorum locor;, et fortilitior; et comitatus, et distructus per me et officiales meos, et familiares ero solicitus et attentus familiamq; meam mittam de die et de nocte pro custodia ciuitatis inquirendo, et rimando proeuntibus, et facientibus conformam statutor; et ordinamentor predictor. Et quod omnia alia, et singula faciam et per meos officiales fieri faciam ad quę teneor, et tenentur uigore alicuius statuti reformationis prouisionis capi=

tuli

tuli, aut decreti d.ᵗᵉ ciuitatis, et bene et legaliter et puris manibus amotis odio, amore, timore prece pretio, fraude, lucro illicito, et omni alia humana gratia, et eorum aliquod non pretermittam sub penis de quibus in d.ᵗⁱˢ Statutis reformationibus, capitulis prouisionibus et decretis d.ᵗᵉ ciuitatis respectiue incurrendis secundum emergentiam casuum in quibus contrauentum fuerit et applicandis prout in eis.

De

De officio Pretoris. cap. 5

Quoniam ubi fidei fundamentum deest nihil boni superedificari potest, statuimus, et ordinamus in primis volumusq. Pretorem d.te civitatis sub tali religione versari quam Divum Petrum Apostolum tradidisse Romanis, religio usq. adhuc ab ipso instituta declarat. Ipsum deinde fidelissimum ac devotissimum fore et esse sacrosanctę Romanę ecclesię S. D. N. et co(mun)itatis civitatis fulginię. Et quod idem Pretor teneatur nedum ad omnia, et singula observanda, et adimplenda quę expressa et specificata apparent, et leguntur in statuto

seu capitulo

seu capitulo proxime precedenti sub Rub. de iuramento
Pretoris uigore prestiti iuramenti, et sub penis iamdic
que omnia hic pro expresse repetitis, et specificatis habe=
ri uolumus; sed etiam ad oiam et singula infrascptam
uigore di. prestiti per eum iur.ti et sub penis incurendi
et applicandis prout inferius si contra factum fuerit
in illis aut eorum aliquo Vlt. ut idem Pretor continui
in memorato officio retinere debeat toto tempore
sui officij suis sumptibus salario et expensis
infrascptos officiales Vlt. unum Collateralem le=
gum Doctorem expertum sufficientem et
idoneu

idoneum per Mag.ci Dños Priores, et consilium dicte ciui=
tatis eligendum iux. capitulum inferius positum sub rub.
de electione collateralis et eius officio cui per semestre
pro eius salario dare, et soluere teneatur de suo frore=
nos sexaginta papales, ac duos socios milites probos,
et expertos duos notarios extraordinarios legales quorum
nullus sit oriundus ex loco, qui saltem ad minus non
distet a ciuitate pred.a per milliaria quindecim, et quorum
aliquis non gesserit officium in d.a ciuitate per quin
quennium famulos duodecim armis aptos et compe=
tenter armis et uestibus munitos domicellos, duos et
equum unum bonum et apparentem ualoris ad
minus

minus viginti scutor. auri, de quor. nominibus, et cognominibus, ac locis, in quibus sunt oriundi, et signis respectiue notulam dare debeat Mag.ci Dnis Prioribus, et conseruatoribus dictę Ciuitatis per alios Dnos Priores, et conseruatores legum Cancellario dictę ciuitatis tradendam, et per eum conseruandam, et de illis resignationem seu mostram facere teneatur singulis quindecim diebus coram d.is Dnis Prioribus et legum conseruatoribus uel saltem aliquo dictorum conseruatorum, aut alias toties quoties eis aut solis d.is Dnis Prioribus uisum fuerit, eorum libero arbitrio infra pauciores dies seu breuius tempus et

et qui caſsationi, et correctioni eorundem subiecti sint incur=
ratq. ptus Dnus Pretor toties pœnas infraſptas, aut aliquam
earũ respectiue in casu contrauentionis quoties inuentus fu=
erit supradtos aut aliquem eorũ non retinere, et hoc modo Vt.
Pro Collaterali non retento, seu functato pœnam decem
ducatorũ auri pro quolibet socio milite pœnam duorũ ducatorũ
auri Pro quolibet notario extraordinario pœnam unius.
ducati auri, pro quolibet famulo, seu birruario, et equo ca=
rolenorum octo, pro quolibet domicello carolenorũ quãtuorũ
soluendam ac statim exigendam de salario dicti Dñi.
Pretoris per Camerarium dicti Cõis à ministris Cameręs pro
ipso Cõi, et ad eiusdem utilitatem. Teneatur etiam toto
tempore

tempore sue preture post illam inceperit in palatio d.
sibi deputato continue habitare, et residere, et non alibi. Nec
possit ire ad alicuius alterius civitatis uel Terre regimen
uel officium aliquod dicta Pretura durante, sed stare, et
non discedere debeat de d.ta civitate eiusq. officio sub pena
quinquaginta ducatorum auri de eius salario retinendorum
et exigendorum ut s.a in casu contrauentionis quod. non per
fectum fuerit ut s.a Teneatur etiam sceptrum iustitie
in suis manibus deferre, et domicellum unum ante se du
cere cum pileo, et ense, iux. laudabilem consuetudinem
quoties de palatio sue solite residentie de die exire con
tigerit. Et curare, quod eius socij milites per dictam
civitatem

ciuitatem euntes clauas deferant ad penam unius du=
cati auri applicandam d. communi, et de ipsius salario pro
ipso coi exigendam, et retinendam ut supra, pro quolibet vice
in casu contrauentionis cuiusque respective. Teneatur etiam
portare literas ualidas sue coitatis, qua virtute eadem
coitas se obliget non concessuram represalias, et se quomo=
documque eis habitis, aut sibi concessis non usuram ac se non
impetraturum eas quoquemodo ob salarium predictum à
camera siue eius ministris non solutum sibi, aut ob con=
demnationem contra se, uel suos officiales, aut aliquem eorum
latam, et factam in syndicatu. Nec possit extra ciuitatem
fulginie pernoctare, nisi caussa officij, et pro exequendo

d. suo

d.° suo officio. Et minus se absentare à d.ª civitate ex aliqua alia
causa, nisi prius obtenta licentia à Mag.co consilio, dictæ civitatis
et Potestas, qui se absentaverit per aliquot dies aut alias s[...]
lum extra civitatem pernoctaverit sine licentia ut supra
durante dicta pretura, cadat in pęnam centum librarum
denarior. applicandam d.° coi ipso facto, et per Camerarium
dicti cois exigendam, et in ipsum commune transferendam
Idemq. Pretor possit et teneatur cognoscere de causis ci=
uilibus, et criminalibus, ac extraordinarijs ipsasq. termi=
nare, et defenire et facere debeat singulis mensibus con=
demnationes de Maleficis. Et teneatur iura cois Fulgi=
nię defendere actueri, et pro ipsis inveniendis defenden=
dis

dis, et conseruandis inuestigare omni qua poterit exactiori diligentia. Et teneatur cunctis potentibus ius et iustitiam ministrare, et sedere publicè et palàm pro tribunali ad eius solitum bancum iuris ad ius reddendum, et causas audiendum de mane in loco consueto suę solitę residentię omnibus diebus iurisdicis a sono pulsatę campanę pro iure reddendo usque ad tertias. Et in causis criminalibus ad inquisitiones, et acta scribenda habebit deputatum notarium maleficiorum. In causis uerò ciuilibus habebit tres notarios de d.a ciuitate Fulginię qui pro tempore extraentur de buxulo notariorum dictę ciuitatis facto per Mag.cum consilium dictę ciuitatis, et qui acta ciuilium causarum

conscribent

conscribent se circa criminalia, uel dependentia ab illis non intromittent, sicut nec notarius maleficior. pred.us circa ciuilia, annexa, et emergentia, ac dependentia ab illis qu= modolibet se intromittere non debet sub pena a quolibet eorum in predis contrafaciente 25 librarum denarior. qu= libet uice incurrenda, et communi pred.o Fulginie appli= canda. Teneatur etiam querelas orium audire, et ac= cusatorum, ac syndicator. et aliorum ad quos spectat denunciationes recipere, audire, cognoscere, et excusatio= nes, et testes diligenter examinare et alia facere, que uiderit facienda, et ad eius officium spectare, et perti= nere easque, et alias causas quascunque, et inquisitiones

ad

ad querelas, seu ex officio institutas difinire, et definiri facere per suos officiales infra tempus statutum, et ordinatum per commune d.te civitatis, et tractare inter partes de concordia facienda, si de partium fieri poterit voluntate, ac consuetudines laudabiles, et approbatas observare, et tractare, et facere oem honorem, et utilitatem civitatis Fulginie, et habitantium in ea. Non tamen possit alicui preceptum facere nisi sub pena vigintiquinque librar denarior. Nec aliquem invitum cogere ad abolendum, seu abolere faciendum seu cassari aliquem processum vel aliquã condemnationem. Nec debeat alicui aliquam

verecundiam

uerecundiam, iniuriam, uel damnum inferre. Nec prohibitionem facere, ne iustitiam, uel amicorum suorum petat aut proponat. Nec habeat ipse Pretor, nec aliquis de sua familia et officialibus nimiam conuersationem, et familiaritatem cum aliquo Fulginitate. et non possit ipse nec aliquis eorum aliter hospitari, nec comedere aut bibere cum aliquo Fulginate uel habitatore ipsius ciuitatis, clerico, uel laico in ipsa ciuitate; sed extra ipsam possit cum Fulginatibus bibere et comedere quando pro aliqua ambasiata pergeret cum eisdem. Et quod si contigerit ipsum Pretorem quandoque ire pro

aliqua

aliqua re pertinenti ad ipsam communitatem cum suo equo
non possit nec debeat habere, nec petere aliquo modo aliquam
uecturam d.i equi aut aliquam mercedem sui et suor(um) pro
accessu pred.o a d.o communi seu eius camerario, et si contra
fecerit perdat de suo salario libras denarior(um) quinqua=
ginta habendas et applicandas, ut s.a Item d.us Pretor
faciat, et fieri faciat per eius officiales condemnatio=
nes forensium secundum formam statutor(um) d.e ciuitatis
cum eis que occurrerint facienda, et si aliter faceret
in quinquaginta libras denarior(um) communi Fulginie
ut supra applican(das) condemnetur. et quod d.us Pretor, et
eius officiales nihil possint in pecunia uel rebus petere

uel ha=

vel habere ab aliquo ex quacunque causa captivo civitatis Fulginie, seu eius comitatus, et districtus, quem aliquis detineret seu detineri faceret in carcere ad penam pre stiti iuramenti, et 25 librarum denariorum a quolibet eorum de salario cuiusque eorum contrafacientis auferen habenda et applicanda, ut dictum est. Et ipse Pretor teneatur dictos carceres costodiri facere suis expensis. Et si ali= quis detineretur in dis carceribus occasione alicu= ius maleficij, seu debiti pro aliqua pecuniaria quan= titate qui aufugeret de dis carceribus, quod ipse Pretor teneatur de restitutionem et solutionem debiti pro quo

quo eſset detentus, uel condemnatus occasione condemnatio
nis de eo facte; et si detineretur pro aliquo maleficio, pro
quo pena mortis eſset imponenda, uel imposita, uel alia
qu[a]uis corporalis in mille librar denarior penam inci=
dat dictus Pretor applicandam d. communi ultra pe=
nam iuris cōis. Itē quod de causis tam ciuilibus qm
criminalibus, ordinarijs, commiſsarijs, ac alias quomodo=
cunqꝫ coram eo agitandis non poſsit nec debeat spor=
tulas accipere à Fulginatibus, seu habitatoribus dicte
ciuitatis, eiusqꝫ comitatus, et districtus. Item quod
in executionibus quarumcunqꝫ causar ciuilium per
ipsum, aut aliquem ex suis officialibus faciendis e=
tiam

etiam ex quacunque causa commiſsis, et relaxatis non poſsit petere, habere, et exigere, nisi bononenum unum pro quolibet scuto intra ciuitatem, extra uero ciuitatem, et per totum illius comitatum, et districtum integrum etiam greſsum pro quolibet scuto. Et hoc intellecto quod executionis huiusmodi premium premiſsum illi seu illis non debeatur, nisi executione cum effectu facta.

Item quod non poſsit ipse Pretor nec aliquis ex suis officialibus sub pena 25. librar. denarior. et intereſse montis Pietatis, per quemlibet contrafacientem uice qualibet incurrenda, et d.o co.is de facto applicanda executionem aliquam facere, nisi per bullectum

lectum subscriptum a Cancellario dictę ciuitatis, et si-
gillo paruo d.i cõis sigillatum. Item non possit nec aliquis
eius officiales possit in cuppis, seu tegulis aliquam domum
etiam exiguam, uel aliquid aliud cooperientibus, in bobus
uomeribus cultris aptis, et tensis pro laborando execu-
tionem facere pena qua s.a proximè per contrafacien-
tem qualibet uice incurrenda, et d.o cõi applicanda, et
minus ea facere possit in pannis de dorso, et a lecto si
in alijs facere potest de quo stetur dicto baiuli, et un-
ius testis de uicinia ex causa, et debito ciuili con-
tra aliquem pena eadem eadem proximè dicta in-
currenda, et applicanda ut s.a Non possit etiam con-
tra forenses portantes grassiam ad d.am ciuitatem.

quacumque

quacunq; die aliquam facere executionem in ciuitate uel
itinere pro causis, et debitis ciuilibus, et minus contra
montanos comitatus, et districtus dictę ciuitatis in
ciuitate uel itinere in die sabati ex causis ciuilib;
prędis possit aliquam facere executionem pęna
proximę descripta per contrafacientem quolibet
dictorum casuum, et qualibet uice incurrenda,
et applicanda ut s.a Item quod non possit p.tus
Pretor, et minus notarius ad maleficia depu-
tatus quouis modo, ac quęsito colore recipere
pęcunias mercedem, aut rem aliquam a con-
sulibus syndicis et aliis quibuscunq; denuncia-
toribus

toribus accusatoribus et reportatoribus aliquorum maleficiorum
tam commissorum intus quam extra civitatem predictam, et com=
mittendorum subiam dicta, pena incurrenda, et applicanda
ut supra. Item quod de bononeno uno soluendo pro quoli=
bet petitione facienda in civilibus caussis coram socio
milite scribenda per notarium dicti socij militis de
buxolo notariorum dicte civitatis extrahen. aut alias quo=
modocunque deputan. non possit nec debeat, ipse vel dictus
eius socius miles ullo pacto habere, et consequi aliquam
partem sub pena pred.a incurrenda et applicanda. Item
quod requisitus a Mag.ci Dnis Prioribus, seu Camerario
Cois pred.is aut. a notario Capelle S.a corporis Christi,
vel

uel prefectis montis Pietatis, uel frumentarij uel eius de
exactore, teneatur exigere cum effectu et exigi facere
omnia, et singula credita eorum respectiuè, et relicta per
simplicem extractum qui habeat uim bullecti executi
ui, et de facto sine ulla requisitione, uel citatione uel
alia iuris solemnitate, et peruenire facere ad manus
Cam.rij et exactoris ac notarijs pred.tis respe gratis, et sine
mercede aliqua sub pena decem librarum denariorum in
currenda, et applicanda ut s.a sed quod cum effectu
facere teneatur, et faciat, ut quisque ex suis socijs mi
litibus, uel ex alijs suis officialibus executurus uel fa
cturus aliquam executionem, seu faciens secum du
cat

cat et habeat unum baiulum, uel syndicum loci in
quo sit executurus alias facta executio sit nulla
et nihilominus Prętor ubi contrafactum fuerit te=
neatur ad pęnam uigintiquinq librar denarior
defacto auferendam, et ipsi comuni dictę ciuitatis
applicandam uice qualibet contrauentionis, et si
forte aliquis ageret pro aliquo pignore in tuoi e=
xecutione, aut alias quomodocunq, et qualitercunq
exequendo ablato, et deperdito sufficiat ipsi petenti, et
agenti sola probatio baiuli, uel syndici pręd. cui plena
fides adhibeatur, sitq eius depositio et dictum suffici=
ens et plena probatio pro pignore ablato, et deperdito,
et eius

et eius qualitate, et valore si recordatur, et sciat; sin aut
sufficiat pro plena probatione asseveratio domini cum
iuramento ipsius premissa tamen supradictorum Iudi
cis, aut syndicator taxatione. Item quod nec dictus Pretor
nec eius officiales possint, vel possit ullam petere refir
mam nisi in ultimo mense sui officij neq impetratam
sive datam gerere nec syndicatum infra tempus nec
vexillum postulare sub pena ducentar librar denarior
de suo salario retinendar et dandarum, et applicanda
rum d.o cois. Et si forte refirmatus fuerit et ad gerendum
officium admissus fuerit teneatur soluere mercedem
electionarior, de quibus infra fit mentio mercedem

electionis

electionis integram pro quolibet semestre etiam si sit
pro uno duobus aut pluribus mensibus. Item quod
requisitus à Magni. Dnis. Prioribus, uel ex eorum parte
teneatur illos extra palatium comitari cum tota
familia atque puntari debeat in 25 libris denariorum
soluendis, et applicandis ut supra. Item quod teneatur
cum effectu facere quod nullus ex eius officialibus
et notarijs extraordinarijs possit uel debeat ullo umquam
tempore se rogare d instris quomodocumque celebrandis
in causis ciuilibus, et emergentibus ac dependentibus
ab eis, et minus de fideiussionibus dandis et presta=
ndis de non discendo de palatio, uel de se representando,
ac de

ac de stando iuri uel alias quomodocumque et qualitercumque ex causa debiti non soluti, uel damnorum datorum, uel ex quacunque alia descendente seu causata ex causa civili. et nullus ex eius officialibus, et notarijs premissis possit instrum. nec istra conficere, et si confecerint nulla sint penitus, et omnino, et nihilominus penam incurrat. 25 librarum denariorum ipso facto com. applicandorum et ad interesse dicti notarij socij milites teneantur. Item quod Pretor teneatur facere notarium maleficiorum obseruare penitus, et omnino capitula facta sup. exercitio eiusdem, et in eis contenta, de quibus in capitulis et rubrica De officio Notarij maleficiorum. Item pretus D. Pretor

Salariū

Pretor pro toto tempore sui semestralis officij habere debeat pro suo salario, et dictorum suorum sociorum militum, officialium, familia, et equo, et pro expensis, pro accessu, mora, et reddite necnon pro charta atramento cera lumine, et pro quocunque alio pertinente ad d.m eius officium, et necessario pro exercendo dicto officio florenos quatringentos quinque monete papalis de bimestre in bimestre soluendos per exactorem Camere Ap.lice Fulginatensis pro rata, et de pecunijs ipsius Camere ap.lice, et in ultima solutione quietationem faciat solemnem, et in forma, ita tamen quod d.m ultimam solutionem non possit petere nec habere, nisi finito syndicatu. Et quod ita etiam fiat, si ultra semestre

dictum

dictum officium durare contigerit. Et quod de d.to Salario te-
neatur soluere omnes, et singulas retentiones per sedem ap.li-
cam impositas, seu imponendas, et ad eas expressas V.t Mon-
ti Pietatis bononenum unum.
Medicis bononenos duos.
fabrice S. Feliciani bononenum unum.
fabrice Capelle S.mi corporis Xpi bonon unum.
fabrice Hospitalis Pietatis medium bononenum.
Pro singulo floreno sui salarij.
Et quod teneatur soluere tibicinibus Mag.corum D.norum
Prior dicte ciuitatis fulginie carolenos octo pro quolibet
semestre, et Campanario carolenos duos Notario seu
Canc.rio d. cois qui suam familiam scribet pro prima uice
florenum unum, et bononenos quatuor pro cassatura
et remissura cuiuslibet officialis aut famuli siue equi

Notarijs

Notarijs uero condemnationum pro accusationibus sententiarum teneatur soluere florenum unum monete papalis singulo semestri. Item electionarijs, qui illum elegerant teneatur dare florenos sex monete papalis pro communitate, et denique tabellario qui electionem portauerit ducatos auri octo papales quorum quattuor Cancellario qui electionem, et capitula scripserit, debentur, duo communitati, et duo ipsi tabellario, cui teneatur, et soluere unum tertium floreni die quolibet pro suo uiatico quas summas eidem tabellario, ut premittitur, soluere teneatur, et ipse idem tabellarius teneatur reddere, et consignare tam communitati quam Cancellario ut supra ratam suam tantummodo retinendo. Et si secus fecerit teneatur de suo. Et quod debeat

debeat stare tacitus, et contentus de d.o salario et plus a d.o cons.
uel aliqua alia singulari persona quoquomodo, uel aliquo quæ
sito colore non petat, exigat, uel recipiat nisi quantum per
mittitur sibi, et officialibus suis ex scripturis et actis, et
executionibus secundum formam Statutorum d.æ ciuitatis.
Declarantes, et decernentes, quod si ipsum licentiatum a
d.o consilio extra ciuitatem prędictam stare contigerit
sanum ultra dies perquos licentiam habuisset, et infirmu
ultra dictos dies licentię per alios uiginti dies, abinde su=
pra per tempus, quo absens fuerit, salarium consequi nõ
debeat, et minus eius hęredes integrum eius salarium
consequi debeant, si ipsum mori contigerit in ciuitate
uel extra, durante officio, sed prorata temporis tantum
quo diuus inseruiuit. legibus et alijs quibuscumque con=
trarijs non obstantibus. Et quod finito eius officio tene=
atur

atur stare ad syndicatum cum omnibus, et singulis suis officialibus et familia per sex dies continuos à prima sessione Sn̄or̨ syndicatorum eius coram syndicatoribus, et consultore in ciuitate predicta. In quo quidem syndicatu nullus de d.ª ciuitate possit esse illius, collateralis notarior̨ predictor socior̨ militū et familię procurator̨, et aduocatus sub pena priuationis officior̨ dictę ciuitatis. Quibus quidem syndicatoribus, et consultori soluere teneatur florenos octo monetę papalis à quor̨ sententia pro se uel pro aliquo ex suis officialibus appellare, recurrere, et de nullitate dicere uel alias supplicare nō possit, et si contra faciat omnis appellatio, dictio nullitatis recursus, et supplicatio, executionem

sententię

sententie nullatenus impediat, et appellans, recurrens de nullitate dicens, et supplicans incidat in penam quinquaginta librarum denariorum aplican. dicto communi, ut s.a Et quod in omni casu in quo supra non esset apposita pena intelligatur adiecta pena uigintiquinque librarum denariorum incurrenda per ipsum pro qualibet uice sue contrauentionis ipso facto, et ipsi communi applicanda. Et cum fuerit absolutus á d.a ciuitate discedat cum d.is officialibus et omnibus suis sumptibus, et expensis, incommodis periculis, et fortuna.

Paulus Papa Tertius ad perpetuam rei memoriam Cum
sicut exponi nobis, nuper fecerunt dilecti filij Coitas, et
homines Ciuitatis nre Fulginie, quodlicet ex antiqua
hactenusq pacificè obseruata consuetudine, executiones
que in ciuitate pred.ta pro tempore faciende sunt per
executores Potestatis eiusdem ciuitatis pro tempore
existentis fieri debeant, et in illis faciendis aliqui
alij officiales se intromittere non possint. Nihilomi-
nus Gubernatores d.te ciuitatis eorumq officiales, et
ministri pro tempore existentes in alienam messem
falcem immittentes executiones huoi per alios quam d.tos
executores facere nituntur in maximam d.te ciuitatis
et eius quetis perturbationem Quare nobis pro parte
coitatis

civitatis, et hominum prox fuit humiliter supplicatum, ut in
premissis oportune providere de benignitate app.lica digna=
remur. Nos igitur, qui omnium subditor. nostror. presertim
peculiarium, et devotor. quietem sinceris desideramus
affectibus, hui.oi supplicationibus inclinati moderno, et
pro tempore existenti d.e civitatis Gubernatori eiusq
officialibus, et ministris sub excomunicationis pena
inhibemus per p.ntes, ne de cetero quovis pretextu aut
quesito colore per aliosq executores pred.os contra dictam
consuetudinem executiones pred.as facere aut in illis
quomodolibet se intromittere audeant, vel presumant.
Irritum, et inane decernentes si secus super his a quoq
quavis aucte contigerit attentari. Non obstantibus

constitutioni

constitutionibus ordinationibus ac quibusuis priuilegijs
indultis, et litteris apostolicis eisdem Gubernatoribus, sub
quibuscunque tenoribus, et formis concessis, approbatis, et
innouatis, ceterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem
quod executiones Potestatis pro tempore existentis
consuetum ad executiones faciendas ministrorum nume=
rum teneat quodque coitas et homines pred. quando=
cunque a Gubernatore pro tempore existente desuper
requisiti fuerint oportunum, et necessarium auxi=
lium, et consilium prebeant, alioquin presentes nullius
sint roboris uel momenti. Datum Rome apud S. Petrum
sub anulo Piscatoris Die 18 Nouembris MDXXXiiij
Pontificatus nri. anno primo. Fabius Vigil.

De

De Collaterale D. Pretoris, et eius electione cap. VI

Statuimus, et ordinamus, quod D. Collateralis D. Pretoris Ciuitatis Fulginię sit, et esse debeat legum Doctor ad minus quinque annorum, et saltem bis exercuerit simile officium in aliqua alia ciuitate, uel terra, et de simili eius administratione per lrãs. sue communitatis fidem publicam facere debeat Mag.cis D.D. Prioribus d.e ciuitatis Fulginię et pariter eisdem fidem faciat de ipsius doctoratu à tanto tempore citra per exhibitionem, et simplicem ostentionem priuilegij sui doctoratus uel per litteras sue communitatis attestantis uidisse et legisse eius priuilegium doctoratus uel saltem quod per d.m tempus se gesserit pro doctore. et sit, et esse debeat de ciuitate seu terra oriundus, que distet saltem per quindecim milliaria a ciuitate Fulginię, et de alia non

Consilium vale

eadem

eadem ex qua fuerit precessor eius in officio oriundus alias ad d.m officium eligendus proponi non possit. Et si proponeretur proposita non valeat, et eligi non possit et si elegeretur, electio sit ipso iure nulla, nulliusque roboris et momenti. Electio aut ipsius Collateralis, in qua premissa requisita concurrant, et sint à Mag.ci D.nis Prioribus

Consilium Centumuirale

et centumuirali consilio d.e ciuitatis per semestre tantum infrascriptis modo et forma fieri debeat, et alias facta non teneat, neque valeat. Vlt. Quod Mag.ci D.ni Priores facta eis fide, ut supra pro parte eligendi, seu potentis electionem illi convocare debeant more locoque solitis et consuetis coram ipsis Spectabiles cives Nouemuiros quibus ut supra conuocatis, et coram eis uel saltem maiori eorum parte existentibus, uel saltem eorum parte maiore existente debeant ipsi Mag.ci D.ni Priores, uel

unus

unus eorum primus scilicet priorum uel secundus eo absente
uel aliter impedito aliqua iusta causa proponere eligendos
et de eo propositam facere, an placeat, quod in consilio ce
Cons. Centumuirale ntumuirali fiat proposita de eo et eius electione ad
tale officium, et si obtentum fuerit per maiorem eorum
partem, quod sic fiat, et fieri debeat, postea de eo in
Cons. Centumuir. consilio centumuirali more, modo, et loco solitis, et con
suetis et in numero perfetto, et iusta consuetudinem
sufficienti congregato per caput priorem proposita fiat
an placeat talem propositum eligere ad d.m officium per
semestre tantum. Et redditis decurionum consilijs
super ea proposita, ut moris est illisque uel uno eorum
positis, uel posito prout uisum fuerit d.is Mag.ci D.nis
Prioribus, et Nouemuiris ad partitum seu scrutinium
per bussulas, et palluctas, per Canc.um numerentur suf=
fragia

fragia congregator reddita; et si compertum fuerit suffra=
gijs, et pallunctis fauorabilibus duarum partium de tri=
bus dictor Mag.cor Dnor Priorum et consiliarior quod
placeat talem propositum talem habere electionem, et
ad d.m officium esse electum ualeat et teneat sicut su
pra facta electio, aliter aut facta, nulla sit nulliusque
roboris atque momenti factaque ut d.a electio post modum
significetur, et transmittatur electo ab ipsa Coitate, et
Mag.ci SS. Prioribus per lras patentes manu Cancellarij
eorundem scriptas, et subscriptas, et sigillo consueto d.e
coitatis munitas cum insertione capitulor, ad que ser=
uanda tenetur, et sui salarij eiusque omnis emolumen=
ti et solutionis per eum faciende pro tali sibi transmis=
sa electione si eam duxerit acceptandam, quam acce=
ptare teneatur infra duos dies à die presentationis
eiusdem

eiusdem sibi factæ per tabellarium d. coīs, et infra d.m termi-
num significare d.is Mag.cis Dnis Prioribus, et coitati, si
duxerit acceptandam alias nullum ius ulterius sibi
tribuat. Et d.o tabellario dare, et soluere pro d.a portata
electione, et per eum acceptata ducatos auri duos ad
rationem undecim iuliorū pro singulo ducato, quorum
unus dari debeat d.o Cancellario alter uero pro dimidio
d.o Coi. et pro altero dimidio d.o tabellario, cui tabellario
etiam teneatur dare unum tertium unius floreni
monetæ pro qualibet die pro ipsius uiatico.

De

De Iuramento D. Collateralis D. Pretoris cap. VII

Statuimus, et ordinamus quod D. Collateralis D. Pretoris civitatis Fulginie primo die ipsius officij coram mag.ci D.nis Prioribus eiusdem civitatis, et Canc.rio eorundem et d.e civitatis stipulandi et recipienti pro ipso Co.i et omnib. et singulis quor. interest, intererit, aut interesse poterit quomodocumq. iuret, et iureiurando promittat ad sancta Dei evangelia manu tactis scripturis facere, et exercere officium sibi commissum bona fide, et omni sollicitudine, et sine fraude, adimplereq. omnia, et singula, que spectant ac spectabunt ad d.m eius officium, et ad que ipse tenetur ratione ac vigore d.i sui officij sine aliqua acceptione personar. secundum statuta reformationes

et decre=

et decreta dictę civitatis facta, et facienda ubi illa loquu
ntur, et ubi non loquerentur secundum constitutiones Marchiae
illisque pariter loqui cessantibus secundum ius Canonicum
et Civile amotis amore, odio, prece, pretio, timore omniq
alia humana gratia.

De officio D. Collateralis, et eius salario Cap. VIII.

Statuimus et ordinamus, quod ptus. D. Collateralis, et Iudex
d.e Civitatis Fulginię sit et esse debeat iustus, et equitatem
prę oculis habeat non declinans ad dexteras neque ad sinistram
stareque debeat, et morari personalr, et continuè in d.o suo officio
illudque bona fide diligenter et sollicitè exercere secundum
formam Statutor. dicte civitatis Fulginię, et secundum
quod alias iureiurando promisisse apparet in capitulo
prox.e precedenti, prebereque se promptum et facilem in au

diendo

diendo omnes in his quę pertinent ad eius officium sedere pro tribunali ad ius reddendum omnibus diebus iuridicis et debitis horis, et consuetis in loco iuridico, et tribunali eius solito et consueto, causasque lites, et controuersias tam motas quam mouendas, prout tenetur et debet secundum formam dictorum statutorum, et prout alias in precedenti capitulo audire cognoscere et defenire infra tempus ordinatum per dicta statuta iustitiam omnibus ęqua lance administrando petitiones quam exceptiones, replicationes dupplicationes defensiones testes infra et omnia alia per partes producenda prout de iure admittere, et de productis copiam petenti facere, et per se ipsum testes examinare ubi contingentia casus exigat, et requirat ubi autem non per notarium causę unum ex sibi deputatis à dicta comunitate. et debeat ipsos testes examinare in palatio ipsius, et domini Pretoris solitę residentię

nisi

Testes mulieres honeste uel egregie persone, uel infirme, aut eiusmodi impedite possunt etc. debent examinari in ecclesia uel alio loco.

nisi essent mulieres honeste uel egregie persone, aut infirme, uel alio iusto impedimento grauate, quas examinare possit et debeat in ecclesia, uel alio loco congruo, et honesto. Et facere teneatur et debeat acta quecunque, et sententias scribi per notarios a d.[a] Comitate sibi datos, et deputatos, aliter ipsa acta non ualeant. Caueregue debeat, et prudenter attendere ut in causarum suorum processibus nil odium uindicet, fauor usurpet, timor exultet, premium, seu expectatio premij iustitiam non euertat: et in omnibus que peragenda fuerint pre oculis habeat solum Deum, illius imitans exemplum, qui querelas populi tabernaculum ingressus ad dominum referebat ut secundum ipsius imperium iudicaret. Debeatque eius sententias sedendo pro tribunali scripti recitatione proferre, aliter non ualeant neque teneant. Nec possit petere, uel modo aliquo,

aliquo habere sportulas a personis d.te civitatis eiusque comitatus et districtus, incolisque et habitatoribus eiusdem pro sententijs ab eo ferendis in causis tam ordinarijs quam delegatis uertentibus quomodocumque coram eo ex quibusuis causis et occasionibus habeatque in his, et in ceteris mundas manus sitque attentus et circumspectus circa corruptores qui eum per sordes, uel alio modo reprobo corumpere attentaret, et ipsum Mag.cis D.nis Prioribus, et consilio d.te civitatis reuelare teneatur et curare pro posse, ut culpabilis in predictis pena debita puniatur.

Teneatur etiam d.tus D. Pretori notario maleficiorum ac d. Mag.cis D.nis Prioribus, superstitibus nundinarum officialibus damnorum datorum d.te civitatis, et notario tribunalis Socij militis gratis et sine aliqua mercede consilium dare ut iustitia suadebit quoties ab ipsis, aut eorum aliquo requisitus fuerit

erit. Et credentias si que sibi imposite fuerint tenere secreta suisq sumptibus, et expensis se in hanc civitatem conferre indeq recedat, munere tamen expleto. Vestes doctoreas et doctoribus consentaneas deferat, et cum opus fuerit comitetur magistratum dicte civitatis, singulis dieb. legat gratis, et interpretretur unam lectionem in iure civili iuvenibus dicte civitatis, prout fuerit requisitus, et nullam aliam mercedem, aliudq emolumentum habere debeat q. pro sigilli, et examinis testium ac decreti ac eum imponendi salarijq sui infrascripti à d.o D. Pretore assequendi. Vlt. Pro d. sigilli qualibet impressione bononenum unum. Pro qualibet examinatione testis grossum unum dividendum tamen equaliter inter ipsum et notarium cause scribentem examinati attestationem

nem. Pro decreto quocunque interponendo iulium unidquem tamen consequi non possit, si interponatur in d.o palatio sue residentie, uel in ecclesia S. Feliciani, aut domibus Epalibus. Et pro salario suo d. semestralis officij habebit florenos sexaginta ad rationem quinquaginta baiocchorum pro floreno à D. Pretore pred.o et uictum consuetum ea tamen conditione adiecta, quod si durante d.o eius officio semestrali moreretur et uniuerse carnis uiam ingrederetur (quod Deus auertat) d.m salarium non debeatur, nisi pro rata temporis, qua seruiuerit. Et eo etiam declarato, quod si in d.o tempore infirmaretur per uiginti dies, uel pauciores salarium debeatur, et non minuatur: abinde uero supra minuatur pro tempore infirmitatis. Nec habere firmam aliquam habere possit nisi obtentam à d.o centumuirali consilio, et in ultimo mense sui officij seruatis seruandis. Et quod teneatur stare ad

Syndicatum

Syndicatum finito suo officio eo modo, et tempore, quo stare
tenetur Pretor ptus cum sua familia. Nec possit appellare
reclamare, recurrere à sentia Syndicatorum supplicare, aut
dicere de eius nullitate e si secus faciat incidat in penam
ducentarum librarum denariorum ab eo ipso facto auferendarum et
dco communi applicandarum, et nihilominus factum in contra-
rium non ualeat, et sit ipso iure nullum et sententia
contra eum lata executioni demandetur. et si contra-
fecerit in predis uel aliquo predictorum in quinquaginta
libris denariorum pro quolibet puniatur applicandis ut sa
ubi alia pena non esset expressa. In ceteris conductus
intelligatur cum honoribus oneribus potestate et arbitrio consueto

De

Quia ius eligendi notarium maleficior. tam curie pretoriane q. Curie mag.ci D. Gubernatoris noviter fuit a Priore, et consiliario Hospitalis pietatis d.e ciuitatis in mag.cum commune Fulginie translatum cui Hospitali utrumq. officium pred.um cum eor. prouentibus et emolumentis. S. D. N. Pius Papa Quartus perpetuo annexit, et incorporauit per suas lr̃as in forma breuis apertis siue motus proprij sub dat. 14 Martij 1562. anno tertio subscriptas V. Mauclaranum, et de quibus l.ris in archiuio d.i Hospitalis, non immerito ad nrum officium duximus pertinere, de eor. electione officio, et salario prouidere. Statuimus igitur, et ordinamus, ut a Mag.co consilio aliquis probus, et expertus notarius forensis eligatur ad officium notariatus maleficio.

vuno

rum, et causar criminalium curię pretoriane qui sic electus prima die sui officij ad Sancta Dei euangelia tactis corporaliter scripturis coram Mag.cis D.nis Prioribus d. ciuitatis iuret, et iuramento promittat Cancellario eiusdem pnti stipulanti, et recipienti pro ipso coi camer. aplica, et omnibus quor interest, intererit aut interesse poterit in futurum, officij sui tempore continuè stare ad id exercendum illudq sollicitè bona fide, sine dolo et fraude, odio amore, prece pretio, et timore semotis exercere. Et accusationes, inquisitiones denunciationes, testes, eorumq attestationes, scripturas et causarum acta

acta nontamen, nisi de Pretoribus conscientia sollicitè fideliter, et indefessè recipere, et scribere Processus aliquos ante testium publicationem, et aperturam aliaque curie aut civitatis pred.e secreta non pandere aut revelare. Scripturas ordinatè ponere, earumque, et actorum copiam petentibus tradere, et alia omnia, et singula facere, observare, et exequi; adque, virtute d. sui officij teneatur, et secundum formam Statutor. d.e civitatis, et presertim statuti de officio eius; capitulumque istud de ipsius iuramento quolibet mense legere ut eius continentiam melius memoria teneat, et tentum melius exequatur.

De of=

De officio Notarij maleficior(um) et solutionibus per eum recipiendis. cap. X.

Statuimus, et providemus, quod notarius maleficior(um) habeat et habere debeat, ac recipere ab executore Camere ap(osto)lice d(ic)te civitatis Fulginie unum librum pro suo semestrali officio sigillatum, seu stampatum sigillo seu stampa camere ap(osto)lice per singulas eius chartas et numeraliter signatum, et chartulatum manu notarij camere d(ic)te civitatis, in quo scribere teneatur omnes processus inquisitionum accusationum, et denunciationum quas ex officio aut ad alicuius instantiam fieri contigerit, et sententias desuper per pretorem ipsum ferendas, et non in alio quovis libro nec aliter, nec

alio

alio modo processus, et sententias Ludi nullo modo scri
bere audeat vel presumat sub pena ducentar librar dena
rior camere aplice, et coi Fulginie pro equali portione ap
plicandar. Quem librum postea in fine sui officij teneatur
et debeat consignare exactori Camere pte aut Notario dte
Camere in publicam formam tradendum postea per
dm exactorem, aut Notarium Camere successori notario
maleficior pro pendentium expeditione. Debeat etiam
ipse notarius habere librum precessoris sui a do exacto
re, seu notario in principio sui officij pro pendentium
expeditione, quam facere teneatur durante suo
officio sub pena 25 librar denarior ab eo auferendar
et ut supra applicandar pro quolibet processu non
expedito. Teneatur etiam sequenti die post habitam
informationem

informationem et notitiam cuiuscumque delicti perpetrati
notulam eiusdem, et inquisitionis copiam post quam scripserit
inquisionem in d.° libro ubi per inquisitionem procedetur
ad Cameram applicam transmittere sine mercede aliqua
ut occultandi delicta quae non debent impunita rema
nere omnis tollatur occasio. Teneatur etiam ad Mag.
D. Gubernatoris aut Pro.ris fiscalis d.ae ciuitatis requi
sitionem eius librum bastardellum, et in filsas osten
dere, et exhibere, ut cau. termini uideri possint, et si sint
nt expediti uel non. Insuper accusationes querelas
et denunciationes quae coram d.° D. Pretore datae fuerint
recipere, et scribere in d.° libro saltem infra quintum
diem

diem post ipsarum exhibitionem, et idem facere de omnibus
defensionibus, articulis, depositionibus testium, et alijs qui=
buscunque actis, non tamen sine d. Pretoris conscientię solli=
citè, et fideliter. Nec debeat processus aliquos ante testiū
publicationem, et aperturam alicui reuelare, aut eorum
copiam tradere. Neue secreta curie et cōis ciuitatis Ful=
ginię cuique manifestare. Teneatur etiam scripturas om=
nes in d.o libro ordinatè ponere infra quintum diem postquam
datę fuerint, et actorū oium copiam petentibus tradere
ea die uel sequenti qua petita fuerit scripturas omnes
sibi commissas à Pretore publicare, nec euitare eas aut=
enticas dare infra octo dies postquam fuerint petitę sine
aliquo

aliquo pretio. Et si commodè id facere non poterit dare ipsas parti uel partibus in continenti cuicunque notario uolent partes ad exemplandum ad mandata d. D. Pretoris et si recusauerit pro unaquaque uice incurrat penam 25 librarum denariorum, ut supra applicandarum, et denumtiatoris sacramento credatur. Teneatur etiam expeditis processibus sententias condemnatorias, seu absolutorias in membranis consignare notarijs condemnationum, et eorum officio iux.ta d. capitulorum, et statutorum dispositionem, et expeditis processibus per sententias non possint ulterius ad aliquem actum, seu ad aliquam abolitionem procedere in chartis bambacinis super processibus per sententias expeditis. Et teneatur statuta, reformationes et decreta d.ae ciuitatis tam facta quam facienda obseruare

et

et operam, consilium auxilium dare Pretori ad conseruanda
ea, et omnia eorum capitula, dictumqß commune, et par=
ticulares personas ciuitatis, comitatus, et districtus pre=
dicti in bono Statu, et securitate. Teneatur etiam tempore
d. sui officij continuè stare ad id exercendum, nec aliquam
mercedem petere seu habere possit ab illis qui accusatio=
nes querelas, et denunciationes proposuerint coram
Dño Pretore, seu coram Sede conscientia Pretoris, sed
illas recipere teneatur, et scribere gratis, et sine ali=
quo premio. Nec petere possit uel exigere aliquid ratione
et causa inuentarij bonorum quod ipsum facere seu
fecisse contigerit, nisi secuta cum effectu publicatione
seu sententia publicationis bonor eius qui delinquerit sub
pena

pena 25 ducator(um) auri qualibet uice incurrenda, et ap=
plicanda ut s(upr)a, et restitutionis exactè faciendę illi
à quo uel de cuius bonis fuerit exactum, qua secuta
debeatur sibi merces pro d(ic)to inuentario prout infra.
Et minus aliud quicq(ue) petere, uel exigere possit per se
uel alium ultra id quod fuerit sibi per statuta pred(ict)a
concessum, et ordinatum quodq(ue) non emet, nec emi
faciet aliquid fraudulenter. Habere aut(em) debeat no=
tarius maleficior(um) pro scriptu cuiuslibet instantię
siue actus simpliciter coram potestate eiusq(ue) officio
bononenum unum monetę currentis; et si conti=
gerit in una instantia siue uno actu aliquas scrip=
turas produci, unam uel plures aut testes induci
aut

aut iurare bononenos duos monetæ pred.e pro qualibet
responsione facienda alicui processui siue inquisitioni
cum cautione prestanda de stando iuri, et soluendo
omnem penam, et accipere possit ab inquisito seu res=
pondente bononenos quattuor ut supra. Et si contigerit
responderi per plures personas inquisitas pro uno et eo=
dem met delicto, et uno tm processui, habere possit bo=
nonenos duos à quolibet respondente, dummodo merces
non excedat summam duodecim bononenorum etiam si
fieret responsio per personas n.o 28. et ultra. Item
pro rogitu alicuius mandati procurationis bononenos
quattuor. Item dicimus pro rogitu cautionis de non
offendendo uel de se representando, et similibus U.to
habere

habere poſsit bononenos quattuor pro qualibet parte fideiusben=
te seu cautionem prestante, etiam si plures, et uarię
personę interuenirent in una parte. Pro logitu exami=
nis, seu depositionis alicuius testis habere poſsit bo=
nonenos sex pro quolibet teste diuidendos inter ipsu
et dominum Pretorem, aut alium Judicem exami=
nantem, et non ultra, etiam si examen fieret sup
diuersis, et numerosis articulis, et sup materijs, et
corporis afflictiuis citra mortem. Si uero in cōis
capitalibus bononenos duodecim accipere poſsit di=
uidendos, ut sᵃ. Pro logitu alicuius sentię absolu=
torię ferendę ad instantiam partis, et ex officio,

Si

Si fuerit pecuniaria accipere possit bononenos sex
si uero corporis afflictiua bononenos duodecim siue=
rò capitalis bononenos uiginti. Item dum contigerit
aliquem processum cassari, et aboleri ad instantiam
alicuius id fieri petentis, si fuerit pro pęna pecu=
niaria à libris quinquaginta infra cum registro ha=
beat bononenos octo à quinquaginta usque ad centum
bononenos duodecim, abinde uero supra pro qua=
cunque summa bononenos uiginti quattuor in totum,
et non ultra; pro corporis afflictiuis bononenos
triginta, pro capitalibus uero carolenos octo mo=
netę currentis. Declarantes quod nemo cogi
possit

posſit inuitus ad abolendum aliquem processum, seu ali=
quam condemnationem pecuniariam corporis afflictiuã
siue capitalem. Pro extractionem alicuius sentię in
publicam formam si pecuniaria continens summam
librarũ centum habere posſit bononenos uiginti abinde
uero supra pro quacumq; summa bononenos triginta, pro
corporis afflictiuis bononenos quatraginta. Pro extra=
ctione acc.^o sentię de et super morte naturali habeat
carolenos decem monetę currentis, ut s.^a Pro copia
simplici alicuius scripturę, aut procesſus seu deposi=
tionum testium habeat bononenum unum cum di=
midio alterius bononeni pro qualibet charta scripta

ab

ab utraq. facie continente lineas seu uersiculos decem, et octo, et quelibet linea debeat continere dictiones octo plu=
vium syllabaz. si uerò in publicam formam petere possit bononenos trespro qualibet charta scripta ab utraq. facie, ut s.a Pro confectione, et logitu alicuius inuentarij faciendi de bonis aliquod maleficium committentis, si in ciuitate Fulginie exigere possit. florenum unum si uero in comitatu, et districtu florenos duos monete currentis modo, et forma ut s.a declaratis. Pro retrahe=
nda accusa facienda ab aliquo accipere possit bonone=
nos octo pro qualibet accusa retracta. Pro logitu pnta=
tionis alicuius commissionis habeat bononenos duos. Pro scriptura lraz citatorialium, et inhibitorialium cum

insertione

insertione commissionis, seu commissionum accipiat pro sua mercede bononenos octo. Et premissa oia, et sing.a obseruare, et adimplere teneatur bona fide sine dolo fraude odio amore prece pretio, et timore. Et si contra fecerit in premissis uel aliquo premissor. in quinquaginta denarior. libris pro quolibet, et qualibet uice puniatur ubi non esset apposita pena applicandis d. coi. Et premissa Statuimus hoc semper intellecto, quod per suprascripta capitula non intelligatur preiudicari capitulis D. D. Pretoris, et statutis ciuitatis de processibus expediendis infra certum tempus, que in suo robore permanere, et secundum eorum dispositionem, et continentiam obseruari uolumus, et mandamus.

De

Idem dicimus et ordinamus fore et esse seruandum in ele=
ctione Canc.rij ac notarij maleficiorum curie Mag.ci S. Gubris,
qui omnes l[itte]ras a Mag.co S. Gubernatore siue l[ocumtenen]te d[ic]te ciui=
tatis exarandas cuicumque et quandocumque super ma=
terijs criminalitatis tantum scribere, et conficere te=
neatur, et pro scriptura, et confectione quarumlibet
l[itte]rarum habeat pro sua mercede bononenos duos monete
currentis, et pro sigillo, et subscriptione p[refa]ti S. Gubris
siue l[ocumtenen]tis bononenos quatuor, et sic in totum bono=
nenos sex. In reliquis uero dictum Canc.um et notarium
maleficiorum omnibus, et sing.lis obligationibus, taxis, et penis
in proximo precedente capitulo contentis obnoxium
fore, et subiacere uolumus, et ordinamus. De

De socijs militibus D. Pretoris eorumque iur.to et officio Cap. XIII

Statuimus, et ordinamus, quod socij milites D. Pretoris prima die incorationis eor. officij teneantur, et debeant sese coram Mag. D.nis Prioribus ciuitatis Fulginie pro tempore presentare, ibidemque coram eisdem iurare ad sancta Dei euangelia corporaliter manutactis scripturis et iureiurando promittere (et ita extunc teneantur) ipsorum officium fideliter, et bene exercere commissionesque sibi à quocunque pro tempore iux dicente in d.a ciuitate ac à Mag.cis D.nis Prioribus, seu prefectis quibuscunque consulibusque d.e ciuitatis datas debite executioni mandare ipsasque executiones, et pignora

cui

cui de iure, aut ex forma statutorum debeant consignare
Baractarias, et simonias extortionesque ac illicitas executiones
non facere, et fieri non facere sub pena 25. librarum denariorum
t pro qualibet uice et quolibet predictorum casuum per ipsos
ipso facto damnabiliter incurrenda et communi Fulginij
applicanda. Necnon quotiescunque Gubernator dicte ciuitatis
uel eius lnz protempore mandauerit, seu postulauerit
cum sua familia in nummero sufficienti per dictam
ciuitatem, eius teritorium, et districtum, pedester, uel
equester prout casus exegerit, sine aliqua exceptione
omnique mora posposita ad quascunque commissiones exe=
quendas contra quoscunque personaliter accedere illasque
pro posse debite executioni mandare sub pena 200 li=
brarum

brar denarior ipso facto per ipsos incurrenda, et Camere aplice
et coi Sulmonie proportionabilr applicanda ac omnium ex=
pensar damnor, et interesse d. communis d.de caussa, Ci
uitatemq predictam eiusq territorium, et districtum
homicidis, latronibus furibus, ceterisq malis hominibus
pro posse purgare. Contra portantes arma tam offen=
debilia, q. offendebilia diu noctuq inquirere, et porta=
re repertos captiuos pro posse facere, et contra eos pro
pena incursa iux formam statutor sine personar
discrectione procedere usq ad debitam exactionem
pene predicte statutaq et ordinamenta d.e d. ciuita=
tis tam edita q edenda ad unguem seruare om=
nesq

neſq condemnatos d. civitatis uel in ea, aut eius terri=
torio degentes, eorumq fideiussores donec ipsas condemnationes
que in iudicatum transierint cum effectu exolverint, in
ere, et persona constringere, Carceres d. civitatis, et in eis
pro tempore carceratos quoscumq suo ipsorum periculo et for=
tuna custodire et saluare ab ipsis carceratis culpabilibus
tamen uel obnoxijs Fulginatensibus, uel in d.a civitate, aut
eius territorio et districtu habitantibus omnino exceptis
ultra bononenos sex monete currentis pro quolibet et qua=
libet die, si eisd. per curiam D. Pretoris expensas submi=
nistrari contigerit exigere non possit, ad quas expensas
recipiendas cogi non possint, nisi starent in secretis. Sin
aut de suo aut eis donato, uel aliter vixerint bononenos
duos, et non plus accipere nihilq aliud ab eisdem pro ip=
sorum

sorum captura excarceratione ferraturisue, aut sferraturis recipe
re aut exigere possit. Per ciuitatem pred.tam eiusque districtum cum
dissolutione non uagari in turpes lascivias, aut iniurio
sas contum alias contra quoscumque non prosilire omniaque alia
et singula facere dicere, et exercere, et ab eis se abstinere
teneantur in formam, et tenorem contentorum supra in
cap.lo de iuramento D. Pretoris et eius officio aliorumque statu
torum et ordinamentorum d.te ciuitatis sub pena 25 librarum denariorum
pro qualibet uice per ipsos ipso facto incurrenda et d. com.i ap
licanda in quolibet dictorum casuum. Et quia dum ad
ciuilia intendunt arma, et alia ad eorum officium perti
nentia dormiunt, et retardantur statuimus et ordi
namus, quod socij milites D. Pretoris presentes, et qui pro
tempore fuerint non possint, nec debeant se sito modo

aliquo

aliquo intromittere aut cognoscere de aliqua questione lite
seu ca. civili rei vel summe excedentis tamen summam
viginti iulior papalium monete currentis Caussas verò et
lites a summa decem iulior supra per nrum. tribunalis sui
perd. comitatem pro tempore eligendum vel ex buxolo ex-
trahendum cognoscendas per suos iudices remittere tene-
antur et si se in eis intromiserint aut de eis cognove-
rint non valeant ipso iure nec quod per eos factum
aut cognitum fuerit possit modo aliquo executioni mandari
et nihilominus ipsi socij milites in premissis et quoli-
bet premissorum contrafacientes ipso facto vice qualibet
incurrant in pena 25 librar denarior ab eis defacto au-
ferendorum et d. coi aplicandor ut supra

De

De electione Iudicis appellationis eiusque iur.tio officio, obligationibus, et Salario Cap. XIII

Sed quoniam appellandi usum quam frequentem esse et necessarium iura testantur: idcirco statuimus, et ordinamus, quod in ciuitate Sulsimonis unus appellationum Iudex eligatur his modis, et forma Vt. Quod Mag.ci DD. Priores d.ae ciuitatis pntes, et qui pro tempore fuerint ubi casus exegerit, teneantur, et debeant maioris campane sono premisso, ut moris esse conuocari facere nouemuiros d.ae ciuitatis pro tempore et subinde Mag.cum centumuirale consilium in palatio eorum solite residentie ibidemque seruatis de more seruandis iuxta formam eligendi traditam supra in tit.o de electione D. Pretoris, eligatur in Iudicem appellationum d.ae ciuitatis per semestre

Consil. Centumuir.

mestre aliquis forensis de loco distanti à d.^a ciuitate, et eius territorio ad minus per quindecim milliaria iuris peritus et in iudicatus officio, uel preture bis ad minus exercitatus, de qua iudicatus officij aut preture exercitatione ante omnia eisdem Dnis Prioribus per patentes lr̃as, aut aliter legitime plena fiat fides et indubitata, alias electio ipsa fieri non possit, et facta nullatenus ualeat aut teneat. Qui uenire debeat in dictam ciuitatem in termino sibi electionis lr̃is declarato, et prefixo cum uno ad minus famulo idoneo et per ipsum toto tempore sui officij pro suo seruitio retinendo omnibus ipsius sumptibus incomodis, et periculo. Teneaturque ante ingressum d. sui officij iudicatus iurare coram Mag.cis Dnis Prioribus pro tempore existentibus

existentibus legumque conseruatoribus eiusdem Cam.re d. Ill.me civitatis
pro ea et Camera ap.lica, et omnibus quorum interest, et
interesse poterit stipulanti sub sancta Dei euangelia cor=
poraliter manu tactis scripturis dictum indicatus of=
ficium pure bene ac fideliter facere, et exercere perti=
nentiaque omnia, et singula ad illud in totum pro posse
facere. Debeatque in ingressu d.i officij consignare Camera=
rio d.e cois Fulginie pro d.o coi recepturo pretium, et uale=
rem unius patere argentee libre unius bone, et legae
bononensis eidemque Camerario fidem facere sufficien=
tem de solutione facta de taxa sui officij quam se=
cretarijs ap.licis sui ipsius sumptibus soluere tenea=
tur manu d. exactoris Camere ap.lice eam recept=
ri

ri pro d. RR. Secretarijs, et alias ad effectum admitti non pos=
sit, et admissa facta non teneat ipso iure, et nihilominus
incurrant tam d. Mag.ci D.ni Priores et legum Conservatores
ipsum aliter admittentes quam ipsius Iudex sic indebite ad=
missus in penam centum librarum denariorum pro parte qua=
libet ab eis ipso facto auferendarum et com. Fulginie appli=
candarum ut s.a In caussis appellationum nullitatum
seu recursus tam in procedendo quam in decidendo in primis
statuta, et ordinamenta d.e civitatis tam etita quam ede
nda sequi et servare teneatur, illaque ab appellatoribus
de nullitate dicentibus seu recurrentibus, et ab appella
tis et his contra quos fuerit de nullitate dictum aut
recursum principaliter vel incidenter custodiri sequi

et servari

et seruari facere et ubi ex his occurrenti casui prouisum non apparet ius custodictionum, et inde ius canonicum et ciuile prout casus, et facti contingentia suadebit. Non etiam possit, nec debeat tam in criminalibus q̄ in ciuilibus, seu mixtis sentiam ferre prout in cedula; sed illam et illas in scriptis legere debeat ad solutum ius dicendi locum pronunciando male, uel bene iudicatum, et appellatum absoluendo uel condemnando partes uel aliter sententiam uel sententias reformando in totum, uel in partem prout res exegerit. Nec possit de caussis coram eo agitandis inter Fulginates aut inter forentes, et Fulginates siue per uiam appellationis de nullitate dictionis, aut recursus siue per alium quemcumq; modum,

etiam

etiam si commissarie sint sportulas, uel aliud quoquomodo
a subiiciatibus recipere petere uel exigere, et si recipiat
petat, uel exigat ultra recepti, et exacti restitutionem ad
quam ipsum omnino teneri uolumus et penam periu
rij incidat uice qualibet, in penam 25 librarum denariorum ipso
facto d.º Communi applicandorum ut supra. Teneaturque et
debeat continue in d.ª ciuitate in mansione, et loco sibi
per d.m commune deputando et constituendo habitare honori
fice pro ipsius qualitate officij nec ex d.ª ciuitate recede
re possit absque licentia consilij d.e ciuitatis extra eam per
noctando sub pena in pred.is et quolibet predictorum casuum
25 librarum denariorum ipso facto incurrenda, et applicanda d.º
cõi

coi ut supra. Item teneatur iuuenibus d.e ciuitatis, et dis=
trictus ipsum requirentibus legere, et interpetrari die quali=
bet unam lectionem in iure ciuili ad ipsorum electionem, et
gratis, et sine aliqua mercede. Teneatur insuper et debeat
soluere tabellario d. cois electionis et capitulorum latori in
illo tunc ducatum unum auri pro Canc.rio d.i Cois qui
electionem et capta scripserit equis portionibus inter
coitatem ipsam et ipsum diuidendum, et insuper sol=
uere d.o tabellario bononenum unum pro quolibet millia=
rio pro suo uiatico. Hoc addito quod si idem Iudex electio=
nem ipsam duxerit acceptandam de premissa ipsius
acceptatione per suas lras, uel aliter legitime per d.um tabel=
larium

larium d. Mag.cos d.nos Sn.os Priores certiores faciat atq. electio sit ipso iure nulla, et ea amplius uti, et iuuari non possit. Teneatur deniq. finito eius officio stare per quattuor dies continuos coram Syndicatoribus pro tempore deputandis, ac ex buxolo extrahendis ad Syndicatum sue ipsius uillicationis rationem redditurus, quibus teneatur soluere de suo salario florenos quattuor monete papalis pro eorum salario. Quorum sententie condemnatorie stare et acquiescere teneatur, et debeat. Addentes quod idem Iudex tempore assumptionis officij iurare teneatur, et a d.o prestito iur.to absolutionem non petere nec peti facere, nec obtenta uti et caussa, et occonem d.e sentie uel sentiar. tempore pred.o con eum late seu latar. et dependentium ab eis non appellare

appellare, de nullitate non dicere non supponere non querelare
nec superioris officium imploiare nec aliquam aliam impetra
tionem facere. Et si fuerit appellatum de nullitate dictum
supplicatum querelatum superioris officium imploratum,
aut quid aliud modo aliquo impetratum, oīs appellatio de
nullitate dictio suplicatio querela imploratio aut im
petratio cuiuscumque tenoris, et a quocumque emanate sint
ipso iure nulle, irrite, et inanes, et ex tunc prout ex
nunc, et e contra pro non factis non obtentis, nec con
cessis haberi uelle, et perinde haberi ac si facta concessa
obtenta et impetrata non fuissent, et nihil ex his sen
tie cōn eum late executio nullatenus iṗediatur.
Addentes quod in absentia Iudicis appellationum pri
uel

uel ipso atu. legime impedito, Gubernator pro tempore d.^e Ciuitatis
oes et singulas caussas secunde instantie audire cognoscere, et
iux statuta pred.^a ac alias prout iuris fuerit terminare pos=
sit et debeat. Pro suo aut salario d.^i sui semestralis officij
idem Iudex habeat, et habere debeat, et habebit ab execu=
tores Camere aplice Fulginaten flor. 72. papales eidem de
bimestre in bimestre mediante bullecta Mag.^cor D.nor Priond
pro tempore persoluendos declarantes, quod si ipsum d.^o suo
semestrali officio durante egrotare contigerit (quod Deus
auertat) et egritudo sit a 20. diebus ultra quod ultra
d.^os 20. dies sibi salarium aliquod non currat, sed d.^e coi. appli=
cetur. Et si moreretur (quod multo magis Deus auertat)
salarium sibi debeatur pro tempore quo uiuens seruiue=
rit, et non ultra. Et pp.^ter d.^m salarium sibi forte non solutum
ut s.^ta aut per aliquam condemnationem con eum latam a
syndicatoribus ut s.^a represalias con dictam coitatem impe=
trare non possit, nec debeat, nec eis ullatenus uti.

De

De electione, et officio notarior. cau. ciuilium cap. XIV.

Ne falsa iniqui Iudicis assertione innocens litigator opprimatur neq. falsitas ueritati preiudicet aut iniquitas preualeat equitati statuimus, et ordinamus, ut ad scribendum omnia acta, et scripturas ciuilium caussar ciuitatis Fulginie imbuxulentur in buxulo cois d. ciuitatis oes et singuli notarij de eadem in ea degentes seruatis tamen seruandis et facta uacatione ab officijs per tempus et tempora sm formam statuti infra in tit. de extractione notarior. et eor. uacatione deinde singulo semestri in loco palatij residentie D. Gubernatoris extrahantur ex buxolo pred. et publicentur nouem notarij quor. duo stanti conquistori

et tempori

et temporibus de sero in palatio pti. D. Gubernatoris ad scri=
bendum acta ciuilia eiusd. et alia quecunq. ciuiles eas con=
cernentia. Tres deputentur ad tribunal Collateralis D. Pretoris
ris d. ciuitatis similiter congruis horis et temporibus de
mane similiter ad acta ciuilia procurationes tutelas cu=
ras insinuationesq., et decreta quecunq. et ab eisdem de=
pendentia, et alia quecunq. in eorum libris redigenda. Duo sint
in domo residentie D. Iudicis appellorum super appello=
nibus, et copiandis processibus caussarum ciuilium et
protestationibus, et aliis scribendis. Alius uero sit in ban=
ca socii militis dicti D. Pretoris circa summaria cognos=
cenda, et decidenda die qualibet incessanter assistens.

Ultimus

Ultimus vero adsit ad bancam proconsulum mercantie dictæ
civitatis ad et civilia scribenda et alia ad d.m tributal nece
saria. Addentes, quod notarij pred.i teneantur, et debeant
seriatim et per ordinem ponere, et scribere acta predicta
procurationes tutelas, curas, et insinuationes predicta in
corpore libri, et non in marginibus sub pena 25 librarum de
nariorum vice qualibet actorum ipso facto incurrenda, et co
sulzinie applicanda. Nullusque notarius de pred.is qui fuerit
per sex menses in aliquo dictorum officiorum possit aut debeat
ad d.m officium aut in d.o officio esse aut eligi in dead sex
menses a die depositi officij. Et si aliter eligeretur electio

non teneat

non teneat, et acceptans puniatur pena 25 librar. denarior.
ipso facto incurrenda et coi Fulginie applicanda. Possit
tamen Notarius, qui ad aliquod officium de predictis ex=
tractus extiterit, si illud per se exercere noluerit vel
non potuerit, alium loco sui idoneum tamen et ad d.ª
officia bis ad minus exercitatum eligere, et deputare
precedente tamen generalis consilijs approbatione cauta
nec aliter nec alio modo Loe vno. Vt. ut tres de notar=
ijs pred.is in d.o consilio proponantur, et qui pluribus ex
suffragijs obtentus fuerit tali sublogatione fruatur et
talis electio, et deputatio valeat et teneat per inde q.
habeatur ac si ex buxolo pred.o iux. formam predictum
fuerit

fuerit facta extractio. Et quilibet de notarijs predictis
per semestre tantum stet, et scribat sub Iudice, et cum
Iudice suo ad locum, et bancum sibi deputatum, nec
possit, aut debeat coram alio Iudice aut in alijs cau
sis seu questionibus scribere sub iam d.a pena applicand
ut s.a nec quisq notarior. pred.or possit scribere in aliqua
caussa in qua alius scribere inceperit donec primi no=
tarij durabit officium sub iam dicta pena applicanda
ut s.a exceptis infirmitate iuxta absentia uel alio pro
babil. et a iure considerato impedimento scribentis
notarij pro casu si litigatoribus placuerit possit nota
rius ipse alium eque idoneum neutriq partium sus

pectum

pectum, et exercitatum, ut s.a loco sui sublogare partib.
aut discordantibus notarius eligat accedente Iudicis
consensu, dumtamen omnis cesset variatio in modo
unum modo alium eligendo. Nullusq de notarijs pred.
possit vel debeat in palatio, in quo offm exercet aliquam
procurationem pro alio facere nec propriam caussam
incipere seu movere coram Iudice ad cuius bancam
seu tribunal ad scribendum deputatus existat du=
rante eius officio, et si contra fieret processus tuoi
sit ipso iure nullus, et contrafaciens incidat in
penam 25 librar. denarior. vice qualbet in qua con=
trafecerit applicanda ut s.a Et quod scripturis in
causis

Notarius Actuarius n. potest esse Procurator etiã nec litẽ movere corã Iud. cuius est Not.

caussis ciuilibus publicis iudicialiter productis, et registratis copiatis, et apud notarios repertis licet originalia iuxta restituta fuerint seu deperdita plena adhibeatur fides prout publicis restitutis uel alias deperditis. Et scripture notariorum predictorum mortuorum uel absentium si reperirentur abbreuiate uel ceterate intelligantur, et sint ac habeantur pro extensis, et plenam faciant fidem prout si essent extense. Et quia ad tollendam detestabilem perniciosamque consuetudinem notariorum bancarum caussarum ciuilium ciuitatis omnino in quantum possumus procedere intendimus, ex qua materia in filsas librosque originales occultandi, et subtrahendi, litigia propter actorum inordinatorum seriem in longum protrahendi, et alia

a iure

a iure prohibita faciendi plurimum asserebatur, propter as=
signationem in filsarum et librarum in eorum originalibus tam pro=
curatoribus, et aduocatis ipsis quam Iudicibus de causis
cognoscentibus statuimus et ordinamus ut notarij ba=
ncarum caussarum ciuilium predictarum ubi uel a partibus
ipsis uel altera ipsarum illarumue procuratoribus uel
aduocatis aut a ius dicentibus de inspectione, et tran=
sportatione processus fuerint requisiti non in originalibus
ipsis sicuti hactenus factum esse comperimus, sed in de
Processus ac: partium communi exefacto registro processum ipsum
comodari debet partibus ipsis alternatim et prout res exegerit, et ordo
nolenti copias iudicij postulauerit a Iudicibus ipsis accomodent facien=
& offerant se do prius in eorum bastardellis seu actorum libris specialem
sribere recepu:
tas et obligare
restituere
mentionem

mentionem de premissa assignationem registri de anno mense
et die assignationis, et de persona cui assignatio facta sit, et eius
inscriptione manu propria recipientis registrum si scribere
sciat uel eius procuratoris si screbere nesciat, et cum
expressa penalis promissione de transportando registrum
pred.ᵈᵘᵐ ad certum statutum terminum ad partis alterius
requirentis instantiam. Habebunt aut et habeant
notarij predicti de ipsorum actis, et scripturis mercedem
iux. et s.ᵐ formam taxe inferius descripte in tit. de mer-
cede notariorum. Et si contra fieret puniantur notarij
in libris 40 denariorum uice qualibet et quolibet dictorum
casuum, et applicandis, ut s.ᵃ Teneanturque ad omnia damna
expensas, et interesse partium litigantium uel alterius
ipsarum, et priuatione dicti sui officij.-   De

De Syndicatu officialium ciuitatis Fulginie Syndicatorumq; electione et officio. Cap. XV.

Cum rationi, et iuri congruum sit ut quilibet uillicationis sue rationem suo tempore reddat, Statuimus, et ordinamus quod omnes, et singuli Iudices, et officiales dicte ciuitatis finitis ipsorum regiminibus, et officijs stare, et morari debeant in ciuitate Fulginie ad Syndicatum reddendo rationem de gestis, neglectis, seu omissis tam per eos quam per eorum familiam, et familiares in eorum officijs, et regiminibus prout diximus in cap. cuiuslibet Iudicis, et officialis, de quibus supra mentionem habuimus et quatenus in aliquo caplo. de officiale seu Iudice loquente id omissum fuerit sub hoc genli caplo. includatur, et dispositum intelligatur. Electio uerò Syndicatorum Mag. D.

Subris

Gubernatoris fieri debeat modis et formis de quibus in l[itte]ris
Ap[osto]licis in forma Brevis obtentis, et de quibus seu capit[ul]o de
Gubernatore habetur Syndicatores aut D. Potestatis Colla=
teralis et Iudicis appellationum, et eorumdem et cuius=
libet ipsorum familie officialium et familiarium elijantur
§. 1. hoc modo* fiant duo bussula in quorum altero imbussu=
lari debeant per Mag.[cu]m Consilium d[ict]e Civitatis, vel deputa=
tos ab eo legum doctores modo et forma, de quibus sub tit.
de Advocato Mag.[c]e Civitatis in altero vero imbussulentur
Centumvir. Cons. omnes cives de consilio centumvirali, et finito officio cu=
iuslibet ex pred.[ict]is iudicibus, et officialibus Mag.[c]i D[omi]ni
§. 2. Priores* una cum conservatoribus legum accedant ad
locum capse ubi predicta bussula conservatur, et per
Canc.[ellariu]m de capsa extractis buxulis p[redic]tis, ex uno extrahan=
tur

tur unus Doctor, ex altero extrahantur tres cives et ex
buxulo procurum facto ad patrocinandum nolentibus
petitiones uel querelas dare extrahatur unus notarius
qui sit futurus actuarius dictorum Syndicatorum pro qua
libet semestre quo officialis sindicandus in officio per=
§. 3. mansit. Qui sic extracti a p̄tis Mag.cis D̄nis Prioribus
uocati in manibus Canc.rij iurare teneantur dictum
eorum officium se bene, et fideliter gesturos, et per duos
dies ante q̄ incipiat aliquis officialium predictorum
stare ad syndicatum syndicatores p̄ti. teneantur
et debeant sub uinculo prestiti iuramenti, et sub pe=
na 25 librarum denariorum a quolibet ipso facto incurre=
nda

nda, et auferenda et cummuni fulzinię supplicanda tran=
smittere per castra villas, et loca comitatus dictę ci=
vitatis, et eorundem castror, villar, et locor syndicis
precipere ut eorundem hominibus notificent qua die
principiet officialis ptus stare ad syndicatum. et
per diem anteq incipiat idem officialis syndicari emit=
ti faciant bandimenta per loca solita d.ę civitatis,
quibus innotescat intimetur dies syndicatus pti of=
ficialis syndicatus aut incipiat statim post elapsos
dos d. dies incipiendo de mane et die qualibet quo ptus
§.4. syndicatus durabit sedere debeant syndicatores

in palatio

in palatio solitę residentię d. Potestatis ad bancum iuris duabus vicibus Vlt. demane, et desero terpulsata prius qualibet vice campana magna d.ᵗ cois, et emissis bandimentis per loca solita d.ᵗę civitatis que habeant locο citationum et ex supradictis officialibus quilibet Syndicandus stet per dies sex ad syndicatum, et infra tres dies dentur, et recipiantur petitiones omnes, et querelę dandę contra olim officialem eo tempore syndicandum eiusdemq. familiam et familiares, et ulterius.

De

De Nundinis faciendis in Civitate Fulginie earumq. Presidentib. et eorum officio Cap. XVI

Cum ex nundinis civitati in qua fiunt honor resultet, et utile hominibus eiusdem sequatur, et commodum, statuimus et ordinamus ut quolibet anno fiant nundine in dicta civitate, et dni Priores d. civitatis qui fuerint de mensibus Jannuarij et Februarij curent et faciant sub pena eor. prestiti iuramenti et 25 librar. denarior. ipso facto incurrenda, et d. coi respective applicanda ut anno quolibet de mense Februarij, die 18. eiusdem tempore extractionis magistratus

§. 1. dnor. Priorum, et alior. officialium ac prefector. d. civitatis extrahantur ex buxulo d. cois in quo omn

---

Nundinas instituere n. possunt decuriones de consilio cum immunitatibus, et exemptionibus, et franchitijs à gabbellis A sed bene possunt instituere Mercatus immunes, et francos à gabbellis etiam sine concess. Principis Corell. ad Bull. Bon. reg. cap. 31. n. 23 cum segg. usque ad 236. dd. in l. i. ff. de Nundin. sed decuriones possunt moderari mercatoribus postum. cum Strac. de Mercat. [illegible] 4. n. 51. Corell. d. cap. 31. n. 231 Non omnes Mercatus possunt dici Nundine, sed bene omnes

A nisi ex concess. principis vide Conùot. ad Stat. Eugub. lib. i. rubr. 66. Resum. 9. 264.

de consilio imbussulari debeant, sex de d.is consiliarijs. Vt quatuor qui in nundinis pred.is et illarum tempore habeant et habere debeant omnimodam iurisdictionem merumque et mixtum imperium. Vnus sit notarius qui in libro actorum per ipsum faciendo in sui forma et figura universa acta tam civilia quam criminalia coram eisdem presidentibus facienda conscribat, Alius vero sit Capitaneus, qui universa in d.m officium spectantia, et ab eodem provenientia executionem tamen merentia de mandato eorumdem fideliter exequatur: Dictumque Presidentium nundinarum officium incipiat anno quolibet, et incipere debeat die mercurij proxime tunc immediate sequentis post festa Pascalia

omnes Nundinae possunt dici Mercatus Corell. d.o cap. 31. n. 239.
Privilegium Nundinarum non solum personas ad eas venientes, sed etiam res in loco, et tempore nundinarum evectas, et invectas comprehendunt l. unic. Cod. de Nundin. Corell. ad Bull. d.o cap. 31. n. 240.
Et durat d.m privilegium per 15. dies ante et octo post nundinarum tempus assignatum Bart. in l. 2. de Nund. Corell. ibid. n. 240
Et multis in locis adest statutum, ne durante tempore nundinarum aliquis molestetur Civiliter, et per aliquot dies ante et post. Corell. ibid. n. 240.

Paschalia Resurrexionis D. N. Jesu Xpti fiatq. d. die de

mane in aurora, et antea pulsari campana d.i cois solita,

et consueta de more per horam, et horas consuetas. deinde

hora tertiarum presidentes pred.i faciant a palatio d.or Mag.corum

Dnorum Priorum quattuor tubicinibus d.i cois per plateam Tubi. 4.

ac stratas d.as nundinis fieri solitas, et consuetas preco=

nizari eundo cum tubicinibus, et redeundo per loca pred.a

usq. ad Portam Contrastanclę iux. stilum hactenus soli=

tum et consuetum. Durantq. nundinę predictę ac du=

rare intelligantur per dies 18. et ultra ad beneplaci=

§. 2. tum d.i cois. Qui quidem Presidentes teneantur, et

debeant omnes vel duo ex eis, et notarius predictus

Nundinę seu Mercatus non sunt exercendi in diebus die-
feriatis in honorem Dei. Nec Vecturalibus, idest Agaso-
nibus sarcinas componere, et ad Nundinas asportare,
sed tantum compositas continuare in itinere, neque
Mercatoribus licet emere, aut vendere, etiam clausis
Apothecis, nisi tantum ad victum necessaria, aut
alia minuscula, et modici Momenti pro transeuntibus
exterorum, et advenarum urgenti, et presentanea neces-
sitate Corell. d.o cap. 31. n. 241. sicut in A
Quoad iudicia tempore nundinarum, diebus feriatis silere de...

A Vide Synod. Fulg. tit. de dier. fest. fol. 76. et segq. precipue cap. 5. et cap. 7.

die qualibet continuatis horis, et temporibus stare et
sedere honorifice ad locum eorum solitę residentię in platea
publica magna d.e civitatis in loco deputato vel ab eis
deputando ad eorum solitum tribunal dictarumque nundi=
narum tempore illarumque prorogationis omnes et singulas
caussas tam civiles quam criminales tam inter mercatores,
et alias personas ad ipsas nundinas accedentes quam etiam
inter ipsius civitatis cives, et incolos et habitatores ei
usdem comitatinos, et districtuales vertentes audire co
gnoscere decidere, et terminare summarię simpliciter,
et de plano sola facti veritate inspecta, et manu regia
ac ibi ipsis nundinis etiam prorogatis durantibus de=
linquentes punire et castigare etiam usque ad mortem
inclusive

debent, et in hoc servatur ius commune quod in quibusdam
urgentibus casibus, qui moram non patiuntur permittitur litigare
seu agitare et conveniri Corell. ad Bull. Bon. Regim.
cap. 31. n. 240. in fin.

Nundinę, et Mercatus prohibentur exerceri in diebus
feriatis de praecepto Ecclesię, secus vero in diebus feria
tis ex devot. loci particularis Corell. ad Bull. d.o cap.
31. n. 242. et 243.

Occurrente die festo durantibus Nundinis, an illa die solvan
tur pedagia Corell. ad Bull. d.o cap. 31. n. 244. cum seqq. affirmative

inclusiue penasq̃ pecuniarias pro dictar̃ nundinar̃ cus-
todia et aliter prout eis uidebitur applicare, et impendare
Et quia placuit felicis record.nis Paulo Tertio Pontifici
Max. attenta eiusdem ciuitatis immemorabili consue-
tudine in premissis pro premissor̃ antiquor̃ iurium dicte
ciuitatis conseruatione eidem ciuitati benigne annu-
enti per suas lr̃as in forma Breuis mandare et Guber-
nator et pretor eiusdem ciuitatis pro tempore exis-
tentes se in premissis d.o nundinar̃ earumq̃ prorogatio-
nis tempore durante nullatenus intromittant: idcirco
statuimus et ordinamus, ut idem Gub.r et Pretor pro
tempore existen in caussis pred.tis et inter personas
predictas dictar̃ nundinar̃ earumq̃ prorogationis tem-
pore

Mercatus nō possunt in una Ciuitate institui pro aliq
die, quā exercetur Mercatus in loco uicino, ne illi
loco detrimentum fiat Corell. ad Bull. Bon. leg. cap.
31. n. 233. Paul. pract. lib. 2. observ. 69. n. 24 et 2
Circa iurisdictionem Consulum Nundinis prepositorum constitu-
tiones summorum Pontificum, priuilegia, et Breue Pij V. uiden-
da sunt Corell. ibid. n. 241. in fin. et nos habemus Consti-
tutiones, seu Bullas inferius registratas

ſpore durante ſeſe in premiſſis nullatenus intromittat, et ab eorum iurisdictione, et officio desistant iux[t]a l[itte]ram earundem l[itte]rarum applicarum uim, seriem tenorem, et compendia quarum tenorem hic ad clariorem omnium intelligentiam, et inspectionem inseri de uerbo ad uerbum uolumus et mandamus cuius tenor sequitur et est talis V[idelicet].

Paulus papa tertius Vniuersis, et singulis legatis uicelegatis, et eorum locum tenentibus ac quibusuis S. R. E. officialibus quarumque auctoritate fungentibus salutem, et applicam benedictionem. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filij Priores, et co[mmun]itas ciuitatis n[ost]re Fulginaten[sis] quod licet ab immemorabili tempore citra Presidentes custodie nundinarum ciuitatis pred[ict]e per co[mmun]itatem ipsam ex illius ciuilibus deputari soliti dictarum nundinarum

Vtile negocium Reipublice dicitur paratum ab Vniversitatibus sive Decurionibus hinc mercatus Nundinae, et Mercatus Corell. ad Bull. cap. 31. n. 272. 8. dicitur

dinar, et earumque prorogationis tempore durante omnes et sin
gulas causas tam civiles quam criminales tam inter mercato
res et alias personas ad ipsas nundinas accedentes quam etiam
inter ipsius civitatis cives, et homines, et incolas, et
habitatores eiusdem vertentes cognoscere et terminare
summarie simpliciter et de plano sola facti veritate
inspecta, et manu regia ac ibi ipsis nundinis etiam
prorogatis durantibus delinquentes punire, et casti
gare etiam usque ad mortem inclusive penasque pecuni
arias pro custodia dictarum nundinarum, et aliter prout
videtur applicare et impendere ac Gubernator, et Pote
stas eiusdem civitatis pro tempore existentes se im
missis nullatenus intromittere, sed ab eorum iurisdictione et off
icio predictis nundinis etiam prorogatis durantibus cessare s[...]

coitan

Licet libri Mercatorum non probent pro scribente, nisi

coitas tempus pro suis nundinis statutum ad certum tempus prorogare consueuerit, et in pacifica possone uel quasi premissa omnia faciendi existant. Nihilominus ipsi pro abundantiori cautela cupiunt pernos precipi ut supra premissis abaliquibus non molestentur, et propterea nobis humiliter supplicari fecerunt ut eorum uotis annuere debenignitate aplica dignaremur. Nos igitur qui subdictorum nostrorum presertim fide, et deuotione erga nos et sedem applicam conspicuorum iurium conseruationi cum desuper humiliter supplicatur libenter intendimus huiusi supplicationibus inclinati, Vobis, et

cuilibet

Attamen completj nundinj, etiam liber nuncupatus scartafaccio di fera probat, et quare Bich. d. 401 n. 1 et 2. et d. 557 n. 19. Nundinas esse completas, et scartafaccia, et bilancia singulorum Bancheriorum [illegible] probatum esse [illegible] Bich. d. d. 401 n. 3.

cuilibet uirum in uirtute sancte obedientie districte pre-
cipiendo mandamus quatenus coitatem et presidentes
predos super premissis contra immemorabilem consuetu-
dinem hactenus laudabiliter obseruatam Eiusmillate-
nus molestetis, impediatis, seu quomodolibet perturbe-
tis nec molestari impediri uel perturbari faciatis.
Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus
apostolicis ceterisque contrarijs quibuscunque. datt. Rome apud
ad Sanctum Marcum sub anulo Piscatoris die 13.
Junij. M. D. xlvij Pontificatus nostri anno quar-
todecimo. Blo. El. Fulgin. Julius Blo.

Julius Papa Tertius. Ad futuram rei memoriam. Cum sicut accepimus dilecti filij coitas ciuitatis nostrę Fulginię ex antiqua consuetudine, et ex indulto seu priuilegio aplico nundinas in d.ta ciuitate quotannis celebrare consueuerint. Nos ut personę cum mercibus ac animalibus alijsq rebus ad ipsas nundinas uenientes tuto ac liberè id facere possint precibus dictorum coitatis nobis super hoc humiliter porrectis inclinati omnes, et singulas represalias* quauis ex causa, et ad cuiusuis etiam fisci nostri instantiam, et pro interesse Camerę aplicę quomodolibet hactenus relaxatas, et in futurum relaxandas durante tempore dictarum nundinarum | et illarum

* De Represalijs uide que dixi litt. R. u.o Represalię fol.

§. 1 Tempore Nundinarum prohibentur represalię, et est de iure communi etiam dispositum, ut docet Bart. de repre: sal. q. 7. n. 13. fol. mihi 154.

Ad materiam represaliarum uide Bart. in tract. represal. per 10. questiones plenas fol. mihi 151: vide Papien. in f.la libell. act. real. §. Iure dominij n. 16 usque ad 22. fol. 20

§. 1. n. 1. Represalię barbaro uocabulo dicuntur Pignorationes Rerum, et personarum, quando Unus pro alio, et Res unius pro re alterius apprehenditur ad tex. in cap. 1. de iniur. in 6. Gaill. post Tract. Obseru. tract. de Arrestis obseru. 2. n. 1. fol. mihi 395.

2. Antiquitus represalię concedebantur à Principe, uel Magistratu Merum, uel Mixtum Imperium habente ob iustitiam denegatam Bart. in prefat. n. 1. in tract. de Represal. inter tract. fol. mihi 150. à t.o Corell. sup. Bull. Bon. leg. cap. 12. n. 33. Addo Gaill. d.o tract. de Arrest. obseru. 2. n. 2. fol. mihi 395.

3. Represalię Regulariter non ualent, et non habent locum, nisi in casibus specialiter à Regula exceptis, nemo enim alterius odio pregrauari debet Gaill. de Arrest. obseru. 2. sub n. 2. ibi sed ego existimo fol. 395.

4. Thesaurarij Provinciales, et exactores status Eccl.ici quotidie committunt, et exequuntur represalias contra Ciues particulares pro debitis Communitatis ut testatur Corell. ad Bull. Bon. leg. cap. 12. n. 24.

a n. 1. et ibi q. 4. in Addit. litt. A. fol. mihi 152.

5. Et isti tanquam habentes manum regiam non tenentur seruare ordinem, nec solemnitates, sed sufficit ostendere solam commissionem, et in alia presummuntur tanquam habentes manum regiam Bart. de represal.

et illarum prorogatione quandocumque illas prorogari contigerit
ita quod ad d.as nundinas venientes, et in eis commo-
rantes, et inde discedentes d.tas represaliarum pretextu
in personis, mercibus animalibus, aut aliis bonis qui-
buscumque molestari non possint auctoritate ap.lica
tenore presentium ex nunc prout ex tunc et é con-
tra ad nostrum, et sedis ap.lice beneplacitum suspen-
dimus, et eisdem personis libberum ac tutum sal-
vum conductum adversus d.as represalias concedimus
mandantes virtute sancte obedientie et sub pena
nostri arbitrii, et quod civitates etiam quingentorum
ducatorum auri camere ap.lice applicandorum si contra
fecerint incurrenda. Omnibus et singulis legatis

Vicelegatis

Facultas represaliandi Cives, quam habent, et quam utuntur Thesaurarii provinciales,
et exactores Camere Ap.lice, oritur ab eo fundamento, quod Civitates, et Comu-
nitates, dum redditus, et census exsolvere promiserunt, pro solutione redd.
tuum, et Censuum obligaverunt Cives, et eorumdem Civium bona, ut admittunt
quodammodo Faill. de Arrest. observ. 9. in princ. Corell. ad Bull. Bon.
Reg. cap. 12. n. 24., et n. 26 vers. Moderni vero cum n. seqq.
Civitates habentes potestatem legis condende, et non recognoscentes superiorem
possunt obligare suos Cives sub represaliis, in casu non solutionis, sed
Civitates non habentes talem potestatem legis condende, et recognoscentes
superiores, ut sunt Civitates Status Ecclesiastici non possunt obligare suos
Cives sub represaliis Faill. de Arrest. observ. 9. [illegible] Corell. ad Bull.
Bon. Reg. cap. 12. n. 23. Bart. de represal. q. 1. n. 14. [illegible] 151. à t.o
Represalie concesse contra Cives alicuius Civitatis extenduntur etiam contra

Vicelegatis Gubernatoribus Potestatibus co(mun)itatibus barisellis ceterisq(ue) officialibus, et executoribus totius Status n(ost)ri ecclesiastici mediatè uel immediatè subiectis ut ad d(ict)as nundinas uenientes non solum contra p(rese)ntium nostrarum l(itte)rar(um) tenorem non impediant, sed illas eis obseruent, et obseruari faciant omnemq(ue) commoditatem eisdem personis tam eundo q(uam) redeundo prebeant: nos enim irritum, et inane quidquid secus a quoq(ue) quauis aucte scienter uel ignoranter contigerit attentari. Mandantes insuper moderno et pro tempore existenti Prouinciȩ nostrȩ Umbriȩ Legato, et eius Vicelegato ut eisdem co(mun)itati et personis in premissis fauorabiliter assistentes faciant eisdem

suburbano, nec contra subditos Territorij Saill. de Arrest. obseru. n. ii. ubi quod tanquam odiosȩ sunt restringendȩ Bart. de represal. q. 1. ad ver.

Ad hoc ut represaliȩ sint licitȩ in foro Conscientiȩ tria requiruntur. p(ri)m(u)m auctoritas superioris. 2.m iusta causa concedendi, quia denegauit iustitia, 3.m quod intentio represalias committentis sit iusta, et recta, et quod n(on) tendat ad aliquam particularem uindictam, nec adsit cupiditas nocendi feritas rebellandi, libido dominandi, et similia Bart. de Represal. Quest. 1. Ad primum n. 3. uers. 2.° § fol. mihi 151.

In foro uero Ciuili n(on) curatur de dictis requisitis Bart. ibid. eod. n. 3. in pr(incipi)o

In foro Ciuili tunc sunt licitȩ represaliȩ quoties adest superioris auctoritas, et iusta causa, idest negligentia reddendi debitum, ideo causa legitima d(ic)itur si Dominus, gens, uel Populus requisitus iustitiam facere neglexerit Bart. de represal. q. 1. n. 4. ad 7. fol. mihi 151.

Sup(er) Mercibus Mercatorum n(on) conceduntur ut rescripsit pro D. Roncallio S. Cong.[illegible]

eisdem p[ar]tes n[ost]ras l[itte]ras per predictas, et alias sibi visas
penas inviolabiliter observari. Premissis ac constitutio-
nibus et ordinationibus ap[osto]licis, ceterisq[ue] contrarijs
non obstantibus quibuscunq[ue]. Volumus aut[em] quod
presentium transumptis manuscriptis vel impressis
et manu alicuius notarij publici subscriptis, et
sigillo persone in dignitate ecclesiastica constitute
munitis, eadem fides in iudicio, et extra adhibe-
atur, que originalibus adhiberetur, si forent exhi-
bite vel ostense. Datum Rome apud Sanctum Pe-
trum sub anulo Piscatoris die xi Aprilis M.D.
liiij Pontificatus nostri anno Quinto.

Io Larmen.

De statuto quod unus teneatur sub represalijs pro debito alterius, si fuerit intra iurisdictionem statuentis valet, dummodo adsit authoritas superioris, et iusta causa Bart. de represal. d[icto] q. 1. n. 11. et seqq. fol. mihi 151.

De Causis represaliandi Bart. de represal. q. 2. per tot. fol. mihi 151. à t[er]go et fol. 152.

Quis Iudex possit concedere represalias Bart. de represal. q. 3. per tot. fol. mihi 152. et à t[er]go

Qualiter, et quo ord[in]e represalie concedantur Bart. ubi supra q. 4. per tot.

Qualiter, à[t]t[en]ta represalijs probetur iustitia denegata Bart. ibid. q. 4. n. 17.

Quibus sint concedend[e] represalie Bart. ibid. q. 5. per tot. fol. mihi 152.

Contra quos concedantur Bart. ibid. q. 6. per tot. fol. mihi 153. et à t[er]go ubi inter alia quod n[on] conceduntur contra Mulieres, Clericos, Scolares, Ambasiatores, euntes ad indulgentias, et nec contra impulsos in uentorum in aliquo Portu

Sed nec contra Clericos Bart. de Represal. d[ict]a q. 7. n. 6. fol. 153. à t[er]go et Contra Clericos exercentes sunt excommunicat[i] Cotell. ad Bull. Bon. leg. cap. 12. n. 32.
Fauore uero clericorum conceduntur Bart. in tract. de represal. q. 5. n. 3. fol. mihi 152.

De electione Proconsulum mercatorum et artificium, et eorum officio cap. XVII.

Cum mercatores, et artificies, ac alios super rebus mobilibus que sub fide uendiderint coram ordinarijs litigare non deceat, sed magis eisdem super his de proprijs iudicibus sit prouidendum, qui ipsorum causas super premissis non ex rigore, et iuris apicibus, ac solemnitate, sed de equitate cognoscendo decidant, Statuimus, et ordinamus ut Mag.ci Dni Priores dicte ciuitatis pro tempore ex centumuiralis consilij decreto teneantur et debeant ubi facti exigentia suadebit eligere tot consiliarios, mercatores, et aromatarios, et artifices respectiuè eiusdem ciuitatis quot sufficiant ad bussolum infrascriptum faciendum qui insimul tres sint pro quolibet officio, et ternatim

Cons. Centumuir.

scribantur

Scribantur in breuiculis, seu cartutijs tot quot sunt, uel erunt d.i sic electi. Postmodumq. sic in d.is breuiculis ter=natim descripti ponantur in una cassetta clausa tri=bus clauibus diuersis tamen serraturis, quar. clauium unam habeat, et habere debeat Prior Cathedralis Eccliæ San=cti Filiciani d.æ ciuitatis, aliam Gen.lis Cammerarius dictar. mercantiar. et artium, aliam, et tertiam Dni Priores pro tempore existentes. Prefectaq. cassetta sta=re continuè debeat in sacristia d.æ Ecclæ. Deinde tempo=re extractionis magistratuum, et alior. officior. d. ciuita=tis incipiendo die 21 mensis Decembris anno quolibet extrahatur de d.o bussulo, seu cassetta unum ex breuiculis pred.is et ij, qui inibi descripti apparebunt, et legentur

sint, et

sint, et nocentur Proconsules artis mercantie, et aliar artium d.e civitatis dictumque officium sui initium habeat, et habere debeat Kalendis Jan.rii duretque, et durare debeat per sexmenses faciendo extractionem ipsam de semestre in semestre dictique sic extracti auctoritate pntis Statuti habentur, et sint proconsules dictar mercantiar, et artium omnimoda iurisd.ne auctoritate, et potestate in premissis et infrascptis necessaria et opportuna. Qui proconsules teneantur, et debeant stare et sedere ad banchum eor solite residentie in platea d.e civitatis omnibus diebus iurisdicis tam de mane quam de sero, quam banchum habere debeant ornatam tapeto vel alio panno honorato cum assistentia notarij ad id deputati ibidemque petentibus ius reddere A cognoscere

A hic reddere [Iudicij officium est Muniy publicum, et Iudex = de omnibus Invitus eligitur l. 13. in principio, et per totam legem ff de Vacat.e et excus. Mun.

de omnibus et singulis causis, litibus questionibus et
contrauersijs que essent et uerti possent inter mercatores
et artifices, et alios de d.a ciuitate, et comitatu, et alium
de occone mercantiar. et artium rerumq. aliar. predictar.
emergentium, et dependentium a predictis illasq. dif-
finire et terminare non ex iuris rigore aut secundum
iuris apices; sed de bono, et equo ac pro ueritate, et
equitate. Cum aut. sederint ad ius reddendum,
teneantur et debeant procedere modo, et forma
infrascriptis ut. in tit. Quomodo, et qualiter procedatur

Forma

Forma qualiter procedatur coram Proconsulibus mercantię cap. XVIII.

Pro Mutuo facto Mercatori, etiam absque expressione quod fiat pro Mercatura, fit Iudicium coram Proconsulibus Mercantię Jo. de Plat. in §. eadem ratione n. 9. Inst. Quod cum eo fol. mihi 110. p. 2.

Hę questiones, et lites super re mercantili, aut ab ea dependentibus inter quoscumque de dicta civitate, vel aliunde officiantur immortales, sed ut potius de bono, et equo ac secundum stilum mercantię celerem quam possint expeditionem recipiant, statuimus, et ordinamus ut si aliquis mercator, vel artifex aliquam de dicta civitate vel in ea degentem occasione mercantię vel rei ad mercantiam, vel artem pertinentis, vel ab ea dependentis, coram Proconsulibus artis mercantię eiusdem civitatis in ius vocare voluerit illum per unum e baiulis communis dictę civitatis citari faciat

personaliter

personatū cum termino unius diei peremptorie ad com=
parendum si in comitatu, uel districtu citandus exti=
terit, et cum espressa comminatione, ut etiam in d.°
termino ueniat ad eligendum sibi locum in dicta
ciuitate ubi in posterum ad quoscumq. actus neces=
sarios usq. ad sententiam inclusiuè citari possit,
et uelit, alias quod citabitur ad ualuas loci residen=
tiae d. Proconsulum, si uerò citandus moretur, seu domi=
cilium habeat in d.a ciuitate citari possit pro eadem
die ad comparendum, et pro hora iuris qua creditor
uoluerit. Si uerò personatū inueniri non possit ci=
tari fiat domi solitae habitationis debitoris cum termi=
no peremptorie, et comminatione pred.is respectiuè qua
facta citatione, et relatione eiusdem actor. per
talem

talem qualem petionem intentionem suam contra suum debitorem in actis redigi faciat et solutis capitibus solidorum in manibus Notarij dcti Proconsulum ad rationem bononeni unius monetę currentis pro quolibet floreno summę pecuniarum uel rei petitę pretia tn. facta extimatione rei per ipsum actorem ubi res aliqua peti contingat, si reus in d.o termino non comparuerit incusata contumacia non comparentis talis sic contumax habeatur pro confesso a et conuicto ac testibus superato et contra talem sic contumacem Proconsules realem et personalem simul uel diuisim ad uoluntatem creditoris pro summa uel re petita, et expensis executionē committant, et fieri faciant cum effectu. Si uero reus comparuerit, et debitum confiteatur, detur ei terminus ad satisfaciendum sex dierum quo elapso et solutione non facta fiat contra eum executio ut s.a Si uero negat, et actor, contra sic negantē produxerit aliquā

apocam

apocham uel librum non abolitum, non cassum nec in
aliqua parte sui suspectum in quâ uel in quo contineat
promissio uel obligatio quantitatis, uel rei petite Pro
consules faciant ipsi reo dari copiam apoche uel par
titarum libri et terminum ei statuant trium dier
ad oponendum et probandum contra ipsam apocham
et d.m librum ac partitas eius et personam credito
ris quicquid uelit, et possit. Et si infra d.m terminum
non opposuerit uel opposuerint aut nihil quod rele
uet probauerit tunc Proconsules contra talem
debitorem pro summa pecuniarum uel rei petite
et expensis executionem relaxare ac fieri faciant
realem et personalem ad uoluntatem creditoris ut
supra. Declarantes quod ita demum libris predictis
et eorum partitis crediss debeat si per mercatorem,
uel

De libris Merca
torum uide sup.
Ec. fol. 144. 145.
et que dixi u.o
liber

uel artificem conscripti sint sintque intitulati et chartu=
lati, ac mercantili more letenti, et de re mercantili, uel
ad mercantiam, uel ad artem pertinenti, uel ab eis depe=
ndenti tantum loquantur Causæ autem, et questiones
mercantiles, uel ad mercantiam uel ad artem pertinentes
uel ab eis dependentes inter quascunque personas de d.a ci=
uitate, uel in ea, aut eius comitatu, uel districtu inha=
bitantes cognosci, et decidi debeant per Proconsules præ=
dictos summarie simpliciter, et de plano, et absque libello
et sine strepitu, et figura iudicij ac sola facti equita=
te et ueritate inspectis nec ille coram alijs iudicibus
d.e ciuitatis introduci possint nec per eos modo aliquo
cognosci aut decidi Quod si secus fiat processus inde se=
cutus sit ipso iure nullus et nihilus, et qui illas
coram alijs iudicibus d.e ciuitatis introduxerit, uel
introduci

introduci curauerit, incidat ipso facto in penam librarum 25 denarior. communi fulginie applicandor. ut s.ª Volumus etiam ut interlocutoria precepta, et sententie facta, et late, ipse per d.os Proconsules aut duos ex eis dummodo omnes ad sint, et absens sit legitime, requisitus, ualeant, et teneant ac firmiter obseruentur, nec ab eis ualeat appellari aut reclamari, supplicari aut de ear. nullitate dici nisi notorie ex actis constaret de grauamine aut ear. nullitate. Quo casu ad Dnum Potestatem, et ad alium in d.ª ciuitate ius dicentem appellari, et de nullitate dici possit, et debeat, qui dictas causas nullitatis, et appellationis infra decem dies continuos, dummodo non feriatos in honorem Dei et Sanctor. eius cognoscere, et terminare debeat sub pena 25 librar. denarior. ab eodem de suo salario

de facto

de facto auferendorum, et retinendorum, et cōi bulgiariae applicandorum ut s.a et insuper teneatur ad interesse parti, dictaq appellationis, et nullitatis causa sit omnino deserta d.o termino elapso, et causa appellationis et nullitatis non expedita, et si creditor voluerit tenutam de bonis debitoris Procunsules teneantur illam dare tam de mobilibus uel se mouentibus q. de immobilibus pro re uel summa petita, et pro expensis. Declarantes quod tenuta de rebus mobilibus, aut se mouentibus ualeat et ualere debeat in duplum rei uel summe petite de immobilibus uero ualeat in triplum rei uel summe petite. Et idem locum habeat in debitis confessatis. Tenutam aut de rebus mobilibus aut de se mouentibus teneat creditor per decem dies post illius acceptionē. Tenutam uero de immobilibus

bilibus teneat per unum mensem post illam acceptas.
Quę tenutę, si per debitorem infra d.tum tempus respective
recollectę non fuerint Proconsules teneantur res pręd.
bandiri facere Ut mobiles, uel se mouentes, citato
ad id legitime pro certa die, et hora debitore prędicto sub
rastentur ad locum residentię dictor. Proconsulum
unica tantum sublastatione, et plus offerenti den=
tur, et creditori de pretio satisfiat pro summa uel
re petita, et expensis, et reliquum si quod adsit
debitori restituatur. Immobiles uero citato debitore
ut supra sublastentur in loco prędicto duobus con
tinuatis diebus et plus offerenti dentur de pretio
eidem creditori satisfiat pro summa sui crediti
et expensis, et reliquum quod adfuerit debitori
restituatur.

restituatur. Si verò emptores non reperiantur vel reperiantur, et pretium nimis iniustum offerant tunc proconsules previa extimatione facienda per duos homines per ipsos eligendos res pred.as respective pro d.o estimato pretio creditori adiudicent, et instrumentum adiudicationis faciant et fieri faciant reliquum si quod adsit debitori solui faciant, et talis adiudicatio sic facta per Proconsules ipsos perinde sit, et valeat, ac si venditio de eis per debitorem ipsum facta esset illaq; plenum, et perpetuum habeat roboris firmamentum.

Demod.

De modo servando in electione, et extractione Dominorum Priorum cap. XIX.

Quia officium Dominorum Priorum civitatis Fulginie per quam utile, et necessarium per antiquissima tempora compertum est, ideo presenti Statuto ordinamus quod in futurum extractis omnibus Prioribus qui in buxulo Dominorum Priorum existunt, qui ultimo loco extracti fuerint teneantur et debeant in primo mense eorum officij citius quam poterunt centumvirale † consilium dicte civitatis more solito convocare et in eo de civibus creandis et obtinendis ad novum dicti magistratus buxulum faciendum et omnem alium dicte civitatis officiorum buxulum qui tunc vacare

† Centum Virorum Numerus olim erat in Urbe et eis erat titulus centum Senatorum et eorum loco ex temporis intervallo successit Collegium Eminentissimorum Cardinalium, quos Pius IIII aliquando asseruit velle eos ad dictum Numerum centenarium Ant. Scapp. Iur. non script. lib. 2. cap. 7. n. 1. et seqq.

Licet centumvirale Consilium, à centum viris Consiliarijs dictum sit, ~~tamen~~ non repugnat, quod Consilium habeat Consiliarios supra numerum centenarium, nam id fieri potest, ut facilius nominetur, prout de Magistratu Centumvirali, qui Romę creari assolebat, in quo centum quinque viri preerant, et nihilominus pro faciliori denominatione Centumviralis Magistratus appellabatur. Anton. Nebriss. in suo vocabul. iur. litt. C. v.º Centumviralia iudicia, et comprobat Francisc. Hotoman. in suo tract. de Magist. Roman. sub v.º Centumviri in prine.

Nec refert quod Consilium Fulginei, ~~[illegible]~~ legatur auctum usque ad numerum centum quinquaginta virorum (de quo habemus infra in loc. eodem stat. lib. 2. cap. 7.) Nam etiam Magistratus Centumviralis Urbis, postquam fuit auctus ad numerum centum octuaginta virorum, idem nomen retinuit, ut docet idem Francisc. Hotom. in eod. tract. de Magistr. Rom. sub v.º centumviri versus finem ibi = Auctus est autem postea centum virorum numerus, manente tamen semper nomine, divisusque in quatuor Consilia, & sedebant Iudices centum, et octaginta (tot enim quatuor Consilijs conscribuntur.) =

uocare contigerit propositam facere, et circa eam Rem Dñi Priores, et Nouemuiri eligant quindecim ciues idoneos et sufficientes de quolibet terzerio dictę ciuitatis qui sint de nummero consiliarior. ętate prouecti experientia et usu docti, et conscientia, et fide prediti. Quos ita obtentos pti Dñi Priores ad se uocare debeant illisq. et cuilibet eorum per ptum Cancellarium iuramta. et iuramentum deferre qui iurare debeant manu tactis scripturis bene, et fideliter buxulum facturos, et remotis abeis odio amore prece pretio timore, et omni humana gratia. Et si aliquem ex obtentis recusare contigerit ad illud officium assumendum per ptos. Dños Priores astringi possit, qui si in sua recusatione perseverauerit

Si vero aliquis vellet insurgere dicendo, quod nostrum statutum nunquam auxerit numerum centum virorum, eo sub pretextu, quod in lib. 2. d. cap. 7. ideo legatur numerus centumquinquaginta, quia tunc vigebat Consilium Populare, sicut littera eiusdem cap. 7. ostendit, illis verbis = et dicti Consiliarij debeant omnibus Consilijs interesse, preter Consilijs Populi = et pd propterea cum Consilium populare cessauerit, postquam compertum fuit difficile esse conuocare populum pro occurrentibus negocijs, ut constat ex cap. 22. eius libri primi, ibi = Cum difficile sit in unum fulginatem Populum conuocare pro negotijs occurrentibus expediendis, equum uisum fuit Consilium uicem populi habere = Et per consequens constitutiones insertę in hoc lib. 1. Statuti appellantes Consilium Centumuirale, censeri debeant Constitutiones nouę, et derogatorię statuti antiqui de quo in d. cap. 7. lib. 2.

[Margin note: et d.a constit.o scripta in lib. 2. cap. 7. antiquata remanserit]

Respondetur quod, uel falsum est quod Constitutiones scriptę in hoc lib. 1. non sunt nouę reputandę, nec derogatorię constitutionibus libri 2., sed e contra, quia constitutiones p.i libri, utpote priores in ordine, antiquiores sunt dicendę Merlin. de Pign. lib. 4. q. 4. n. 45. et noua Constitutio derogat primę Rot. coram Greg. d. 76. per tot. Vel dato quod primus liber contineret Constitutiones recentiores, non inde seq. quod Consiliarij non debeant esse centum quinquaginta ex eo solo, quod nouę Constitutiones appellant Consilium Centumuirale, cum uerbum Centumuirale aptetur etiam numero 150. uirorum, ut dictum est

perseueraverit, nisi iustam causam recusationis allegat

que à p.to mag.co consilio approbata fuerit intelligatur

omnibus officijs d.i communi ipso facto priuatus ita, quod

in futurum ad illa reintegrari non possit, et alius

in eius locum de eodem Sexterio eligatur. Dictisq.

ciuibus ut s.a obtentis prima die qua incipere di-

ctum buxulum decreuerint solemnem missam S.

Spiritus in Cathedrali ecclesia Dulzinei Ill.mi Priores

tunctemporis celebrare faciant in qua ipsi Ill.mi Priores,

et dicti ciues electi unacum alijs ciuitibus de consilio

interesse debeant dictisq. ciuibus mansio aliqua

in qua commodè morari possint assignetur, ibiq. una

cum Canc.rio pred.o claudantur, et diu noctuq. manere

debeant

debeant necinde discedere, donec, et quousq; integraliter
buxulum prędictum compleuerint inquo loco ex=
pensis d.i cois per dies decem alantur, et illis transa=
ctis expensis proprijs uiuere debeant teneanturq;
in tribus bursijs balluctas ponere pares numero A
inqualibet bursia, et in una ponantur ballutte in
quibus descripti sunt Priores terterij superioris in
alia uerò ballutte in quibus descripti sunt Priores
terterij medij, in tertia uerò ponantur balluctę
in quibus descripti sunt Priores terterij inferioris
et quelibet ballutta contineat in se sex Priores, et
in balluctis bursię cuiuslibet terterij Caput Prioru
et Prior nouellus sint et esse debeant illius terte=
rij, pro

A Buxulus faciendus, est regulandus ~~esi; Imbursulatores debent habere tres Bursas, et in eis Ballucias ponere pares numero, in quibus de scripti sint Priores. Nempe in una Bursa debent ponere Priores Terzerij superioris, in alia Priores Terzerij medij, et in alia Priores Terzerij inferioris, ut quisque de quolibet Terzerio equaliter Magistrali honore fruatur, qui Civitas, ut Mater omnium Civium, debet equaliter inter omnes Cives, ut inter suos filios honores distribuere~~ hoc modo. Debent Imbursulatores ha=
bere tres Bursas, una prò Terzerio superiori, una prò Terza=
rio medio, et alia prò Terzerio inferiori, et in qualibet
Bursa debent ponere Ballucias, in quibus descripti sint Prio=
res illius Terzerij, cui ipsa Bursa conuenit, et dd. Ballucte tot de=
bent esse illę quę ponuntur in una Bursa, quot sunt quę po=
nuntur in alia, itaut unaquęque Bursa habeat Ballucias numero
pares

proquo bursia illa facta fuerit, alij vero Priores cuius=
libet tertierij esse possint, descriptiq. Caput Priores sint,
et esse debeant denumero consiliarior. etatis adminus
quinquaginta annor. sintq. alias experientia et longo
usu rerum exercitati, nisi legum uel medicine
doctores sint, qui etiam si de consilio non essent,
uel etatis pred.e in Caput Priores describantur. Si=
militerq. secundi Priores de numero uel ordine con=
siliarior. sint, alij vero tres Vt. tertius quartus,
et quintus Priores sint, et esse possint etiam de po=
pulo, qui tamen de preterito fuerint, uel ipsi, uel
antiquiores de eius familia, de nummero Snior. Prio
rum, et bonis moribus imbuti sint, nec alicui mili

~~[illegible] Priores di in qualibet Balluta debet fieri~~ | exeratio

At vero in qualibet Balluta sex Priores describi de=
bent, nempe Caput Prior. Secundus Prior, Tertius Prior. Quartus
Prior, Quintus Prior, et Sextus Prior, Novellus appellatus; cum
hac tamen advertentia, ut Caput Prior sit, et esse debeat, uel Quin=
quagenarius de numero Consiliariorum, experientiaque, et longo
usu exercitatus, uel Doctor Legum, uel medicine, qui prò Caput priore
est describendus, etiã si nec Consiliarius sit, nec quinquagenarius. Sem=
per tamen Caput Prior debet esse de illo tertierio, cuius est Bursa in
quà ponitur Balluta

exercitio uacent. Prior uerò nouellus sit de familia aliquius consiliarij ita quod pater uel alius eius ascendens sit uel fuerit de consilio dummodo sit bonis moribus imbutus, et uili non uacet exercitio. Et si aliquis contra formam predictam in ballutta aliqua descriptus reperiretur sit pro non scripto, et nullo modo admittatur, sed in eius locum alius de buxulo speciolator subrogetur, et nihilominus ipsi uiri ad buxulum faciendum deputati incidant ipso facto in penam 50 librar. denarior. pro quolibet coi Fulgin. applican. Et si aliquis descriptus bis in d. balluttis errore, uel data opera reperiatur, pro non scripto nisi semel habeatur, et nullo modo bis admittatur, sed alius de buxulo speciolator subrogetur.

Postqz

Postq[uam] uero ballu[c]tas quas in d[ic]tis bursis ponere de ve=
uerint, ut s[upr]a posuerint, buxulum Priorum cuius=
libet terlerij faciant, in quibus substitutos uul=
go dictos speciolatos immittant in quibus ordinem
et modum supra in eligendis ordinarijs datum ser=
uare teneantur. Addentes quod duo attinentes ad
inuicem in primo uel secundo gradu s[ecundu]m ius canoni=
cum computan[dum] in linea consanguinitatis uel af=
finitatis in primo non possint imbussulari ad officium
Prioratus. Et si contigerit aliquem ut s[upr]a attinentem
ex buxulo speciolator[um] extrahi non possit officium
exercere sed alius extrahatur et sibi locus leser=
uatus censeatur pro primo uacante ad suum

terlerium

terlerium et locum in quo erat extractus. Possintq;
et teneantur aliorum officiorum d.ce civitatis vacan=
tium buxulos facere, et in eis cives de consilio more
solito imbussulare dummodo non nisi semel ali=
quis imbussuletur, et siquis pluries imbussulatus
reperiretur, habeatur pro non imbussulato nisi
semel tantum, et in eius locum secundum ex=
tract. alius subrogetur, et cuislibet officij bussulos
ordinariorum, et speciolatorum ut mos fuerit de
preterito faciant. Quibus completis bursias p.tas
et omnes buxulos in capsa suis locis cancellarius p.t=
us ponere debeat capsamq. pred.m claudere sex cla=
vibus, et illam in sacrario Cathedralis ecclesie

Fulginie

Fulginię ponere clavesq(ue) pred.^as in capsa sex clavium
Dominor(um) Priorum immittere teneatur, ad quam ca=
psam sit in secrario positam pro ea aperienda nul=
lus de aliquo magistratu seu profectura aliquo
tempore accedere possit nisi cum omnibus ipsis
Prioribus, et legum conservatoribus, et Cancellario
p(rese)ntę civitatis, qui solus possit in d.^a capsa in pre=
sentia manus immittere, et non alius, sub pena
25 librar(um) denarior(um) ipso facto incurrenda, et com=
muni Fulginię aplicanda, et ammissione om=
nium officiorum in quibus imbussulatus in ali=
quo buxulo in d.^a capsa existere reperiretur, qui=
bus privatus intelligatur, et ab illis cassus, et
cancellatus.

cancellatus. Nec p.ti D.ni Priores, et legum conser=
uatores etiam cum d.o Canc.rio dictam capsam aperire
possint, nisi temporibus congruis, et consuetis, et
quando eis autoritas, et licentia à Mag.co consilio d.e
ciuitatis demandata fuerit. Nec alicui liceat in
buxulo seu bursia aliqua in d.a capsa existente
aliquod nomen addere, uel minuere, nec uidere que
nomina in eis descripta, uel in aliquo eorum sint
sub pena centum librarum denarior. ut s.a incur=
renda, et applicanda, nisi id à p.to Mag.co consilio
demandatum fuerit in quo mandato modum,
et formam à d.o Mag.co consilio ordinatum obser=
uare debeant, et teneantur sub iam dicta

pena

pena per quemlibet eorum incurrenda. et quicquid per eos aliter factum fuerit, sit nullum, et inane et nullam habeat roboris firmitatem. et qui sunt in d.o officio Prioratus decem diebus ante finem eorum officij bandimenta facere curent de noua extractione Dnor Priorum facienda ipsiq. Dni Priores una cum legum conseruatoribus Canc.rio et tota familia ex d.o sacrario capsam predictam accipiant illamq. solemni, qua decet pompa ad palatium Dni Gubernatoris d.e ciuitatis perferri faciant ibidemq. in eiusdem Dni Gubernatoris pntia habita prius per ipsum Canc.um ptum S.me et indiuidue Trinitatis sancteq. Marie semper Virginis et S. Feliciani mag.ce

Quid ante extractionem noui Magistratus

ciuitatis

ciuitatis Fulginie Protectoris innocatione aperia-
tur priusq cives ad officium deputandi de suis bux-
ulis extrahantur facta prius extractione specio-
latorum tam ad alia officia q etiam ad officium Prio-
ratus Vltimo loco bursia terleris de quo pro mensibus
futuris Dnor Priorum extractio facienda est
capiatur omnesq ballutte in d.a bursia existentes
in bacil. argenteo ponantur ex quo per ptum D.
Gubernatorem una ballutta accipiatur illamq
ptus Canc. prius in manibus sumptam habita prius
oratiuncula aperiat et in ea descriptos legat et
publicet. Et si contingat aliquem ipsorum Dnorum
Priorum de ballutta extratta tempore extractio-
nis uel postea ante ingressum esse mortuum

nel

uel mori, uel reperiri punctatum, uel officium Pri=
ratus nolle acceptare, uel abesse à ciuitate Fulgi=
niæ et tempore consueto expectatum non redire
tunc in locum ipsius mortui, uel puntati, uel
recusantis, uel absentis admittatur speciolatus
ad illum locum de buxulo speciolatorum extra=
ctus, ita quod ipsorum sex numerus sit integer
et imminutus. Addentes quod p.ti imbuxula=
tores teneantur facere registrum totius imbu=
xulationis factæ per nos tradendum mag.cis D.nis
Prioribus sigillatum ponendum et conseruan=
dum in capsa predicta.

De

Habitus Priorum

Officium Anor. Priorum duret duobus mensibus qui oblongis ad talos usque purpureis vestibus coloris nigrantis rosę, ut dicunt pauonatij utantur fascia uel binda serica utuulgo dicunt taffettani, atque aurea catena humeros collumque ornatum habeant, et soleis seu planellis sericis seu velluti pedes induant, reliquasque uestes se suoque officio dignas gerant; hunc enim cultum maiores nostri eos decere iudicarunt.* Prima die eorum officij quilibet hora solita ciuium caterua pre=

Initio Priores incedant ad Cated.

ambulo sono campanę Communis coadunata comitante Cathedralem ecclesiam ingrediatur, ibidemque

---

1. Magistratus eliguntur ex decurionibus, seu Consiliarijs, ut honorem ad sumptum gerant l. honor Municipalis 14. ff. de Muner. et honor. Corell. ad Bull. de Regim. cap. 31. n. 11.
2. Et Priores debent esse diuites, ut Post. Sant. Io. de Plat., et Lancell., Corell. d.o cap. 31. n. 12.
3. Impossibile enim est pauperem magistratum gerere, ut relato Horatio lib. 3. carm. od. 24. ibi magnum pauperies Corell. ibid. n. 13.
4. Et necessitas uocatur Mater criminum, ut post Cassiodor. Corell. ibid. n. 14.
5. Tunc autem dicuntur diuites ad effectum ut possint eligi ad Magistratum quando uictus et uita eis sufficiens est, nec requiri:

1701.

*Deinde ad Palat. Gubñ

*Iuram. fidelitatis prestent

*iurent

ibidemq omnes coadunati missam ad principale alta
re eiusd. ecclesię audeant, simulq deinde ad palatium
Ill.mi Gubernatoris d.e civitatis accedant ibi in p̄ntia
antecessorum Priorum quilibet ipsor. corporaliter
tactis scripturis in manibus p̄ti. D. Gubernatoris
Cand.ti d.i communis deferente et acceptante
*iurent sanctę Romanę ecclesię, Sanct.mo D. N.
et sanctę sedi Ap̄licę cęterisq Superioribus, ut
par est fidem, et obedientiam, ac devotionem
prestare et in eorum fide, obedientia, et devotio
ne durante tempore eorum officij civitatem
ipsam suumq Populum manutenere eorum offi
cium, bene, et legaliter gerere, et omnem honorem

iurisdictionem

---

ut sint ditiores, et opulentiores Corell. d.o cap. 31. n. 15.

6 Et ideo in hoc media via est tenenda, scilicet, ut illi eli-
gi debeant de Magistratu, qui neque nimium divi-
tes, neque in summa paupertate sunt constituti
ut post Mastrill. Corell. d.o cap. 31. n. 15.

7 Ideo satis etiam dicitur dives ad hunc effectum, qui animi dotibus
dives est, licet alioquin sit pauper Corell. ubi sup. n. 16

8 Ideo satis dicitur quis dives ad hunc effectum, qui vir probus
et dignus est, et probatę spectatęque eruditionis, et
fidei, licet sit pauper Corell. ibid. n. 16., et n. 92. et seqq.

9 Ideo satis quis d.r dives ad hunc effectum, qui dives est ex bonis do-
talibus Uxoris Corell. ad Ball. B. regim. cap. 31. n. 101.

iurisdictionem iura immunitates, et privilegia civ:
Fulginie conservare, iustitiamq tam pauperibus
q divitibus equa lance administrare Statutaq Re
formationes, et ordinamenta, et omnia in p̄nti
capitulo contenta aliaq decreta, et consuetudines
observare. Demum ab antecessoribus Prioribus
associati ad solitum palatium ire debeant, et ab
eisdem informationem recipere eor, que adhuc
executioni demandata non fuere, et in pendenti
remansere. In quo d. Prioratus officio durante
diu noctuq residentiam faciant, et quilibet eor
faciat ibidemq simul comedere, et bibere debeant
nisi

Redeant ad Palatium, et ibi capiant informationes à Magistratu Veteri

10. A Magistratu arcendi sunt pauperes, ut diximus supra
11. Itē à Magistratu excluduntur qui lebus, et domui sue preesse nescient, qui enim negocijs, et offitijs male consulit, nequeat bene consulet alienis, ut post Mastrill. Corell. ad Stull. bon. leg. cap. 31. n. 20.
12. Itē exercentes vile offitium, ut puta etiam Tabellionatus, et Notariatus, qui dicuntur servi publici, à Magistratu arcentur Corell. ibid. n. 21. et 22.
13. Notarij, et Tabelliones tum à Decurionatu excluduntur quoties consuetudo loci aliter n̄ suadet Corell. ibid. n. 27.

Vido.

nisi iusto impedimento aliquis ipsorum in domo reti-
neatur, nec de palatio ipsorum exire possint, nisi cum
uestibus, et ornamentis consuetis, et omnes simul
cum tota familia sub pena priuationis officij, et
25 librarum denariorum pro quolibet, et qualibet uice
ipso facto incurrenda, et applicanda communi
Fulginie. Nec ipsi Domini Priores debeant sub iam
dicta pena pro facto proprio uel alicuius alterius
persone ad Dominum Gubernatorem uel Pretorem
uel alium officialem uel Superiorem accedere nisi
prius inter ipsos et nouem uiros de ipso accessu
et eius causa deliberatio fiat, qui si accedere
deliberauerint cum tota familia, et Canc. dicte
ciuitatis

14. Spurij, et procreati ex damnato coitu, tanquam infames infamia facti non admittuntur ad Magistratum Corell. ad Bull. Bon. Leg. cap. 31. n. 24.

15. Spurij cum quibus super natalibus dispensatum est admittuntur ad decurionatum, maxime si sint Viri prudentes, litterati, religiosi, et bonorum morum l. generaliter 8. spurij, et l. spurij ff. de decur. Concarr. pract. cap. 19. n. 6. Corell. ibid. n. 26. cum seqq. ubi amplia

16. Iudei sunt incapaces decurionatus Corell. ibid. n. 31. et seqq.

17. Heretici non admittuntur ad decurionatum Corell. ibid. n. 45, et seqq. ibi. ind. et multi alij, qui ibid. enumerantur usque ad n. 90

X Vide infra fol. 103. de eorum filijs

ciuitatis auedere debeant, causamq, de qua deli=
berauerint proponant, et non aliam sub iam dicta
pena. Nec aliquis exiam dictis Prioribus, ex
A causa propria extra dictam ciuitatem discedere A
possit nisi prius petita et obtenta licentia à Mag.co
consilio d.ce ciuitatis qua habita equitando et asso=
ciatus à duobus famulis de familia d.i Palatij
ad minus auedere debeat sub iam dicta pena s.
ut s.a incurrenda et applicanda. Nullusq. sub eadem
Magistratus nec acti, nec passiue liti=get
met pena, ut supra incurrenda et applicanda
postq. extractus fuerit ad d.m officium Prioratus usq.
B. ad decem dies post illud finitum possit B coram
aliquo officiali alios citari facere uel aliqua
ex causa

18. Cuilibet de populo permissus est reclamare electiones decurionum non dignorum Corell. ad Bull. b. leg. d.o cap. 31 n. 91. l. Reus dolatus §. eu in hab. ff. de Muner. et Honor.
19. Decuriones et Consiliarij electi coguntur acceptare munus, et implere suum offm Corell. ibid. n. 100.
20. A Non possit discedere firmat etiam Corell. ubi supra n. 101. et segg. ubi de Villegas
21. B Magistratus generis non potest conuenire, neque conueniri l. pars literarum ff. de Iudic. Antonell. cons. 67. n. 14. usq. ad fin. Scacc. de Iudic. lib. 2. cap. 9. n. 977. cum segg. DD. in l. 2. ff. de in ius vocand.
22. C Et quod Magistratus in officio existentes inquietari non possint criminalr Ricall. ad defens. 1 cap. 39. n. 32.

G ex caussa criminali uel ciuili G uel mixta conuenire,
nec etiam possit ab aliquo citari, et conueniri, et si
aliquam caussam inceptam habuerit per dictum
tempus in eas superse deatur, et si citatus uel con=
uentus fuerit uel alios citari fecerit, uel conue=
nerit ultra iam dictam penam sit citatio nulla
et processus, et quidquid actum fuerit nullus, et
nullum + Inter dictos Antos Priores primum locum
teneat Caput Prior, qui propter eius gradus pre
eminentiam etiam uestibus sereceis nigri coloris
oblongis tamen ut Xta induere possit cuius cura
sit inter Nouemuiros, et in Mag.co consilio cen
tumuirali de casibus occurrentibus propositas
facere

Ordo incedendi et sedendi inter Priores

G Vide hic à x.o lict. G

23. Magistratus gerens litigans per procuratorem, siue sit Actor, siue
Reus potest conueniri, et conuenire, Bolin. in cap. Leg:
bast n. 4. de Maior. et obed., et uidetur idem tenere Anto:
nell. cons. 67. n. 21. et 22.

24. Magistratus gerens in Iudicio incoato perficiendo potest et con=
uenire, et conueniri Antonell. d.o cons. 67. n. 17. et in

25. Miles magistratus gerens non potest representari, quia Magistratus
non tollit di priuilegium militare Corall. ibid. n. 66. ubi de li
scripto Sac. Cong. Bon. Leg.

facere, legatis, et oratoribus, seu aliter ipsis Dnis Prioribus expositionem aliquam facientibus respo= nsum dare qui priori loco sedeat, et inter ipsum et eius proximiorem collegam Dnus Gubor incedat inter alios vero duos Vt. tertium, et quartum sit locus Dni Pretoris dc. ciuitatis, et inter alios duos ultimos Judex appellationum eiusdem ciuitatis incedat. Sedeant vero post Dnum Gubernatorem Caput prior, secundus prior, Dnus Pretor, tertius prior, Judex appellationum, quartus prior quin= tus Collateralis Dni Pretoris, et prior nouellus ul= timo loco. Teneanturque ptos dc. ciuitatis officiales ad quelibet solemnia in quibus ipsi Dni Priores, interesse

A ordo incedendi Magistratus Fulginei. B et sedendi

26\. Relegatus ad tempus decurio pariter esse desinit, nec decurionatum obtinebit Corell. ad Bull. bon. reg. cap. 31. n. 49. et n. 56. et seq.

27\. Exulatus, seu bannitus non eligitur in decurionem, quia desinit esse ciuis, nec eliguntur filii bannitorum Corell. ibid. n. 50.

28\. Exulatus, et bannitus, si vigore saluiconductus maneat in Ciuitate sciente et patiente principe eligi potest, maxime si sit bannitus in con= tumacia Corell. ibid. n. 51. et 52. et 53.

29 Inquisitus, et criminosus decuriones esse nequeunt Corell. ad Bull. bon. regim. cap. 31. n. 58.

30\. Accusatus criminaliter, pendente causa non reuocatur ad nouos honores, sed antiquos retinet Corell. ibid. n. 59.

31\. Affectans dignitatem decurionatus per ambitionem et fortius si per pecunias, aut munera non eligitur, sed imo mulctatur Corell. ibid. n. 67. et 68. cum seqq.

interesse debent inuitare, ad quę cum tota familia ipsius palatij à pluribus ciuibus quam fieri poterit asso=ciati auedere debeant, et teneantur. Quorum Dnorum Priorum ultimus prior uulgo dictus Prior nouellus

Prior Nouellus curam habet expensarum, et Mobilia Argentea custodit et Successori re: consignat

super expensis a Mag.^ro domus ipsorum Dnorum Priorum faciendis aliisque ad Gubernium Dominorum Priorum perti=nentibus curam habeat. Crateras, uasa, et alia sup=pellectilia d.^i palatij tam argentea quam ęnea, et alia quęcunque custodire teneatur illaque omnia integra successori suo per inuentarium consignare, pecu=

Prior Nouellus recipit Mercedem Bullectarum, et de eis rationem reddit

nias per signationes bullectarum executiuarum sol=uendas recipiat, easque in cippo ad id deputato re=ponat

32. Debitores Uniuersitatis à publicis Muneribus, et Decurionatu tamen arcendi Corell. ad Bull. bon. leg. cap. 31. n. 71.
33. Publicani, et conductores gabellarum arcentur l. Spurij §. Decurio ff. de decurion. et post alios Corell. ibid. n. 72.
34. Conductores rerum, et bonorum Ciuitatis arcentur l. unic. Cod. Ne Tut., uel curat. Vectigal. cond. l. Si §. modestinus ff. Locat. Corell. ibid. n. 73. et segg. sed contrarium uide n. 77. et segg.
35. Minores 25. annis à Decurionatu excluduntur, quod quando proce=dat uide n. 110. cum segg. loco cit.
36. De Plebe nullus Magistratus creabatur apud Romanos Corell. d.° cap. 31. n. 94.

ponat, et de eis rationem suo periculo Depositario pri=
us Montis Pietatis in fine officij ipsius reddat. Te=
neanturque p.ti D.ni Priores, et quilibet ipsorum
morigeraté, et laudabiliter uiuere, et in palatio à
blasphemia A ludisque prohibitis tam ipsi abstinere quam
etiam curare, ut illi de eorum familia, et alij absti=
neant. Barattarias, et inhonesta non faciant, nec
alios facere permittant, sed prioratus gradum A in
omnibus, et cum cum omnibus seruent sub pena
prestiti iur.to, et amissione salmarum frumenti prio=
ribus a cummuni Fulginie dari solitarum. De=
beantque negotia per ipsorum precessores pro com=
muni d. ciuitatis incepta de fine debito terminare,

et tempore

A Prohibitio lud. uide infra in additione, et uide Clar. Sentent. lib. 5. §. Ludus scapp. Iur. scripst. lib. 4. q. 27. fol. 65. et lib. 5. cap. 167. fol. 160. Vincom. opin. 577. dec. cons. 115. Afflict. d.e 309. Farinacc. q. 109. Landerch. cons. crcr. Summ. Toled. lib. 5. cap. 29. tot. d.e 426. p. 1. diuers. Michalor. de fratr. p. 1. cap. 3. Scacc. de Commerc. et camb. §. 1. q. 1. à n. 101. usque ad fin. Menoch. de Arbitr. cas. 399. Cagnol. l. 2. sub n. 274. et seq. ff. de Orig. Iur. Ronat. d.e 20. et tot. Berta. d. tot. decis. 11. per tot. Ancar. cons. 2035. per tot. Barbat. cons. 116. Ludop. d.e 5. Grammat. d.e 11. Olea de Cess. tit. 6. q. 11. sub n. 6. Et d. 21 n.o Ludus fol. 433.

A Regulariter ludus est de iure prohibitus Clar. §. ludus n. 1. lib. 5. Contrarium Scacc. de Commerc. §. 1. q. 1. n. 102. sed uide n. 135. Intellige de ludo, in quo uel sola sors, et fortuna uersatur, ut ~~...~~ et ludus ~~...~~ ~~...~~, et Taxillorum, uel in quo uersatur sors, et ingenium Clar. d.o §. ludus n. 1. uers. Et e autem lib. 5. Scacc. de Commerc. §. 1. q. 1. n. 105. uers. primum. Ludus in quo uersatur ingenium dumtaxat non est prohibitus Clar. d.o §. ludus n. 1. uers. Et e autem lib. 5.

et tempore quo ipsis necessarium, aut utile uidebitur
pro expeditione cuiuscunq negotij Nouemuiros ad so=
litum sonum Campanę conuocare eosdemq per pro=
positas ut s.ª a Caput priore faciendas super occur=
rentibus negotijs consulere, et quod inter ipsos Dnos
Priores, et Nouemuiros more solito obtentum fue=
rit ipsi Dni Priores exequi teneantur. *Centumquira=
Consilium conuocan= dum semel in Men= se
le consilium semel ad minus in quolibet mense eorum
magistratus more solito conuocare, in primo Vt. Mense
ante lapsum decem dierum in secundo uero ante
lapsum quindecim dier. in quibus consilijs solum de
utilitate publica sit facienda proposita, prius ta=
men una cum Nouemuiris et legum conseruatoribus
uisis

uisis apodissis in tamburo repertis, et quas inter ipsos ipsos
per ballottas, seu fabas obtinen(dum) uidebitur in quolibet
ex d(ic)tis consilijs proponere debeant, de quibus apodissis
in tamburo repertis * si aliquas ad infamia(m) A alicuius

Apodissas Infamatorias Vri mandat

factas uiderint eas omnino reijciantur, nec in con=
silio proponi permittant sub pena 50 librar(um) denarior(um)
ipso facto pro quolibet ex d(omi)nis Prioribus, et Nouemui=
ris, et legum conseruatoribus incurrenda, et com=
muni fulginie applicanda. et alias toties p(rese)ntum
Centumuirale consilium in quolibet ex d(ic)tis mensibus
conuocare debeant quoties ipsis, et p(rese)ntis Nouemuiris
utile, et necessarium uidebitur uel ab aliquibus
ciuibus alicui negotio prefectis requisitis fuerint
et in eo de omnibus negotijs occurrentibus pro=
positam

A Infamias

iner.

positam facere et super propositis sententias dictas a
consiliariis una cum Novemviris eligere debeant que
magis utiles cummuni Fulginie, vel rei super qua pro=
posita facta fuerit, videbuntur, easque ita electas in
consilio ballutandas per Cancellarium proponere,
et obtentas more solito pti Dni Priores qua decet cele=
ritate executioni mandare sub pena prestiti iurame=
nti. Et si contigerit adhuc Dnor Prior buxulo durante,
quod imbuxulati ex aliquo officior buxulo omnes
extracti fuerint de eo propositam in consilio faciant
et quicquid decretum fuerit iuxta formam ipsius
decreti exequantur, et faciant vel exequi et fieri
curent bona fide, et nulla adhibita fraude sub pe=
na

na prestiti iur.ta Teneanturq in consilio cum uestibus
et ornamentis quibus extra palatium induere ut s.a
debent in loco eminente cum decoro, et gradu dignitatis
sedere. Nec possint A a Mag.co Consilio p.ti D.ni Priores, uel
aliquis ipsor. aliquid ad eor. utilitatem uel honorem
uel gradum petere. Et si quis petierit incidat in
penam 50 librar. denariorum, et quicquid obtinuerit
sit nullum, et nullam habeat roboris firmitatem
nec aliquo modo id assequi possit, et Caput prior. qui
de eo propositam fecerit in eandem penam incidat
etiam latione propositae. Teneanturq quolibet men-
se semel saltem B muros d.e civitatis tam intus
q. extra circumire et si quid debile aut ruinosum

A Honores affectantes n. sunt promovendi.

B. Muri Civitatum sunt quasi diuini iuris, et delinquentes in eis capitali uel
pena multantur, quod intellige de Muris urbis, non de Muris
aliarum ciuit.um qui in eis delinquunt extra ordinem puniuntur Corell.
ad Bull. Bon. lex. cap. 15. n. 44. et 45.
Muri Civitatum, nec reficiuntur, nec aliquid eis coniungere, uel
superimponere licet sine Principis, uel Praesidis licentia, intelli-
ge ut non liceat privatis, bene autem licet Universitati Corell.
ibid. n. 47. Corn. cons. 76. vol. 3.
Refectio Murorum fit expensis incolarum pro rata possessionis sed
si adest aes publicum, de eo expendi debet Corell. ibid. n. 40 et seq.
Si Civitas habeat legata, seu Edes, aut redditus, tunc
pro refectione Murorum non deuenitur ad repartitionem singulorum
sed erogatis legatis, licet relictis pro alia re specificata, deinde
venditur domus, aut convertitur redditus Corell. ibid. n. 49.
vers. 2°. vers. 3°. vers. 4. vers. 5. et vers. 6°.

uel defectiuum uidebunt, id Mag.co Consilio notum faciant, et
quam ipsi Mag.co Consilio prouisionem facere uidebitur exe=
quantur sub iam dicta pena prestiti iur.ti Semelq. admi=
nus Dni Priores per duos ex eis pariter auedentes in
eor. officio arces castri Gualdi Capitaneor. et Castri
Roccæ Francæ reuisere teneantur an earum custodes
debitam prouisionem pro earum custodia, in eis, et
qualibet earum habeant aliaq. eiusd. ciuitatis loca
iux. eor. indigentiam quoties eis uidebitur reuiderj
faciant. Et si contingat aliquem ex ptis Dnis Prio=
ribus in officio mori (quod Deus auertat) pro eius
funeris impensis a cummuni dictę ciuitatis
Floreni duodecim papales erogentur.

De

ant scribere
hy et Castr
Mariis Cast
iustitia admi

Quia quodlibet officium auctoritate quam habet fit nobilius ideo statuimus, et ordinamus, quod Dni Priores de d. civitatis, qui pro tempore fuerint habeant auctoritatem, et potestatem ad instantiam, et requisitionem cuiuslibet particularis personae d. civitatis, vel eius comitatus, vel in eo, seu ea habitantium scribere de iustitia administranda Potestati Castri Gualdi Captaneor. Poti Roccae frančae Castellanis Castror. Verchiani Rasiliae et Collis floreti, Vicariis castror. Annifi, et Populae. Qui officiales teneantur, et debeant praeceptis, et l'ris ptor. Dnor. Priorum

§. i. Possunt scribere Potestatibus, et Castellanis et Vicariis Castror. de iustitia administra.

Consiliarii postquam sunt electi eorum electio est a superiore confirmanda sub poena 25. lib. l. 2. quos spontaneos Cod. De decur. lib. 10. Corell. ad Sull. bon. leg. cap. 3. n. 99.
Sed si electus esset indignus superior debet inquirere, et debet habere a Principe auctoritatem confirmandi, alias leg. approbato ipsiusmet Principi, et ita servatur ne cessatur Corell. ibid. n. 99.
Consiliarii post confirmationem, et approbationem coguntur subire munera civitatis, et implere publicas functiones l. ad subeunda Cod. de decurion. Corell. ibid. n. 100.
Consiliarii debent vacare diligenter, et assidue administrationi [illegible] [illegible] et [illegible] indefesso studio civitatis iura, [illegible] in consiliis [illegible] Const. Corell. ibid. n. 100.
An electus in Priorem, vel de Magistratu, si nolit munus acceptare [illegible] cogatur per decurionem [illegible] appellatione [illegible] ad Const. Mediolan. lib. 2. cap. 3. n. 8 [illegible]

§ 2.
Possunt ~~[illegible]~~ mandare supradd.is Potestatibus Castellanis, et Vicarijs emendare iniurias seu iniustitias factas particularibus

Priorum in quantum iustitia suadebit obedire iux
formam capitulorum p̄tor. Potestatum, et Castellanor.
ac Vicarior. infra sub rub 28. et sub pena ind.a capitu
contenta possint querelas de p̄tis. Potestatibus Castel
lanis, et Vicarijs, seu de aliquo ipsor. per aliquas par
ticulares personas, uel uniuersitatem contra person
eorum, uel alicuius ipsor. expositas, et ubi de inte
resse alterius partis collitigantis non agatur au
dire, et querelantes ab iniurijs, et torto eorundem
defendere, pignora, uel penas forsan exactas resti
tui facere, et indemnitati Dominum d.e ciuitatis
et eiusdem comitatus, et in ea, seu eo habitantium

penes

penes DD. Potestates, Castellanos, et Vicarios, et quemlibet eorum ut iustum, et equum uidebitur prouidere.

§. 3. * Habent Iurisdictionem super querelis et grauaminibus contra Officiales, et Notarios Damnorum Datorum

*Possintque dicti Dñi. Priores de querelis, et grauaminibus, per particulares personas eiusdem ciuitatis, uel eius comitatus, uel in eis seu aliquo eorum degentes contra officiales seu officialem aliquem uel notarios, seu notariorum banchi damnorum datorum prepositis audire, et querelantium indemnitati prouidere.

§. 4. Possunt cogere Officiales Damn. Datorum ut reddant pecunias et res simoniace extortas, et male ablatas illosque debita pena multare

*De simoniis, et pecuniis, uel rebus aliis ab officialibus uel officiali dicti banchi extortis uel aliter male ablatis cognoscere, et simoniacos per officiales eiusdem ciuitatis ius redden. debbita pena mulctari facere, extortasque pecunias uel res, uel aliter male ablatas restitui prouidere ualeant.

§. 5. Habent potestatem terminandi, et componendi differentias consulatus, et Consulatus Artis, et Societatis

*De consulatu alicuius

alicuius societatis d.te ciuitatis uel sindicatu alicuius
castri, seu uillę, uel alio officio eorundem differentias
inter homines alicuius societatis d.te ciuitatis uel castri
uel uillę uertentes iux formam statutorum seu refor
mationum d.te ciuitatis uel consuetudinem loci illius

§. 6. Sup. eadem mat.a

debito fine terminandi habeant potestatem*. Collectas
impositas quoscunq. soluere recusantes, et onera tam
personalia q.m realia, et mixta subire renitentes ad
requisitionem consulis societatis illius uel syndici
castri seu uillę sub qua, seu quo talis recusans, seu
renitens erit ad solutionem dictarum collectarum, et ut
d.a onera subeant, compellere possint, et quatenus
opus erit per dominum Pretorem, uel aliam officialem
d.te ciuitatis

dicte civitatis ad predicta exequenda predicti Domini Priores ita venitentes astringi facere quibus predictus D. Pretor, et alij officiales dicte civitatis omne auxilium, et fauorem prestare debeant, et teneantur pro dictis exequendis sub pena 50 librarum denariorum per predictum D. Potestatem seu alium dicte civitatis officialem quoties contrafecerit ipso facto incurrenda et communi fulginie applicanda.

7°. Possunt cogere Sind: ad fideiubendum et teneantur hoc facere in principio eorum officij

Possunt et Sindicos et consules capi facere debitores communitatis

*Syndicos castrorum, villarumque ad idonee fideiubendum prima die eorum officij cogere possint, et debeant alias nisi eorundem Dominorum Priorum periculo admitti non possint Consules ipsos seu Syndicos pro adimplendis negotijs dicti communis debitores quacumque ex caussa uel occasione

ad ipsorum

ad ipsorum Antianorum Priorum simplicem requisitionem per ipsos
dictae civitatis officiales astringi, et detineri facere possint

Compellunt Praefecturas adimplere suas functiones

Cives que eiusdem civitatis cuicunque negotio praefectos
seu deputatos quandocunque ipsis videbitur ad se ipsos vo=
care ipsosque ad exequendum mandata eis imposita compel=
lere, possint, et omnia computa cuiuscunque admini=

§ 10. Possint revidere computa cuiuscunque administrationis Communitatis

strationis dicti communis vel saltem duo ad minus com=
puta revideant, et calculent, et reliqua exigant sub
pena 25 librarum denariorum ut supra per quemlibet ipsorum
incurrenda, et applicanda non tamen ea quae magnificum con=
silium per alios revideri et specialiter calculari de=

§ 9. Querelas contra Praefecturas possint audire

crevisset. Querelasque per aliquam particularem per=
sonam

137

Contra Praefecturas Querelas audiunt

sonam seu universitatem contra cives cuicunque nego=
tio praefectos expositas audire, et si ipsis videbitur par=
tibus auditis terminare, aut Mag.cum Consilium d. dicte civitatis
desuper consulere. Quodcunque negotium à Mag.co Consilio
d. dicte civitatis eis impositum fine debito quanto citius
terminare valeant, et debeant sub iam dicta pena

*Et in negotijs ad ipsorum officium pertinentibus quili=
bet de d.a civitate, vel comitatu vel in ea seu eo habi=
tator parere, et obedire teneatur sub iam dicta pena
25 librarum denariorum communi Fulginie applicandorum

.10. In Iurisdictione exercenda teneantur consulere Adu.tur Comunitatis et cetera illos

*Declarantes tamen, quod quoties inter aliquos supp.
praedictis vel aliquo praedictorum differentia aliqua

coram

coram ptis dnis Prioribus verteretur, teneantur et
debeant advocatum cois Fulginie qui pro tempore
erit vocare, iuxtaq. eius consilium differentiam predictam
decidere. Et si quando ipsis dnis Prioribus videbitur
etiam alios iurisperitos dicte civitatis ultra ipsum
advocatum super tal. differentia, consulere, et secun-
dum advocati, et alior. iurisperitorum vocatorum
vel maioris partis eorum consilium questionem
et differentiam terminare teneantur, et si aliter quam
pto advocato vel maiori parte iurisperitorum vo-
catorum videbitur differentiam predictam decident
dictor. dnor. decisio sit nulla, et nemo astringatur

§. 11. possint provid. ut maleficia puniantur et ut singulis iustitia ministretur

eam sequi. Utq. maleficia tam in da civitate quam

in eius

in eius territorio, et districtu commissa puniantur quodque
omnibus, et singulis fiat iustitia, et quod nullus contra
ius et iustitiam opprimatur providere possint, et debeant.

§. 12. possint prohibere ne indebite pecunia et res communis expendatur

*Et quod pecunia, et res communis indebitę non expendatur
prohibendi auctoritatem, et potestatem habeant.* Quas=
cunque lr̃as nomine communis cuilibet superiori, uel com=

§. 13. Literas omnes exceptis scriptis à N.o 20. possint legere et sigillari mandare

munitati, ueb personę particulari, uel cuilibet alteri
per quoscunque cives cuicunque negotio prefectos mittendas
legere potestatem habeant, et si ipsis uidebitur, sigillo
communis sigillari posse concedendi uel alias desuper
mag.cum Consilium d.e civitatis consulendi, nisi a uiginti
ciuibus de numero lr̃ę scriptę sint, quas nec uidere,

nec sigillo

nec sigillo claudi negare possint sub pena 50 librar denariorum qualibet vice incurrenda, et coi Fulginie applicanda. Ipsi tamen Dni Priores ad instantiam alicuius persone particularis, sive laice, sive ecclesiastice, vel alicuius superioris alicui sub iam dicta pena scribere non possint inconsulto consilio. Dno Potestati et civitatis Fulginie designam de eius officialibus, et familia, et puntaturas facere iuxta formam captor eiusdem D. Potestatis desuper hoc libro explicatorum valeant, et debeant Quemlibet ex famulis de familia ipsor Dnor Priorum quandocumq eis videbitur removendi et de palatio d. communis

§. 14. Non possunt ad instantias persone particularis laice sive Ecclice, vel superiori scribere nisi consulto Consilio

§. 15. Habent iurisd. sup Potestate

§. 16. Habent potestatem removendi quelibet ex famulis vulgariter famegli

§. 17.
Possunt custodiri facere festivitates secundum formam statutorum

§. 18.
Possunt compellere Præfecturas Grasciæ, Præfecturas Macelli, Præfecturas Piscariæ, et alias ad Esui deputatas compellere ut eorum officium exequantur

munis expellendi facultatem habeant * Festiuitates secundum formam Statutorum ciuitatis Fulginiæ sub pœna in dictis Statutis contenta custodiri facere possint, et debeant, et non custodientes ad solutionem dictæ pœnæ astringere * Utque officiales ad ponderandum uenalem panem carnes, pisces, et alia extraordinaria deputati eorum officium exequantur compellere possint aliaque dictæ ciuitatis et eius hominibus utilia facere, et per officiales dictæ ciuitatis et eius districtus fieri curare possint, et curent.

De

De electione Consiliariorum, et eorum num.° et officio cap. XXII

Cum difficile sit in unum Fulginatem populum convocare pro negotijs occurrentibus expediendis, equum visum fuit consilium vicem popul. habere. Ideo statuimus, et ordinamus, quod si quando D.nis Prioribus d.ae civitatis et Novemviris videbitur aliquem esse de d.a civitate idoneum qui inter consiliarios sit aggregandus, et in eorum nummero aggregari petat illum in consilio proponant, an ipsis Consiliarijs videatur ipsum in Consiliarium recipere et

Consiliarij successerunt in locum Decurionum Scapp. Inv. iur. script. lib. 2. cap. 6. n. 12.

4. Antequam quis eligatur Consiliarius inquirendum est quomodo antea actam vitam transegerit Corall. d.o cap. 31. n. 96.

1. Omnes possunt promoveri ad dignitatem Consilij, et decurionatus, nisi reperiantur prohibiti, et ideo cuilibet de populo permissum est impugnare electiones, ut videatur an sint bene factae l. legem de albo § 8. cum ibi gloss. in v.° appellatio ff. de Muner. et honor. Corall. ad Bull. Bon. regim. cap. 31. n. 91.

2. In electione Consiliariorum consideranda est nobilitas fidelitas, et bona conscientia, mentis integritas, et experientia l. 1. §. sed cum sit necessarium Cod. de Iustin. Codic. confirm. Corall. d.o cap. 31. n. 92. et 93.

Reliqua ad materiam, et quae reddant inhabiles ad potendum honorem Consilij vide scripsi in Rubr. de Domin. Prior. Rubr. 20. fol. 177. et seqq.

3. Et ad Rempublicam regendam eligendos esse, qui ad honores insignior non ambitione (vel pretio) sed qui probatae vitae testimonium habent l. sancimus Cod. ad l. Iul. repetund. Corall. d.o cap. 31. n. 95.

et per ballottas, seu fabas talis propositus pro duobus partibus de tribus obtentus, sit et esse intelligatur de nummero Consiliariorum. A Nullus tamen in Consiliarium eligi possit, cuius pater, à quò emancipatus non fuerit, et seorsum non habitet, uel cuius frater carnalis, uel sobrinus, uel patruus, cum quo simul habitet sit de nummero Consiliariorum. B Nullusque nouus ciuis d(ict)e ciuitatis Fulginie à decem annis citra possit eligi in consiliarium d(ict)e ciuitatis. Et nullus qui fuerit proditor communi Fulginie

---

1. A Istud statutum est contra ius commune quod admittit in Consiliarios plures de eadem familia, Ius autem commune admittit in consiliarios Pater, filius et plures fratres etiam simul conuiuant, et permittit quod unus possit dare suffragium alteri, ut in l. 5. et 6. ff. Quod cuiusque Uniuers. Corell. sup. Bull. Bon. Regim. cap. 31. n. 115.

2. B Istud pariter statutum est praeter ius, dum uult quod Ciuis ante 10. annum possit eligi in Consiliarium, quia de iure communi excluduntur ab electione in consiliarios minores 25. annis l. ad Rempublicam ff. de Muneribus, et honoribus Corell. ibid. n. 110.

3. Et si minores 25. de facto creati fuerint notum, et suffragium non ferunt gloss. in d(ict)a l. ad Rempublicam ff. de Muner. et hon. Corell. ubi sup. n. 110.

4. Et solum admittuntur Minores in defectum Maiorum, seu quando longa consuetudine introductum est, ut etiam minores admittantur l. ii. non tantum iuncta gloss. in u(erb)o ex causa, et in u(erb)o consuetudo ff. de decurion. Corell. ibid. n. 111.

5. Minores quando admittuntur debent eorum Patres consentire et ratum habere, et Patres tenentur pro eis l. 6. § Pater, et l. 7. § ult(im)o ff. de decur. l. 2. ff. ad Municip. l. 1. Cod. de filiisfam. lib. 10. Corell. ibid. n. 113.

6. Pater sciens, et nō contradicens filium eligi in Consiliarium dicitur consentire gloss. in l. 1. Cod. de fil. fam. lib. 10. Corell. ad Bull. Bon. leg. cap. 31. n. 98.

7. Consiliarij postquam sunt electi, eorum electio est à superiore confirmanda sub pena 25. lib. l. si quos spontaneos Cod. de decur. lib. 10 Corell. ad Bull. Bon. leg. cap. 31. n. 99.

8. Sed si electus esset indignus superior debet inquirere, et debet habere à Prīpe authoritatē confirmandi, alias leg.e approbatio ipsius est Principis, et ita servatur in practica, ut dicit Corell. ibid. d.o n. 99.

9. Consiliarij post confirmationē, et approbat.em coguntur subire munera Civitatis, et implere publicas functiones l. ad subeunda Cod. de decur. Corell. d.o cap. 31. n. 100.

10. Consiliarij debent vacare diligenter, et assidue Administrationi rerum publicarum, et indefesso studio eorum Civitatis iura, ut dispon. in Constit. Pal. const. Corell. d.o n. 100.

11. Nec sine licentia superioris possunt discedere à Civitate, nec Civitatem relinquere, ut rus, seu villas inhabitent ad l. 1. ff. de decur. et in l. unic. Cod. si Curial. rel. civit. lib. 10. Corell. d.o cap. 31. n. 101. usque ad 106.

12. Ubi de rebus publicis agendum est convocari debent consilium, et Magistratus in Curiam l. 2. Cod. de decur. lib. 10. et ibi gloss. 1. et si convocatio omittitur monopolium incurritur, et ipsius pena l. 1. Cod. Monupol. Guidop. q. 106. Corell. d.o cap. 31. n. 107. et seq.

13. Consilium debet convocari de licentia, et cum interventu, et assistentia superioris, nisi de ipsius superioris incessu agatur, vel si alia causa licita subsit Corell. d.o cap. 31. n. 111. ad 113.

14. Sed causa tunc solum dicitur licita quoties precedentes fuissent habitus recursus ad S. Cons. seu ad Prīpem, qui concessisset convocare consilium sine superioris licentia, et assist.a Corell. ibid. n. 114. [illegible]

15. Consilium, ut dicatur legitimē convocatum necesse est, ut in loco publico solito, et consueto fiat l. fin. Cod. de legation. lib. 10. Rescrip. d. 257. n. 3. vers. quare Corell. d.o cap. 31. n. 116. et seq.

16. Adeo quod si omnes Consiliarij adessent in Platea, et aliquid statuerent, nō diceretur illa actus factus à Consilio, neque ab Universitate, sed à singulis Bald. in l. 3. n. 2. ff. Quod cuiusque Univ. nom. Corell. d.o cap. 31. n. 118.

17. Ex causa impedim.i Bell. Pestis, et similis, legitimē convocatur extra locum solitum Corell. d.o cap. 31. n. 119.

18. In Ecclesia non potest convocari Consilium Corell. d.° cap. 31. n. 122. et segg.

19. Ut Consilium dicatur legitime convocatum leg.r sonum Campanæ, Tubæ, vel Vox Præconis iuxta consuetud.m, et stilum, et debet constare de Commiss.e facta Præconi à superioribus Corell. d.° cap. 31. n. 127. et segg.

20. Sed si Consiliarij fuissent præsentes, non est necessarius sonus Campanæ, aut Tubæ, vel vox Præconis Corell. d.° cap. 31. n. 132. Craveta cons. 4. n. 25.

21. Gesta, et resoluta per Consilium non afficiunt, nec valida sunt, nisi præfinitus numerus Consiliariorum interveniat l. 2. et 3. ff de decr. ab ord. faciend. Thesaur. d.s 257. n. 3. vers. quare Corell. d.° cap. 31. n. 133.

22. Imo si deficiat unus solus Consiliarius, qui non fuit vocatus, iste solus poterit agere, ut actus retractetur, quia plus obest contemptus unius, quam contradictio multorum. Unde si accidat, ut omnes consiliarij sint præsentes in loco solito, ita ut non sit necesse sonus Campanæ, et unus solus deficiat, iste est vocandus, alias potest agere, ut actus retractetur Corell. d.° cap. 31. n. 134.

23. Et numerus Consiliariorum sufficiens d.r secundum præfinitionem Civitatis Corell. d.° cap. 31. n. 135.

24. Gesta, et resoluta per Consilium non afficiunt, nisi maior illorum pars consentiat l. quod Maior ff ad Municip. l. nulli ff Quod cuiusque univers. ubi gloss. in n.° due partes Capyc. d.s 4. n. 1. et seq. Domat. dec.

25. In rebus necessarijs, et utilibus sufficit si Maior pars Consiliariorum consentiat; In voluntarijs autem non sufficit consensus Maioris partis, sed requiritur consensus omnium, et si unus tantum contradicat actus non valet Capyc. d.a d.s 4. n. 5. vers. 3.a difficultas Vinc. de Franch. d.s 2. n. 20. et segg. Seraph. d.s 701. n. 3. Corell. d.° cap. 31. n. 137. ubi affert resolut. Sac. Cons. annullantis resolutionem Consilij per solam contradictionem unius consiliariorum

An electus in consiliarium, seu in Præfectum possit recusare, et coactus per decretum possit appellare Rupinell. ad Constit. Mediol. § 2. cap. 3. n. 26. fol. 85. et n. 611. vers. Nominatus fol. 141.

Consiliarij, et Decuriones Civitatis non sunt privilegiati in criminalibus, ideo non subijciuntur torturae Capoll. cons. crim. 39. à n. 14. et seqq.

Consiliarij, Decuriones, et nobiles in Italia in criminalibus in hoc sunt privilegiati, ut de consuetudine non suspendantur furcis, sed decapitentur Capoll. d.° cons. 39. n. 20., et vide n. seqq.

Consiliarij fulginei successerunt loco Decurionum, et ideo sunt ut Decuriones, et non sunt nobiles privative quoad alios d. xi. n.° fulgineus fol. 198. et d. xo. Card. de Luc. de Praem. disc. 30. per tot. et infra hic fol. 213 et seq. hic fol. 207. in marg.° Romat. d.° 238. n. 1.

Doctores etiam non Lectores sunt nobiles, et sic Advocati, et omnis Doctor dummodo in Universitate approbata Doctoratus gradum adepti fuerint Franch. d.° 564. de Luc. de Praemin. disc. 35. n. 8.

Resoluta per Consilium dicuntur resoluta per Universum Populum Pamf. cons. 41. n. 14. cum seqq. vol. 1. Romat. decis. 238. n. 2. et 3.

Iudex Ordinarius non potest facere Consiliarios, nec ponere Viros in Magistratu sine Consilio sed bene potest Princeps supremus Romat. decis. 238. per tot.

An Consiliarij teneantur admittere ad Consilium habentes requisita? Vide tabell. §. Electio n. 15., et melius §. Universitas n. 16.

Ad materiam aggregandi aliquem in Consiliis uide Thomas. de 238. uide Vinc. de Franch. d. 2. § 606. Vide Sabell. in § Consilium n. 10. in § Arbitrio n. 15. et in § Vniversitas n. 16. Buratt. decis. 573. Corell. ad Bull. Bon. Reg. cap. 31.

Confines ~~Ciuitatis et~~ Territorij Ciuitatis Fulginei fuerunt stabiliti versus Trebium iuxta concordiam habitam cum Trebanis, de qua testatur Seraph. d. 616.

Licet Aqua, seu Cliuus inter Castrum Verchiani Fulginatem, et Vrzanum Spoletanum in districtu Trebij esset naturalis Confinis; Arbitri extenderunt Territorium Vrzani in Cliuo Montis Curri citra Aquam versus Verchianum, ibique Confines apposuerunt Seraph. d. d. 616. in prim.

Vig. d. concordiæ citra Aquam versus Verchianum non licet Officialibus Vrzani procedere in damnis datis aliter, quam per viam accusationis Seraph. d. d. 616. n. 1.

Prædia Verchianensium sita intra fines Vrzani ratione Proprietatis sunt Verchianensium, ratione vero iurisdictionis sunt Vrzanensium Seraph. d. d. 616. n. 1. nec vero obstat, et n. 2.

La Sac. Consulta al Pr.e di Foligno scrisse l'infrad.a lettera
scritta li 24. Genn.o 1665.

Vide seq. fol. 202. in marg.e, 206. etc.

Non approuando questa Sac. Consulta l'innouatione
fatta nell'ultimo Bossolo rinouato del 1658. di dare
contro il solito, e l'uso antico il titolo di Nobile signo
re à Conseglieri in pregiuditio d'altre fameglie; Vuole,
che dà V.S. si faccia rinouare, e cassare tuttociò, che
è stato innouato, riducendo il tutto in pristino, et in spe:
cie si faccia, che alli Cittadini Conseglieri non si ce:
da il titolo di Messere, et alli Dottori quello di Ma:
gnifico, e che il med.mo sia osseruato in tutto, e cia:
scun atto publico, facendo registrare (ad effetto, che
non possa allegarsi ignoranza) la presente nella
Cancellaria Priorale, acciò che uenga puntualmente
eseguito, ciò che in essa si contiene, e Dio la guard.
Roma 24. Genn.o 1665.

Confirmat. dell'anno 1666. ponente Pinnetti
e poi Busti

De M.to Perill.is et R.mi D.ni Vicarii Gnlis Fulginei Ad Instiam R.mi
Capitali Cathedralis Fulginei, et Cleri Fulginatis
Intimetur
Tibi D. Nicolao Morello Tabellario Fulginei oibusq. aliis qual.r
sub die 4 Currentis comparuerunt personal.r Per.ill. et R.mus
D. Diomedes Frenfanellus Prior, et Per.ill.es et adm. RR. DD.
Can.cus Tiberius Orfinus, Canonicus Vincentius Barnabò, et
Can.cus Franciscus Petrucius deputati R.mi Capli, et Cleri Ful-
ginei, et in 3.no de iure comp.ti facto exhibuerunt, et
produxerunt instrumentu decreti obtenti ad favorem DD.
DD. Instantiu à Sac. Cong.e Immunitatis Ecclicae cu inhi-
bitione tenoris sequtis ult.
Gaspar Tit. S. Potentiane S.R.E. Card.lis de Carpineo
SS.mi D. N. Papae, Almaeque Urbis, eiusq. districtus Vic.s Gnlis, et Trius
ab eod. SS.mo special.r deput.s Universis et singulis hoc pre-
sens pub. decreti Instrum visuri, lecturi, et audituri. Nove-
rint Qual.r infra die pro parte, et ad Instiam R.mi Capli et
Cleri Fulginatis pntiu contra Nicolaum Morellum ex.i Tabella-
riu Fulginatis, Roccus SS.mi D. N. Papae Cursor retulit in servi-
tiis se die 5. Currentis citasse D. Michelem Milanum ex.res d. D.
Nicolai ad compare. die infra hora vigesima et vide.
p D. reassumi causa ad Ill.mo D. Thesaurarioque acta in-
fri Notarii attra pendentia ibis usque et de anno 1659
ac attentatis facultationibus suprad. Sac. Cong.nis, et inheri.
vide. sibi inhiberi ad Stabim, seu ad primas diem ne accedat
aliquid innovare, et attentare sub pena nullitatis, et
attentatorum, et scut. 500. Monetis, M.ti de Capiendo, et

excommunicationis aliisque et quodcumque Decr.^m necess.^m et opport.^m fieri ad p.d. Relatione facta comp.^t D. Evangelista Marzani Pror. petijt, et q. d. obtinuit ut supra Nisi ad p.^m diem cum Intimat. quae quidem Intimatio fuit legitime exequuta, et in Actis reprod. Quae omnia, et singula suprad. Vobis omnibus, et singulis suprad. tenore praesentium intimamus ne de praemissis ignorantiam aliquam possitis habere, in quorum fidem Dat. Romae ex Aedibus Nris hac die 6 Junij 1641. V. Patriarca Antiochiae Secret. loco + sigilli Nicolaus Marzesius Not. Instrum. decr., et petierunt mandari servari sub poenis in d.^o Instrum.^o decret. contentis, maxime quia d.^a Sac. Cong.^o decrevit ad eorum favorem contra Gabellarium Fulginei, et praesertim sub datum Romae 10. 9bris 1628. et est talis Sac. Cong.^o super Immunit. Eccl.ica, et Controversijs Jurisdiction. Censuit Clericos esse Immunes ab Impositionibus laicalibus, etiam habeant solam Tonsuram vel ordines minores, et cum ordines sacros. M. Card.lis Ginnettus 2. februarij 1658. pro pondere frumenti 28. 8bris 1666. ut dicitur per la rimessa delli frutti 11. Aprilis 1671. pro pondere frumenti ~~pro pondere frumenti~~ 26. Julij 1672. et 9. August. 1672. Pro Gabella Bulli 7. 7bris 1672. et 24. Januarij 1673. pro pondere frument. quas hic reproduxerunt quae d. pnti Tibi Nicolao Morello, omnibusque intimamus, ad hoc ut de eis Ignorantiam Dat. Fulginei hac die 5. Xbris 1674. Modestus de Scampis Cancellarius

Pro Clericis Coniugatis non fieri praed. restitutio per Jacob. not. Decisin. 92. n. 7

B

Consiliarij

Qui possint creari Consiliarij fol. 203. et seqq.
Consiliarij quae onera subire debeant fol. 204.
Consilium quomodo convocandum fol. 204 n. 12. et seqq.

Confines Territorij Fulginei versus Trebium fol. 211.
Consiliarij an sint nobiles in Civit. Fulg. dixi n.° fulginen. fol. 198. et sic fol. 206. ibi.
Consiliarij quo titulo, et nomine tractari debeant 213.
Castellani Castrorum 191.
Consilium ex n.° centum virorum nedum ex Stat.° Fulginei, sed etiam ex Urbe Roma 164.
Centumvirale Consilium fol. 30. fol. 79. fol. 80 fol. 114. fol. 134. fol. 151. fol. 164. fol. 186. e sono Rubr. 2. 6. 13. 15. 17. 19. et 20
Caput Priores qui sint eligendi 168.
Caput priorum praeeminentia fol. 182.
Clerici non tenentur solvere Gabellas Ponderis frument. Remissae fructuum, Bulli Macinatus ~~et~~ nec aliquas impositiones laicales, licet habeant solum primam tonsuram ut hic fol. 215.

Doctores quo titulo, et nomine uocari debent 213.

H

H

I

E

libris Mercatorum fides praestanda 157 150. et 159.

Magistratus quas facultates habeat fol. 191. et segg.
Muri Civitatis fol. [illegible] 109
Ad Magistratum qui admittantur fol. 177.
Mercatorum libris fide prestanda [157.] 151. et seg.

De Nundinis fol. 130.

Notarius Actuarius n. potest esse Procur.r 129.

Not.s Actuarius potest accomodare Processus nolen:

t. copias formatamen, et cautelalis ad libitum 131.

P

Priores quas facultates habeant fol. 191. et seqq.

Potestas seu Rector qui, et quomodo eligatur fol. 241.

Presidentes Nundinarum ~~tres~~ sex Consiliarii, videlicet quatuor Presidentes, unus Notarius, alius Capitularius fol. 139.

Priores qui eligantur 168.

Represaliarum Materia fol. 147. et seqq. R

Salarium Potestatis 69.
Declara fol. 70.

S

Testes Infirmi, vel Legitime impediti, vel Mulieres Longeve et Personæ egregie debent examinari in Ecclesia, vel alio loco f. 36.

Titulus cum quo tractandi sunt Consiliarij fulginei in Actibus publicis 213.

Taxa pro executionibus 24. et 25.

Tubicine olim quatuor fol. 140.

Tabula Rubricarum

Cancellario D. Iudicij electione, Officio, et Salario — 107.
Collaterale D. Pretoris — 78.
Collateralis Iuramento — 83.
Collateralis Officio — 84.
Confinia Territoriorum Trebij, et Fulginei — 211
Consiliariorum electione, iuram.°, et Officio — 202
Gubernatoris Iurisdictione, et obligat. — 1.
Iudicis Appellationis electione, et eius officio — 114.
Militibus Socijs D. Pretoris, et eorum Officio — 108.
Notariorum causarum Civil. electione, et Officio — 124.
Notarij Maleficiorum electione, et iuram.° — 91.
Notarij Maleficiorum Officio — 94.
Nundinis facie. eorumque Presidentibus — 138.
Pretore, et eius electione — 28.
Pretoris aduentu, et ingressu — 32.
Pretoris iuram.°, et iurata promissione — 35.
Pretoris Officio — 45.
Proconsulum Mercatorum electione, et eorum Officio — 151.
coram Proconsulibus forma procedẽ. — 155.
Priorum in electione modo seruando — 164.
Priorum auctoritate, et potestate — 191.
Priorum iuramento, et Prioribus — 177.
Syndicatu Officialium Civitatis Fulginei — 133.

Statut. Ciuit. Fulgin. liber Secundus

2.ª Rub. de diuisione rer mobilium uel immobilium

Item dicimus et ordinamus quod si capitaneus siue rectores uel eorum iudices receperint querelam de diuisione rerum mobilium, uel immobilium facienda teneantur facere diuidi inter eos coiter. intra dies decem postq. clarum fuerit rem esse coem. et si aliquis noluerit diuidere et diuisionem facere recusauerit in 100 librar denarior. coi. Fulgin applicañ condemnetur, et diuisionem facere teneatur exceptis rebus, de quibus fuerit pactum de non diuidendo. et Iudex possit procedere non obstante quod à reo negaretur rem esse

rem eſse communem et agentem poſsidere oppones
exceptionem preposterationis et de tali questione
non recipiat salarium, et talis diuisio sit rata
et firma, et reducatur in publicam formam et scri
pturam, et Potestas teneatur facere mitti petentem
in poſseſsionem rei diuise, et sicut in istrumento
continetur infra decem dies postq. fuerit ostensu
rem eſse communem, et summariè fiat in contine
executio predictorum Caſſ. aliquo non contradicen
Et si in ipsa diuisione aliqua partium fraudem
commiserit uel dolum Iudex debeat cognoscere d
ter et ipsas diuisiones facere sine fraude. Et
aliqua partium diuidere noluerit ad mandatum

Potestatis

Potestatis uel Capitanei quod Potestas uel Capitaneus nolentem
diuisionem facere diuidere faciat, et faciat fieri breues et
extrahi de aliqua bussula, et ille cui obuenerit aliqua pars quę
apparebit seu erit in illo breui quod sibi obuenerit, accipiat.
Et diuisio, et quicquid fiet in predis perdos Potestatem et Capi-
taneum uel alterum ipsorum ac si coiter factum esset, et te-
neatur, et debeat defendere ipse Potestas seu Capitaneus huic Cap.
aliquo alio non obstante et predicta locum habeant in
presenti preterito, et futuro. Et si aliquis pupillus, uel
minor uel absens non habens tutorem uel curatorem in
ciuitate Fulginię a quibus petatur diuisio fieri aliquorum
bonorum que haberent coia Potestas uel Capitaneus uel eorum Iudex
teneatur, et debeat uinculo iuramento eis facere dare tutorem
bonum cum quo possit diuisio ipsorum bonorum fieri, et ipsos compelle-
re ad diuisionem faciendam, et diuisio cum eis facta plenum
sortiatur effectum et minores non obstante minori ętate pos-
sint petere diuisionem fieri cum illis, cum quibus habent aliqua bona qualiacunque

3.ª Rub. de rebus que commode diuidi non possunt

Item dicimus, et ordinamus, quod quisquis haberet rem communem cum aliquo, que commodè diuidi non possit ad postulationem partium uel unius ipsorum Potestas, uel Capitaneus uel eorum Iudex faciat rem ipsam extimare iustè, et ipsam adiudicare per duos homines a partibus electos illi cui per sortem obuenerit pro iusto, et conuenienti pretio. Quod si d. duo non concordauerint tertium eligatur per curiam, exceptis uijs uicinalibus et scalis, et muris communibus inter aliquos existentibus que nullo modo possint diuidi nisi com. concordia, et uoluntate illorum quorum essent d. uie et scale.

4.ª Rub. de his qui possederint aliquam rem coem.

Item dicimus, et ordinamus, quod siquis possidet, uel possedit, aliquam rem communem, scil. domum, casalenum, uiam, uel cortinam alicuius domus, uel turris, uel aliquod aliud edificium, per spatium alicuius temporis uel longo tempore, et aliqua immiserit uel appodiauerit in ipsa domo uia, seu cortina domus, uel turris, illud quod immiserit, uel appodiauerit retinere non possit, nec ipsa immissio, seu appodiatio preiudicet alicui ius habenti in ipsa re. Et Potestas, et Capitaneus, siue rector, et Iudex caussarum ciuilium communis Fulginie ad petitionem cuiuscumque petentis habentis ius in domo turri casaleno

seu

Vide infra sub rub. de Edific. pendent. fol. 57 et 50. Vide que dixi u.° Edificiu fol. 55 et segq.

seu cortina teneatur facere remoueri ędificium, et separa-
ri quicquid per aliquam personam esset immissum, appodia-
tum uel impositum infra octo dies postq. querelam lecca-
perit, sine libelli petitionem.

§. 1. Et si quis suis expensis faceret
et fieri faceret aliquod ędificium seu murum commu[nem]
cum suo conuicino cuiuscunq. conditionis sit teneatur [et]
debeat omni exceptionē remota satisfacere medietatem
omnium, et singularum expensar. factar. per ipsum con-
struentem seu construi facientem murum, uel ędifici-
um comune non obstante, quod in ipso sit aliquid ap-
podiation uel immissum per se uel per alium, sed inspicia-
tur quod murum, uel edificium sit factum expensis
unius

intelligo sup. muro communi

§. 1. 1 Quod prout in hoc §o ędificans in muro communi teneat. soluere expensas pro dimidia illius muri, uicinus iam eleuati facta sup. muro communi, licet de iure communi sit prouisum, tamen adest pluribus in locis consuetudo, ut Veronę seruat. Cepoll. de seru. Urb. pręd. tit. de Pariete seu Muro, 40. a n. 27. usque ad 30. Et Romę de Luca de seru. disc. 4. n. 3 et 7 et n. 16 et seq. et disc. 12. n. 2. et disc. 9. n. 6. et disc. 14. n. 3.

2 Ędificare uolens sup. muro communi, qui expensis uicini fuit eleuatus, tenetur soluere expensas pro dimidio totius Muri, licet pro una tantum parte uti uelit illo muro, et in toto Cepoll. de seru. Urb. d. cap. 40. n. 31.

3 Murus eleuatus super muro communi, dicitur eleuatus expensis illius, cui seruit, nisi aliter constet Cepoll. de seru. Urb. cap. 40. n. 32.

unius partis quo facto Potestas, et Capitaneus siue Rector, et ipsorum Judex, et quilibet ipsorum teneatur, et debeat sub pena 25 librarum denariorum in quibus si contrafecerint, teneantur, et debeant condamnari infra octo dies postquam alter ipsorum querelam receperit sine strepitu, et figura iudicij

§. 2. constringere principalem illum, uel illos in quorum casaleno uel solo edificatum, uel muratum fuerit per suum conuicinum ad recipiendum omnes expensas factas in medietate dicti muri siue edificij, Et si in predictis Potestas, uel Capitaneus, uel Rector, et ipsorum Judex negligentes extiterint quilibet ipsorum in dicta quantitate debeat condemnari, et de his absolutionem petere non possit, et hoc capitulum sit precisum

§. 3.º ut ualeat in presenti, preterito, et futuro. Item quod

4 Supra muro communi fabricare, et murum communem eleuare sunt diuersa: edificans nam supra muro communi fabricare est muro communi iam fabricato ut immittendo ligna, et appodiando cementa. Murum vero communem eleuare est ~~[illegible]~~ edificium altius tollere mediante proprio muro continuato supra eodem muro communi ═ Ideo conclusiones supradictas, quod edificans in muro communi teneatur soluere pro dimidio expensas factas per illum qui fabricauit intelligitur de eo qui utitur muro communi iam facto, non aliter si quis murum communem uelit eleuare potest facere absque ulla solutione, [illegible] habet illum altius extollere usque ad celum, quod bene potest facere, ut infra fol. 501. n. 2. et n. seqq. ubi de Materia

Cepoll. de seru. Vrb. cap. 10. a n. 201. et 29.

5 Murus communis altius eleuatus expensis proprijs unius tantum fit etiam communis per illam regulam quod sicut edificans in solo alieno, edificium cedit solo, ita edificans in communi cedit communioni. Luc. d.º, 601. n. 4. A

6 Ex consequentia tamen si quis murum communem altius tollit non fecit murum seu uicino communem de facto, sed tantum habilem, idest soluta expensa pro medietate ab eo, qui communem esse desiderat de Luc. de Seruit. disc. 4. n. 16. et 17.

7. Et donec non soluatur dimidium expensarum, non potest uicinus uti d.º Muro de Luc. de Seru. d.º disc. 4. n. 16.

edificans, nec conuenire possit conuicinum suum uel conso[rtem]
suum, ut satisfaciat expensas muri, uel edificij nisi tunc
quando uoluerit suum edificium ponere seu astare (alsare) in
d.° muro. Item siquis tenens iuste aliquam turrim ruppe-

§. 4.

De Pacto, et conuentione altius non tollendi, nè officiatur luminibus Vicini, et fenestris, et an et quando illo non obstante possit altius tolli, et offici luminibus Vide Amat. Dubit. d.° 404. per tot. et Ninot d. 71. per tot.

An et quando d.° pactum sit reale, uel personale Vide De Luc. disc. 3. n. 7. usque ad finem et disc. 12. per tot. in tract. de Servit. Praedial.

rit, uel fregerit in aliqua parte et murum ipsius turris
uel uadum seu fenestram fecerit, quod Potestas tenea-
tur reaptari facere murum sumptibus, et expensis
rumpentis seu frangentis uel uadum seu fenestram
quomodolibet facientis nisi forte fuerit de uoluntate
et licentia illorum quorum esset ipsa turris uel maioris
partis ipsorum talium dominorum.

9\. Vicinus non tenetur reficere expensas pro mediatate muri à conuicino super dicto muro communi superedificari, nisi quando uult eodem Muro superelevato uti, et ita determinat hoc statutum sub §. 3.°, et est conforme ad id quod tradit Capoll. de Seru. Urb. cap. 40. n. 29. in fine

Volens aperire fenestram in parte inferiori Muri, in cuius parte superiori adest alia fenestra tenetur illam cancellare, et sic apponere ferratam Afflict. d.° 224. in fine.

9\. Et multo minus uicinus tenetur statim concurrere ad mediatate expensarum in actu eleuationis muri, quae fiunt per conuicinum in d.ª eleuatione, nisi eleuatio fuisset necessaria utrique parti Capoll. de Seru. Urb. d.° cap. 40. n. 30. ibi aut ille quispiam edificauit altius tollendo.

10\. Vicinus altius tollens Murum communem potest in Muro per ipsum suis expensis eleuato aperire fenestras, ualide data cautione ut usus fenestrarum esset temporaneus, et donec domus conuicini perseuerauit in statu depressioni, ac saluis iura illas extollendi, quo casu dominus fenestrarum deberet clausuram dictarum fenestrarum pati; Quoties enim Vicinus eleuans Murum, et ibi fenestras aperit facta conuicino dicta oblatione, non est locus impediendi d.ª aperitione De Luc. de Servit. disc. 14. 3. et 4. et disc. 9. n. 4. et 5. ubi etiam quod consensus Vicini praestitus

A ius edificanti super communi de aperiendo fenestras intelligitur uoluntatis in eo statu manentibus, atque pro eo tempore, quo noluit nollet

11\. Vicinus eleuans, et altius tollens Murum communem et super eo fabricans, potest facere, etiam obcecando, et in totum obscurando fenestras quas conuicinus in dicto Muro communi aperuerat De Luc. de Servit. disc. 2. n. 2. vers. isto casu, disc. 11. n. 3. Sperell. d.° 54. et d.° 56. Thomat. d.° 119. Duran. d.° 450. Thesaur. d.° 23. et d.° 41. Rot. d.° 253. p. 7. recen. De De Luc. de Seru. disc. 4. n. 5. et disc. 9. n. 3.

B Vide infra n. 17. et n. 20. 21. et seqq.

12\. Vicinus altius tollendo murum communem, et super eo fabricando non potest claudere fenestras in eodem muro per Vicinum apertas, si Murus non sit ad edificandum destinatus, quia licentia claudendi fenestras dependet à destinatione Muri De Luc. de Servit. d.° disc. 4. n. 4. ad 6. et

ita intelliguntur Sperell. Duran. Thesaur. Thomat., et lot. p. 7. lecc. A

A An autem et quo Murus censeatur destinatus ad fabricandum, vel non vide plene pro De Luc. de servit. Prædial. disc. 6. per totum, ubi nihil intactum. Vide infra fol. 54. n. 7. usque ad finem

14. Heres servata prædicta distinctione Muri destinati, vel non destinati ad fabricandum potest elevare partem domus sibi titulo hereditario obvenientem etiam obscurando lumina, et obcecando fenestras alterius partis tertio legatæ ex. in l. binas ædes § ff de servit. Urb. præd. = Quod tex. declaratur per Thesaur. de. 216. Rovit. cons. 133. lib. 7. De Luc. de serv. disc. 6. n. 9.

15. Fabricans super Muro communi non potest facere præiudicialia vicino, cum quo Murus est communis De Luc. de servit. d.° disc. ~~[illegible]~~ 4. n. 5. et 6.

A et disc. 6. n. 9. in fine

16 Præiudicialia non dicuntur fieri vicino ex novo ædificio, si non sit præiudicium omnimodum, et præcisum, et ob id si quis fabricando in Muro communi ad usum destinato claudit fenestras, quas ibi fecerat convicinus, qui vicinus ex alia parte potest habere, seu de facto habet alias fenestras, non est impediendus, imo est ei permittendum De Luc. de serv. disc. 9. n. 7. et disc. 11. n. ~~6. [illegible]~~, et n. 7. et per totum ubi de Mat.ª A

17. Præiudicialis non dicitur obcecatio fenestræ existentis in muro communi, quoties luminibus potest esse consultum mediante fenestra super tecto, quam vocant lucernale, nam sufficit pro eludendo præiudicio servare tantum lumen per foramen, quod ad usum necessarium satis esse valeat De Luc. de serv. Prædial. disc. 11. n. 4. Vide tamen infra hic sub n. 20. 21.

18. Præiudicium omnimodum, et præcisum est, si Mansio alias non habet fenestras, neque aliunde habere potest, et tali casu non permittitur vicino uti muro communi cum obcecatione fenestræ, cum nemo debeat in domo sua sepeliri vivus, et cogi perpetuo nocturnam vitam ducere cum necessitate lucernæ in meridie De Luc. d.° servit. Prædial. disc. 6. n. 7., et disc. 9. n. 6. ~~vers. aut præiudicium~~ ~~[illegible]~~ et disc. 11. n. 6. vers. ~~aut præiud.~~ AB

AB Maxime si prohibet habebat domum angustam, et agebatur de offuscando lumen coquinæ, et aliis cellulis super scalas, et Cellæ Vinariæ, et e contra fabricans habebat domum mediocriter amplam, et illam non inhabitat sed alteri locat Sperell. d.° 54. n. 25. vers. porro.

19. Quando Mansio non habet, neque habere potest lumen aliunde, quam ex fenestra existente in Muro communi facit forte adminiculum servitutis ab initio inductæ, cum sit omnino improbabile aliquem velle construere mansionem omnino obscuram, et inutilem, et e contra nimis probabile quod inter vicinos conventum sit ab initio, ut domus unius sit alterius depressior, ad effectum, ut ex parte altiori lumen haberi possit De Luc. de servit. disc. 9. n. 11.

20. Si Mansio est ad usum Officinæ, seu pro reponendis frugibus, seu pro aliis usibus domus pro quibus solum lumen est necessarium quale quale sit, non est impediendus Vicinus ne fabricet in muro communi, licet totaliter obscuretur fenestra vicini, quoties iste potest habere lumen aliunde, et etiam ex tecto per lucernale De Luc. de servit. Præd. disc. 11. n. 4. et n. 6. vers. nihil obstante, et supra hic n. 17.

21. Si vero Mansio est ad usum habitationis, in qua fenestræ necessariæ sunt, non tantum pro luminæ, sed pro aeris ventilatione ad conservationem salutis, et vitæ, tunc non est permittenda obcecatio fenestræ, quamvis lumen haberi possit ex tecto, et lucernale De Luc. de servit. d.° disc. 11. n. 6. vers. nihil obstante et n. 11.

22. Super concessione, seu prohibitione aperiendi fenestras non potest dari certa regula, sed totum pendet à iudicis arbitrio, regulando à circumstantiis casuum attentis qualitatibus personarum, et ædificiorum, et more, et consuetud.ᵉ regionis De Luc. de servit. disc. 4. n. 9. et 10. Infra n. 24.

23. Consuetudo non probatur per testes, nisi deponant de observantia, pro qua partibus opponentibus fuerit iudicatum in contradict.° iudicio De Luc. de servit. disc. 9. n. 3.

24. Super permissione, seu prohibitione obcecandi fenestras stat arbitrium iudicis regulandum à causa iusta, honesta, et rationabili, vel e contra, itaut stante causa iusta honesta, et rationabili permittendum sit ædificanti etiam obcecare in totum fenestras Vicini, si vero contra sit prohibendum De Luc. de servit. disc. 6. n. 10. Ideo observandum est A

An fiat ad emulationem, de quo vide infra fol. 54. à n. 11. cum ibi additis.

25. Causa iusta, honesta, et rationabilis censetur si quis vult ædificare, et fenestras Vicini claudere ut consequatur libertatem in suo curtili et securum reddere suum, et vicini domus sublata facultate descensus, et e contra lot. d.ª 253. n. 65. et seq. p. 7. lecc.

26. Et ex tali causa conceditur etiam elevatio Muri, quamvis ad fabricandum non destinati lot. d.ª d.ª 253. n. p. 7. lecc. De Luc. de serv. disc. 6. in fine

27. An prohiberi possit ne extollatur ædificium ad instantiam habentis aliud ædificium è conspectu cum via intermedia, seu alio spatio publico Vide De Luc. d.º de servit. Præd. disc. 2. per tot.

5a Rub. De electione, et officio Baiulorum

Item dicimus, et ordinamus, quod Baiuli cois Fulginie sint
nummero quadraginta, qui debeant habere baiulatum p totū
annum sine salario, et quilibet ipsor baiulor teneatur por=
tare infulam de panno rubeo appositis desuper filijs,
quas infulas de ipsor pretio emere teneantur. Quor ba=
iulor XXV sint, et esse debeant, de ciuitate Fulginie
et alij de comitatu Vlt. duo de castro Rasilie, unus de
c.o Popule, duo de c.o Collis Floreti, duo de c.o Verchiani
quorum unus sit cum castellano d. castri, et sibi ser=
uiat unus de Villa Afrilis unus de Sagetis unus de
c.ro Capitis aque, duo de Salogna, et Vulperino, unus de

Villa

Villa fundi, unus de C.^ro Scopuli, et unus de Sistino, unus de C.^ro Palis, unus de Villa Vesie, unus de Villa Rouiglieti unus de Societate S.^ti Marcell. unus de Villa Annifi. Et predicti XXV intelligantur, et inueniatur in hunc modum vt. quod Potestas uel Capitaneus faciat bandiri per loca consueta ciuitatis Fulginie quod quicunque uult recipere baiulatum ueniat coram eis, et ipsorum officialibus recepturus infra certum terminum, et qui defecerent eligantur per consilium generale d.^e ciuitatis pro quo=libet terlerio prout consuetum fieri et nullus nonus ciuis a decem annis citra in d.^o officio eligatur, et si eligeretur non cogatur ad recipiendum. Qui baiul. tene=antur, et debeant omnes, et singulas ambasiatas

pro commini

pro communi, et specialibus personis eiusdem facere legaliter

et bona fide, et a quinque miliaribus infra, et ab inde supra habe-

ant pro qualibet die duos solidos pro sua ambasiata, et non

plus petant, nec recipiant. Et si quis predictorum baiulorum

predicta non observaverit in centum solidos denariorum con-

demnetur communi Fulginie applican. Et dent bonos

fideiussores de eorum officio fideliter exercendo, et ratione

reddenda in syndicaria tam communi quam specialibus

personis. Et quilibet ipsorum habeat partem in civi-

tate Fulginia valoris 25 librarum ad minus et non in

fraudem cois. Et duo fres carnales non possint esse

in eodem officio. Et recipiant pro eorum iure in civitate

Fulginie

Fulginie pro qualibet una citatione de una parua unum denarium usq. ad S.tum Marcellum sex denarios per territas uero in ciuitate, et per ciuitatem Fulginiam duos denarios per teritorium pro quolibet miliari habeat tres denarios et non plus. Et si plures homines in simul citauit unum denarium pro quolibet. Et nullus dictor. baiulor. possit habere baiulam alicuius dni de q[ues]ta. Et si aliquis dictor. baiulor. iret cum mallis ad domum alicuius quod illa die prolata recipiat duodecim denarios, et plus ad mandatum Judicis coram que questio uentilatur. Et si iuerit ad pignorandum faciat scribi cuius mandato uadat, et alr. non pignoret. Et si quis datus fuerit executor debiti con aliquos debitores executionē

facere

facere teneatur de bonis creditoris ad sensum et si non fe
cerit soluat pro qualibet uice d.m solidos denar. et si pro
suo iure aliquod pignus acceperit ipsum ponat apud un
uicinum pignorati, et omnia pignora possint accipere
a debitoribus et dare creditoribus preter pannos de dor
so, et lectos, et arma et non extrahat ostia domus ali
cuius nisi pro debito cōis. Et ipsi baiuli non uadant
ad nuptias, seu cauallerias seu pro blado, canepa, et
alijs, nisi pro illis, quas soliti sunt accipere ab illis
de terra Quam canepam non accipiant sine parabola
illius cuius esset, et si aliter recipiant puniantur
ut s.a Et quilibet dictor. baiulor. portet infulam
in capite

in capite continué, et qui contrafecerit in quinq. solidos
communi Fulginię condemnetur. Et si aliquis baiulus
citauerit aliquem pro aliquo malefº. per ab ipso citato
pro prima citatione nihil recipiat sed mand et exe=
cutioni mandatum sibi factum, et si uocauerit ali=
quem pro damno dato, et tunc baiulus citet eum
nullo recepto pretio. Et si ipsi baiul. uocati fuerint
per bandimentum, uel campanam consuetam
uel per nuntium cois. teneantur uenire ad curiã
et parere mandato Potis. capi. uel rectoris, et of=
ficialium cois Fulginię qui reddunt ius in dª. ciui=
tate, et dare ipsis officialibus melius consilium
quod ipsis uidebitur pro honore, et utilitate commu=
nis Fulginię et credentias eis impositas tenere, et
pecuniam cois non fraudare. Et teneantur ipsi
baiul. coi. et specialr. ppri. de eorum officio reddere
rationem. et si quis ipsorum baiulorum ausus fuerit acci=
pere aliquod pignus alicuius persone, sine manda=
to dictorum officialium uel alterius ipsorum in centũ
solidos

Solidos denariorum communi Fulginie condemnetur et pignus sine pretio statim restituatur et si quis dictorum baiulorum mandatum dictum officialium recusauerit soluere debeat dominum dictum bandum et liceat dictis officialibus contra facientes punire, et dictas infulas cogere ad portandum. Et nullus baiulorum quousque infulam non habuerit uel non portauerit balie officium non ualeat operari. Et hec omnia prout supradicta sunt supradicti baiuli obseruare et facere teneantur uinculo iuramenti et nullus dictorum baiulorum aliquas litteras audeat portare extra territorium ciuitatis Fulginie sine licentia potestatis Capitanei, uel Rectoris et qui contrafecerit l. Solidos denariorum communis Fulginie condemnetur, et plus arbitrio Potestatis inspecta qualitate delicti, et persone, et quantitate negotij. Et nullus qui tenet equam pro communi uel fuerit birruarius non sit nec eligi possit in baiulum. Nec aliquis habens bona ualentia cccc. librarum denariorum. Et de alijs qui non sint eligendi remanet in prouidentia Potestatis, et nullus baiulus possit esse procurator alicuius persone.

Et.

Et qui contra fecerit in 25 librar. den. condemnetur et nullus captle possit esse in d.o officio. Et baiulus qui steterit in domo alicuius discedat sine licentia Potis. Et quilibet baiulus teneatur deferre imbasiatas intern. sibi dato et posito. Et postq de iure suo fuerit satisfactum, et exequi debeat pro suo salario sibi concesso in hoc statuto, et siquis contra fecerit soluat coi Fulgin quinq solid. den. et quilibet possit contrafacientem accusare, et habeat medietatem bandi. Et nullus baiulus audeat pignorare nec

A alicui pignus facere de ciuitate Fulgin uel eius districtu pro aliqua persona que non sit supposita Jurisd.ni cois Fulgin, et qui contra fecerit soluat coi Fulgin 20 solid. den. et quilibet possit contra facientem accusare, et habeat medietatem bandi. Sed baiuli cois uigore pntis capli habeant plenam licentiam, et liberam potestatē in malificijs personalibus citandi sine aliquo m.to Potis Capitanei sine alicuius rectoris uel officialis. Et Potestas teneat uinculo iur.ti omnes baiulos facere iurare in princ. sui Re-

giminis

giminis quod in continenti id quod ad iures ipsorum uel
alicuius ipsorum peruenerit maleficium personale factum
et commissum in ciuitate Fulginie uel eius districtu
procuret omni mora post posita citare illum uel illos
qui huiusmodi maleficium perpetrassent, et etiam illum uel
illos qui ad ipsum maleficium commitendum, et
perpetrandum dedissent auxilium, consilium, uel fauo-
rem. Et debeant ad certum terminum comparere
coram Potestate, uel eius Iudice maleficiorum uel eius curia
et excusare se ab ipso maleficio, uel maleficijs, et citatio-
nes sic facte pro legitimis habeantur, et habeant roboris
firmitatem ac si de mandato ipsorum officialium facte
fuissent. Et si aliquis baiulus fuerit ab aliquo requisi-
tus quod citet aliquem coram aliquo officiali ciuitatis
Fulgin. ad aliquem actum in criminali siue ciuili
uolendo de suo labore satisfacere sin formam huius
statuti et facere recusauerit, pro qualibet uice offi-
cialis et quo noluerit facere citari teneatur uincu-
lo iuramento a tali baiulo recusante de facto auferre V. soli-
dos denariorum, et ad manus Camerarij facere peruenire
Et de predictis stetur iuramento accusatoris et quilibet possit
contrafacientem accusare nisi ex scusam legitimam habeat
ipsam

ipsam ambasiatam non faciendi. Additum est dicto cap. qd omnia, et singula pignora que ipsi baiuli, uel alter ex ipsis acceperint a quibuscunq personis infra tres dies a die accepti pignoris debeant notificare illum a quo ipsi pignora acceperint qualiter ab eo ipsum pignus accepit, et quale pignus est et locum certum ubi sit ad penam 20 solid. denar pro qualibet uice que pena à contrafaciente per quemcunq officialem, coram quo petitum fuerit de facto debeat auferri. Quorum suprascriptor baiulor officium incipiat in festo S. Feliciani, et duret per totum annum. Et eligant ipsi baiuli octo diebus ante festum B. Feliciani, ad quod officium non possit eligi aliquis artifex cum sit sua arte impeditus, et intelligatur artifex qui scriptus est in matricula sue artis antequam ad d. officium esset electus. Et si quis baiulus in d.o officio baiulatus aliquam committeret falsitatem puniatur pena falsi sm. formam statutor dicte Ciuitatis.

6a

6.ª Rub. Quod nullus baiulus debeat in pignus aliqua arma, nec pannos de dorso &

Item dicimus, et ordinamus, quod nullus baiulus nec quis aliquis alius nuntius, com.is uel popul. ciuit.is Fulgin. recipere debeat pro eor. salario, nec pro tenuta alicui danda in pignus aliqua arma, nec pannos de dorso et si contrafecerit uicequalibet com. Fulgin. condemnetur in 20 solid. den. et pannos, et arma restituere teneatur sine acceptione alicuius salarij. Et liceat unicuique cui aufertur sua propria aucte. capere sine pena, et bando.

1 Vestes quotidianæ, idest duplex Vestis una pro hyeme altera estate, sicut nec alia necessaria pro usu quotidiano, ut lecty, et alia n. executantur Merlin. de pign. lib. 2. q. 55. 56. et 57. per tot.

2 Arma, et Vestes Militares, et eorum Equi n. possunt executari obstante privilegio Alex. PP. viii. privil. 27. sub dat. Rom. 21. febr. 1690., quod habeo in libereulo impresso et de iure communi sequitur. Merlin. de pign. lib. 2. q. 60. per tot. ubi uide limit.

3 De dicat. de libris DD. Merlin. de pign. lib. 2. q. 59. per tot.

4 De de Bobus Aratorijs et alijs bobus [illegible] Vin. Com. opin. 267. per tot. Merlin. de pign. lib. 2. q. 61. Card. cont. 112 per tot. p. i.

5 Dd. est de Bonis, quae non sunt in Comercio nostro Niger de subhast. cap. 4. §. 20. n. 16. fol. 51

6 Dd. de rebus alienis Niger de subhast. cap. 6. §. 3. n. 9. et segg. fol. mihi 62. Vide etiam eundem cap. 5. §. 5. et seq. fol. mihi 56. Vide ad materiam Concurrum. pract. cap. 16. et seq. Scacc. de salu. inspect. 4. cap. 4. n. 36. Rotae d. 301. Seraph. d. 650. n. 5. eundem Rotae d. 34. à n. 16. et magistraliter docentes DD. Ors in l. à diuo Pio §. in Venditione, iuncto §. & seq. rebus ff. de re Iudic.

7. Dd. est de bonis Aduentitijs filiorum, in quibus Pater habet Vsufructum, quae neque quoad proprietatem possunt exequi Niger de subhast. cap. 4. §. 19. n. 13. fol. mihi 49.

8. Licet aliud sit in quibus Pater non habet Vsufructum Niger de subhast. d. cap. 4. §. 19. n. 13. fol. mihi 49.

7a Rub. de electione Consiliarior. et eor. Officio

Item dicimus et ordinamus quod Consiliarij cois. Fulginie sint num.o centum quinquaginta Vlt. quod eligantur de quolibet terlerio quinquaginta cum alijs officialib. cois Fulginie cuius fuerint electiones qui eligantur per lata Dominum societatis ciuitatis Fulginie et dicti consiliarij debant omnibus consilijs interesse preter consilijs populi Qui consiliarij teneantur, et debeant uenire ad consilium ad sonum Campane, et uoce preconis Requisitionemq. baiuli, et consulere post sine lectori bene, et legaliter sicut eis melius uisum fuerit bona fide, et sine fraude pro honore, et bono statu cois popul. et ciuitatis Fulginie. Et si aliquis consiliarius consuluerit super aliquo pretio sibi dato uel promissione sibi facta in 20 libr den. coi Fulginie puniatur, et de ipso consilio expellatur In quo quidem consilio duo fres carnales filius cum patre nisi essent diuisi uel si filius esset emancipatus uel si continue simul habitauerint esse non possint. Et si aliquis electus fuerit con. hanc constitutionem electio non ualeat, et quilibet possit eos accusare coram quolibet

quolibet officiali, et Potas Capitaneus siue Rector tali
accusatori nullum grauamen possit imponere.
Et nullus nouus ciuis dicte ciuitatis Fulginie a
decem annis citra possit eligi in consiliarium ciui=
tatis Fulginie, et si electus fuerit eius electio non
ualeat. Et teneantur ipsi consiliarii ipsum consilia=
re officium bona fide et sine fraude exercere et om=
nes credentias eis impositas pro coi. Fulgin tenere
et eas non manifestare et si quis ipsorum credentias
manifestauerit soluat coi Fulginie decem libras
denarorum, et de ipso consilio expellatur et nullum
officium habere possit in ciuitate Fulginie. Et
debeant d. officiales eligi sm formam d. statuti. Et
si consilium banditum fuerit de sero pro mane
quicunque consiliarius non uenerit in quinque solidis
den coi Fulgin condemnetur nisi consiliarius esset
infirmus uel iurauerit se non audiuisse bandime=
nta de sero facta uel campanam uel extitisse extra
ciuitatem tempore pulsationis campane uel fuisse
in uia eundi ex ciuitatem Fulgin Et nullus de
cuius negotio tractetur in d.o consilio permanere
possit et si permanserit non ualeat quicquid
super suo facto fuerit deliberatum in fauorem
ipsius

ipsius, et nihil. soluat bandum x. solid. den. Et si Potes
tas, Capn.s siue Lector, uel aliquis officialis aliquid pro
posuerit, uel dixerit, quod uideatur esse in preiud. d.
cois uel specialis persone, et ipsi consiliarij tacerent
et non responderent quod talis taciturnitas pro nil
lo habeatur, et ipsa petitio siue proposita non ualeat
de iure. Et nullus, qui fuerit proditor coit. Fulginie
uel alicuius Sri de d. ciuitatis, et descendentes ab eis
non possit nec debeant esse de aliquo consilio nec
aliquod officium habere possint in da d. ciuitate Fulg.
et quicumq. elegerit in penam xx libr. den. coi. Ful
ginie condemnetur, et in tantundem condemnetur
electus si acceptauerit, et ista electio nullam habeat
roboris firmitatem. Et si aliquis maior lx. annis
fuerit electus consiliarius possit se excusare, et
non teneat nec cogatur esse consiliarius nisi uolue
rit esse. Et quod lectores artium possint et debeant
uenire ad consilium gentle. et ualeat uox eorum ut
alior. consiliarior. dummodo lectores cuiuslibet
artis non debeant nec esse possint ultra numerum
et qui uocant consules semper uocentur lecto
res, et non consules et nullus concionator con
cionando dicat id quod primus seu alter dixerit.
Et

Et quicumq contrafecerit pro qualibet vice in quinq solid. den. coi Fulgin condemnetur. Et omnes milites et Judices d.te civitatis, et districtus Fulgin, et et filij ipsor militum et iudicum patribus non venientibus et ubi plures essent in una domo maior ipsor filior sit et esse intelligatur consiliarius civitatis Fulgin et de nummero consiliarior gnliura d.te civitatis. Et notarius reformatus d.te civitatis debeat, et teneatur inter alios consiliarios scribere nota omnium militum Judicum, et filior dictor militum et ipsor legere in quolibet consilio gnli quibuslibet militibus, et Judicibus et filij militum super contentis licentiam de non veniendo ad d.m consilium concedi non possit nisi per priores qui pro tempore fuerint et omnes Priores in coi concordia existentes. Et quod in unoquoq consilio non possit arrengari nisi quattuor concionatores. Ito quod in sacram.to consiliarior licentia, et auctoritas Potis Capitanei seu Rectoris vel eorum alterius ipsor Vicarij aliorumq officialium d. cois Fulginie et cuiuslibet ipsor precise et exacte intelligatur quod ipse et quilibet eor cuilibet ex consiliarijs quat licentiam petierit de non veniendo stando, et accedendo ad consilium velut a consilio recedere possit aucterm habeat Potestas Capitaneus licentiam impertiri et d.nos Priores popul. Fulgin, et d. nos. reformationum, et eor quemlibet licentia ipsis dari possit

8.a

Centum quinquaginta Consiliarij eligendi in Civitate Fulginei in vim Statuti sunt necessarijssimi, nam cum ex gremio Consilij eligantur omnes Officiales, seu Praefecti qui publica negotia gerant ex Rom. cons. 301. n. 9. Scapp. de Iur. non script. lib. 2. cap. 6. n. 17. Corall. ad Bull. Bon. reg. cap. 31. n. 1. Et huiusmodi Officiales numerentur ad centum quinquaginta, et ultra, ut ocularitur recognoscitur in Bussulis Magistratuum fieri solitis, eo ipso, quod dictorum consiliariorum numerus deficit, Respublica in deterius abit. Nam non existente, qui aspiciat ad nihilum comunem bonum reducitur Bonifac. Cen. in suo tract. de Vitio neglectus sub rubr. de Vit. excuss. fol. mihi 69. vers. est autem multiplex. Mezzent. Carbon. de Gubern. polit. et Christ. lib. 5. cap. 33. col. 2. litt. B.

A admitti voluerunt ad Consilium omnes Cives sive nobiles sint, sive non, cum indefinite loquatur, et indefinita locutio equipollet universali. . . . .

Proptereaque reipublicae interest Consiliariorum ordinem esse plenum, ut advertit Vinc. de Franch. dec. 2. n. 27. Plurimosque habere Rectores, ut respondit Paul. in l. nam Reipublicae 4. ff. de Non. Oper. nunc. Thomat. dec. 7. n. 21. et Rot. post Posth. de Manus. dec. 321. n. 10. Nam ibi salus, ubi multa consilia, iuxta divinum Oraculum, de quo in Proverb. cap. 11. n. 14. Et è contra ibi Reipublicae exitium, ubi ex Optimatum potestate ad paucorum potentiam fit transgressio iuxta monitum Arist. et ibi Coment. in lib. 4. Ethic. cap. 10. n. 53.

Maxime cum in assumendis ad Consilium opus non sit, ut concurrat nobbilitas generosa, sed satis sit si in eis non adsit aliquod impedimentum ex illis, quae refert Corall. ad Bull. Bon. reg. cap. 31. ex n. 11. usque ad n. 90.

Opus est igitur, ut Fulginei Consilium centum quinquaginta viris compositum sit, nec imminui et relinqui est ferendum, quia ubi certus Universitatis praefinitus est numerus ibi personarum diminutione accedente, necesse est, ut aliarum subrogatio fiat, ut docet Corall. ad Bull. Bon. reg. cap. 31. n. 135. et ~~id~~ approbatum ~~servatum~~ fuisse in Sacro Apostolorum Collegio habemus in Act. Apost. cap. 1. n. 1. Ut scilicet id quod deteriorario abrumlit, in pristinum repositio restituat. tex. in l. 2. § post originem cum §§. segg. ff. de Orig. iur. Odd. de Rest. in integr. p. 1. q. 1. art. 1. n. 7.

Imo respectu Consilij Fulginei, habemus legem claram, in hoc eodem Stat.o lib. 1. cap. ~~7~~ ubi dicitur omnes Cives assumendos esse, dummodo Pater, vel Avus, vel fres carnales, seu sobrinos, vel Patruos cum quibus habitent in Consilio non habeant, et non sint etate minores, vel Patriae proditores. Taliumenim exclusio nominatim facta, ceterorum omnium inclusionem designat Rot. coram Amat. Dunozz. dec. 725. n. 13. . . . .

Nec diminutionis defectus esset ~~est~~ tolerandus eo casu, quo Consiliarij existentes, singulariter pluribus Officijs praefici paterentur, nam unus pluribus praefectus negotijs neutrum bene peragit l. fin. Cod. de Assess. Gasp. Caball. ad Stat. Marc. lib. 4. ad gloss. cap. 48. per tot. Mezzent. Carbon. de Gubern. polit. et Christ. lib. 5. cap. 31. col. 4. circa med. ~~Et enim~~ Et hac ratione prohibitum est in iure, ne in una, et eadem persona eodem tempore plura munera deferantur d. l. fin. Cod. de Assess. et l. fin. ff. de Vacat. mun. et in l. 1. Cod. de Colleg. et Chartop. lib. 10. et in l. 1. Cod. Quemadm. Civ. mun. eod. lib. 10. Et sancitum quoque legitur ab Emo Card. Egidio, de quo in Stat. March. lib. 5. cap. 4.

Et multominus tolerandus esset defectus quoties adeo diminutum esset Consilium, ut necessario accideret, quod illi Officiales qui uno anno plura munera obierunt redirent anno sequenti ad eadem munera, et successive iterum, atque iterum in eis confirmarentur, quod à iure est omnino damnatum. Ius enim vult Officia esse annalia Rot. coram Pegl. Dunozz. dec. 173. n. 2. et 3. Et Officialium refirmationes abhorret, l. honor 14. § gerendorum in fin. ff. de Muner. et honor. et l. 5. et l. 6. Cod. de Assess. Vinc. de Franch. d. d. 2. n. 17. Corall. ad Bull. Bon. reg. d. cap. 31. n. 257.

Et sane quidem, ne scilicet ex frequentia honoris, et continuatione curae infinita sit aliquibus gubernatio, et ita regimen vertatur in Tyrannidem, quae à perpetuitate Officialium facile derivat § fin. Auth. de defens. Civit. Mezzent. Carbon. de Gubern. polit. et Christ. lib. 1. cap. 33. in princ. et Rot. coram Merlin. dec. 506. n. 31. et segg. Et munera ad publicam utilitatem inventa ex officialium refirmationibus in quaestum, compendiumque privatum degenerant, et dissidia inter Cives causant l. 2. § et cum placuisset ff. de Orig. iur. Tiraquell. in repet. l. si unquam ~~in post~~ in prohem. n. 24. post med. Cod. de Rev. Don.

Et si soli nobiles assumendi essent paucissimi fuissent legitime assumpti, quamvis à Consiliarijs descendentes, quia Consilium Fulginei nullam confert nobilitatem, ut in puncto Card. de Luc. de Praeem. disc. 30. per tot.

Nec audiendi essent Consiliarij, quoties opponerent non adesse Cives nobiles qui consularem gradum mereantur, nam hoc statutum iubens assumi 50. Cives de quolibet terzerio, videtur voluisse servare, ut debet, inter omnes iustitiam distributivam, itaut A

Adde quae dixi supra lib. 1. rubr. 22.

8a. Rub. De his qui excipiunt uenire ad consilium

Item dicimus, et ordinamus quod si aliquis steterit extra ciuitatem Dulzin quando pulsat campanam ad consilium, et si esset paratus eundi foras uel si esset ad tabulam ad comedendum quod non teneatur uenire ad consilium, nec teneatur ad penam, et si essent infirmi et non teneantur ad penam nec uenire, et de predictis etiam stetur sacramento suo.

9a

1 Quoniam uenire ad consilium est munus personale ordinarium ideo quaeritur an exempti à munere personali ordinario in genere censeantur etiam exempti uenire ad consilium, licet non sint expresse exempti, et ~~affirmatiue~~ negatiue respondet. Nam pater habens duodecim filios non est exemptus à muneribus ordinarijs, ~~sed tantum~~ extraordinarijs Corell. ad Bull. B. Reg. cap. 50. n. 94 et seqq. Sed exemptio ex numero filiorum non excedit personam, et bona patris, nam filij non sunt exempti Corell. d.o cap. 50. n. 95 seqq.

Vide Scapp. Jur. non script. lib. 2. cap. 42. per tot. et Corell. d.o Priuilegium n. 21. cum seqq.

2 ~~Pater~~ [illegible] habens duodecim filios, ~~[illegible]~~ ex tali numero filiorum exemptus est à muneribus tam personalibus quam patrimonialibus Alex. cons. 123. circa primum n. 4. lib. 5. Corell. ad Bull. Bon. Reg. cap. 50. n. 60. intellige ut infra de extraordinarijs n. 17.

3 Et dicta immunitas proueniens ex numero 12. filiorum procedit tam in filijs masculis, quam feminis Cola. cons. 52. n. 4. et 5. et per tot. lib. 2. Corell. ad Bullam cap. 50. n. 69.

4 Debent tamen exhiberi litteras, seu priuilegium Corell. d.o cap. 50. n. 100. ubi quod si non exhibeant non suffragant

32.
272

5 Amplia procedere etiam in Matre Franch. d.o 259. Corell. ibid. n. 106. et seqq.
6 Amplia procedere etiam si filij sint mystici, et uiuant extra domum Pa-
triij Rolan. d.o cons. 52. n. 4. lib. 2. Corell. d.o cap. 50. n. 70.
7 Amplia siue filij sint in potestate Patris, siue emancipati Co-
rell. ad Bull. d.o cap. 50. n. 71.
8 Amplia etiam si filij sint dati in adoptionem personæ non Ascendenti,
quia hoc priuilegium competit Patri naturali, non Patri adoptiuo Co-
rell. d.o cap. 50. n. 72.
9 Amplia procedere etiam in nepotibus ex filio Masculo, itaut habens
octo filios, et quatuor nepotes ex filio Masculo gaudeat hac
immunitate Thesaur. d.o 267. n. 6. Corell. d.o cap. 50. n. 73.
10 Amplia procedere etiam in filijs legitimatis tantum per subsequens
Matrimonium, quam per rescriptum Rolan. d.o cons. 52. n. 5. lib. 2.
Corell. d.o cap. 50. n. 74.
11 Amplia procedere etiam, postquam Pater consequutus est liber-
tatem, filij moriantur, quia sufficit conditionem semel extitisse
Rolan. d.o cons. 52. n. 48. uers. ergo idem dicendum Thesaur. d.o d.o
267. n. 8. Corell. d.o cap. 50. n. 75.
12 Amplia procedere etiam si Pater, cuiusque filij essent diuisi Rolan.
d.o cons. 52. n. 38. Thesaur. d.o d.o 267. n. 9. Corell. d.o cap. 50. n.
n. 76. ubi n. 77. declarat limitari debere quando adest pu-
blica necessitas, et Communitas, cum quia contribuere deberet
exilis, et pauper
13 Et idcirco redeundo ad casum nostrum proximam sub declaratione
idem dicere debemus, habens duodecim filios non esset in-
oneratus, ut non posset ad consilium uenire, et Communitas habet
multos decuriones exemptos.
14 Amplia, ut Communitates non possunt per se ipsas, neque per
statutum d.am immunitatem tollere, nec Princeps eam ei
derogare, nisi de ea faciat expressam mentionem Corell.
ad Bull. cap. 50. n. 78. et 79.
15 Ampliatur ut d.a immunitas continuetur etiam post mortem Patris
Guidop. q. 309. n. 2. uers. multo magis Send. d.o 123. per tot. Corell.
d.o cap. 50. n. 85. uers. sed hæc limitatio usque ad 93.
Limita in filijs legitimis tantum Rolan. d.o cons. 52. n. 3. lib. 2. Corell. ibid. n. 8[illegible]
16 Limita in filio existente in Ventre Rolan. d.o cons. 52. n. 6. lib. 2. Corell. ibid. n. 84
17 Limita in solutionibus Cameralibus, et in subsidio triennali Corell.
d.o cap. 50. n. 94. et seqq. ubi quod procedit quoad onera extraordinaria tam
usque ad n. 96. ubi de subsidio et oneribus cameralibus
18 Limita quoad solutionem Vectigalium Corell. ibid. n. 97.
19 Limita quoad solutionem pœnarum damnorum datorum Corell. d.o cap. 50. n. 98.

9.ª Rub. De Reb. que tenentur concessæ in emphiteusim.

Item dicimus et ordinamus quod si quis habuerit uel habeat aliquam Rem ad Scriptum pro qua teneretur solueve canonem siue censum uel pecuniam alicui ℈ et per spatium alicuius temporis non soluat ipsam Rem perdere non possit propter canonem non solutū siue censum dummodo uelit soluere ipsum canonem siue censum, uel pecuniam, ante litem contestatā pro temporibus retroactis pro quib. non soluisset quod si non fecerit cadat à iure suo. Et si qui accipit uel accepisset aliquam Rem ad Scriptum habeat filium uel filiam nepotem uel neptem descendentem usq. in tertium gradum sufficiat cuilt. loco masculorum habere filias fratrem inde uel nepotes et ualeat ipsis mulieribus non obstante cap.º quod loquitur ℈ mulier non possit ad successionem ℞ dummodo d.e sue filie uel neptes soluat censum pro quo p.ʳⁱʸ emphyteuta recepit ipsam Rem. Et hoc capitum, et omnia in eo contenta ualeant, et teneant, et locum habeant in p.nti p.reterito et futuro. Et si non soluerint censum Res illa ad

dominum

84. 274

dominum revertatur. Et si quis vendiderit, vel alienaverit dictam rem teneatur solvere domino proprietatis pro libra qualibet pecuniæ duodecim den. et non plus et dominus rei pro ipsa quantitate liberam scriptam facere teneatur. Et si quis de tertia generatione decesserit pro tali moriente pretium prælata solvat sicut contigerit pro persona defuncti de pretio in contractu contento. Et si ille qui receperit scriptum filios masculos non habuerit filiæ foeminæ, vel nepotes, aut neptes succedant ipsi emphyteutæ: ita tamen quod in renovationem contractum solvat domino vel quasi dño. vitam tum quantum primus emphyteuta pro prima concessione solverit, et ipse dñus vel quasi dominus contractum emphyteuticum renovare debeat et teneatur. Et si quis rem concessam, vel alienatam ad scriptum alicui alij duxerit locandam talis concessio non valeat nec habeat roboris firmitatem, et Potas. Capitaneus sive rector ipsum primum conductorem in possone rei prædictæ defendat, et defendere teneatur, et sine inquietatione

quietatione aliqua conseruare. Et quicunq habet aliquam domum rem seu possessionem ad scriptum non perdat nec perdere possit rem, nec a iure suo cadat propter canonem solutum; sed soluere teneatur domino rei sum. q. superius est expressum. Et ad pred.a omnia obseruanda Potas Cap.us et lector Priores populi ciuitatis Fulginie teneantur et debeant personaliter ire ad Dnum Epum Fulgin et quoscunq alios dicentes se ius habere in re pred.a emphyteutica et eos rogare pro parte ipsorum, et d. cois quod pred.a obseruet et faciat obseruari cum sit cononi[?] equitati, et nihil d.i officiales teneantur et debeant uinculo iuramenti et pena centum lib. den. pro quolibet predict facere affectant eor. fauore, et auxilium exhibere, et pta omnia integralr obseruare inhibendo quod nullus talem rem emat nec possideat, nec laboret nec litem suspiciat de re ipsa contra uoluntatem primi emphyteute et succedentium non obstante si grauatus contineat ista emphyteusis completa sic dnus succedat p.us emphyteuta et uelit soluere canonem et recipere a domino rem pred.am emphyteuticariam. Et si quis contra.

contra pred.ᵃ fecerit tenuerit possederit laborauerit uel fecerit laborari seu aliquod instrum receperit uel quod de ipsa re litem aliquam fecerit in l lib. den coīs fulginn condemnetur, et nihil aucte. ptis capli si quod ius in ipsa re quesiuerit, cadat a iure suo et eam, uel eas omnino perdat. Et si quid in d.ᵃ re edificauerit, plantauerit uel seminauerit primo emphyteute applicentur, et si quidem emit, uel emerit ab aliquo uel alio titolo habuerit uel tenuerit aliquam rem immobilem, et aliquis alius postea ipsam rem acceperit in emphyteusim, uel ad scriptum quam uel an dum scriptum uel emphyteusim tenebat uel possit debeat in 25 lib. den coīs fulgin condemnetur, et primus possessor, siue emphyteuta possit ipsum expellere sine pena, et bando non obstante si non acceperit possonem rei pred.ᵉ s. ostenso solummodo instro emphyteutico, saluo quod ipse pᵘˢ possessor siue emphyteuta infra decem annos elapsos non possit nec debeat ipsos, uel ipsum secundum emphyteutam inquietare, uel molestare si non ipse 2ᵘˢ emphyteuta crediderit an finitos x annos possit in curia coīs fulgin petere ab ipso possore sibi adiudicari et possit tunc in d.ᵃ curia coīs fulginie petere et agere uia ordinaria.

xᵃ rub

X.a Rub. ut nullus recipiat ad scriptum aliquod casalen[um]

Item dicimus et ordinamus, quod si quis reciperet, uel recipi[sset]
in emphyteusim, uel ad scriptum a domino, uel quasi d[omi]no a[li]
quod casalenum in quo haberet aliquod edificium in par[te]
uel toto quod talis locatio non ualeat, nec teneat in preiu[-]
dicium illius qui edificium habet in tali casaleno in par[-]
te uel in toto, et quod Potestas faciat deuastari instrum[entum]
d[ict]e locationis ad petitionem illius qui edificium haber[et]
in tali casaleno in totum uel in parte. Et si potestas neg[li-]
gens fuerit in pred[ict]is perdat de suo salario centum lib[ras]
nar. Et hoc capitulum et contenta in eo ualeant et locum
habeant in presenti preterito, et futuro, et ille qui tale ca[sa-]
lenum accepit in centum lib. den. com[muni] Fulgin[ei] conde[m-]
netur. Et quilibet litteratus, uel quelibet alia person[a]
que tali conductioni prestaret patrocinium in d[ict]o ban[no]
debeat condemnari talis retinens edificium in casal[e-]
no pred[ict]o in toto, uel in parte detenuta ipsius ca[sa-]
leni non possit nec debeat accusari, nec condemnari.
Et Potestas pred[ict]a omnia exequi facere teneatur ad pe[-]
titionem cuiuscunq[ue] petentis, et si non fecerit in
d[ict]a quantitate possit et debeat condemnari.

XI.a

Xa. Rub. de tutore, et curatore dando pupillis uel adultis

Item dicimus, et ordinamus, quod pupilli uel adulti siue masculi siue feminę non habentes tutorem uel curatorem si uocati fuerint ad iudicium, et non ueniant coram iudice, teneatur et debeat Iudex congregare proximiores consanguineos ex parte patris et matris ad tutelam siue curam suscipien, et a ipsorum pupillorum, et pupillarum, adultorum, et adultarum ca seu negotia detur pupillo seu pupillis tutor, et adulto seu adultis curator magis idoneus vel illum qu adultus petierit magis idoneum, et quod con pupillos uel minores non habentes tutorem uel curatorem non procedatur, et si processum fuerit processu ipse non ualeat ipso iure.

Xiia.

XIIa. Rub. de curatore dando illi qui malefacit facta sua

Item statuimus, et ordinamus quod si quis malefecerit facta sua, et ipsius cognati et agnati uel maior pars ipsorum uenerit coram Potestate Capitaneo seu Rectore uel eorum aut alterius Judice q sint nummero tres proximiores consanguinei uel affines ad minus istius talis malefacientis facta sua, et petant de com concordia tali eorum consanguineo malefacienti facta sua, coram d. officialibus, uel altero eorum, dari curatorem ad administrandum bona sua, eius per tractanda negocia, et eas, et iuretur ad Sancta Dei Euangelia corporaliter tactis scripturis, pred.a animo calumnie non petere, sed bona fide, et sine fraude que petitio ista pro plena sufficienti, et legitima probatione habeatur talem, de quo petitum fuerit modo pred. prodigum esse, et malefacientem facta sua. Et quod Potestas Capitaneus siue Rector, et eorum Judices, et officiales et eorum quilibet, coram quo petitum fuerit teneantur, et debeant uinculo iur.ti, et sub pena 25 lib. den. pro quolibet de eorum salario com. Fulgin. applican. tali prodigo malefacienti facta sua administrationem bonorum suorum interdicere et sibi curatorem dare

44 284

dare infra tres dies postq petitum fuerit ad omnia
prad.^{da} Sui. petitionem dictum suor consanguineor et infra
d.^{tum} terminum preconizari facere per civitatem Fulgini
in locis consuetis quod nulla persona cum tali prodigo
et malefaciente facta sua ulterius contrahat et
bandimentum fieri debeat ea die qua d.^{ta} petitio oblata
fuerit tñ facto inv.^{to} predicto per d.^{tos} consanguineos et
extunc à d.^{to} bandimento facto in atea nullus cum
prodigo, et malefaciente facta sua contrahat nec d.^{tus} prodi-
gus contrahere possit nec civili iudicio interesse sine pre-
tia d.^{i} Sui curatoris, et si aliquem contractum a d.^{to} bandimen-
to in antea cum aliquo fecerit aut in iudicio steterit ali-
q modo pred.^{to} non valeat ipso iure, et si pred.^{tum} guarentigiam
esset appositum in ipso contractu. Et Potestas, e Capitane-
us et quilibet eor cum, vel eos qui contrafecerint in pre-
in contrahendo cum tali prodico post d.^{tum} bandimentum
in unam tantam quantitatem in quantam contine-
et in contractu facto d.^{to} coi solueri debeat condemnare
nisi presentia, et consensus d.^{i} Sui interveniat curatoris
Et nullus not.^{us} de civitate Fulgin talem contractum
facien cum tali prodigo sine pntia Sui curatoris
scribere audeat vel presumat ad penam sibi ar-
bitrio

bitrio Potis tollen. Et quod d. Potas. Capus sive eor. Iudex
teneatur facere inquisitionem infra unum mensem a pri=
ncipio eor. regiminis per civitatem Fulginie de suoi
prodigis, et malefacientibus facta sua, et de his fa=
cere unum inventarium et facere bandiri publice
ut nullus cum d.is prodigis contrahat sine licentia
sui curatoris, ut homines sciant, et possint a d.is
prodigis cavere, et cura facta tali prodigo s.m quod
superius est expressum, et administratio facien.a p.
d.um curatorem datum modo pred.o dicto prodigo valeat
et teneat, et non possit impediri, nec obstet si talis
curator de bonis prodigi inventarium non fecerit,
vel fecisset. et si quis prodigus vel malefaciens fa=
cta sua vendidit donavit, vel aliquem contractum
fecit vel fecerit in futurum de aliqua re mobili,
vel immobili post q. sibi datus fuerit curator, vel
post q. sibi per bandimentum fuerit bonorum
administratio interdicta Potestas Capus sive rec=
tor vel Iudex ipsor. vel alterius ipsorum ad requi=
sitionem curatoris ipsius prodigi recepta probatio=
ne que res pertineat, seu pertinuisset ad ipsum
prodigum

prodigum, et malefacientem facta sua quibus ipsorum of
cialium coram quo petitum fuerit faciat rem per
eum uenditam, uel donatam, uel alio modo alie
tam sine presentia, et concessu curatoris ipsi prodig
restitui, a quocumque possessore, et contractum fact
per dictum prodigum sine presentia sui curatoris destru
faciat, et deuastari cum effectu absque libelli peti
ne, et oblatione, et litis contestatione, et iuramento calum
et omni iudiciario ordine pretermisso uiso tamen
publico bandimento facto quod nullus contraha
cum dicto prodigo dummodo possessor habeat regress
contra illum qui dictam rem habuerit a dicto prodig
et malefaciente facta sua cui possessori eodem m
do subueniatur, et quod in illo casu, et si iuramentum
interuenerit nec prodigus nec eius bona in a
qua contractu uel promissione sine presentia
sui curatoris post factum dictum bandimentum ali
aliqualiter obligetur. Et si aliquis uoluerit ad
iudicium trahere aliquem ex predictis prodigis
debeat

debeat facere citari curatorem et ipsum conuenire pro ipso prodigo, et si aliter fieret, citatio, et processus non ualeat ipso iure, et quod factum fuerit debeat retractari nullo facto destituto, et si instrum appa=reat esse factum post traditionem factam, ut est superius declaratum, et si in ipso precepto qua=rentigium contineatur Judex ipsum si factum esset sine pntia curatoris, exec.ni mandare non debeat, nec possit immò teneatur, et debeat coge=re ipsum creditorem facere finem, et quietationē ipsi prodigo, uel eius curatori. Et ad probandum prodigalitatem quam quis probare uellet aliter q per tres consanguineos sin modum supranarra=tum sufficiat probatio unius testis de ueritate dicentis, et uisu, et duor testium de publica fama. Et si testis diceret quod uidit talem pro=digum ludere ad aluruum quod de pena ludi non possit procedi nisi con testem haberet ad d.am confes=sionem seu uisum. Et supred.is omnibus Potestas capp.ur et eor Judices, et quilibet eor, possit, et debeat omnia que sibi uiderint, et expedierint facieri ex eorum officio exercere.

XIIIª Rub. De conductorib. terrar. et Vinear.

Item dicimus, et ordinamus quod quicunq conduxet seu habuerit terram, uel uineam ad cottiuum uel laboritium uel domum ad pensionem ab aliquo teneatur, et debeat finito tempore locationis ipsam terram, uel aliam rem locatam domino, uel quasi domino rei relinquere uel etiam locatori ipsam rem locatam liberam et absolutam, et abinde in antea ad eam redire non possit nec in ea dominum molestare et si talis conductor eam non demiserit et contrafecerit, et finito tempore locationis in ea molestauerit in centum solidos den. coi. Fulgin. condemnetur, et liceat domino, uel quasi et etiam locatori sua auctem reintrare tenutam, et possonem d. rei locatæ sine pena, et bando et cespas croci extrahere si con. essent in ea, et ipsi conductores teneantur et debeant terras locatas et per eos conductas bene laborare, et colere tote tempore quo ipsas tenuerit quod si non fecerint uel fieri fecerint liceat domino, quasi domino, seu ius habenti reintrare tenuta et possonem d. rei locatæ sine pena et bando dummodo atteq. conductor discedat de possone uel quod eam relaxet rei conductæ debeant eligi duo homines amici coes qui debeant cognoscere de Iurib. conductoris, et diffinire et donec quo d. conductori de interesse suo fuerit satisfactum prout ipsi arbitrij diffinierint, conductor ad relaxandu eam nihil teneatur, et idem dicimus de his qui conduxerint terras ad pastinandum ut teneantur ipsi conductores illis

a quibus

50. 290

a quibus receperint terras, uel uineas dare idoneam [cau-]
tionem ad petitionem ipsorum de non remouendo fructus
uel ceparscroci, quaeuel qui essent in d.a re locata nisi [prius]
locatori satisfecerit de affictu. Et si quis contra [prae-]
fecerit in centum solid. den. co. Fulgin. condemnetur.
Et si quis constituerit se res aliquas nomine alt[erius]
tenere et possidere, et posses: seu fructus ipsius rei
at illis, quorum nomine constituit se possidere, uel su[is]
aut ipsorum heredibus post complectum terminum [seu]
tempus reintrare tenutam, et possionem ipsius re[i]
et ipsa uti sine pena legis, et banni. Et Potas. ad [pe-]
titionem locatoris uel uel heredum ipsius faciat ips[um]
locatorem uel eius heredes in possionem ipsarum rerum induc[at]
sine aliquo salario exceptione aliqua non obstante
Scil. solummodo ostenso instro pregarij sine illeg[itimo]
constituit se pro aliquo possidere possideat sine. Et [qui]
uendicent sibi locum in cottimis terrarum et uineas
et in rebus datis ad pensionem de quorum fructibus uen[ditio]
facta esset in fraudem conductoris aliqua lege et ca[pitulo]
inobstante. Et postquam dominus proprietatis uel qui
dedit, concessit, uel locauit aliquam rem ex d. rebus a[d]
certum tempus nullo modo talis conductor sine
uoluntate locatoris ius suum alicui concedere
possit. Et si quis contrafecerit in centum solid. [den. co.]
Fulgin. condemnetur, et locatio per conductorem
facta sine uoluntate locatoris non ualeat.

Gene

teneat. Et hoc locum habeat in p(raese)nti preterito, et futuro.
Et siquis locauerit, uel locauit aliquam domum pro trib(us)
annis uel maioris spatii temporis, et talis locator uen=
dere voluerit ipsam domum, quod possit eam libere absq(ue)
aliquo conductoris iure, uel cond.dis servata vendere sine
pena et bando dummodo tri malitiose non uendat,
et quod ius conductoris semper maneat saluum ad
eo quod si per conductorem uel alium pro eo esset
locatori aliquid pro pensione solutum ultra q(uod) debue=
rat, quod talis locator eidem conductori ultra id quod
deberetur semper in omnibus ad restitutionem ipsius
et ipsi conductori compellatur de facto si verò talis
locator domum locatam venderet malitiosè, et
in fraudem conductoris ordinamus, et dicimus
quod uenditione tali non obstante ipse conductor is=
tam domum usq(ue) ad complementum locationis si=
ne pena et bando possit, et liceat retinere, et nihil
talis locator istam domum in fraudem uendens
in centum solid(os) co(mmun)i fulginii condemnetur, et liceat
domino uel quasi rei locate ipsam rem pro suo melio=
ramento uendere uel pro sua necessitate dummodo
satisfaciat conductori de iure suo et melioratione
quam fecisset in re pred(ic)ta conducta ad laborandum
ad voluntate duor(um) amicor(um) uel consanguineor(um) qui
coiter a d(ict)is partibus eligantur. Item quod emptor(um)
cuiuscumq(ue)

cuiuscumque rei locatæ alteri non possit intrare ipsius
rei per eum emptæ tenutam nec eam possidere, si tem-
ve emptionis res ista teneretur per aliquem condu-
rem, nisi prius ipsi conductori sit satisfactum de iure,
secundum declarationem faciendam per duos con-
nquineos uel amicos communes, et quod ad peti-
nem conductoris teneatur tam emptor, quam uendi-
iurare ipsam uenditionem non esse calumniosa
nec in preiudicium ipsius conductoris factam

XIV

XIV.ª Rub. de laboratoribus terrar. et uinear.

Item dicimus, et ordinamus quod laboratores terrar. et [ui]nearum teneantur, et debeant locatores si uiuerent [uel] aut heredes ipsor. requirere qñ fructus rei locatæ ab[...] uoluerint remouere tempore congruo recolligendo[...] fructum, et reddere locatori, uel eius heredibus [par]tem contingentem de blado, canepa et lino, et al[iis] fructibus si dominus rei locatæ uoluerit ipsam [par]tem in campo recipere, et solummodo in aera uel saltem i[n] alio loco sin quod actum extitit ex pacto inter con[tra]cto semper requisitione premissa. Et q. blado canepa uino, et uuis non possint dare messoribus canepatori[bus] uel uindemniatoribus nec aliis quibuscumque personis illis possessionibus que iacent ad laboritium sine uolunt[ate] locatoris uel heredum eius. Et si quis contrafecerit in tribus libris denarior. qualibet uice coi Fulginie condemnet[ur] saluis pactis factis inter contrahentes. Et si aliqu[is] conductor alicuius rei negauerit domino proprietat[is] rei sic locatæ ad pensionem cottimum uel affictum, ipsi dom[ino] seu locatori reintrare liceat propria auctoritate [...] possessionem ipsius rei. Et ipsi conductores teneantur, et debeant battere bladum insigliare canepam, et lin[um] et uindemiare uuas, et alios fructus tam rer. et possess. conductar. per eos quantum rer. et possessionum propr[iarum] ipsor. conductorum. Et qui contrafecerit solu[at] bandum 40 solid. den. pro qualibet uice, et debe[at] ipsas terras, uineas, et possessiones colere sin pacta fa[cta] inter conductorem, et locatorem.

XV.

A ad quod hic dispon. à statuto, est de iure communi & ea que tradit Fulgin. de iur. Emphyt. tit. de Var. caducia q. 5. & tot. precipue à n. 4. ad 6. ubi n. seqq. uide limitationes

Imo Colonus tenet. etiam ostendere instrumentum, et illud non ostendendo priuat. colonia, ut conseat. finito tempore, ut in simil. de Emphyteusi Fulgin. de iur. Emphit. tit. de Cont. Emphit. q. 27. & tot. ubi amplia, et limita

X de Tempore recollectionis fructuum uide Carocc. de Locat. p. 4. tit. de Reuocation. q. 11. & tot. fol. mihi. 363. seq. 12. fol. 366.

B pars domini de iure est medietas fructuum Carocc. de Loc. p. 5. tit. de Oblig. q. 15. n. 1. fol. mihi 451.

C nam de iure tenet. portare ad domum domini Carocc. d. tit. de Oblig. q. 11. n. 2. fol. mihi 451. et de Melior. q. 4. n. 13. et 14. et seqq. fol. 412.

In Colonia tria considerantur 1° Conventio, 2° Consuetudo. 3° Dispositio Iuris communis Carocc. de Loc. et cond. tit. de Consuet. in addit. n. 15. fol. mihi 461.

Colonus debet restituere fundum in eo statu, in quo invenit quando illum accepit Carocc. de Loc. p. 4. tit. de Locusat. q. 11. n. 16. et 17. fol. mihi 364.

Colonus debet colere iuxta conventiones, et pacta si adsunt, et non secundum consuetudinem Carocc. d.° tit. de Consuet.e in addit. n. 15. fol. mihi 461.

Colonus cessante conventione debet colere secundum consuetudinem, et in cultura agrorum consuetudo est attendenda Carocc. d.° tit. de Consuetud.e n. 3. fol. mihi 460. vide ad Materias fund. d.° 127. et d.° 131.

An Colonus possit deteriorare vide Carocc. de Loc. p. 4. tit. de Locus. q. 9. fol. mihi 365.

Ideo Colonus non potest facere in fundo quod fieri non convenit, nec mutare usum culturae, nec serere ordeum, ubi seminandum est granum, nec Prata ad culturam reducere Carocc. d.° tit. de Consuet.e n. 3. et 5. fol. mihi 460.

Colonus non colendo secundum conventionem potest expelli.

An colonus teneatur ad interesse si omittat debitos sulcos, et laboraturas Carocc. de Loc. tit. de Locus. p. 4. d.° tit. q. 11. n. 11. fol. mihi 364. ubi quod idem est si id faciat extra debitum tempus, vide vel nimis tarde, vel nimis propere

Colonus non colendo secundum consuetud.em potest expelli. Carocc. d.° tit. de Consuet. n. 3. fol. mihi 460.

Et contra colonum potest agi ad interesse Carocc. ibid. n. 3. fol. 460.

Colonus non colendo secundum consuetud.em potest taliter expelli, ut non admittatur ad purgationem morae Carocc. d.° tit. de Consuet. n. 3. et 5. ubi quod debet practicari praecepta de evacuando fol. mihi 460.

Limita tempore necessitatis Carocc. de Loc. p. 4. tit. de Locusat. q. 9. n. 9. fol. 364.

Colonus in ord.e ad culturam habet praesumptionem contra se, quod non coluerit secundum consuetud.em Carocc. d.° tit. de Consuetud.e n. 3. et 4. fol. 460.

quid de conductore vide addit. ad Carocc. in tit. de Consuet. fol. 461.

Cui spectent fructus ultimi anni vide Carocc. de Locat. p. 4. tit. de Melior. q. 4 de Paleis n. 4. et segg. fol. mihi 411.

Colonus non potest incidere Arbores fructiferas, et quid, et ad quid teneatur vide plene Carocc. de Loc. tit. de Locusat. q. 7. per tot. fol. mihi 361. et segg. Fulgin. de Iur. Emphit. tit. de Var. caducit. n. 51. et segg. fol. 552. et segg.

Colonus tenetur colere agrum bene, et diligenter ad usum boni, et diligentis coloni, ex arbitrio boni viri, etiam si hoc in specie non promiserit. Carocc. de Loc. et cond. p. 1. tit. de Loc. pers. exerced. q. 6. n. 5. fol. mihi 24.

Colonus an teneatur mundare fossata Carocc. de Locat. p. 4. tit. de Melior. q. 3. fol. mihi 410.

Colonus an debeat ponere sementas de suo Carocc. de Loc. p. 4. tit. de ~~Melior.~~ Paleis, ethinis, et glandib. n. 1. et 2. ubi affirmative fol. 411.

Colonus an teneatur ad collectas Carocc. de Loc. p. 4. tit. de Collect. q. 1. per tot. fol. 397.

Colonus an teneatur ad refectionem pontei, Cloacae Carocc. d.° tit. de Melior. q. 4. fol. mihi 410.

XV.ª rub. De edificijs pendentibus super domos, et edificia aliena.

Vide que dixi u.° Edificium fol. 55. et segg.

Item dicimus, et ordinamus, quod si murus domus, uel aliqua alia res alicuius steterit, seu pendiderit super domum casalenum, seu edificium alicuius seu alicui vicinorum ipsa super appensio, seu appodiatio, innu preiudicet alicui de cuius casaleno domo, uel edificio appensum fuerit illa uersus quam appodiatio facta aliqua prescriptio temporis etiam annorum, illi de cuius domo casaleno uel edificio appensum fuerit uel appodiatum non preiudic et Potestas Capitaneus, uel eorum Judices, et offi les teneantur possint, et debeant et eorum qui libet de talibus questionibus cognoscere et ipsa diffinire summarie sine libello, et ingomovamen facere releuare, et remouere a terra usque ad coel et si quid fuerit super appensum uel appod tum supra domum casalenum siue edificium alicuius et si in semita uel manuali siue s ta publica aliquid fuerit appodiatum seu c

lumno

columna de ligno, seu ficta fuerit que impedimentum prestaret incontinenti faciat leuare, et remouere ita quod conuicini, ne aliquis alius in eundo, uel redeundo aliquod impedimentum non habeant inde et Potas. Capitaneus siue rector, uel eorum Iudices et quilibet eor. infra octo dies post querelam habuerint teneantur facere leuare, et remouere sine libelli petitione, et oblatione et iur.to calumnie. Et quicunq. tenet muros cois Fulgin, et tenuerit aliquam rem cois per aliquod tempus ipsa tenuta, et possessio occasione alicuius perscriptionis temporis coi Fulgin in aliquo n. preiudicet. Et pred.a ualeant, et teneant, et locum habeant in present. preterito, et futuro.

XVI.a

Vide

Vide supra in lib. 4. huius 2.i libri fol. 7. et seq.

1 Licet in hoc statuto agatur de iure urbano, et n. de iure rustico, nihilominus, quia uerba sunt de pendentibus, n. erit incongruum etiam de re rustica aliquid tangere. Ideo ad propositum

2 Quando rami pendentes sup. agro, uel domo uicini se extendunt p. longitudinem 15. pedum, tunc dominus fundi, sup. quo pendent potest eos incidere Capp. iur. n. script. lib. 3. cap. 101. n. 2. et 3. Bonifac. de Vitalin. de Malef. rubr. de Arb. furt. Ces. n. 14. fol. mihi 457. Cepoll. de Servit. Vrb. pred. cap. 51. fol. mihi 210.

3 similiter quando radices arboris subintrant fundamenta domus uicini, potest vicinus adire iudicem, ut euellantur, et si n. euelleris potest dominus domus radices extirpare, et ligna auferre Bonifac. de Vitalin. de Malef. rub. de Arb. furt. Ces. n. 12. fol. mihi 450.

De duobus Edificijs è conspectu existentibus cum uia intermedia, seu alio spatio publico an domino unius possit prohiberi eleuatio sui Edificij, et qd. agit de Luc. de Servit. Predial. Disc. 2. §. 606.

Ad Materiam vide Paris. cons. 63. § tot. lib. 1. Castr. cons. 334. § tot. lib. 2. Paris. cons. 116. n. 9. cum segg. lib. 4. Bursatt. cons. 57. et seq. § tot. de Luc. de Servit. disc. 4. disc. 2 et disc. 11. Rot. dec. 257. p. 7. recent. De Nunciat. novi operis unde Scapp. Iur. non script. lib. 3. cap. 100. § tot.

1 Murum elevare in loco, et solo proprio nemini negandum est tex. in l. altius Cod. de Servit. Et quilibet potest in suo elevare murum usque ad Celum Rot. in Forolivien. Muri 16. Iunij 1679. § fin. coram Taia

2 Amplia, ut etiam Murus communis possit elevari usque ad celum tex. in d. l. altius Cod. de Servit. et aqu. et l. cum duobus vicinis § item Mela ff. Pro Soc. Rot. in Forolivien. Muri Veneris 2. Aprilis 1677. § tantum abest coram Emerix.

3 Intellige si Murus communis sit destinatus ad fabricandum, ut in d. prox. d. coram Emerix. § tantum abest

4 Ideo si dubium esset an sit Murus destinatus ad fabricandum, et an sit aptus fabricam sustinere, vel quia sit debilis materiae, vel alia causa, et ob id ruinam minitare timeretur, tunc suppletur a Iudice mediante decreto praestandi cautionem de demoliendo, et interim Murus elevatur Rot. in puncto in d. Forolivien. Muri 2. Aprilis 1677. et 25. Iunij eiusdem Anni coram Emerix.

5 Sed si res non est dubia, sed certa, quod Murus non patitur elevationem ex quo est debilis, seu alia causa inhabilis, tunc tanquam non destinatus ad fabricandum nullo modo potest elevari, neque cum cautione Rot. in d. Forolivien. Muri 25. Iunij 1677. coram Emerix.

Murus potest elevari paries domus ubi est tex. Greg. d'Anio obscurando etiam lumina, et occluendo fenestras partis alterius conquerentis tex. in l. binis [illegible] ff. de Servit. Vide [illegible]

6 Murus non destinatus ad fabricandum non potest elevari sine consensu Consocij Cepoll. de Servit. Urb. cap. 40. n. 33. Rojas d. 30. n. 7. Rot. d. Forolivien. Muri 25. Iunij 1677. § itaque muro, et in d. Forolivien. Muri 16. Iunij 1679. § exhinc quoque coram Taia = Nisi adsit iusta causa de Luc. de servit. disc. 7. n. 7.

An autem iste tex. procedat etiam in contractibus de Luc. de Serv. disc. 6. n. 9.

7 Ut tamen Murus communis elevari possit, requiritur, ut ad id sit destinatus, et ut sit aptus sustinere novum opus Surd. cons. 126. n. 2. vers. et quod paries Cepoll. de Servit. Urb. cap. 40. n. 19. vers. sed si paries Rot. in d. Forolivien. Muri 16. Iunij § et adeo coram Taia et § seq. coram Taia de Luc. de servit. disc. 6. § tot. et disc. 7. n. 4. 5.

An autem idem tex. procedat in servitutibus habentibus causam continuam Affirmative et in discontinuis negative de Luc. de Servit. d. disc. 6. n. 9.

8 Ideo quando est destinatus ad fabricandum elevatio denegari non potest Rot. coram Taia in d. supradicta Forolivien. Muri § constat enim, et 25. Iunij coram Emerix § et quatenus A

9 Et quando non est destinatus ad fabricandum, elevatio denegatur Rot. in d. Forolivien. coram ~~Emerix~~ Taia § exclusa quoque de Luc. de servit. disc. 6. § tot. et disc. 7.

A de Luc. de servit. disc. 6. § tot. et disc. 7.

10 An sit destinatus ad fabricandum, et an sit aptus, et habilis ad sustinendum novum opus iudicio peritorum remittendum est Rot. d. Forolivien. Muri coram Taia § constat enim de Luc. de servit. disc. 6. n. 12. vers. nec obstant et disc. 7. n. 5. 265. Item ex observantia subsequuta C

C de Luc. de servit. disc. 6. n. 12. vers. 3° fortissime, et disc. 7. n. 5.

11 Licet Murus communis destinatus ad fabricandum, et habilis ad novum opus sustinendum possit elevari, ut d. est, tamen si elevatio fiat ad emulationem, elevatio denegatur Rot. d. Forolivien. Muri 2. Aprilis et 25. Iunij § et quatenus, et § et tamen coram Emerix = Sed emulatio non praesumitur Rot. p. 253. n. ... p. 7. recent. et in Asculana E

E fenestrarum 16. Maij 1690. § ...... coram Caprara

12 Ideo Murus communis quo ad elevationem ad emulationem videndo de Luc. de servit. disc. 14. n. 4. Faill. pract. observ. lib. 2. observ. 69. § tot. Rot. dec. 253. n. 62. cum segg. p. 7. recent. de Luc. de servit. disc. 4. n. 9. ubi de fenestris

13 Murus communis tunc d. destinatus et habilis ad sustinend. novum opus quo ad habet fundamentum profunda, et est latus, et altus, et habet Trabis immissionem, et colligaturam cum alijs Muris, et non habet [illegible] de Luc. de Serv. disc. 6. n. 12. vers. tertio fortissime Rot. d. Forolivien. Muri 25. Iunij 1677. § et quatenus coram Emerix. et in eadem 16. Iunij 1679. § [illegible] coram Taia, et in eadem 2. Aprilis 1677. § et tamen coram Emerix de Luc. de Serv. d. disc. B

B disc. 6. n. 12. vers. 2° § et disc. 7. n. 4. vers. ex quibus et n. 5.

14 Murus proprius et non communis cognoscitur ex tecto et stillicidio ultra illum prominente, et latrinis, et focis, et caminis ultra medietatem extensis, ex [illegible] totum murum perforantibus, ex dentibus et morsis colligatorijs, vulgar. stracci Rot. in d. Forolivien. Muri 2. Aprilis 1677. § in dubijs coram Emerix. et in eadem 16. Iunij 1679. § continuo cum §§ segg. coram Taia

Vide Scapp. Iur. non scrip. lib. 3. cap. 100. et tot. Vide Miscellan. fol. 2101.

XVIa. Rub. de nunciatione noui operis

Item dicimus, et ordinamus quod si aliquis edificauerit in aliquo loco, uel edificium fecerit et aliquis denuntiauerit nouum opus, per iactum lapilli, uel alio modo legno, Capitaneus uel Iudex car. ciuilium cois Solgiri teneatur mittere pro tali denuntiatore ad petitionem construentis nouum opus, et ipsum cogere ad recipien fideiussorem ab ipso construente de remouendo edificata expensis ipsius edificantis, si denunciator probauerit infra unum mensem computandum a die receptionis ipsius fideiussoris seu satisdationis edificatoris iniuste edificasse, talis denunciatio sit cassa et uana, et pro nulla habeatur, et propter talem denunciationem illud quod edificatum est non debeat mutari nec possit, et si talis denunciator recusauerit, uel contempserit dictos fideiussores recipere quod d. officiales, et quilibet eor coram quo ista questio uerteretur teneantur debeant, et possint ipsos fideiussores recipere nomine ipsius denunciantis ab ipso edificante, et talis receptio ualeat, et teneat ac si ficta esset per ipsum denunciantem, et extunc possit edificare nonobstante denunciatione preda.

Et qd iactus lapilli seu preceptum iudicis si nunciet nouum opus nd. aedificij possessio, sed a uerba pendet possessio tex. et gloss. in l. de pupillo §. 8. meminisse ff. de Nou. oper. nunc. eo si quis edificat in re alterius, requirit nunciatio noui operis, si uero edificat in suo, sed cum preiud. alterius sufficit per uerba d. l. de pupillo 8. meminisse, et 8. seq.

A Precepto Nunciationis noui operis datur appellatio Ruginell. ad Stat. Mediolani §. 2. cap. 3. n. 614. uers. de iure communi

Sentia de demoliendo post nunciationem noui operis non datur appellatio Ruginell. Constit. Mediolan. §. 2. cap. 3. n. 262.

Item

Item quod nullus possit nec debeat appendere de stra
burgo, uel uia edificando denouo in ueteri, uel reparan
uel desuper edificando ultra id quod de iure debeat habe
ad penam 25 lib. den. coi Fulg. applican., et Potesta
teneatur facere destrui sic super appensum ad pe
tionem cuiuscunq. petentis infra octo dies postq
fuerit sibi denunciatum. Et si aliquis extruxerit
seu deuastauerit aliquam suam domum vel pari
muri et ipsum edificare inceperit, aut noluerit, et
ipsa edificatione apprehenderit, de uia uel strata
Fulgin. amplius non possit q. in deuastatione et de
tructione d. muri seu pariatis reaprehendere ad p
nam predem. et burgus structus qui esset inter dom
suam et uicinorum suorum vel aliquem restringi nec edif
cari in eo, aut appendi possit aut impediri. Et
Potestas Capitaneus sine lector et eor. Iudices et quilibet
eor. coram pro petitum fuerit infra octo dies post
querelam habuerint totum illud quod edificatum
aut appensum inuenerit facere relaxari et burgum
reduci amplum in pristinum statum ad petition
cuiuscunq. petentis. Item teneantur etiam d. officia
les, et eorum quilibet ad petitionem cuiuscun
petent

petentis ille coram quo peteretur personaliter accedere ad ipsum locum et videre ipsam stratam viam seu burgum, et quod super appensum, semel, et pluries et quoties opus fuerit, et faciat devastari quicquid super appensum fuerit, et ipsam viam, et burgum ad stratum pristinum reduci faciat cum effectu. Et si Potas. Capus. vel eor. Iudex in pred. fuerint negligentes quilibet ipsorum perdat de suo salario 25 lib. den. in quibus quilibet ipsorum contra= faciens condemnetur. Et si aliquis denunciave= rit alicui opus novum per iactum lapillorum ipsam denunciationem teneatur, et debeat coram costructoribus novi operis, vel alterius seu alicuius de familia construentis, vel coram illis qui laborant in ipso opere facere, et si aliter fieret ipsa denunciatio non valeat immo sit cas= sa et vana, et pro nulla habeatur. Item quod si quis denunciaverit alicui novum opus iniuste, et de suo iure seu preiudicio non probaverit infra mensem quod edificans etiam si iniuste edificaret, edificet, et edificare possit, et talis denunciator in centum solid. den. coi. Iusginie condemnetur. Et hoc captum, et in eo conten= ta valeant, et teneant, et locum habeant in pnti preterito, et futuro. XVIIa.

Potest inhibitione, cum qua novi operis nunciatio fieri dicitur concedi debet De Luc. de servit. praedial. disc. 7. n. 1. A

Spreta inhibitione, cum qua novi operis nunciatio fieri dicitur antequam de merito actum sit, intrat attentatum, et ante omnia fabricatum est demoliendum de Luc. de servit. praedial. disc. 7. n. 11.

Hec in hoc examinandum est an fabricatum sit iure, vel iniuria factum, quia inhibitio sive iusta, sive iniusta est timenda De Luc. de servit. praedial. d. disc. 7. n. 11.

Fabricatum spreta inhibitione non est ante omnia demoliendum de equitate, quoties de bono iure edificantis constat incontinenti, cum publicum ornatum, cum ad effectum evitandi inanes circuitus, quia facta demolitione licitum sit denuo edificare De Luc. de servit. praedial. disc. 7. n. 9.

Fabricatum in spretum inhibitionis etiam non est ante omnia demoliendum si constat in continenti de bono iure quoties tractatur de sola inhibitione legis, cuius ignorantia allegari potest, vel aliqua accedit probabilis causa excusationis sive quod probabiliter inspectis verbis inhibitionis credi potuerit casum non esse sub ea comprehensum, sive quod inhibitus post inhibitionem haberet partis consensum, vel tacitum ex permissione edificandi; seu ex patientia disputandi super merito, non opponendo de edificio quod sciebat factum esse, et fieri, sive expressum consensum, vel licentiam, quamvis insufficiens, et invalida, puta habita à Ministris, seu minoribus sine solemnitatibus, itaut spretus sit sine dolo De Luc. de servit. praedial. d. disc. 7. n. 10.

Fabricatum in spretum inhibitionis, si non habet excusationem, et non est sine dolo est ante omnia demoliendum, quamvis constet in continenti de bono iure, nec ratio equitatis, neque scandali, vel similis in hoc attenditur De Luc. de servit. praedial. d. disc. 7. n. 10. in fine, et n. 11.

Ad effectum nè, introducta lite super merito, cessare debeat edificans à fabricando remedium est, ut offerat, et prestet cautionem de damno infecto; cum cautio de demoliendo non sufficiat, quando vicinus non solum certat de preiudicio iuris, sed etiam de preiudicio facti ex metu ruine cavendo et sic cautio de damno infecto prestari debet [illegible] in l. qui bona fide 13. §. si quis opus ubi Bart. [illegible]

Cautio de damno infecto admittitur quoties consuli debet futuro damno resultanti ex ruina, et damno reparabili mediantibus pecuniis. Secus vero quando preiudicium est in servitute constituenda in altum fabricandi, seu in damno irreparabili cum pecunia, puta in fractura alicuius venerande Imaginis, et in periculo imminenti personis inhabitantibus, De Luc. de servit. praedial. ~~[illegible]~~ disc. 17. n. 7. et 11. ubi amplia

Licet preceptum cum citatione si quis senserit se solum comparitione [illegible] in simplici citatione Sperell. d. 53. n. 4 usque ad 12.

Tamen si nuncians novum opus paratus sit docere de iure suo d. preceptum non [illegible] solam comparitionem Sperell. d. 53. n. 18. et 16.

Et hoc procedit etiam novum opus fuerit nunciatum Ecclesie edificanti Sperell. d. 53. n. 19.

Facta denunciatione novi operis debet dari nuncianti terminus trium mensium ad docendum de iure suo, et [illegible] terminum non docuerit [illegible] causa alio modo non fuerit terminata [illegible] edificans ad cautionem de demoliendo, et habebit facultatem fabricandi Sperell. d. 53. n. 13. et seqq.

Nuncians novum opus [illegible] elapsis tribus mensibus, si succumbat condemnatur non solum in expensis [illegible] sed etiam ad damna, et interesse Sperell. d. 53. n. 17.

Et hoc contra Ecclesiam Sperell. d. d. 53. n. 19. A.

A et concedit cum citatione iustificativa [illegible] ad formam à Bart. tradita ut monet Sperell. d. 53. n. 1. et n. 5.

Et d. inhibitio, seu preceptum est exequendum vel operariis in opere vel domino in edificio ad prescriptum l. de pupillo §. nunciationes autem cum §. §. seqq. ubi gloss. ff. de nov. oper. nunc.

In nunciatione novi operis exigitur iuramentum de calumnia et demonstratio loci, seu locorum d. l. de pupillo §. §. qui opus novum, et seqq.

A fabricato vero protestari et nihilominus preceptum novi operis iuxta assistendum, vel desistendum eius est vel confirmandum, vel revocandum, prout practicatum fuit Sperell. in d. 54. consecutive ad d. 53. precedentem.

A ff. de damn. inf. [illegible] [illegible]

A [illegible] n. 20.

A quod procedit etiam si nuncians offerret cautionem de demoliendo in casu succumbentie Sperell. d. d. 53. n. 15. et 16.

XVIIa. Rub. de emancipatione facienda, et modo in ea seruando

Item dicimus, et ordinamus quod si aliquis uoluerit emancipare filium suum, uel alium quemcunq. habeat in potestate sua primum debeat illum emancipare, et facere scribi in libris cois Fulgin. et pater teneatur dare filio partem de omnibus bonis ad ipsum contingentem si domus commode diuidi possit et si aliter d.a emancipatio fieret non ualeat in preiudicium cois Fulginie nisi fieret in d.o consilio, et hoc ualeat in pnti preterito, et futuro. Et nullus presumat dicere in consilio talis emancipatio uult fieri nec nominare istas emancipationem, nisi primo talis emancipatus reperiatur scriptus in libro cois Fulgin. et qui contrafecerit in 40 solid. Cois Fulgini condemnetur et quilibet possit contrafacientem accusare, et si filius familias malegesserit facta sua pater uel mater possit uenire coram Pote. uel Judice maleficior. cois Fulgin. et talis filius malegerens negotia sua constringatur per potestatem uel Judicem maleficior. ad recipiendam emancipationem ad petitionem patris sui, et si malegesserit facta sua, et filiorum quod filij uel filius possit coram d.is Judice, et Pote. petere

quod,

Quod pater ipsos filios, uel filium debeat emanci-
re et dare sibi uel eis partem contingentem
bonis suis, et Potas. et Iudex maleficior. ciui
tis Fulgin. possint, et debeant talem patrem
malegerentem facta sua, et filior. constringe
ad petitionem filij, uel filior. ad eos uel eum
emancipandum, et ad dandum ei uel eis pa
tem contingentem de omnibus bonis suis. et
si d. Potas. et Iudex maleficior. in prædicti
fuerint negligentes ipsorum quilibet in .s.
lib. den. coi Fulgin. debeat condemnari.
Et si aliqua emancipatio facta fuerit uiole
ter et inuoluntarie seruata d.a forma in pnti
Statuto contenta ualeat, et teneat, et plena
habeat roboris firmitatem ac si uoluntarie
et iuridice facta esset, et cum uoluntate
utriusq. scilt. emancipati, et emancipantis
etiam si emancipantus in ætate legitima
non fuisset capto Statutor., uel lege aliqua
in contrarium non obstante Pars aut. dan. e
emancipato tradere intelligatur hoc mô. Vt
quod s in formam Statutor. loquentium q.
pater teneatur pro filio in maleficijs, et in
omnib

omnibus liceat emancipare filium malefa=
cientem facta sua, et dare sibi partem de bonis
quam pater dare uoluerit tali filio malefacienti
facta sua, et aliam partem habere non possit, nec
plus de bonis patris petere nisi illam partem
quam pater suus dare uoluerit sibi, et sic dari
et recipi uolamus istam partem ut dictum
est. Et si filij, uel filię alicuius malefacientis fac=
ta sua sint ita parui quod nesciant emancipatio=
nem petere de eis fieri quod Potas, uel eius Iudex
coram quo petitum fuerit tales minores eman=
cipari facere ad petitionem consanguinei proxim=
ores petentis, et talis emancipatio facta ad pe=
titionem consanguineorum ualeat esto quod fuerit
seruata forma pred.a et quod pro maleficio patris
tales minores emancipati non possint inquieta=
ri neque costringi, et si aliquis filios, uel filias ema=
ncipauerit quod de tali emancipatione camer
cois Fulgin. teneatur facere scribi copia in libro
cois Fulgin. quilibet per ipsam cameram fiat
et in ipso libro scribantur omnes emancipatio=
nes que fierent, et noia oia. emancipatorum

XVIIIa. Rub. De delictis et ultimis voluntatibus satisfaciendis et de male ablatis

A legatu pro male ablatis preiudicat filijs in legitima, et heredi in Falcidia, nisi occasione de male ablatis. Bald. cons. 263. lib. 3. de Angel. de Confess. lib. 3. q. 4. n. 22. et multis seqq.

De Testam.o Usurarij vide Cavaler. d.s 570. n. 4. de Angel. de Confess. . . . . . . es de leg. Test. Vol. n. . . . . . .

Item dicimus, et ordinamus, quod si aliquis in suo ult. testam.to et ultima voluntate mandaverit vel disposuerit, quod sui legatarij vel fideicommissarij reficiant usuras, vel male ablata A restituere teneantur, sm. voluntatem, et dispositionem illius testatoris et si ipsam restitutionem facere omiserint, vel recusaverint in 25 lib. den. cortulgin. condemnetur, et talis confessio X facta in testamento vel codicillis non possit modo aliquo revocari: imo ipsa confessio executioni mandetur per Potem, et eius officiales ac si in iudicio facta esset legime. et quod notarius qui scripserit testamentum seu codicillum, in quo pred.a confessio facta esset istam confessionem dare teneatur cuilibet petenti ad penam X lib. den. in quibus si contra fecerit penitus debeat condemnari et Potestas, et Cap.us et eorum iudices, et officiales, et quilibet eorum teneatur, et debeat heredes legatarios, et fideicommissarios ipsius testatoris cogere ad adimplendum, et satisfaciendum voluntati testatoris, in omnibus, et per omnia. Et notarius qui tales scripturas habuerit cogatur à Pote et eius

X talis confessio n. potest revocari de Angel. de Confess. lib. 2. q. 4. n. [illegible]. declara nisi probetur error de Angel. d.o lib. 2. q. 4. n. 14. 15. et [illegible]. Item declara nisi d.a confessio tenderet in preiudicium creditorum, aut diminutionem legitimae [illegible] de [illegible] Test. et alij relati à de Angel. d.a q. 4. n. 13. §. 1 et n. 90. et seqq. et n. 98. Vide Cor. d.s 63. post [illegible] in [illegible]. Item declara nisi testament. sit nullum Zarat. d.s 11. n. 26.

De Officio Notarij vide Concil. ad Stat. Eugub. lib. 2. Rubr. 35. et tot. Vide de Archi-nista Corell. ad Bull. Bon. [illegible] cap. 17. à n. 20. et seqq.

Notarij reperti inhabiles, seu delinquentes possunt ab Episcopis suspendi appellat.e remota Barbos. ad Concil. Trid. sess. 22. de Reform. cap. 10. n. 5. et 6. ult. [illegible] de Notarijs Episcopalibus

§. 2

Notarius tenetur tradere copiam Instrumentorum à se rogatorum [illegible] de [illegible] habenti interesse Angel. in Auth. de defensor. Civit. § penult. n. 3. Corell. ad Bull. Bon. leg. cap. 17. n. 20.

Legatum pio exonerat. conscientie debet prius distribui in consanguineos pauperes, nisi sit testatori odiosus, quia circum? [illegible] est Arguell. d. 14. n. 16. et 24. et Zarat. d. 4. n. 12.

§ 3.

Thom. d. lib. et d. 247.
Aes quod testam. condit ad formas statut. loci valent Peutinger d. 416. n. 5. Et quod statuto, seu consuetud. induci possit quod Testam. valeat cum minori n.o testium Thomat. d. 247. n. 15. cum segg. Testam. quod ius statut. cum duobus testibus valet, etiam cum duobus testibus potest leuari. Rot. d. 713. n. fin. p. 2. recent.

§ 4.

De Testam. malis artibus, et blanditijs extorto, seu procurato vide Mart. de Success. p. 4. q. 1. art. 6. à n. 7. cum segg.

De Testam. [illegible] et met. Vide Mart. Success. leg. p. 4. q. 2. art. 5. à n. 13. ad 33. et d. p. 4. q. 1. art. 6. [illegible]

de Testam. ad Interrogam. Mart. de Success. leg. p. 9. q. 12. art. 1. n. 2. ad 11. et p. 4. q. 1. art. 7. n. 34. de Angel. de Leg. Test. vol. opusc. 1. n. 279.

§ 5.

Vide DD. in cap. quod essent de Angel. de leg. Test. d. n. 5. cum segg. [illegible] A

et eius officialibus ad dandum ipsas Scripturas cuilibet petenti habito pagamento suo, ita quod voluntas testatoris adimpleatur aliqua perscriptione temporis non obstante. Et nullus possit publicè, uel occultè in predictis heredibus fideicommissarijs executoribus, uel legatarijs aliquod impedimentum dare ad penam 20. lib. den. Et si aliquis abstulerit uel furatus fuerit, uel occupauerit de bonis, et rebus alicuius testatoris Potas. Cap.li et eor. officiales teneantur, et debeant tales occupantes fures uel inuasores constringere ad restituendum occupata uel apprehensa, et ad ponendum in locum suum seu in statum in quo erat ante apprehensionem seu inuasionem predictam. Item quod nullus notarius debeat monere aliquem uolentem facere testamentum, et in eo uolenti facere ponere uel relinquere usuras, uel male ablata ut predicta non relinquat aut ponat in d.o testamento, et si quis contrafecerit puniatur, et condemnetur uice qualibet in X. lib. den. cor. Fulgin. applicandor. et hoc locum habeat in qualibet parte sui et in quolibet momento predictis. capli et in contrarium preterito, e futuro nullo alio caplo. obstante. Item quod in testamento condendo in comitatu Fulginij sufficiant quinque testes.

XIV

1 Improbus dicitur qui infringit iudicia pia defunctorum Menoch. de coniect. Ult. vol. lib. 6. tit. 3. n. 1.

2 Testamentis est danda executio de iure communi Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2 Rubr. 33. n. 2. De Angel. de leg. Testat. vol. opusc. 1. n. 19. fol. mihi 259.

3 Legatum pro incertis, et male ablatis dicitur ad pias causas Mart. de Success. leg. p. 4. q. unica art. 4. n. 39. et segg. Vide Zarat. d. 11. per totam ubi bene distingu. materiam A

Legatum pro male ablatis deducitur ante legitimam Mart. de legit. lib. 2. [illegible] tit. [illegible] n. 13

4 Legatum relictum pro exonerationem conscientiae dicitur pium Zarat. d. 11. n. 7.

5 Legatum pium factum in genere, puta de tot censibus, de tot locis montium, seu de tot scutis solvendum est in eo quod magis est, et sic in tot locis montium maioris valoris, in tot censibus securioribus, et in scutis aureis ut de primo de Luc. de Legat. disc. 12. n. 13. de 2° disc. 13. n. 5. et d. 3° disc. 40. n. 12. de Angel. de Leg. Test. vol. opusc. 1. n. 136. ~~[illegible]~~ fol. mihi 257.

6 Legatum pium factum in genere debet praestari in eo quod est magis, licet etiam haeres institutus sit pia causa, nec in hoc conquassantur privilegia de Luc. de leg. d. disc. 13. n. 6. De Angel. de Leg. Test. Vol. opusc. 1. n. 116.

7 Legatum pium relictum in specie eo magis in eadem specie est solvendum, ut hoc idem fieri debeat in Legato profano Zarat. d. 12. n. 27.

8 Legatum pium quantitatis pecuniae non potest solvi in bonis stabilibus, ut id fieri debet ~~etiam~~ in profano Mart. de Success. leg. p. 4. q. un. art. 12. n. 165. ad 161.

9 De Privilegiis testantium ad pias causas vide Mart. de Success. leg. p. 4. q. un. art. 1. art. 2. art. 3. art. 4. et art. 5. per tot. ubi de materia Vide Menoch. B

10 Filiorum favor potior est, quam piae causae Mart. de Success. leg. p. 4. q. un. art. 5. per tot.

11 Licet legatum pium, sicut profanum debeat late interpretari, non tamen debet extendi, ~~[illegible]~~ Arguell. d. 43. n. 6. et ~~29~~. Zarat. d. 41. n. 17.

12 Nec debet extendi etiam si sit legatum pium Arguell. d. 43. n. 37.

13 Executor Testamentarius si non sit datus à testatore, quoad Legata pia est Episcopus, et quid si sit facta Sede vacante, seu à non subdito, seu loci non subditi Vide Mart. de Success. leg. p. 4. q. 15. art. 2. per tot.

14 Legatum pium, cui adiecta est conditio impeditiva matrimonii debetur, ideo si Testator si legavit certam summam alicui sub conditione nubendi certo loco, et si contrarium fecerit mandavit legatum solvi loco pio, sequuta contraventione debetur Rich. d. eg. n. 121.

15 Favor piae causae facit ut absque interpellatione contrahatur mora irregularis ad effectum ut debitor teneatur ad usuras, seu ad interesse, vel de [illegible] Rich. d. 132. n. 27. et 2[illegible].

16 Secus tamen est ad incurrendam poenam, pro qua non sufficit dies tacita, nec mora irregularis Rich. ibid. d. 132 n. 29. et segg. ubi de legato sub cond. poenali

17 De legato annuo facto Ecclesiis Vide Mart. de Success. leg. p. 4. q. un. art. 4. n. 73. cum segg. et art. 12. n. 77. De Angel. de Leg. Test. vol. opusc. 1. n. 142. et segg. fol. 274

18 Annuum legatum pium potest in principio cuiuslibet anni, sicut sit relictum respectu certae necessitatis, quo casu non peti[illegible], nisi tempore necessitatis Graff. in § legatum q. 74. n. 2. usque ad finem = indistincte in legato Pio de Angel. ibid. n. 143. fol. 274

19 Filiusfamilias de consensu Patris ad pias causas testari potest Clar. in § Testamentum q. 5. vers. nunquid, et vers. quid quidam = declara tamen ut ibi in fine

20 Testam. ad pias causas valet etiam absque solemnit. iuris civilis, aut consuetudinis De Angel. de Leg. test. vol. opusc. 1. n. 26. fol. mihi 282. Vide Zarat. d. 11. per tot. pro negat.

21 Legatum pium non est minuendum prout alia legata profana quando bona non sufficiunt de Angel. de leg. Test. vol. opusc. 1. n. 129. fol. 272.

22 Legatum pium debetur etiam haereditate non adita De Angel. de leg. Test. vol. n. 201.

23 Testamentum ad pias causas valet cum duobus testibus sine parocho, ad causas profanas requiritur Parochus, et duo testes Ronuat. d. 130. n. 10. et 11. et d. 247. n. 3. et 4. et 5.

Margin notes:

(beside 1) § de Angel. mox cit. n. 29 ad n. 37.

(beside 3) A Relictum pro salute animae non intelligitur pro restitut. male ablatorum Menoch. de Coniect. Ult. Vol. lib. 6. tit. 3. n. 27. de Angel. ubi supra n. 303.

(beside 4–6) Restitutio male ablatorum ~~[illegible]~~ ordinata testatore est confessio quae non potest revocari de Angel. de Confess. lib. 2 q. 4. n. 151. et seqq. ubi declara et n. segg. Damnatus ad mortem potest disponere pro certis sive incertis et male ablatis de Angel. de Confess. d. lib. 2. q. 4. n. 156. et segg.

(beside 8) Calor iracundiae valet Legatum pium de Angel. de leg. Test. vol. n. 306.

(beside 9) Usurae legati pii quando debeantur de Angel. ibid. n. 300.

(beside 9–12) B de Coniect. Ult. Vol. lib. 6. tit. 3. per tot. vide eundem Mart. d. p. 4. q. un. art. 4. per tot. et plenius novissime de Angel. de leg. test. volunt. opusc. 1. per tot. fol. mihi ~~[illegible]~~ 251.

(beside 14) C de Angel. de leg. Test. Volu. opusc. 1. n. 70. 71. fol. mihi 263.

Legatum conditionale quomodo differat à poenali Rich. d. 132.

(beside 17) Vide Rich. d. 132. à n. 20. cum segg.

(beside 19) infra fol. 235. n. 7. et [illegible]

XIXª Rub. Quod nulla persona cogatur ad testandum.

Item quia nihil est quod magis hominibus debeatur, quam ut supreme voluntatis sit stil, et licitum posse quod non redit arbitrium, in psalmo enim dr. Homo vadens, et non rediens, et ideo eius suprema voluntas debet esse libera, et pro lege servari. Statui-

§ 1. mus igitur quod nulla persona audeat vel presumat aliquam personam cogere ad testandum, vel testationem supremam, voluntatem contra voluntatem testatoris facere confici vel fieri nec

§ 2. debere aliqua persona aliquod impedimentum alicui volenti testari, seu quamcumque ultimam voluntatem condere. Et si aliqua persona contrafecerit privetur omni commodo quod posset consequi, et consequi deberet, et qualibet successione quam faceret seu facere posset dictus volens testari, seu contra voluntatem testatoris ex coactione quam aliquis faceret, et nihilominus puniatur et condemnetur in centum solid. den. coi Fulgini applicandorum. XXª.

Testamen. dolo, vel metu factum, licet sit validum, tamen actione de dolo est rescindendum Mart. de success. leg. p. 4. q. 1. art. 6. n. 5. et 11. cum segg.

et in d. p. 4. q. 2. art. 5. à n. 20. cum segg.

Testamentum importunis, seu falsis blanditijs factum, licet sit validum, tamen actione de dolo venit rescindendum Mart. de success. d. p. 4. q. 1. art. 6. n. 7. et segg. et n. 11. et segg. Intellige de blanditijs dolosis Serapl. d. 336. n. 9. et segg. magistral. Sperell. d. 150. à n. 11. usque ad 26.

Testamentum in quo Testis testamentarius compulsus fuit adesse, licet sit validum, tamen actione de dolo rescinditur Mart. de success. leg. d. p. 4. q. 2. art. 5. n. 13. et segg. et n. 23. cum segg.

Testamentum factum ~~in vel~~ metu est rescindendum, sive metus fuerit expressus, sive tacitus, sive reverentialis Mart. de success. leg. p. 4. q. 1. art. 6. n. 23. cum segg.

testam. ~~licet~~ et ille qui metum intulit condemnatur ad duplum Serapl. d. 336. n. 13. et 14.

Sed si instituatur in d. testam. ex minimis ita exoris censetur privatus hereditate, quo casu defertur fisco Serapl. d. 336. n. 13. et 14.

Testamentum ad interrogationem alterius factum an, et quando valeat, et teneat Mart. de success. leg. p. 3. q. 12. art. 1. n. 4. et segg. Sid. d. 450. à n. 2. cum segg. de Angel. de leg. Test. ult. n. 2013.

Impediens facere Testamentum, seu Testes adesse prohibens aufertur hereditas tanquam ab indigno Mart. de success. leg. d. p. 4. q. 1. art. 6. n. 14. et 15. et fisco applicatur Zarat. d. 11. n. 22. et 33. A

A impedimentum debet plene probari Zarat. d. 11. n. 24. ubi quod non probatur ex unico teste qui dubitative deposuit

Testamentum metu, ~~[illegible]~~, vel dolo factum, si revocetur, hereditas non pertinet ad venientes ab intestato, sed defertur fisco Mart. de success. leg. d. p. 4. q. 1. art. 6. n. 20. ubi redditur ratio, et p. 4. q. 2. art. 5. n. 33. Serapl. d. 336. n. 12. nisi adesset p. testam. quo casu hereditas non defertur fisco, sed heredi instituto in p. C

Metus si pretendatur ad libitus in testam. est probandus cum sua qualitate, et quod verbera, aut minas precesserint, et quod minas processerint à solito minas exequi, vel quod Testator potuerit concipere metum ex presentia illius, qui aliquid mali potest sibi moliri Mart. de success. leg. d. p. 4. q. 1. art. 6. n. 29. cum segg. Vbald. d. 601. n. 7. Serapl. d. 336. avtor. = De Probatione Metus Vide Peutinger. d. 27. à B

B à n. 1. cum segg. d. 32. à n. 4. et segg. d. 75. tot. et d. 91. pariter per tota. Arguell. d. 9. à n. 3. et segg. et d. 25. per tota. Zarat. d. 29. à n. 14. cum segg. et d. 51. à n. 21. et segg. Arguell. d. 69. à n. 54. cum segg. Vbald. d. 234. d. 276. et d. 277. per tot. p. 1. et d. 75. et d. 169. p. 3. Greg. XV. d. 326. d. 374. et d. 392. per tot. tot. d. 8. p. 1. [illegible]

Presentia Patris, vel Mariti, seu alterius, cui debetur reverentia, seclusis supradictis circumstantijs non induxit metum Mart. de success. leg. p. 4. q. 1. art. 6. n. 30. et 31.

Testamentum factum, non simplici metu, sed actualibus, et veris violentijs, puta cum cogitur testator cum cultro, seu ense evaginato est ipso iure nullum, nec est necesse, ut rescindatur Mart. de success. leg. p. 4. q. 2. art. 5. n. 26. cum n. segg. est Serapl. d. 336. n. 1.

Nam voluntas testatoris debet esse libera Mart. d. p. 4. q. 2. art. 5. n. 15.

Testator violentiam, seu metum passus, post testamentum debet declarare coram aliquibus Testibus se per violentiam illud fecisse, et in hoc sibi creditur Mart. de success. leg. p. 4. q. 2. art. 5. n. 32. super hoc vide Serapl. d. 336. n. 14. ibi quarta fuit excitata difficultas

Testamentum ut revocetur requiritur vel aliud testamentum validum, vel quod testator illud cassando dicat velle decedere ab intestato Greg. d. 446. n. 1. ubi declaratur n. segg. et limitatur concl.

XX.ª Rub. de rattione reddenda per tutores pupillorum pupillis

Item quia pupillis, et adultis debemus esse in institia fautores, et providere pro posse, cum ipsi sibi pro-
videre non possint, ne istorum facultas, et bona
per ipsorum tutores, et curatores dissipentur.
Statuimus quod quilibet tutor, uel curator te-
atur omnino reddere rationem tutele et cure qu-
administrauit, et gessit, et si in reddenda ra-
tione inuentus fuerit curam uel tutelam
malè administrasse amoueatur a tutela uel
cura quam gessit et alius loco ipsius substitua-
tur idoneus, et adultum uel pupillum male
administrans conseruet indemnem, et suo cura-
tori uel tutori substituendo reliqua restituat,
nihil condemnetur pro fraude, seu mala gessione
in 25 lib. den. Et rationem et reddere debeat in-
frascripto modo vlt. in presentia quattuor consangui-
neorum propinquiorum dicti adulti uel pupilli ex par-
te patris, uel matris qui iurare cogantur
dicti

dictam rationem per iudicem maleficior. audire
et facere bona fide pro adulto vel popillo, et
referre in scriptis d.o iudici si in quod invenerit
infra unum mensem a die prestiti iur.ti ad penã
25 lib. den. pro quolibet ipsor. quor. relationi
in scriptis latẽ stetur, et habeatur pro legitima
probatione qua recepta iudex teneatur ad om=
nia suprad.a etiam expedita sine aliqua pro=
batione aliqua accusatione denunciatione seu
processu. et ipsa sententia valeat ac si esset
omnis iuris, et iudicij ordo servatus plenè ad.
sententia nulli liceat appellare nec de nulli=
tate opponere nec quomodolibet retractare,
sed infra decem dies executioni mandare exce=
ptione seu petitione aliqua non obstante.

XXI.a

XXIª Rub. De Potestate Capitaneo Prioribus, et alijs qui iura reddere tenentur, et eor. officio.

Item dicimus, et ordinamus quod Potestas Capitaneus et Priores Populi ciuitatis Fulginie, et eor. officiales et damnor. dator. notarij, et alij singul. ciuitatis pred. qui iurisdictionem et cognitionem habent congruis horis suis copiam faciant ad iura reddendum ad banchum iuris sin. quod sunt deputati conuenienti tempore et ueneant sedeant tractent, et querelantibus iustitiam reddant hac lege perpetuo ualitura sancimus. Et quod Campanarius ciuitatis Fulginie qui pro tempore fuerit teneatur, et debeat demane an mediam tertiam pulsare campanam que pulsatur pro custodia ciuitatis, et post nonas an Vesperas hora debita sin quod sibi uidebitur similimodo dictam campanam pulsare, et tenere pulsationem et sonum per magnam horam, et diebus festiuis et Dominicis, et pred.ª omnia bene et legaliter, et sollicite faciat, et ea adimplere teneatur uinculo iur.ᵗⁱ recipien. ab eo per Dominos Priores pred.os Qui Potestas Cap.ᵘˢ eorumque Iudices, et officiales, et Priores populi, et notarij damnor. dator.

damnor. dator. et omnes alij officiales qui cognitione habe[n]
ad bancas eorum ad quas essent deputati venire et stare
teneantur, et debeant vinculo iur.ti a tempore d.e pulsatio-
nis d.e campane et sedere, et audire astante coram eis vel abs-
so eorum usq. ad tertias de mane et de sero usq. ad vesperas
diebus nonferiatis diebus vero feriatis, et maxime in die ve-
neris que dies veneris maxime sit feriata Potas Capit.
et Judices teneantur, et debeant in pulsatione d.e campa-
ne venire Vz. Potas. ad bancum maleficior. Cap.us in loco
sueto, et audire omnes aliquid coram eis proponere volen-
tes, et de suis officialibus querelantes ad penam X. lib.
pro quolibet ipsor. Potis, et Capitanei in quibus si fuerint
negligentes in non veniendo ad d.as bancas d.is dieb. et tem-
poribus quilibet ipsor. Potis, et Cap.i et qui etiam discederet
seu delinqueret in pred.tis in quinq. lib. den. per syndicum d.o co[m]
tempore syndicatus ipsor. debeat condamnari. Et ordi-
namus, et volumus, quod in pulsatione d.e campane ...
sive porte palatior. dictor. officialium sint clause et an[te]
d.am pulsationem debeant aperiri per d.os officiales sub pena
sacram.ti et 25. lib. den. de salario ipsor. officialium aufer[en]-
dor. Et nullus de civitate vel districtu Fulginij ante
dictam pulsationem et postea q. officiales se levaverint a
bancis reintrare valeat, et audeat ipsa palatia ne[c]
ad d.os officiales accedere sub pena 50. lib. den. Vz. ostiu[m]
scalar. palatij Potis quod ascendit in salam superiorem
et ostium palatij Capitanei, et eor. officiales teneant[ur]
et debeant sub pena prestiti iur.ti inviolabiliter observar[e]

XXIIa. Rub. De his qui dubitauerint, ne aliquis habeat aliqua iura in aliqua possessione quæ forma seruetur.

Item dicimus, et ordinamus, ut malitijs hominum, prout est possibile, obuietur, quod si aliquis, uel aliqua dubitauerit de aliquo, uel de aliquibus, ne in posterum de aliquo seu de aliquibus rebus sibi lis, seu questio aliqua moueatur per aliquem, seu aliquam, de qua, seu de quo dubitaret. Potas, et eius Iudex teneantur, et debeant ad petitionem cuiuscumque petentis statuere terminum certum tali, seu talibus, de quo dubium geretur, ad agendum et petendum quidquid uellet, seu uellent de bonis, et super bonis talibus illius, seu illorum, et illarum, qui, seu qui dubitarint, ad producendum omnia sua iura, et instrumenta quecumque, et si non fecerit, seu non fecerint, et ipsorum instra, et iura non produxerint, uel introduxerint in ipsum terminum ei, uel eis statutum, et statuendum seu assignandum. Potas seu eius Iudex, coram quo fuerit postulatum, teneantur, et debeant uinculo iuris, et debeant, et possint auctoritate presentis capituli tali, seu talibus, de quo seu de quibus dubitaretur, silentium perpetuum imponere de bonis seu in bonis predictis, et si postea aliquod instrumentum producere uellet, seu uellent, uel aliquod de nouo ius proponere minimè audiatur, uel intelligatur, sed ipsa instra, iura, et poss. inutilia habeantur, et sintque

presentis

ontis capli ita qd ex eis ulterius agi n possit. Et quod ad peti=
tione emptoris alicuius rei Potas, et sui officiales possint et
debeant facere preconizari per banditores cois Aulgnie per
loca publica, et consueta d.e ciuitatis, quod si aliquis uellet
petere, uel aliquod Ius haberet in d.a re seu reb. sic emptis,
quod debeat comparere coram d. Pote seu Judice ad discendum
et opponendum et monstrandum quicquid uult infra quintum
diem, et tribus bandimentis sic factis cum termino quinq.
dier. pro quolibet bandimento, de cetero non audiatur, nec
possit emptor in aliquo molestari, saluo quod si ueni=
ens postea probare potuerit bandimenta pred.a legme igno=
rasse, quod audiatur in proprietate d.e rei emptę ostento
de legma ignorantia, et d.a bandimenta sibi in aliquo
preiudicare non possint, et pns capitulum sit precisum,
et non truncum in aliqua parte sui, cum nullum aliud cap=
tum ante uel retro positum contradicat, nec possit ei
in aliquo derogare, dummo qd si talis, seu tales de quo
uel quibus dubitaretur fuerit, siue fuerint pntes. de=
tur terminus per eundem Potem seu eius Judicem decem
dierum, si uero fuerit absens detur terminus tali abnti
unius mensis si aut. fuerit ex banditus, seu ex ban=
diti possit, seu possint per procurem legme respondere
saluo quod si ille uel illi de quo seu de quibus suspica=
retur, seu dubitaretur dicere illum tale ad cuius pe=
titionem citatus esset ihabere ius in ea quod tunc Judex
coram quo pred.am peterentur dare debeat dilatione utriq. parti
ad probam. de iure suo, et qui melius probauerit de iure
suo illi per ipsum iudicem adiudicetur. XXIIIa. Rub.

XXIIII.ª Rub. Vt nulla Statuta seu ordinamenta fiant con libertatem ecclesiasticam

Item dicimus, et ordinamus quod si aliqua Statuta tam populi q̃ coĩs Fulginij uel aliquod capitulum ipsor̃ Statutor̃, et ordinamentor̃ coĩtatis Fulginij esset uel esse iudicaretur contra libertatem ecclię Romanę ex nunc denunciamus ipsa talia Statuta, et ordinamenta facta in quocunq̃ uolumine Statutor̃ tam populi q̃ coĩs Fulginij reperiuntur con libertatem ecclię cassa irrita, et nullius ualoris esse, et ex nunc pro cassis irritis, et nullius ualoris penitus habeantur.

XXIV.ª

Comunitas Fulginei ęre alieno ultra vires ~~grauata, et~~ introitus grauata, proposuerat in Pn̄li Consilio statuere, ut quicumque uellet moliri facere frumentũ, antequã ad Molendinũ asportaret, deberet comparere corã suo ministro sup̃ hoc deputando, et ibi soluere molituram, quę iuxta solitũ et prius semper soluta fuit Molendinarijs post molitionẽ,

ad effectum nempe, ut illa maior pars hominum, quæ relictis Molendinis Comunitatis accedit ad Molendina particularia ad molendum, videns, quod soluta molitura Ministro Comunitatis, iterato debet solvere d. Molendini particularis, remaneant coacti per indirectum, accedere omnes ad molendina Comunitatis. Licet tamen super hoc nihil fuerit resolutum, ea ratione quia (ut legi in quodam lib. Memorialium cuiusdam (cuius anonimi) cum multi ex Consiliarijs habeant molendina propria, et nihil ex eis in futurum lucri percepissent, eorum oppositione religionis, et iustitiæ colore velarunt, dicentes, quod hoc statutum, non solum esset contra libertatem Ecclesiasticam, quoad Clericos sive DD. Molendinorum, sive frumenti molendi sed etiam iniustum quoad Laicos per cons. Ancarani 12 et 13. e cons. 155. et cons. 298. Sed nihilominus si præcedenter fuisset obtentum beneplacitum Aplicum, d. consilia satis non fuissent per ea quæ tradunt Ancar. cons. 11. et Pozzao. cons. 5. n. 22. et 23. Maxime quia excepta libertate, nemini d. statutum gravamen inferret, quia eadem molitura, quæ soluissent Molendinis particularibus soluissent etiam Molendinis comunitatis, et Comunitas maxime lucro dita fuisset cum quo potuisset non modice sublevari.

XXIV.^a Rub. Quod nulla statuta ordinamenta seu capita fiant seu fieri possint contra statuta provisiones seu ordinamenta cois et populi civitatis Fulginie

Item dicimus, et ordinamus ad manutenendum et conservandum libertatem, et iurisd.^em cois, et populi civitatis Fulginie statuimus, et ordinamus, et pñte edicto firmamus qđ contra statuta ordinamenta provisiones et reformationes cois, et popul. civitatis pred.^ce non possint fieri nec mõdo aliquo celebrari aliqua ordinamenta capitula seu pacta per homines alicuius artis matricule seu societatis civitatis Fulginie, et eius districtus, et facientes con con=demnentur per Potestatem et Capp.^um Fulgin. coi Fulginie vice qualibet in centum lib. den. perusinor. et pacta et ordinamenta pred.^a non valeant ipso iure et si extiterint aliquatenus approbata. XXV.^a

XXV. Rub. de imius vacando, et qualiter debeant fieri citationes.

Item ut malitijs, et fraudibus occurratur, quas circa citatione reperimus hactenus esse commissas unde aliqui absq. culpa damna gravia incurrunt ne in posterum similia perpetrentur p̃nti lege firmamus, quod omnes, et singule citationes in posterum fiant modo, et forma pred.ijs Vlt. q. in causis civilibus in quolibet actu sufficiat unica citatio personalr. facta de citato dummodo de citatione de nomine pronomine citati, et de actu ad quem sit citatus, et ad quod bandum, et de loco in quo stabat citatus tempore citationis, et ad cuius petitionem, et de tempore in quo debebat comparere, in quo termino si citatus non comparuerit ex tunc Judex coram quo citatio facta fuerit exigat, et sequirat sui formam civitatis Fulginie ad quem libet actum ad quem fuerit citatus ipsius contumacia non obstante procedi possit. Si vero citandus personalr. inventus non fuerit non possit per unicam citationem procedi per aliquem officialem civitatis Fulginie ad bandum, vel ad tenutam dandam, nisi reus fuerit diversis citationibus, una et 2.a citatione peremptorie citatus ad domum in qua habitaret tempore citationis pred.e In singulis aut actibus

56 326

actibus aliisque qui occurrerint in causis sufficiat unica
citatio facta ad domum propriæ habitationis, ita quod
citatio ad sententiam audiendam fiat cum commissio-
ne et comminatione peremptoriæ salvo quod ante quam
Judex pronuntiet in bonis alicuius ad tenutam
dandam vel ad bandum, seu reum capiendum que
reus diversis diebus debeat bis citari domi vel semel
personatr. et locum non habeat in instris guaren-
tigiam continentibus, sed sufficiat quod ad opponen-
dum con istrum guarentigiatum unica citatio
fiat. Teneantur autem, et debeant apparitores, seu ba-
iuli in singulis citationibus faciendis, ad domum ha-
bitationis citare alta voce in presentia vicinorum clamando
et nominare quem citat ad cuius petitionem ad quem
actum coram quo Judice, et tempus, in quo comparere
debeat citatus, seu citandus per eum, et sic referre
et in qua contracta posita est domus ad quam citavit
ipsum citatum et eius relationi stetur. Et citatio
aliter facta quam dicto modo non valeat neque teneat. Vel
autem heres rei esset incertus, et citaretur vel quod
expediret citari heredes ipsa citatio hoc modo fiat. Vel
quod citatio ad domum in qua defunctus decessit si in
civitate, vel in comitatu Fulginiæ decessit sin. vero
extra civitatem vel comitatu Fulgini. decesserit vel
quod

quod non decessit in domo fiat ipsa citatio ipsorum heredum
ad domum solite habitationis illius qui decessit. Sin vero
dictus decedens cuius heredes quis vocare facere nolu
erit non habitasset seu habitaverit in civitate seu
comitatu Fulginii citetur, et citatio ipsa fiat sin
statutum quod loquitur de forensibus, atque baiulus
qui tales heredes citaret seu citaverit teneatur
referre cedulam in qua continetur ad cuius petitionem
fit ipsa citatio coram quo iudice, et ad quod citetur
et ipsam cedulam seu scriptam portet, et postea
ipso instanti ipsa citatione facta teneatur, et de
beat ipse baiulus affixa dimitteri officio d. domus
defuncti, et debeat ipsa citatio sic bis fieri cum
intervallo duorum dierum ad minus inter unam
et aliam ipsarum citationum cum comissione
et comminatione peremptoria, et citatio in d. casu
aliter facta quam modo predicto non valeat ipso iure,
et si quis processus factus fuerit vigore d. citationis
aliter facte quam modo predicto non valeat ipso iure. Et si
aliquis apparitorum seu baiulorum falso, et aliter quam cita
verit deliquerit in predictis vel in aliquo predictorum quod de
facto debeant ei auferri 25 lib. den. per iudicem
vel officialem coram quo talis relatio facta fue
rit camerae cois Fulgini applican. quas si non potuerit
solvere

Soluere fustigetur per ciuitatem Fulgin. et toto tempo
re uitę sit infamis, et processus factus uigore d. fal
citationis non ualeat ipso iure, et fieri faciens
in amissione cause puniatur, et a iure quod habebat
cadat ipso iure. Quę omnia supradicta in quolibet ca
suum predictorum intelligantur tantum de citationibus
faciendis de actore, et reo, et quando ex ipsa citatione
possit contumaciter procedi contra aliquem. Et quod
notarij dni. Potis, et Capitanei debeant scribere
omnes commissiones, quę fierent eis per Judicem
et relationes quę per baiulum fient, et ipsas scriptio
nes ponere in actis sub pena prestiti iuramenti et pe
na X. lib. den. pro quolibet: Prohibemus n. lege pn.
quod nullus possit aliquem coram diversis Judicibus
pro uno, et eodem debito seu delicto siue re citari
facere nec et conuenire durante instantia prime
litis nec pro diuersis siue debitis durante instantia
supradicta nisi coram uno Judice tantum. Et siquis con
trafacere presumpserit quod gestum non ualeat
ipso iure et pro fraude commissa in 25. libr. d
coi Fulgin. applicandi puniatur et expensas
parti reficere teneatur. XXVI.a

XXVI.a Rub. de Judicijs, et iudicior. ordine

Item quia lites hodie propter litigantium malitias in ci-
tate Fulgin. effectę sunt penitus immortales, p-
pter quod litigantes incomoda sentiunt laborib.
et expensis cupientem parcere in d.is et medela co-
uenienti morbo obuiare pręd.o p.nti lege firmamus, et
statuimus, quod in cãis libellarijs, et quę de sui natu-
contestationem exigunt nulla exceptione obstante
facta tamen legitimatione personar. procedi debeat
litis ingressum saluis exceptionibus usurar. exbandi-
menti, excomunicationis, et non scripti in libra
datij non soluti quę probari debeant coram Judice
suo, quę exceptio non possit opponi, con filium et fi-
familias, et nepotem, et uxorem habentem uirum
dummodo pater uel auus, seu maritus uxoris sit
scriptus in libra, et soluat, datia, et collectas, et
in uidua quę habuerit dotem quę exceptio non
scripta in libra, et datij non soluti debeat opponi
dari sub formam capti loquentis de materia posi-
in ordinamento librę et quę probari debeat infra
octo dies statim a die propositę exceptionis co-

Judice ptis. cause VI. usuraria secundum formam prescripti ordinamenti loquentis de usuris reliquę uero duę secundum formam iuris quas, uel quam si opponens non probauerit teneatur, ex tunc Judex ptis caę et debeat in continenti, de facto nulla exceptione appellatione, et petitione consilij obstantibus expensis factis pretextu exceptionis ei con. quem opposita esset facere resarciri sub pena prestiti iur.ti et 25. lib. den. infra tertiam diem, et nihil in x lib. den. pro qualibet dictarum exceptionum non probatarum opponens coi Fulgin. condemnetur. Teneatur etiam Judex ptis causę ad petitionem cuiuscumque petentis partem ad dictam litem super libello oblatas facere contestari quę litis contestatio habeatur pro uera, et legma. contestatione ac si ab utraque parte lis esset ligitime contestata et procedatur in ca. ad decisionem ipsius. Et idem uolumus obseruari quod pred. exceptiones in principio nominatę possint opponi in omnibus causis, et si opponantur quod debeant probari modo, et forma et termino supradictis, et quilibet in probatione ipsarum deficiens puniatur modo pred.o Teneatur in super Judex car. ciuilium cois. Fulginię in uirtute iur.ti prestiti ad penam. 50. lib. den. tempore sijndicatus omnes

omnes lites cas. et questiones per se tantum diffinire
et terminare infra XV. dies utiles a die contestatio
nis numerando in quibus 50 lib. tempore sui synd
tus si contrafecerit, seu negligens fuerit condemne
tur. Et ut pred.a celerius expediantur, et ne pretex
impedimenti notarior. Potis prolixiorem recipian
q^m dicimus quod omni casu, ubi iurati essent a x
testibus s.a quod Judex possit de voluntate parti
eligere unum notarium de civitate fulgin. qui
testium attestationes scribat, et si contigerit ipsu
Judicem, vel alterum ipsorum ipsam cam non
diffinire quod nihil potas. teneatur ipsa diffin
infra decem dies continuos ad penam centum lib.
den. quod ex suo salario de facto de prima solution
debeat retineri per Camer.^m Cois fulginie &

XXV

XXVII.a Rub. de negantibus paternitatem filiationem uel matrimonium &

Item dicimus et ordinamus quod si quis negauerit in aliqu
causa in curia cōis Fulginie paternitatem filiatione
uel matrimonium inter aliquos uel mortem alicui
et postea probatum fuerit legitime in x. lib. den. Fulg
et in expensis legitimis factis per ad. debeat condemna
et hoc captum. locum habeat inter ciues Fulgin. et li
Respondendo positionibus in quacunque parte Iudicij
xerit se non credere soluat penam predictam.

XXVII

28. XXVIIII Rub. De his qui negauerint aliquem
fuisse, uel esse publicum notarium

Item dicimus et ordinamus quod quicunq negauerit aliquē esse u
fuisse publicū notariū in aliqua cā coram aliquo official. m
cuiuscunq notarij appareat aliquod instrum seu induce
tur scriptum p partem tempore quo exercuerit officiu
notariatus uel quod negauerit aliquem fuisse Iudicē uel
sarium cōis qui officium aliquod exercuerit uel introdux
quattuor instra. uel tria, in quibus talis Iudex sua inte
uerit auctem. et processus seu pronuncie factus, et fa
per d.os officiales, et Iudices introducerentur pro probati
legīnis habeantur, et eadē probatio, uel trium instrorū
cor. sufficiat ad probandū legīme. quod aliquis fuerit, et
publicus notrius uel si quis priuilegium alicuius notarij uel
dicis ordinarij introduceret in quod continetur quod ips
priuilegium eēt. datum uel concessum ab illis de dom
aduocator, et de linea uel a profecto Vrbis uel a co
tibus p ficero districtus Camere, uel a cōi. Fulgin
uel alia quacunq persona quē esset pub.ca uox. et fam
posse facere notarios uel Iudices ordinarios, quod
possit opponi p pred. qui fecerunt, uel concesserun
d.a priuilegia concedere, sed talis introductio habeat
pro legīma. probatione, et talis negator in centum
den. cōi Fulgini. condemnetur et aduersario in em
datione expensar. quas in causa fecerit occon
talis negationis dummodo hoc locum habeat
ciuitate Fulginij et eius districtus XXIX

90 338

XXIX[a] Rub. De executione instrumentorum

Item uolentes malitijs calumnijs, et machinationib. quo
dam obuiare qui nituntur sac. guar. statuta exec
uarijs malitijs, et machinationibus prostrahere, immo in to
auferre pnte. statuto, et decreto firmamus, quod no
de ciuitate Fulgin. et eius districtu possint et deb
in instris que fecerint apponere preceptum guarent
debitori, uel illi, qui aliquid promisisset uel dare
facere aliquid noie guarentigie precipien quod ad ce
terminum ad contentum in ipso instro faciat,
obseruet, que in d. instro continentur. Item quod
car. ciuilium cois Fulgin. teneatur, et debeat in
et abbreuiationes ipsorum notariorum in quib. contine
ipsa guarentigia, et continentia debita pura, et
quida, et si non apparet liquidum ex instro, seu p
tocollo facta prius liquidatione ad petitionem cr
toris in continenti uiso instro seu protocollo, in q
continetur guarentigia pred. scripta manu cuius
Notarij de ciuitate Fulgin. uel aliunde in quocun
loco facta executioni mandari in persona, et in
rebus simul, et diuisim prout creditor uoluerit
in una pronunciatione con. debitorem nulla ex
ptione prius audita dummodo ante executionem
ipsius instri debitor semel citetur cum termin
unius diei modo, et forma capto de citation. co
re saluo quod si debitor, uel ille a quo peteretur
aliqu

aliquis prius deposita quantitate posita apud aliquem
bonum et sufficientem mercatorem, et sufficiens in=
telligatur ut Judici uidebitur, qui depositum face=
re debeat infra decem dies computandos a die noti=
ficationis factę debitori personaliter uel ad domum
prtibus uicinis de pronunciatione contra eum, et ab inde in
antea nullatenus audiatur, et de facto ad petitio=
nem creditoris in bonis, et rebus, et in persona
executioni mandetur, nisi uellet opponere unam
de quattuor exceptionibus S. falsitatis solutionis
ad cuius etiam exceptionis probationem suffici=
at confessio, uel quietatio de solutione, uel satisfa=
tione promissa, et nullitatis uel prescriptionis
temporis decem annorum, quod tempus si ex instro.
quod petierit execu. mandari apparet elapsum
ad depositum faciendum reus non cogatur, et suff.
exceptione in cā procedatur, et idem super exceptio=
ne si ostendatur pub. instrum. quietationis seu
liberationis, quod audiatur in exceptione pred. non
facto deposito, et quod liceat opponere, et quod
opponenti detur terminus decem dierum per
Judicem coram quo petitum fuerit ad opponendum
et probandum exceptionem oppositam absque alia
contestatione, et si excipiens non probauerit ex=
ceptiones

ceptiones oppositas, soluat pro qualibet exceptione op
sita et non probata centum solid. den. perusinor
si aliquis petierit aliquod debitum sibi solutum ex
baretur per illum a quo peteretur de solutione
debbiti, uel de confessione uel satisfactione conde
netur petitor si debitum fuerit usq. in quantit
25 lib. den. et ab inde supro quid probauerit
tum, uel satisfactum aliquo modorum predic
in 25 lib. den. cbi fulgin. et ab inde infra in ce
tum solid. den. et nihil parti pena legali cond
netur, et faciat Judex quantitatem deposit
restitui illi facere a quo petitum fuerit deb
tum, et si non fuerit probata exceptio infra de
dies Judex faciat depositum incontinenti dar
petenti. i. quod Judex tempore pronunciation
cogat iurare creditorem ad santa Dei euangel
corporlr. tacto libro, si uerum est, quod credit
petit et si in instro quod petierit executioni
dari est confectum in duplo triplo, uel quadu
et in ea quantitate qua confectu fuerit pre
mat intensione suam non obstante precept
quarentigie suprad. et iur.to si in instro contineat
Et pred.a omnia, et singula locum habeant in
preterito, e futuro, et in processib. factis, et fac

sin

sin formam instrorum pred. dictorum et ipsi processus ualeant, et teneant et plenam obtineant roboris firmitatem non obstante quod predicta instra essent per alium not. tam de ciuitate Fulgin. uel destrictu nec aliquo iure can. uel ciuili nec aliquo statuto capitulo tam populi quam cois dicte ciuitatis. Et predicta locum habeant in iis que consistunt in pondere numero uel mensura, et in dando uel faciendo. Et quia factorum non est par executio, nec idem modus agendi pro factis declaramus quod si rem dari uel tradi est in obligatione, et debitor habet facultatem rei tradende tunc debeat rei petite fieri sequestratio penes aliquem sufficientem hominem prout Judici uidebitur, et facta dicta sequestratione detur debitori presenti, petenti, et uolenti terminus opponendi unam de dictis exceptionibus sibi competentibus, ut supra quam si non probauerit infra dictum terminum decem dierum uel exceptionem non opposuerit cogatur precise ad se trahendum, et sequestrum si petitam, uel eius postm assignare, et nihil Judex coram quo actum fuerit de facto teneatur et debeat creditorem inducere, et induci facere in corporalem tenutam, et possonem rei petite, et debitori mandare ad penam 25 lib. den., quam si contra fecerit in continenti et ipso facto incurrat

per ipsum

et ipsum actorem in re ipsa ulterius non moleste
sin vero non haberet facultatem rei reficiendi d
situm fiat in pecunia nummerata sm. extimation
rei petite, et ualoris ipsius faciendam per duos uic
rei conuenti uel sm. estimationem, que appare
in catastro cois fulginie seu libra et si ultra uel
creditor estimare per posit extimare dummodo no
estimet ultra dimidiam iusti pretij, et eius estim
tionis teneatur debitor depositare facere. Si uer
ultra estimationem ueram factam per d. conuicin
estimauerit si contingat debitorem habere facult
rei petite Judex faciat solui dictam ueram estim
nem et iur.tum partis petentis faciat solui ipsi peten
noie interesse, quod uere probauerit esse suum in
se saltem per duos testes habita tamen tempore
lutionis pretij non soluti compensatione, si uero
obligatione, seu in istrumentis continentibus q
ventigiam simpl. aliquid fieri continetur quia
petitione, et condemnatione uenit solum interesse
per ipsum instrum totum interesse non probet
et quia aliquando contingit quod unus uel plu
ex correis, seu fideiussoribus habeant instrum co
seruationis indemnitatis petit a principali debi
se indemnem conseruari, uel obligatione libera
que exceptiones seu defensiones competant rei
ipsas opponere posit, que uero competebant et

pétu

petunt, et opponere poterat et potest con. ptem. cre=
ditorem uendicent sibi locum, et habeant confideiusso=
rem, et correum petentem pred.a iure aliquo nobstan=
te et renunciatione facta cuicumq. exceptioni apntis
siue instr.o siue conseruato si uero aliud qcunq. summ.
ex uigore instri guarentigiati petat quod petens tenea=
tur citatione facta porrigere aliquam facti narrationem
in qua esprimat suum interesse cum iur.to se credere
tantum esse interesse Judicis taxatione precedente
et tunc demum possit fieri executio con. debitorem
sm formam supra declaratam audiatur tamen fa=
cere uolens depositum d. interesse declarati modo
quo supra ad oppositionem exceptionis scripte in modum
et formam supra traditam, si uero agatur aut actor
suscipiat Judicium defensionis rei alienate, et
uelit se defendere, et non suscipere defensionem uo=
lendo opponere aliquam de d.is exceptionibus non audia=
tur nisi faciat depositum totius uel ualoris rei, et
interesse probati ut supra saluo quod si creditor elige=
re seu eligere uellet in casibus pred.is et alijs quibuscunq.
ubi factum est in obligatione penam in instro conten=
tam cuius executio petitur quod eo casu teneatur
creditor dare libellum reo a quo petitur pena, et
q.a d. causa sit et intelligatur esse libellaria, et precep=
tum guarentigiatum in pena in instro. cuius executio
petereturm

petereatur contenta locum non habeat neneantur aut. et
aut notarij ciuitatis fulginie, et eiusdem districtus in
obligationibus, et ubi fieri uel quid dari tradiue est in
certam penam imponere in ipsis instris, et in quo
Vltr. dupli tripli, uel similibus. Dicimus etiam, et
namus quod illud ius seruetur laicis con clericon
curia cois fulginie, et coram suis officialibus qu
seruetur et si clericis con laicos in curia Epi. fulg
Item quod nulla persona possit pro aliquo debito mi
in carcere cois si uult infra unam diem postquam captu
fuerit siue detentus ad petitionem creditoris dare
neum fideiussorem de non discedendo de palatio d. co
ad penam per Judicem imponen et interim. per baiul
custodiatur expensis ipsius debitoris seu detenti
Insuper dicimus quod pred.a quarentigia non ualeat
nec locum habeat inter forensem, et forensem Vl
in contractibus inter eos celebratis ne pro forense
con. ciuem seu habitatorem ciuit. fulgin. Et quicum
cederit seu cesserit iura sua que habuit con. aliq
personam quod tempore celebrate cessionis talis iu
cedens iurare teneatur, et debeat s. fta Dei euangelio
corporaliter tacto libro in ipsa cessione quantum quan
in ipsa cessione continetur debeat recipere a su
debitore uere, et si aliter fiat instrum cessionis n
ualeat ipso iure, nec ex eo aliquid peti possit n
obstan

obstante aliquo statuto populi uel cois, quod in contrariu loqueretur, et quod omnis exceptio quę competit con cedentem iura sua tad con psonad q con instrum, et etiā exceptio excais quę competerent ced con creditorem possit opponi con. cessionarium, et quemadmodum reus repelleret ab agendo cedentem ꝑ quam excomnem. repellet cessionariu excomn. solius cedentis, et pred.a Cap.us populi infa XV. dies a princ.o sui officij teneatur, et debeat bandiri facere ut homines sciant. Item quod suprad.um statutum de execc.ne instror et aliud positum in pnti uolumine ante uel retro in instris usurar nd uendicet sibi locum. et si quid in d.o uolumine reperiretur, quod reperiretur in instris usurarijs exnunc an pntis capli sit cassum irritum et inane, et nullius ualoris, et quod exceptio usuraria possit opponi executioni instror, seu instri guarentigiati nullo etiam facto deposito, et ipsa exceptio possit opponi et probari ꝑ quattuor testes singulares qui probent ꝑse uel ꝑalium soluisse usuras executt petenti seu ei cuius nomine executio peteretur uel ꝑ quinq testes de publica uoce et fama quę probatio et quelibet ipsar habeatur pro plena, et sufficienti probatione qua probatione facta d. instrum guarentigia continens executioni mandari non possit nisi in uera sorte quę probaretur tempore celebrati contractus ꝑ creditorem

creditorem & duos testes idoneos de ciuitate Fulgini
uel districtu teneanturq. et debeant excomputare
solutione uere sortis totum id quod probaret debit
se soluisse per duos testes uel per scripturam li
creditoris, qui liber debeat deferri coram Iudice s
de facto, et in continenti. Et si Iudex qui de causa
gnouit in faciendo d.m librum deferri negligens fuer
condemnetur in centum lib. den. per Cap.m Populi ciu
Fulginie durante officio d.i Iudicis infra decem die
a die proposite querele. Et si quis suprad.m exceptione
opposuerit illam infra decem dies suprad.o modo n
probauerit uel alteram ipsarum except. in decem
lib. den. per Potem cois Fulginie debeat condemna
per x dies d.i termini per Iudicem coram quo fuer
ipsa questio uentilata debeat statui, et decerni. E
quod nullus notarius audeat uel presumat rog
de aliquo instro usurario alicui con quem pro
retur ipsum esse usurarium modo pred.o per qu
tuor testes, uel quinq. uel altero ipsor. sub pen
centum lib. den. et a processibus factis uigore i
strox guarentigiam continentium non possit
appellari et pred.a uendicent sibi locum etia
in agendo

XXX.a

XXXa Rub. De eodem

Item quia cordi nobis est lites minuere et subiectis a Sum-
ptibus, et expensis inanibus, et incommodis quantum pos-
sibile relevare. Et quia conveniens est ut unusquisque de-
bitum facile assequatur, ordinamus lege presenti quod instrumen-
ta in quibus non continetur guarentigia, seu continetur
sed locum habere non potest, executioni mandetur in-
frascripto modo et forma quod citetur reus vel heres
vel qui voluerit pro herede respondere sin modum et form-
am contentam in capitulo de in ius voc. quod veniant ad res-
pondendum de iure petenti executionem talis instrumenti cuius exe-
cutio petitur contra eum per se vel procuratorem legitimum
interrogetur per Iudicem reus vel eius procurator facta prius
legitimatione personarum Utrum debitum sit verum necne. Et si
confiteatur reus vel eius procurator terminus detur ad
solvendum dandum vel faciendum decem dierum. Et si debitor
fuerit in negatione deductum detur neganti per Iudicem
terminus decem dierum ad opponendum vel probandum quic-
quid potest de iure suo. Et si fuerit reus inde rogatus
iussus in respondendo contumax quod habeatur pro con-
fesso. Quo termino elapso si reus seu debitor opposi-
tam legitimam exceptionem non probaverit mandetur si-
bi per Iudicem quod infra alios decem dies det, et solvat et
faciat in instrumento contenta, et per creditorem petita ad p-
x lib. den. quibus elapsis diebus Iudex teneatur, et debeat
executionem mandare dicta instrumenta in personas et rebus, et circa es-
timationem factorum procedatur ut continetur in cap.
de executione instrumentorum guarentigiae. Et circa petitionem et excep-
tiones et si quis sentiat se gravatum possit appellare ad fu-
cap. et procedatur in dicto sin modum, et formas traditas in cap. de app.

XXX

XXXXIa. Rub. De ferijs, et diebus feriatis.

Item dicimus, et ordinamus, quod cum omnes dies sint iuri-
ci Potas. et Capit.li et offiales singulis diebus a media ter-
qua pulsatur campana pro iure reddendo usq. ad ter-
et post nonas ab hora qua d. campana pulsatur usq. ad
peras singulis diebus stent, et stare debeant ad ba-
cas, in quibus fuerint deputati ad iura reddenda et
horis singulis sui copiam faciant executioni iur. p-
ten ad penam X. lib. den. pro quolibet, et uice qualib-
qua contrafecerit, nisi necessitatis causa excusare-
eosdem exceptis diebus, et festiuitatibus infrascri-
qui sint, et esse debeant feriati Primo die Natiuitat-
D. N. Iesu Xpi cum duobus diebus precedentibus,
quattuor diebus sequentibus die Epiphanie Dni
cum uno die sequenti die festiuitatis S. Feliciani
gloriosissimi Martiris capitis protectorisq. ciuitat-
Fulginie cum quattuor diebus precedentibus, et tri-
diebus sequentibus die Pasche resurrectionis cu-
septem diebus precedentibus, et septem sequenti-
die Ascensionis Dni die Pentecostes cum duobus di-
sequentibus omnibus diebus dominicis et omnibus d-
Veneris totius anni omnibus diebus festiuitat-
cuius Apostoli, et euangeliste diebus festiuitat-
B. Marie Virginis de mense Februarij Martij Augu-
et Septembris, et die festi Conceptionis ipsius die
festiu

festiuitatis B. Michaelis Archangeli de mensib; Maij, et
septembris die festiuitatis omnium Sanctorum cum uno
die sequenti omnibus festiuitatibus quattuor Doctorum
ecclesię die festiuitatis S. Petri de fulginia diebus festi=
uitatis B. Lucię, et Catharinę Virginum die festiuitatis
S. Jois Baptę. die festiuitatis S. Laurentij Martiris
S. Niccolai Epi, et confessoris S. Viti die festiuitatis
S. francisci et S. Dominici, diebus legationum die festiuita=
tis S. Ludouici, et S. Herculani die Consacrationis S. fe=
liciani, die festi Corporis Christi cum uno sequenti
et omnibus alijs festiuitatibus, quas huius Epus cum
suo clero duxerit celebrari, et feriati sint singuli Jouij
dies post nonas in quibus d. officiales non teneantur
sedere a mane usq; ad nonas. Pro messibus aut. facien=
dis dies feriati sint quolibet anno à festo S. Barnabę
de Mense Junij inclusiuè usq; Kalen. Augusti inclu=
siuè. Et pro uindemijs faciendis quolibet anno sint
ferię a festo S. Angeli in antea unicuiq; uindemia=
re per comitatum fulgin. et ubicumq; sine pena, et
bando prout sibi placuerit liceat, et licitum sit
et in singulis dilationibus datis ad probandum
dies utiles intelligantur, et quod dies debeant scri=
bi iure per quemlibet notarium Potis. et Cap. ciui=
tatis fulginee in uno ex libro actorum cuius=
libet d. notariorum fulgin. ad penam
prestiti iuramenti. XXXIII.a

XXXIIª. Rub. De salarijs soluendis in causis.

Item quia cum sportulę solui in causis consonum sit rati=
oni presenti Statuto firmamus q in cais libellarijs
soluantur ab actore litis contestatur duoden. pro
lib. qualibet, et si non fuerit salarium solutum ab
actore tempore litis contestationis pro qualibet libª
pecunię uel extimationis rei petitę, quod factum
est pro eo non ualeat ipso iure, sed contra eum ua=
leat. In alijs uero cais teneatur actor similimodo
soluere quandocunq ante pronunciationem siue ma=
ndatum de soluendo alias quod factum est pro eo
non ualeat ipso iure, sed contra eum ualeat suffici=
at tamen salarium esse semel in causa sine lite
solutum etiam si de nouo eadem res petatur. Et
si non solueret salarium duorum denariorum pro
qualibet libra et uellet reiterare processum quod
non audiatur de eadem re nisi prius legitimas
expensas refecerit saluo quod si aliustanq ter=
tius peteret reuocari tenutam per libellum, uel
sine quod non teneatur soluere salarium. Et de
omnibus causis de quibus in statuto cauetur
quod salarium solui non debeat ipsis salarium n
soluatur etiam in cais alimentorum. XXXIIIª.

XXXIIIª Rub. De summarijs, et extraordi. cognitionib.

Item quia sepe contingunt cae in quibus summariè, et extraordinariè procedi debet ut plurimum magis qz deceat protelentur, volentes ipsar protelationi obuiare et protelantium malitijs occurrere presenti lege statuimus quod in cais pred. procedatur sine libelli porrectione cum aliquali facti narratione exhibita super qua procedatur summariè sine strepitu, et figura iudicij prestito tri. a partibus calumnię iur.to et Iudex coram quo pred. cae agitantur teneatur et debeat ipsas causas finire et terminare infra quindicim dies continuos aliquibus ferijs non obstantibus vinculo iur.to et pena 25 lib. den. in quibus tempore sijndicatus debeat condemnari. Et si aliquis tertius peteret reuocari et extramitti aliqua tenuta datam in bonis debitoris, et ipse tertius voluerit facere depositum quantitatis pred. vel extimationem rei in tenutam datę cuius rei reuocationem petit Iudex teneatur, et debeat in continenti facto deposito apud idoneam personam prout Iudici videbitur nulla prius facta probatione facere tertio petenti tenutam restitui, quo facto vel si depositum facere vellet audiatur et admittatur ad probationem iuris sui, et si probauerit de possione

sua

sua per unum idoneum testem revocetur tenuta
depositum restitui faciat eo casu quo factum esset
nisi actor eque bene uel melius de possone sui debi
vis probauerit et ab ipsa extramissone, seu deposi
restitutione non possit appellari et si qui app
laret in presecutione appellationis nullus audi
tur, et con ipsum processum non possit de nullita
opponi et si Judex pronunciauerit tenutam datam
reuocandam uel non reuocandam esse depositum
restituendum, uel non restituendum esse ab ipsa
pronuntia nulli liceat appellare, nec de nullitat
dicere, sed pars que sentiet, et dicet se grauatam pos
sit petere eadem die uel sequenti qua pronunciati
facta esset consilium sapientis s(ecundu)m formam ordin
mentor(um) de consilio dandi et s(ecundu)m formam, et tenorem
d(icti) ordinamenti procedi debeat, et interim nulla p
sit Judex facere nouationem, seu nouitatem

XXXV

XXXIV.ª Rub. De copia exhibenda actorum et processus facien. parti litiganti cum aliquo ex quacumque causa.

Item dicimus, et ordinamus, quod si aliquis habuit quid cum aliquo ex quacumque causa, et petierit seu pet. fecerit copiam quorumcumque actorum a quocumque suo adversario cuiuscumque conditionis existat quod d.us talis a quo d.ª copia petitur teneatur et debeat ipsi tali petenti dare illam copiam ipsorum actorum uel partis ipsorum ut petierit expensis d.i petentis et Potas. seu Cap.us et eorum officiales coram quibus fuerunt postulata teneantur, et debeant cogere de facto talem habentem d.ª acta con quem fuerit petita d.ª copia exhibere copiam dictorum actorum d.o tali petenti sub pena 25 lib. den. pro qualibet dictorum, et pred.ª uendicent, et locum habeant quando ipsa acta in externis cois Fulgin. non inueniuntur et eis non obsint, nec obstare possint facere aliqua imposita uel in posterum imponen. ex quacumque causa et hoc locum habeat in pnti. preterito, et futuro.

XXXV

Item quia premissis actibus lex trelbant offa. et cogitatne ca
civilium cois Fulgin. quem reperimus milites Po
civitatis eiusdem fecisse ipsiusq. retractis camd. cum co
Fulgin. lesiones, et dona non modica recepisse, qu
dum intendunt circa illas executnes dormiunt cir
arma, et alia ad ipsum officium spectantia retar
dant, ideo statuimus et firmamus quod miles P
civit. Fulgin. pns. et qui pro tempore fuerit non
possit nec debeat se aliqualr. intromittere, nec co
gnoscere de aliqua questione civili cuiuscunq. q
quantitatis, summe et si se in aliquo intromi
erit non valeat ipso iure nec possit execution
mandari, et quod nullus notarius audeat vel
presumat sub pena 25 lib. den. soluen. vice qu
libet aliqua acta, que fierent in civilibus cor
eo, vel eius mte. et eiusd. scripture, si que fieren
nulla fides adhibeatur quam penam 25 lib. d
ueri. Judex maleficiorum d. civitatis teneat
de facto exigere ostensa da. scriptura qm. quemc
revocantem. omnem iurisd. nem militi Potis c
ma cuiuscunq. statuti attribuetam et nihil
id

idem miles preter penam periurij quam incurrat in 25
lib. den. uice qualibet puniatur, et quod Iudex Cap.i
d. ciuitatis possit et debeat cognoscere, et diffinire
de questionibus et causis usq. in quantitatem 40
solid. sine libello, et litis contestatione, et sine strepi=
tu, et figura iudicij, et quolibet die, et tempore etiam
feriato et ab ipsis sententijs seu mandatis factis in
d.is cais nulli liceat appellare, seu de nullitate que=
rere. Et quod nullus alius officialis cois Fulgin. pos=
sit, et debeat de d.is cais. usq. in d.iam quantitatem cogno=
scere, et si cognouerint, quod fecerint non ualeat
ipso iure, et ad probationem sufficiat dictum uni=
us testis cum iur.to partis tam de debito qz de solu=
tione ipsius debiti dummodo non possit alios 40.
sol. ab inf.a petere con eundem debitorem ex eadem
causa, et cum eodem teste, sed cum alio sic dum
modo tempore prime petitionis iuret petens, et
testes quod ex ea cã non debet recipere aliquã
aliam quantitatem qz 40 sol. uel inf.a et quod assi=
gnet omne debitum ad quod teneretur sibi conuent.
usq. in illam diem, et debita assignata post mo=
dum et alr. non audiatur.

XXXVI.a

XXXVI[a]. Rub. De appellationibus, et pet.[ne] consilij

Item quia omnem circuitum materiam litium auferre litigantibus totalit[er] cupientes q[uonia]m quorūdā malitiam crescente quod prouisum erat ad bonum ut pluri=mum tendebat ad noxam quam ꝑ appellationes, que super unoquoque art[icul]o, quia peterat interponi cā cum circuitu procedebatur et infinite finem mortalibus habebant uolentes pred[ic]tis omnimodo quo possumus obuiare p[rese]nte. Salutari ordinamento statuimus, et an diffinitiuē sentiē tempus pro=nunciationis seu m[en]ti ꝑ totius negotij diffinitio=nem induceret nulli litigantium liceat appella=re cum satis sit prouisum unicuiq[ue] appellare si in aliquo crediderit segrauatum quod possit pe=tere consilium sapientis s[ecundu]m formam inferius descriptam A. sententia uero diffinitiua pronun=ciat[a] siue m[en]ti quod uel que totius negotij diffinitio=nem induceret liceat unicuiq[ue] appellare et re=currere, et pro eo sapientem eligere unum. Cap[ita]um Populi ciuitatis Fulginie seu eius Judicem du=modo appellatur recurrat, et pro sapiente eli=gat infra decem dies a die late sententie pronun=tie siue m[en]ti quod induceret totius negotij finitione tam

D. I

tam super iniquitate aliquatr. excipiq super
nullitate etiam si solum uellet dicere ipsa nul
qđ si pretermiserit infra d. tempus non possit ul
rius de iniquitate seu de nullitate ipsius ag
nec aliqua lex excipi, et eius pretextu ipsius s
tiq executio infringi non possit nec modo aliquo
impediri quod Capᵘˢ siue eius Iudex teneatur
cas appellonum pređas definire infra 25. dies u
les computari a die interpositę appellationis
aliquo non obstante nisi de partium uolunt
te fuerit termᵘˢ prorogatus quibus elapsis
maneat sententia et executioni mandetur
non obstante appellatione pređa. ita tñ.
uel eius Iudex non possit partes uel aliquam
ipsarꝫ expresse astringere ad prorogendum d. tempus
et ipsam cau. infra dictos 20. dies Iudex Capᵘ. uel ips
Capᵘˢ teneatur, et debeat per se tn. definire et ter
minare et si contingat sentiam confirmari, et p
nuntiari bene sententiatum, et male appellatum
et bene pronunciatum siue in tuam qualecunq, et su
quacunq forma uerborum quod à d. sentia non p
appellari nec con eam opponi uel agi de nullit
executioni mandar. a quocunq Iudice Potis. u
Capᵢ siue a quo ipsius executio peteretur omn
exceptio

§.
De duabus Conformibus
Conꝫ cons. 14
nol. 4 Catan.
cons. 41 f.
tot.

exceptione et appellatione reiecta. Si vero ipa sententia
infirmatur in totum uel in parte liceat ei con
quem ipsa sentia lata esset appellare infra quintu
diem a die latę sentię numeran. ad unum ex Iudici
bus ciuitatis Fulginię qui dari, et deputari de=
beat per ipsum Capm uel eius Iudicem neutri parti
suspectum infra tertiam diem a die interpositę
appellationis ad penam centum lib den. coi Fulgin
applican. quam pęnam ipso facto incurrat et in=
teresse parti per ban eo modo quo in tempore
sijndicatus ipsius. Et si consulor non inuenire=
tur in pred. quod d. Capit teneatur committere Colle=
gio iudicium ciuitatis in qua aduocati partium
interesse non possint qui Iudex si ipsam commissi=
onem acceptauerit teneatur, et debeat ipsam
cam diffinire infra 15 dies continuos computan
a die deputationis ipsius, et ex eisd actis, uel
elapsis ipsis 15 diebus lata maneat Iudicis sentia
Capi uel eius Iudicis et dd don possint facere, et
procedere summarię de plano sine strepitu, et fi=
gura iudicij omni solemnitate subtilitate iudicior
totalr. pretermissa aliquibus ferijs et diebus feriatis
non obstantibus procedere possit ad diffinitionem
ipsius et quid diffinitum, et pronunciatum fuerit
ualeat, et teneat, et plenissimam obtineat roboris
firmitatem

firmitatem et quod nullitatem, et iniquitatem quere
non possit; sed ipsa Sntia executioni inuiolabiliter
mandetur à quocunq. Judice Cap.i siue Potis. d.e ciuita
tis à quo ipsius sentie executio poterit omni exce
ptione et appellatione remotis, et si d.us Judex d.
commissionem acceptauerit et d.am questionem infra
d.m tempus non definiuerit in 25 lib. den. penam
incurrat ipsofacto, et interee parti quam et qu
de facto Judex Cap.i teneatur, et debeat auferre, et
minus Camerarij faciat peruenire, et interesse
ad partem. Et insuper Judex maleficior. Potis. et
Cap.i et quilibet ipsor. in uirtute prestiti iur.ti
ne antur, et debeant ad semplicem requisition
cuiuscung petentis d.m Judicem cogere realr.
personatr. ad diffinitionem faciendam et sentiam ferend
super cà sibi commissa infra d.m tempus 15 dier.
de interesse et damno stetur iur.to illius qui ap
pellauerit à sentia Cap.i seu eius Judicis sine
aliqua alia probatione. Per pred.a aut nolum
in aliquo derogare capto quod loquitur de
ventigia sub rub. uelti. de execut. d. instrou

Istud statutum de duabus sententijs conformibus est favorabile eorum Ecclesijs Ubald. d. 149. n. 5. p. 3.

Istud statutum quod à duabus conformibus non possit appellari est validum Ubald. d. 433. n. 17.

Istud statutum disponens de re proveniente ex iudicio est attendendum in loco iudicij et sic si iudicium est Romæ attenditur stat.um Urbis Rot. d. 452. p. 1. p. 15 divers. Luginell. de Appell. § 12. gloss. 2. cap. 1. n. 10 vers.

Istud statutum ut habeat locum sufficit quod una sententia alteram confirmet quoad substantialia Ubald. d. 130. n. 1. p. 3.

Quatenus una sit lata in partibus subiectis statuto, alia in Curia Rot. d. 31. n. 6. post Salgad. in Labyr. Cred.

Istud statutum de duabus conformibus intelligitur de validis et iustis Ubald. d. 601. n. 3 p. 2. et d. 130. n. 2. p. 3. Rot. d. 179. n. 1. p. 7. rec.

Istud statutum non excludit restitutionem in integrum Ubald. d. 601. n. 4.

Sententia una condemnans in decem dicitur conformis cum alia condemnante in 20. intra tamen dictam summam decem Covarr. pract. cap. 25. n. 6. vers. undecimo Caban. cons. 41. n. ... Afflict. d. 362. n. 4. in fin. Conciol. ad Stat. Eugub. lib. 3. d. rubr. 11. n. 11.

Sed licet sententiæ dicantur conformes pro concurrenti quantitate quadam una condemnet in Maiori et altera in minori, ut proxime dictum est, tamen ut intret conformitas requiritur ut sententia lata in minori summa acceptetur, nam si non acceptetur non intrat conformitas, nec duæ habentur loco trium Covarruv. pract. d. cap. 25. n. 6. vers. undecimo

Sententia lata à Iud.e incompet.e an numeretur Barbat. cons. 39. ... art. n. 12. vol. 2.

Sed ~~non intrat conformitas~~ duæ sententiæ dicuntur conformes, et exequuntur in ea parte in qua sunt conformes, licet in aliquibus non sint conformes Rot. de d. 407. n. 4. et 5. p. 3. divers. ubi quod absolutus in primis sententijs à redditione rationis, et administrationis si in 3.a sententia fuit condemnatus pro furto, et fraude tantum, non vero pro redditione rationis dicitur habere pro se tres conformes. Coccin. d. 1011. n. 1. ubi quod si sunt conformes in aliquo sufficit, et d. 427. n. 4. ubi idem dicit Conciol. ad Stat. Eugub. lib. 3. rub. 11. n. 7.

Sed licet sententiæ dicantur conformes, et exequantur in ea parte in qua sunt conformes, licet in alijs sint difformes, tamen hoc intelligitur si Iudex pronunciavit per capita separata, alias secus Conciol. ad Stat. Eugub. lib. 3. rubr. 11. n. 10.

Hoc statuto duabus conformibus late tradit ... cons. 41. Rot. Conciol. alleg. 4. n. 47. et ad Stat. Eugub. lib. rubr. 11. per tot. Salgad. in Labyr. Credit. part. post ipsum d. 75. per tot. Amat. dunst. 1011. n. 4. d. 316. n. 2. 1030. n. 1. 533. n. 1. et 910. n. 1. et per tot. Dec. cons. 3015. per tot. Gravett. cons. 1013. per tot. Fabr. de Execut. rei Iudic. concl. 1. per tot. Ubald. d. 220. n. 1. et 2. et d. 226. n. 2. et 3. Zarat. d. 2. per tot. Rot. post Merl. de Pign. d. 60. n. 15. Zigl. dunst. d. 337. n. 1. et 2. Remot. d. 157. n. 1. Cavaler. d. 3017. n. 1. et 2. Rot. d. 647. n. 1. p. 1. rec. et d. 662. n. 2. et 3. et d. 1043. n. 4. ead. p. 1. rec. et d. 93. n. 1. et segg. et d. 370. n. 1. ead. p. 1. rec. et d. 112. n. 1. p. 3. lib. 2. ead. d. 1063. n. ... p. 3. lib. 3. divers.

Vide in meis repertorijs in v.o Appellatio fol. 279. et foll. segg. Vide late Pac. Iord. de Appellat. n. 267. et segg. fol. mihi 555. et segg. Conciol. ad Stat. Eugub. lib. 2 rubr. 30. n. 9.

Sententie non dicuntur conformes si fundantur in diversa causa incompatibili, licet condemnatio sit eadem ex diverso tamen capite Seraph. dec. 1209. n. 1.

Ideo statuto non attenditur in totum, nec habetur in consideratione conformitas, sed iustitia sententiarum Fagl. dubio dec. 223. n. 8.

A sententia, seu pronuntia declarante sententias esse conformes non datur appellatio Concid. ad Stat. Engub. lib. 3. rubr. 12. n. 7.

De Isto nostro Statuto loquitur Caten. cons. 41. [illegible] tot. Corn. cons. 14. vol. 4.

Ad § 1. Appellatio est interponenda infra decem dies a die latae sententiae

XXXVII^a Rub. De eodem.

Item quia ea que recte geruntur consilio sedulitate, et firmitate reruntur sitq. superiori Cap.lo cautum ut nulli liceat ante diffinitive sentie tempus m.i seu pronuntiationis seu diffinitionis q. totius negotij diffinitionem sentie imponeret appellare volenti à pronuntiatione seu diffinitione vel gravaminib. in quibuscumq. caus q. diffinitivam sentiam proferunt, seu inferuntur asserentibus se gravatos viad ex gravationis tribuere ordinamus, et dicimus, quod si aliquis dixerit se gravatum à quocumq. Judice vel ab aliquo precepto mandato interlocutione pronunciatione seu actu quocumq. ante diffinitivad sentiam. quandocumq. in causa quacumq. possit et sibi liceat suis expensis petere consilium sapientis d. illati gravaminis vel legistri q. Judex teneatur sub pena prestiti iur.ti et 25. lib. den. de salario Potis seu Cap.i q. Camerarium cois Fulgin. retinen. dare pro sapiente unum de Judicibus civit. Fulgin. nemini partium suspectum qui infra decem diem à die petitionis debeat mandare parti ut infra decem diem deponat competens salarium pro consultore assumendo apud quem Judex mandaverit quod, si non fecerit eius petitione non obstante Judex

teneatur

teneatur et debeat in causa procedere q[uod] Judex, et consul
tor assumptus seu sapiens cui ipsa questio commissa fu
it per Judicem committentem teneatur, et debeat ea
sibi questionem commissam assumera et acceptare, et su
consilium dare infra quintam diem adie commissionis
bi facte, et si is cui committeretur uellet ipsam cam
seu punctum ad consulendum assumere, et acceptare
quod per Judice coram quo ipsa ca. verteretur cogatur
facto ad assumendum punctum sibi consuler. commis
sum, et super eo ... redder. consilium in[fr]a tempus
pred[ictum] computandum adie comissionis sibi facte, et accep
tionis ipsius, nisi dictus sapiens eligendus, et assum
dus haberet iustam can. non assumendi, et ca. excusat
nis intelligatur si consoluisset aliquem procem uel si
esset infirmus dummodo iuret ipsas cas, uel earum alter
esse ueram, et si Judex uel consultor assumptus renu
vit infra d[icto]s dies d[icta] de cais, uel altera ipsarum commit
tur alteri modo et forma pred[icti]s alr. quod gestu fuerit
p[er] Judicem cae. remaneat firmum non obstante pe
tione sapientis pred[icti] cui consilio si datum fuerit co
petentem stetur nec possit peti per eum ulterius
reuideri et si p[er] eo pars con[tra] quam datur fuerit poss
ipsum consilium petere, et emendari et Judex tene
tur simili modo ut s[upr]a consiclene. dare cui cons
stetur si redditum fuerit in[fr]a x. dies alr. stetur c
silio iam reddito et procedatur s[ecundu]m formam ips

non obstante quod petitum fuerit reuideri, et interim
Iudex non possit in aliquo procedere, et si processerit pntis
ordinamenti, et statuti pote non ualeat ipso iure
saluo quod à pronunciatione qua fieret sup legitimatione
personarum non possit dicere aliquis se grauatum, nec
consilium sapientis petere Ult. Judicis pronuncia=
tio pntis pote. sit firma, et pro legitima, et uera ha=
beatur, et de ipsa non possit ulterius disputari,
nec aliquatr. conqueri, et quod factum est cum eo
habeat roboris firmitatem ac si factum esset cum
legitima persona, et petens consilium suis expensis
teneatur, et debeat deponere salarium, et dare
iudices suspectos d.a die uel sequenti, quo petierit
consilium, et habeatur pro iusto salario quod Iu=
dex caq taxauerit, et taxandum mandauerit
deponi de quo mandato nulla partium possit dicere
se grauatum quod si non fecerit petens consilium
in petitione consilij sup ipso grauamine debeat
audiri, et in omnibus predictis suspector. num. possit,
et debeat Iudex caq. refrenare.

XXXVIII.a

XXXVIIIª Rub. Quomodo, et qualiter deferri debeat sacramentum parti debito in negatione deducto, et de probationibus beneficio reseruari.

Item ut cause, et questiones summarie et cum celeritate procedant, et finem habeant celerem Statuimus, et ordinamus quod cuiuscunq; summe et quantitatis, et de re quacunq; que fuerit coram quocunq; Judice, et officiali cois Fulginie, et actor ipsam cam, seu questionem decidere voluerit sacramento deferendo reo con. quod peteret, et stare voluerit de petitis per eum sacramento ipsius rei, quod reus teneatur iurare vel iusiurandum referre ipsi actori dato tamen term. duorum dierum ad deliberandum super tali petitione Clapso vero d.º termino cogatur reus ad iurandum vel referendum d.ª petitione nulla exceptione prius audita cum manifeste sit turpitudinis nolle iurare vel iur.tum referre, et si reus sacramento subijcitur, et cum iur.to dixerit se non debere dare aut facere id quod ad iur.tum defertur, et ab eo petitur, et actor dixerit se posse probare id quod reus negauerit statuatur sibi terminus per Judicem quinq; dierum infra quos si probauerit legime reum debere id quod iur.to negauerit condemnetur reus in eo quod negauerit et in expensis omnibus ipsi actori, et nihilominus pro periurio .x. lib. den. Judex coram quo questio fuerit de facto, ab eo auferat, et ad manus Camerarij de facto sine aliquo processu

processu faciat devenire, et idem servetur si reus reve-
levit actori et actor iuraverit se debere, et reus dixer-
se posse probare de liberatione, vel absolutione rei, seu
quantitatis petitę quod statuatur sibi dilatio et proce-
datur, et pro periurio puniatur sin. quod superius
est expressum, et si reus recusaverit iurare vel iu-
iurandum referre statuatur sibi terminus per ſu-
cem ad iurandum, vel iusiurandum referendum, e
si infra d.[m] terminum non iuraverit vel non detul-
ex tunc habeatur pro confesso, et convicto et in quan-
titate seu re petita reus actori per Judicem debea-
condamnari, et pred.[a] vendicent sibi locum tam in lit-
contestatione q. post quandocunq. ante decursam dila-
nem datam ad proban. Postea vero deferre vel refer-
non teneatur, et solum sibi de facto, vel obligatione ipsi-
rei queretur ubi non de facto seu obligatione alteri-
q. rei queretur, ubi sibi deferretur, vel actoris u-
sibi deferretur et. si filius heres vel sucessor esse
defertur ab actore, vel refertur a reo semper cu-
defertur vel refertur probationis ... ante q...
feratur, vel referatur, vel sibi non servatur
iuranssit absolutus, et liberatus de eo quod a-
peteretur ult.[s] questi non possit et teneatur Ju-
ex sen.tia interlocut.[am] vel sn.tiam. diffinitiva absolu-

XXXIX.ª Rub. De arbitrijs recipiendis
et modo servando per eos.

* an extendatur ad emancipatos vide Rolan. cons. 57. n. 14. vol. 2.

§. 1.

* licet Maritus et Uxor non sint affines sed principium affinitatis, tamen ligantur hoc statuto Rolan. cons. 57. n. 15. vol. 2. etiam ad sponsos Rolan. ibid. n. 16.

* Compromissum petitum post litem contestatam dummodo petatur ante publicationem attestationes Rolan. d.o cons. 57. n. 36. et 37. vol. 2. contrarium infra hic in fine

A Hoc statutum non habet locum nisi compromissum petatur Rolan. cons. 57. n. 17. vol. 2.

§. 2.

B Clericus ligatur hoc statuto Rolan. in d.o cons. 57. n. 18. 19. et 20. n. 25. seqq. vol. 2.

Forensis litigans in loco statuti tenetur compromittere et ligatur statuto loci Iudicij Rolan. d.o cons. 57. n. 22. et 23. vol. 2.

Item cupientes inter coniunctos omnem scandali et litium
materiam amputare hac lege perpetuo valitura sanci-
mus, quod quoties evenerit aliqualis inter coniun-
ctos usque in tertium gradum consanguinitatis* vel
affinitatis* et intelligatur durare affinitas, etiam
si mortua fuerit uxor vel maritus per quem, vel
per quam d.ª affinitas fuit secuta et inter virum
et uxorem, et aliquis ipsorum litigantium petierit A
ante finitum terminum datum ad probandum
ipsis partibus quod compromittatur d.ª causa ad peti-
tionem petentis Potestas seu eius officialis teneatur
debeat cogere ipsos collitigantes B ad eligendum aliquos
amicos communes unum vel plures prout concor-
daverint partes, et compromittatur in ipsos de iure
et de facto qui arbitri unus vel plures teneantur, et
debeant ipsam causam seu causas ei commissas diffini-
re infra unum mensem computandum a die receptionis com-
promissi, et quod ipsi electi a beis debeant cogi per Potestatem
vel eius officiales, et sumant compromissum
eum vel in eos factum, et laudum ferendum inter ...
coniunctos per arbitrum seu arbitros a beis electos

val

ualeat nec liceat contradici, sed ipsum laudum et arbitrium qualecumque latum seu diffinitum debeat Iudex coram quo fuerit petitum executioni mandare nulla exceptione iuris uel facti audita nec contradictione recepta et predicta non uendicent sibi locum ubi peteretur executio instri guarentigiati sententie late laudi seu arbitramenti.

§. 2. Et quia Societas uinculum fraternitatis noscitur obtinere dicimus idem seruandum fore inter socios si sit questio mota inter eos pretextu mercantie in qua fuerint seu sint socij. Item dicimus quod in Potem forensem, uel in aliquem seu aliquos officiales ciuitatis Fulginie non possit nec debeat aliquo modo directe uel indirecte compromitti tamquam in officiales uel priuatas personas, et si compromissum fuerit per eum seu eos contra formam presentis capituli nulla habeat roboris firmitatem. Si uero fuerit aliquid per aliquem dictorum Potis seu eius officialium arbitratum sententiatum iudicatum declaratum, et pacificatum non ualeat ipso iure, et si aliquid solutum fuerit uigore predictorum possit soluens perpetuo repetere. Item dicimus quod si Potas uel eius officiales electi fuerint ipsi uel alteri ipsorum nominati per aliquos ciues uel comitatenses uiros arbiter

Il Iudex non possit esse Arbiter Blanc. de compromiss. q. 2. n. 41. fol. mihi 55.

contestatam Vide Vin. Decis. 131. in fin. lib. 1. Afflict. d. 185. Dec. cons. 44. Brun. cons. 118. n. 7. lib. 2. et Forsan de Luc. de Iudic. disc. 11. seu hic in princ.

arbiter seu arbitrator amicus coīs seu composit[or]
amicabilis, aut quoquumque nomine censeatur, et acce[p]
ptauerit seu quoquomodo cognouerit puniatur et co[n]
demnetur tempore Syndicatus coīs Fulginie in cent[um]
libras denarior. et officialis coīs pred.a faciens in 50. l[ib.]
den. et eligens seu nominans puniatur et conde[m]
netur summarie et de facto in 25 lib. denarior. coīs F[ul]
ginie, et quod sententia non ualeat ipso iure u[t]
§. 3 supra dictum est. Et hoc captum intelligatur in qu[a]
bet parte quandocumque petatur compromitti ante l[item]
contestatam# et post usque ad dilationem datam a[d]
probandum. Id quod per totum et inuiolabiliter p[re]
cipimus obseruari, et legi semel in mense in conci[lio]
general. ubi tangitur de materia proxime pred.a [Et]
§. 4 quod idem etiam obseruetur in mercatoribus [de]
ciuitate Fulginie quoquomodo contendentibu[s]
§. 5 occasione alicuius mercantie ad quod forensis n[on]
teneatur nisi uoluerit. XXX

1 Istud statutum n.d habet locum in causis, que consistunt in mero iuris articul[o] Tuscl. Dunozz. in puncto d.e 2701. n. 6. Const. ad Stat. Urb. ann. 20. art. 2.

2 In compromisso n. est opus seruare solemnitates, ita ut hic fit coarcebat. d. 105. lib. 1.

3 In causa matrimoniali laicus n. potest esse arbiter Farinacc. de Inquisit. q. n. 147. Pac. Iord. Elucubr. diuers. de le Iudic. tit. de for. Comp. n. 162. et in For. comp. n. 410.

4 Idem est si agatur ad thori separationem, quia laicus n. potest esse arbiter Farinacc. q. n. 149.

5 Et in causa matrimoniali, siue separationis thori laicus n. potest esse arbiter, etiam si in[...] Farinacc. d.a q. 11. n. 149. Pac. Iord. de for. comp. n. 163.

6 Laicus non potest esse arbiter in causa matrimoniali, seu sponsalium
Proni, etiam incidenter, quaestio sit facti, secus autem si quaestio sit
iuris, quia in quaestione iuris Laicus potest esse arbiter in d(ictis)
causis Fainacc. d(ecisio) 2. n. n. 150. Pac. Iord. de for. comp. n. 164.

7 Sicut in causa Matrimoniali, ita in aliis causis spiritualibus in quibus iudex Laicus
non potest se intromittere, Laicus non potest esse arbiter Pac.
Iord. de for. compet. n. 11. ad 14. et in tit. de Arbitr. n. 32. intelligendum
compromittatur de spiritualitate, alias secus ut ibi n. 49.

8 Sed contrarium dicit si agatur de quaestione mera facti Pac. Iord. ibid. n. 15.
Quae autem sint causae spirituales Pac. Iord. de for. Comp. n. 12. Item contra-
rium si eligatur de consensu Episcopi simul cum clerico Pac. Ior. de Arbitr. n. 33. et segg.

9 In religiosis causis omnes possunt esse arbitri, nisi sint
a iure reprobati Pac. Iord. de Arbitr. n. 23.

9. il 2°. Compromitti an possit in Sponsore fulginei Rot. coram Iacob. Emerix. d. 793. et d. 894.

10. A' iure est prohibita Mulier, licet admittatur si consuetudo loci, seu excel-
lentia personae, seu permissio principis, seu forsan iuramentum aliud
non suaderet Pac. Iord. de Arbitr. n. 24. cum segg. Cirocch. disept. 2. n. 92.
Gregor. XV. d. 204. n. 5.

11. Arbitratrix tamen Mulier esse potest, nec hoc prohibet Pac. Iord. ibid.
n. 24. vers. Arbitratrix, et amicabilis componens Cirocch. disept. 2. n. 93.
Greg. d. 204. n. 5.

12. A' iure prohibentur esse arbitri Servus, Mutus, Surdus, furiosus,
pupillus sine tutore, minor 25. annis, et de Rebus spiritua-
libus Laicus Pac. Iord. de Arbitr. n. 29. usque ad 32.

13. Sed a iure prohibentur esse arbitri Iudaeus, et dominus in lite
sua Pac. Iord. ibid. n. 42. et 44. ubi etiam de pagano.

14. Quae causae sint compromissibiles et quae non docet Pac. Iord. de
Arbitr. n. 45. usque ad 61. et per tot. Vide infra n. 42. et segg.

15. Quot arbitri eligendi sunt, et quis sit eorum officium Pac. Iord.
de Arbitr. n. 62. usque ad 130.

16. Quibus modis finiatur compromissum Pac. Iord. de Arbitr. n.
131. usque ad 153.

17. Quae exceptiones possint opponi contra arbitros Pac. Iord. remissi-
ve d. tit. de Arbitr. in fin. tit.

Extimatores dicuntur arbitratores Conciol. alleg. 65. n. 15. 16. et 17.

18. Istud statutum est ~~[illegible]~~ decisorium quia ulterius procedit alterando decisionem causae Romat.
audita Romat. d. 6. n. 26. qui disponit laudum deberi executioni mandari nulla exceptione iuris, vel facti Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2. rub. 27. n. 2.
Nam prohibet per illa verba appellatione Cirocch. disept. 2. n. 172. vide infra n. 52.

19. Istud statutum est favorabile Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2. rubr.
27. n. 2. Ciarlin. contr. 102. n. 2. vide infra n. 24. et segg.

20. In dubio est pronunciandum ut fiat compromissum Conciol. d. rubr. 27.
n. 3. vide infra n. 24. et segg. Vide infra n. 25. et 26. ad 28.

21. Et inter communes expressos in hac rubr. est facid. compromiss. Ciarl. d. contr. 102. n. 20.

Cirocc. discept. 2. n. 71. vers. verum

22. Quando Mulier creditrix anterior vult pro summa sibi debita capere bona Viri, seu alterius sibi pro dote obligata, contra quae adsunt etiam alij creditores posteriores, possunt ipsa Mulier, et creditores ponere extimatores, et cogere duos proximiores illius contradae ubi bona iacent, ad extimandum, et pro inventa quantitate Mulieri adiudicare, aliasque fit per Curiam, et Iudicem, coram quo est quaestio ut infra in Lubr. 45. fol. 179.

23. Nisi tamen Creditores offerrent creditum, et ita Mulierem dimitterent, quod bene facere possunt, ut infra d.a Lubr. 45. fol. 179.

A quod extenditur etiam ad Auxiliarios Laicos, et etiam ad Cessionarios Conciol. ad Stat. Eug. lib. 2. Lub. 27. n. 29. et n. 31.

24. Licet Iure communi nemo cogatur compromittere Cirocc. discept. 36. n. 35.

24. Secus tamen est iure Statuti Cirocc. discept. 2. n. 71. vers. verum A

25. In dubio pronunciandum est non esse compromittendum Cirocc. d.a discept. 36. n. 57.

26. Intellige ut in dubio sit pronunciandum non esse compromittendum quando agitur inter extraneos, secus si agatur inter coniunctos, interquos in dubio pronunciandum est compromissum esse faciendum ~~Cirocc. d.a discept. 36. n. 55.~~ Gratian. discept. 536. n. 9.

27. Ita intellige, ut in dubio sit pronunciandum, ut non fiat compromissum, si lis non fuit diu agitata, nam si lis fuit diu agitata, tunc in dubio pronunciandum est, ut compromittatur Cirocc. discept. 36. n. 55.

‡ ad Statut. Mediolanen. p. 2. cap. 3. n. 205. 28. A Decreto fieri compromissum vigore Statuti non datur appell.o Marinell. ‡

A Sententia lata ab uno ex Arbitris alio absente est nulla Conciol. ad Stat. Eugub. lib. 2. Lubr. 27. n. 31.

B Sententia in qua mandatur fieri compromissum habet vim diffinitivae Conciol. ubi prox.e n. 37.

C Mandatum speciale an requiratur ad compromittendum, vel sufficiat generale cum libera sunt, qui tenent proximam, et ~~principem~~ alteram partem, de quibus Conciol. ibid. n. 40. et seqq.

D Causa individua incompromissibilis quoad unum, est talis quoad alterum Conciol. ibid. n. 23.

E Licet Laudum latum extra terminum a Stat.o praefixum sit nullum Conciol. ~~dictum~~ Allig. 72. n. 1. Cirocc. discept. 25. n. 44.

F Tamen si terminus sit prorogatus a partibus valet Cirocc. d.a discept. 25. n. 50. Ubald. d. 116. n. 7.

30. Licet de iure communi pendente etiam compromisso possint partes adire Iudicem Cirocch. discept. 36. n. 47.

31. Et super differentijs in divisis causa non sit compromittenda ~~Conciol. ad Stat. Eug. lib. 2 rub.~~ ... Eug. Dunozz. d. 26. n. 3.

31. Et compromisso expirato non cogantur partes iterum compromittere Cirocch. d. discept. 36. n. 46. Blanc. de Compromiss. q. 7. n. 42 et discept. 2. n. 74.

32. Tamen à d. regula receditur quoties adesset pactum de non adeundo Iudicem durante compromisso Rot. d. 452. n. 3. p. 1. Recc. Cirocch. d. discept. 36. n. 49. Ubald. d. 110. n. 1. et 2.
Et actus facti pend. compromisso sunt attentat. Conciol. ad St. Eug. lib. 2 rub. 27. n. 37.

33. Vel saltem partes tenerentur ad poenam Marescott. Var. lib. 2. cap. 121. n. 90. Cirocch. discept. 36. n. 49.

34. Item reced. à regula stante litispendentia Conciol. ad Stat. Eug. lib. 2 rubr. 27. n. 26.

34 Item à d. regula receditur quando agitur de compromisso necessario in vim statuti, tali enim casu causa semel compromissa durat semper compromissaria, et donec feratur laudum causa debet iterum compromitti Cirocch. discept. 36. n. 45. Blanc. de Compromiss. q. 7. n. 41. Cirocch. discept. 2. n. 72. ubi n. seqq. declarat, nisi peteretur compromitti per calumniam. Vide Conciol. ad Stat. Eugub. A

A lib. 2. rubr. 27. n. 19. et 20. Ubald. d. 110. n. 2. et 3.

35. Sed ista limitatio intelligi debet, ut causa semel compromissa duret compromissaria, et debeat iterum compromitti, si B antequam terminus statutarius expiraverit compromissum prorogetur, nam eo non prorogato, et expirato termino, non debet amplius fieri compromissum, non obstantibus legibus, et statutis Cirocch. d. discept. 36. n. 50. Cirocch. discept. 2. n. 75. contra tamen

B agatur inter non compreh. sos in statuto, qui ad formam statuti compromiserunt, et

36. Si autem non adsit terminus à statuto praefixus, causa semel compromissa durat compromissaria, et debet iterum compromitti, etiam quod non fuerit prorogatum compromissum Cirocch. d. discept. 36. n. 51.

37. Terminus unius mensis ad ferendam sententiam datus arbitrij non incipit à die instrument. compromiss., sed à die acceptationis arbitrorum Blanc. de Compromiss. q. 1. n. 34. Seraph. d. 693. n. 9. et 10. Hect. Felic. alleg. 33. n. 10. p. 1. Fabr. com. concl. tit. de Arbitr. concl. 2. per tot. Conciol. ad Stat. Eugub. lib. 2 rubr. 27. n. 13.

38. Licet per lapsum unius mensis vigore huius statuti compromissum expiret Cirocch. discept. 2. n. 102.

39. Etiamsi non sit expressum quod partes compromissum fecerunt ad formam statuti, nam si partes erant de illis, quae cogebantur stat. compromittere, intelliguntur compromisisse ad formam illius Cirocch. d. discept. 2. n. 102.

40 Tamen quando inter partes aliter fuit conventum, tunc per lapsum unius mensis non expirat Ciroch. d. discept. 2. n. 101. Vbald. d. 110. n. 7.

41. Item quando partes, quae compromiserunt ~~non~~ erant ~~[illegible]~~ de illis à statuto coactis, ~~[illegible]~~ nec expresserunt compromissum facere ad formam statuti, sed compromissum fecerunt per viam liberae, et irrevocabilis donationis, et convenerunt quod compromissum haberet vim transactionis, quae ~~[illegible]~~ sunt perpetuae, et constituerunt Arbitros dominos, et haeredes tanquam in rebus suis, cum cessione iurium, quo casu per lapsum mensis non expirat compromissum Ciroch. d. discept. 2. n. 101. vers. quod autem, et n. 102. Vbald. d. dec. 110. n. 7.

(42) Item quando tempus fuit prorogatum Ciroch. discept. 25. n. 45. Vt autem valeat prorogatio quae requirantur Ciroch. discept. 25. n. 45. et 1299.

Sicut stante exceptione impediente litis ingressum Conciol. ad St. Eug. lib. 2. rubr. 27. n. 27.

(42.) Licet istud statutum non procedat in re pura, et clara, et liquida Ciroch. discept. 2. n. 79.

42. Nec quod pars habet instrum. liquidum Conciol. ad Stat. Eug. lib. 2 rubr. 27. n. 14.

43. Sicut nec in quaestione iuris Soccin. Iun. cons. 24. n. 7. lib. 1. Ciroch. d. discept. 2. n. 79.

43. Sicut quando non competit actio proposita Conciol. ad St. Eug. lib. 2. rub. 27. n. 25.

44. Tamen quando quaestio iuris habet admixtam quaestionem facti et tunc habet locum statutum Ciroch. d. discept. 2. n. 99.

A ad Stat. Eugub. lib. 2. rubr. 27. n. 15. Et etiam quando compromissum petitur ab eo, qui habet instrumentum pro se Conciol. ibidem n. 16.

44 Et etiam quod instrumentum aliqua exceptione potest reddi dubium Conciol. A

45. Item quando agitur de quaestione iuris, quae potest in dubium revocari, habet locum compromissum Ciroch. discept. 2. n. 150.

45. Item quando lex clara compromittitur de voluntate partium, receditur à lege Vbald. d. 119. n. 4. intellige de lege clara expressa tamquam clara

46. Licet minores non possint contrahere sine solemnitatibus, possunt tamen sine solemnitatibus statutarijs compromittere, et ligantur hoc statuto Ciroch. discept. 2. n. 76. et seq.

47. Et hoc procedit quamvis praesens statutum loquatur, et disponat compromissum fieri de iure, et de facto Ciroch. discept. 2. n. 75. Conciol. ad Stat. Eugub. lib. 2. rubr. 27. n. 10. et segg. ubi quod tamen requiruntur solemnitates iuris communis

48. Licet dictio usque debeat intelligi exclusive, ut ex Ciroch. discept. 2. n. 150. vers. nec obstat, Tamen in hoc statuto disponente inter coniunctos usque ad tertium gradum fieri compromissum dictio usque intelligitur inclusive Ciroch. d. discept ~~[illegible]~~ 2. n. 151. ad 153.

49. Gradus in hoc statuto computantur de iure civili, non canonico Ciroch. discept. 36. n. 41.

383 143

50. Licet causa possessoria immissionis sit potius imperij, quam iurisdictionis, et sit mixti imperij, et ob id non compromissibilis Cirocch. d. discept. 2. n. 134.

51. Tamen si compromissum fiat non tanquam in arbitros, sed tanquam in Arbitratores, prout disponit hoc statutum, etiam causa possessoria immissionis est compromissibilis Cirocch. d. discept. 2. n. 135. et segg. et n. 139. ubi respondet contrarijs, et n. 90. et segq.

52. Licet de iure canonico ab omni sententia, et grauamine possit appellari quoad iudicio possessorio, et a Laudo in specie Cirocch. d. discept. 2. n. [illegible]

53. Tamen a Laudo lato vigore huius statuti, mandantis Laudum executioni demandari, nulla exceptione iuris, vel facti recepta, neque de iure canonico potest appellari, quia natura laudi in hoc statuto est, ut dicatur latum ab arbitratoribus, et non ab arbitris Cirocch. d. discept. 2. n. 77. Vide infra n. 72. post 2am. rubr. 3. fol. 149. et n. segq.

adde ad mate: in Paris. cons. 6. n. 3. et segq. lib. 2. Constantin. in Stat. Urb. ann. 1a. annot. 20. art. 3. n. 284. cum segq.

54. Ad hoc ut sit locus huic statuto debet constare de coniunctione inter partes Cirocch. d. discept. 2. n. 94.

55. Sed si dubium incidat, ut controuertatur coniunctio, compromissum debet etiam fieri super hoc incidenti Cirocch. d. discept. 2. n. 95.

56. Sicut etiam compromittenda est quaestio an debeat fieri compromissum nec nè. Concioll. ad Stat. Eugub. lib. 2. rubr. 27. n. 3.

57. Licet regula sit iudicia ibi terminari, debere ubi cepta sunt, ... et ideirco post datum terminum ad probandum videatur non posse amplius peti fieri compromissum ut ex Afflict. Cirocch. discept. 2. n. 96.

58. Tamen contrarium est verius, nam quoties statutum aliter non disponit compromissum peti potest quandocumque usque ad processus publicationem Cirocch. d. discept. 2. n. 96.

59. Licet de iure communi nemo cogatur compromissum acceptare Cirocch. discept. 2. n. 97.

60. Tamen vigore nostri statuti contrarium est verius, quia nulli posse cogi arbitros ad acceptandum, regula enim solum procedit, nisi ubi statutum contrarium disponit, Cirocch. d. discept. 2. n. 97.

61. Sicut à d.o legib. loced.r quando compromissum fit in personas utrique parti communes, quia iste possunt cogi ad acceptandum Cirocch. discept. 2. n. 91.

62. Licet compromissum reddatur nullum, si arbitrijs data sit facultas eligendi tertium, ut post Cavaler. Cirocch. discept. 2. n. 103.

63. Tamen id intelligendum venit quando esset data facultas eligendi tertium incertum, quo casu, ne detur processus in infinitum compromissum remanet nullum ex Cavaler. et Cirocch. prox. cit.is n. 104.

64. Non autem quando esset data facultas eligendi tertiam personam certam nominatam Cirocch. d.o discept. 2. n. 104.

65. Licet statutum de compromisso faciendo inter affines esset distrutta affinitate, Conciol. ad Stat. Eugub. lib. 2. rubr. 27. n. 34. et segg. ubi qd procedit etiam supersint filij

66. Tamen istud statutum procedit etiam dissoluta affinitate, quia expresse ita disponit, et statutum est seruandum

67. Licet d. statutum n habeat locum in causis iuratis Conciol. d. rubr. 27. n. 11. ~~lib.~~ 2.

68. Tamen pena abstulit à iuram.to intrat Conciol. ibid. n. 9. lib. 2.

69. Licet ex forma statuti possint cogi coniuncti ad compromittendum, tamen id intelligitur si ab una partium petatur, aliquis cenu Conciol. ad Stat. Eugub. lib. 2. rubr. 27. n. 32. et 33.

70. Pena apposita in compromisso de iure potest exequi, sed de consuetud. n exigitur Conciol. ad St. Eug. lib. 2. rubr. 27. n. 43. 44

71. Laudum, seu notum, de quo rogatus est Notarius, si sit positum in filza aliam solemnitatem n requirit

72. Statutum an ligat Clericos, uel n, et an Clerici eo uti possint Cirocch. discept. 36. n. 30. 39. et 40. B

Licet regulariter compromissum post litem contestatam amplius peti n possit relati à Cirocch. discept. 36. n. 56. — Neque stante pendentia litis Conciol. ad Stat. Eugub. lib. 2. rubr. 27. n. 26.

Tamen quando statutus permittit posse peti intra terminum dilationis date ad A

B ligare etiam Clericos litigantes coram Iud. Secularii Corn. cons. 114. lib. 2. et idem firmat Alex. cons. ~~[illegible]~~ 220. n. 4. lib. 2.

Licet exceptio ca. su litis coram Secularii contrarium teneat Vide Conciol. ad St. 70. Eugub. lib. 2. rubr. 27. n. 21. et segg. Constant. ad Stat. Vrb. annot. 20. art. 1. n. 25. cu segg.

A possit peti pro tu contrarium est ver ~~[illegible]~~ Bland. de comprom. q. 5. n. 3. vers. lite contestata, et vers. publicata processu, et Cirocch. d.o discept. 36. n. 56.

Item dicimus et ordinamus quod si contingat aliquas partes com=
promittere in aliquem de iure tantum siue de iure, et
de facto si in compromisso contineatur quod possit laudare
§. 1. alte et basse eque et inequè modice, uel inmedicè, et fuerit
§. 2. laudatum, quod debeat stari d.o lando nec possit ab ali-
qua partium contradici nec possit peti ipsum laudum
reduci ad arbitrium boni uiri, sed debeat executioni
executioni mandari nulla exceptione audita. Si uero
præd.a uerba aliqua ue ipsorum non fuerint adiecta in
ipso compromisso quod pars quæ dixerit se grauatam
§. 3. uel læsam contradicere possit infra quinque dies et infra
mensem ipsam cam. condictionibus prosequi et finire,
alioquin a d.o mense in antea si non fuerit contradictum
compromissum, et laudum inde latum firmum p.
maneat et possit, et debeat executioni mandari omni
exceptione, et condictione remotis, et nihil.s Iudex possit
et debeat partem contradicentem in expensis factis
in causa ipsius condictionis si contingat contradicen-
tem succumbere uel non esse obseruatum infra d.m tempus
condictionem, et petitionem contradictionis ad arbi-
trium boni uiri condemnare, et ipsas expensas facere
refici de facto infra octo dies omni exceptione, et ap-
pellatione remotis, et præd.a omnia locum habeant
in compromissis, et laudis in posterum fiendis, et
in præteritis

Vide Appell. cons. Ciuil. 29. et cons. 30.

in preteritis vero pendentibus et non pendentib
currat tempus unius mensis a die factę confirma
nis pntis ad prosequendum et diffiniendum modo
supra. Et si primum laudum, et arbitrium tā in
coniunctos q̄ inter extraneos, et executioni mand
nulla contradictione seu appellatione obstante.
contradicens obtinuerit ille qui meruit arbitriu
habere possit recursum, et appellare ad Judicem Cap
Judex teneatur, et debeat summariè et sine strep
et figura iudicij infra 25 dies a die interpositionis
pellationis ex ijsdem actis cognoscere, et diffinire
ipsam cam, et eius sententię et diffinitioni
appellatione aliqua non obstante. Elapsis vero 25
bus, si dictus Judex non pronunciauerit tutam
neat sententia si dictus Judex d.^am^ cam. diffinier
§. 4. infra d.^m^ tempus requisitam, quod teneatur, et deb
resarcire appellanti omnia damna, et interesse,
quibus stetur iur.^to^ ipsius, qui appellauerit et temp
syndicatus de pred.^is^ tenacitur syndicetur, et in u
quoq casuu predictor, teneattur arbitrij seu
arbitratores ipsas caus. diffinire infra 30. dies,
nihil.^s^ Potas Cap.^us^ et quilibet alius Judex, qui de
fuerit requisiti teneantur, et debeant cogen
ips

§. 5.
§. 6
§. 7.

ipsos arbitros seu arbitratores diffinire cam. sibi uel eis
commissam infra d.os 30. dies à die receptionis ipsius arbitrij
et nihil.s per Iudicem Potis parti petenti in x lib. den.
quilibet ipsorum debeat condemnari, nisi de partium uo=
luntate fierit terminus prorogatus, uel per ipsas par=
tes steterit quominus infra dictum tempus potue=
rit terminari. Insuper et. dicimus quod Iudex Dni.
Potis. uel Cap. et eorum quilibet coram quo peteret ad pe=
titionem cuiuscumque petentis teneatur, et debeat
quandocumque arbitri essent in discordia ipsos arbitros
et partes coram se fecere euocari, et eis uocatis si
inuenerit ipsos in discordia terminandi cam. com
§. 5. promissam in eos, qui cogat partes ad eligendum tertium
et in ipsum tertium qui sit neutrae parti suspec=
tus ponat, et committat ipsas cas. terminandas
§. 6 una cum dictis arbitrijs uel altero ipsorum et
perinde habeatur ac si per ipsas partes fuisset in
eum a principio compromissum et si aliqua partium
recusaret seu nollet eligere tertium, quod Iudex
coram quo peteretur ipsum tertium neutri parti
§. 7. suspectum eligat per se ipsum, et si aliqua partium
esset contumax seu nollet comparere ad eligendum
d.m tertium quod factis de eis duabus legitimis. cita=
tionibus

tionibus ex parte d.ti iudicis et ipso etiam iudex possit, et
debeat eligere et ponere d.um tertium qui tertius causam
sibi commissam cognoscere debeat bona fide una cum
d.is arbitris uel altero eorum, et ipsam finire et termi-
nare infra tempus pred.um nisi terminus ipse proro-
getur de partium uoluntate eius tertij una cum
d.is arbitrijs, uel alterius eorum laudo et sententie, stetur
ac si prolatum, et datum esset per arbitros ambos
§. 61. ipsos. Et si contigerit quod arbitrij in quibus com-
missum esset, et tertius pred.tus casu quo electus esset
coactus in palatio co(mun)is Fulginie ad petitionem
alicuius partis compromittentis quod inde non possit
recedere modo aliquo, nisi primo tulerint eorum ar-
bitrium et si recederent inde puniatur quilibet ipsorum
arbitror in 50. lib. den. et quod nec Potas. nec Cap.us nec
aliquis alius officialis co(mun)is Fulginie possit eis uel
alteri ipsorum dare licentiam recedendi de loco in
quo essent detenti ad penam prestiti sacramenti et cent.
lib. den. de suo salario. Et si contigerit eo casu eos princi-
detinetur in palatio arbitri supradi. ut feratur arbitrium
quod spiraret compromissum lapsu 30. die uel ipsos 30. dies
sententiaretur uel ferretur ipsum laudum uel arbitramentum
per ipsos arbitros ad quod ferendum cogantur et post ipsos 30. dies
soluendum essent coacti infra tempus compromissi, quod non
ipsum laudum sententia mandatum seu arbitramentum quod
que ferretur per ipsos des. tres uel maiorem partem ipsorum non uitietur
ex hoc, sed potius ualeat et teneat ac si latum et datum esset in
30 dies computari a die receptionis facti compromissi, et hoc
habeat in compromissis in posterum fiendis. XXXX

72. Licet Arbitrij electi de consensu partium sit standum Manzaned. d.e 5901. n. 1. et seqq. Vide infra n. 113. et seqq.

73. Et Laudum debet seruari donec doceatur de lesione Manzaned. d.e 5901. n. 4. vers. quo vero ad iustitiam

74. Tamen Laudum seruandum est, prius interueniat reductio ad arbitrium boni Viri Zacch. de Oblig. Cam. q. 19. n. 19. fol. mihi 156.

75. Licet Executio Laudi suspendatur petita reductione ad arbitrium boni viri Adde ad Rot. Bononiensis d. 151. n. 152. p. 1. diuers. in nouissime relata per Zacch. de Oblig. Cam. d.a q. 19. n. 23.

quero precipua est illa 76. Tamen id intelligitur procedere quotiens statutum non dat executionem paratam Laudo, [illegible] partes se obligauerunt seruare Laudum sub oblig.e Camerali, nam si statutum dat executionem paratam Laudo, eadem Rot. Bononiensis d.a d.a 151. n. 152. p. 1. diuers. in Nouiss. et seq. Zacch. d.a q. 19. n. 23. fol. mihi 157.

A executio Laudi non suspenditur per petitam reductionem ad arbitrium boni Viri

77. Licet si partes se obligauerunt ad obseruationem Laudi sub obligatione Cam.li, executio Laudi non suspenditur per reductionem ad arbitrium boni Viri Zacch. ad Salles de Oblig. Cam. d.a q. 19. n. 22. fol. mihi 157. Mazzoned. d.e 5901. n. 2.

78. Et executio rigore statuti, seu obligationis cam.lis non suspenditur, quamuis opposita sit exceptio nullitatis Zacch. ad Salles de Oblig. Cam. d.a q. 19. n. 24. fol. 157.
Vide Rot. Iacob. Emerix. d.e 793.

79. Suspenditur tamen si Laudum fuisset declaratum nullum Zacch. d.a q. 19. n. 25. fol. 157.

80. Et neque suspenditur executio Laudi per petitam reductionem ad arbitrium boni Viri quamuis sub colore enormiss.e Lesionis Zacch. ad

81. Salles de Oblig. Cam. q. 19. n. 26. et seqq. ubi declara

A si adsit pactum iuratum quod reductio ad arbitrium boni Viri non impediat executionem

82. Maxime si fuit emologatum tacite, uel expresse, quo casu siue Laudum fuerit nullum, siue iniustum exequendum est, ut de Laudo nullo Rot. d.e 540. n. 11. p. 1. recen. et de Laudo iniusto Thomat. d.e 160. per totam Amat. dimiss. d.e 973. n. 4. et de nullo, et iniusto Rot. d.a d.e 540. per tot. p. 1. recen. Amat. dimiss. d.e 12. n. 2. d.e 133. n. 3. et d.e 9013. n. 16. et Rot. d.e 424. n. 2. post Postil. de Marzut. Pentingen. d.e 11. n. 1. d.e 36. n. 2. et d.e 401. n. 5.

Fo Emologatio nulla est si Laudum fuit subreptitium, non tamen Laudum qualiuiscumque Vbald. d.e [illegible] n. 5.

83. Si tamen Laudum contineret manifestam, et euidentem iniquitatem tunc admitteretur reductio ad arbitrium boni viri, nam [illegible] d.a reductio ~~[illegible]~~ denegatur non absolute, sed cum illa modificatione, nisi Laudum contineret manifestam, et euidentem iniquitatem Thomat. d.a d.e 160. n. 14. Rot. d.a d.e 424. per totam post Postil. de Marzut.

84. Et idem est si contineret enormiss.m Lesionem Vbald. d.e 229. n. 4. et d.e 320. n. 6.

85. Et licet à laudo nullo decl. reclamato, et debeat, et debeat nullum declarari Conciol. alleg. 72. n. 1. et seqq.

86. Sicut etiam Laudum iniustum debeat revocari Conciol. d. alleg. 72. n. 1. et n. 32. et seqq. ubi de iniustitia

87. Sicut etiam quando adest falsitas causa lot. d. 540. n. 12. p. 1. recd.

88. Sicut etiam Laudum continens enormiss. lesionem Seraph. d. 111. n. 1. lot. d. 5111. n. 3. p. 1. recd.

89. Sicut etiam laudum excessivum Peutinger. d. 492. n. 2. Bich. d. 10. n. 11. Conciol. alleg. 72. à n. 9. et 10. et n. 53. ad 63.

90. Tamen hoc intelligitur sicut fuerit omologatum Pauis. cons. 46. per tot. vol. 1. Cum tunc antequam agatur pro declaratione nullitatis, vel iniustitie senten. premittenda est absolutio à iuramento, alias obstat exceptio periurij, et si agatur ante petitam absolutionem, tunc amplius agi non potest, cum absolutio obtenta post incursum periurium non iuvet lot. d. 424. per tot. post Bocol. de Manet.

91. Et laudum debet servari donec doceatur de nullitate, vel iniustitia et supradd. et donec doceatur de Lesione Manzaned. d. 591. n. 4.

92. Nullitates, quae opponi possunt contra laudum ponuntur fuse à Conciol. alleg. 72. à n. 1. usque ad 31. et à lot. post Zacch. de Oblig. Cam. d. 41. Capell. cons. Civil. 70. per tot. Manzaned. d. 114. per tot.

93. A laudo recedi potest de utriusque partis consensu Bich. d. 241. n. 7. et 12.

94. A laudo, et laudi acceptatione receditur dicitur mediante praesentationis appellationis interpositae etiam coram Iudice, qui ipsius ~~[illegible]~~ postea iniustitio detegit Bich. d. d. 241. n. 6.

~~A laudo [illegible]~~

95. Laudum à quo fuit appellatum non est exequibile Bich. d. 211. n. 4. et 5. et d. 241. n. 1.

96. Etiamsi in compromisso adsit oblig. Camerae, Bich. d. 211. n. 6.

97. Maxime si à laudo fuerit ab utraque parte appellatum in quibus terminis loqu. Bich. d. d. 211. et 241. per totum

98 Materia istius secundae rubricae de compromissis explicatur per Castr. cons. 255. vol. 2. fol. mihi 119, in quo cons: videtur formaliter loqui de nostro statuto ordinante ut laudum mittatur executioni et non impediatur executio per aliquam exceptionem, nisi opponatur intra quinque dies, et probetur, et terminetur infra mensem, ut ibi videre est

99. Istud statutum de compromisso faciendo inter Mercatores de quo seq. in pa rubr. § 3. est servandum Vbald. d. 110. n. 3.

100 Licet compromissum expiret per mortem unius ex compromittentibus, tamen si illud sit factum pro haeredibus non expirat, sed continuat in haeredes Vbald. d. 110. n. 6.

101. Licet Arbitri electi non cogantur arbitrium acceptare, si tamen acceptaverunt possunt cogi ad sententiam ferendam Pac. Jord. de Arbitr. n. 74. fol. mihi 67. Vbald. d. 141. n. 1 Ciriac. disept. 2. n. 97.

102. Et in castigat. dicitur quod cogantur arbitrium acceptare ut in pa rubr. § 2 Ciriac. disc. 2. n. 97.

103. Et idem dicitur de arbitratoribus qui postquam susceperunt arbitrium coguntur arbitrari Pac. Jord. de Arbitr. d. n. 74. fol. 67.

104. Et cogi possunt captis pignoribus, indicta multa, vel carcerat. Vbald. d. d. 141.

105. Et Arbitris renunciantibus non suffragatur renunciatio Vbald. d. n. 2 d. 141. n. 1. et segg. Pac. Jord. ibid. n. 74. fol. 67.

106. Possunt tamen Arbitri, seu Arbitratores renunciare ex legitimo impedimento de quo tamen constet in actis per legitimam probationem Pac. Jord. de Arbitr. dicto n. 74. fol. 67. Vbald. d. d. 141. n. 3. et segg. ubi dicit quod impedimentum debet esse perpetuum, debet esse pro tempore futuro

107. Nec possunt arbitri renunciare de consensu compromittentium, qui omnes debent consentire Vbald. d. d. 141. n. 5.

108. Licet compromissum expiret per absentiam unius ex arbitris, et partes possint redire ad Jud. ordinarium, tamen hoc intelligitur de absentia longua, et diuturna Vbald. d. 141. n. 7.

109. Et si in compromisso conventum expresse sit, quod non liceat adire judicem pro controversiis natis, et nascituris, non obstante absentia arbitri, non expirat nisi pro controversiis natis, pro alijs necessarium eligendi novi arbitri Vbald. d. d. 141. n. 7.

110. Clausula alte, et basse apposita in compromisso quod facultatem tribuat Arbitrij vide Cepoll. cons. 29. n. 10. in Civil. Mart. de Consul. p. 1. claus. 7. per tot. ubi facit legalis cum suis ampliat. et limitationibus.

Clausula partibus presentibus et absentibus citatis, et non citatis Conciol. alleg. 72. n. 21. seqq.

111. Clausula modice, vel immodice apposita in compromisso quod facultatem tribuat Arbitrij Cepoll. cons. civil. 29. n. 11. et 12.

112. Clausula de jure, et de facto, et nulla exceptione iuris vel facti audienda posita in compromisso quid operetur Mart. de Claus. p. 1. claus. 193. et ista claus. adest Liu in ima lubr. § 2. et § 2. Et in 2a lubr. § 1. Cirocl. discept. 2. n. 116. et seqq.

113. Licet laudum sit servandum, ut supra dictum est Manzand. d. 590. n. 1. et seqq. vide supra n. 72. et seqq.

114. Tamen si laudum sublatum est per sententiam ~~contrariam~~ et declarant nullum non est amplius in considerat. ~~laudum~~ Rot. d. 301. n. 5. p. 7. rec.

115. Max. si nullitas laudi fuerit canonizata per duas sententias conformes Rot. d. 296. n. 5. p. 7. rec. Ricc. d. 240. n. 10. et 11.

Arbitrij an debeant sportulas negative Rac. Cord. de Arbitr. n. ... Affirmative Cirocl. discept. 2. n. 106.

116. Laudum est stricti iuris, et non potest extendi ad casum non expressum Rot. d. 76. n. 13. et 14. p. 7. rec. Ricc. d. 126. n. 14. et d. 167. n. 6.

117. Sed tamen interpretari debet secundum iuris dispositionem Rot. d. 65. n. 6. p. 7. rec.

118. Et interpretari debet si contineat iniustitiam, vel ~~absurdum~~ Rot. d. 65. n. 11. p. 7. rec.

119. Licet Instrumentum compromissi regulet ~~laudum~~ Ricc. d. 44. n. 17.

120. Tamen ~~tamen~~ deducta in compromisso, non censentur in eo apposita ~~nisi~~ ~~precedens~~ laudum sequatur Rot. d. 171. n. 1. p. 2. diversor. Ricc. d. 126. n. 11. et d. 167. n. 22.

A nec laudum potest esse pro parte obligatorium et pro alia non Ricc. d. 240. n. 2. et 3.

121. Licet arbitria redacta sint ad instar Iudiciorum Ricc. d. 211. n. 11. Cirocl. discept. 2. n. 92.

Et laudum sit ad instar sententiae Rot. d. 65. n. 11. p. 7. rec.

122. Tamen sententia differt à laudo, quia sententia potest in parte, et partibus acceptari, laudum vero secus, quia est individuum ex consensu, Ricc. d. 211. n. 9. 10. et 11. A.

B ubi termini loquuntur de Transactione et laudo arbitratorij renunciatio dicitur Cirocl. discept. 2. n. 90.

Intellige de laudo in compromisso voluntario, in quibus termini loquuntur Ricc. d. 211. n. 16. et 11.

124. Cum vero in compromisso vigore statuti necessario, quo casu laudum si contineat capita separata potest pro parte acceptari, et pro parte non Conciol. alleg. 72. n. 11. Bart. cons. 159. n. 11. lib. 1. u. nec obstat post. B

Item ad obuiandum uoracitati, et cupiditati usurariorum qui
obliti sunt facere misericordiam, et persequuntur homi=
nes pauperes, et mendicos et alios compunctis corde car=
ceribus faciunt macerari presenti ordinamento, et statu=
to firmamus ad conuincendum ipsos usurarios de
usuris, et usuraria prauitate et eorum instra et cau=
tiones, que semper in fraudem usurar, et in maiori qua=
ntitate quam fuerit uera sors facere consueuerunt pro=
pter quod facultates Fulginatum in breui exhauri=
untur; Statuimus, et ordinamus quod habeantur, et
intelligantur usurarij omnes, et singuli Iudei sine
aliqua probatione et ipsorum instra, et cautiones om=
nia, et singule habeantur, et intelligantur fenerati=
tie et foeneratione confecte in quadruplo. quam fuerit uera
sors. nisi Iudeus probauerit per testes legitimos de
maiori sorte ita quod quarta pars intelligatur tantum
uera sors. eius quod continetur in cautione seu instro
et si Christianus uelit probare quod fuerit confectum
instrum. seu cautio ultra quadruplum quod admit=
tatur ad probandum et in id tantum debeat fieri executio
quantum fuerit uera sors. et non in duplum. Et
quia reperiuntur quamplurimi Christiani in ciuitate
Fulginie et eius districtu in ipsarum animarum periculum
et dedecus

154

334

et dedecus ciuit. Fulginię ptę. eor. famę non parcent
usurar. tam diuinę lege prohibente in humanum damn
exercere Volentes animarum periculis obuiare, et n
Diuinę Maiestatis incurrant offensam ad euitanda
ipsam ultionem diuinam prohibemus omnino quod
nullus Christianus audeat per se uel per alium exer
cere usurariam prauitatem in ciuitate Fulginia
eius districtu, et si inuentus fuerit aliquis exercer
(quod absit) eor. instra. et cautiones nequaqz. execu
ni mandentur nisi in uera sorte. Et ad probandu
aliquem esse usurarium sufficiat unus testis depone
cum duobus testibus de publica uoce et fama qui
dicant se soluisse usuras uel alios audiuisse soluer
et si fuerint singulares habitaq. probatione preda. u
aliqua predictar. eor. instra. et cautiones presuma
tur esse confectę in quadruplo ultra qz fuerit uera so
nisi probaretur legme per testes cum effectu de ma
vi sorte saluo quod si creditor uellet probare qz instr
confectum fuisset de maiori quantitate qz admittat
ad probandum, et in id tunc debeat fieri executio q
ntum fuerit uera sors, et non plus et per predict
non intendimus derogare Statuto Popull in quan
loquitur de usuris, sed contra instra usurarior.
ipsos usurarios et idem uolum obseruari in muli
vibus obseruantibus usurariam prauitatem.

XXX

156
336

XXXXIIª Rub. de alimentis prestandis

Item dicimus, et ordinamus quod si contingat aliquam mulierem seorsum a uiro manere suspicantem de uiro suo offendi culpa ipsius uiri Capp.ᵘˢ uel Potas. et eorum Iudices popul. dicte d. ciuitatis teneantur, et debeant uinculo iur.ti omni occasione, et exceptione remotis constringere uirum ipsius mulieries qui ipsi sue uxori prestare debeat alimenta oportuna secundum quantitatem dotis et facultatis ipsius mariti: ita tamen quod d. officiales et quilibet ipsorum teneantur, et debeant ipsa alimenta ipsi mulieri decernere, et dari facere pro alimentis h. octo den. pro quolibet centenario dotis sue usque in ducentum lib. den., et ab inde supra pro quolibet centenario pluris sex den. uel ult.ᵃ per ea legitime p.ᵗ et tam diu d.ᵃ alimenta prestentur, quandiu steterit maritus d. tali mulieris quod eam non reduxerit cum effectu et securitatem prestiterit quod eam non offendet ultra quod deceat et a iure permittatur. Si uero uxor non habuerit seu non haberet dotem secundum facultatem uiri sicut Iudici uidebitur alimenta decernantur et decreta prestentur. Qui potestas et ceteri officiales predicti se diuidant et decernant alimenta predicta infra X dies post coram eis, uel altero ipsorum et exponetur uel querela facta fuerit per ipsam mulierem, uel coniunc

personam

personam pro ea uel eius nomine et a tali decreto et dif=
finitione non possit nec debeat appellari. Et idem dicimus
de uiduis. Et si predicti Potas. et Cap.us et eorum Judices
et officiales in pred. fuerint negligentes, et non duxeri=
nt de effectum 25. lib. den. cor. Fulgin. uice qualibet
condemnetur quilibet pred.orum qui con. fecerit, et nihil
d.us Cap.us intenda ad executionem premissor. statuto aliquo
cois uel populi d.e ciuitatis quod in contrarium
loqueretur nonobstante. Et quid uel Cap.us fecerit in
premissis ualeat et teneat, et habeat roboris
firmitatem. Et hoc capitum sit precisum in qua=
libet parte sui. Et idem dicimus, et uiduis, et mu=
lieribus que remanserunt uidue et quibus dotes non
fuerunt restitute quibus officiales faciant alime=
nta dari et decerni quousque dotes et augmenta
dotium eis fuerint integre restituta, et hoc locum
habeat in pnti preterito, et futuro. Item quod nul=
la persona possit nec debeat petere nec peti face=
re pro dote alicuius mulieris male condictionis
et fame mortue et que mulier sua culpa, et defe=
ctu steterit seu stetisset seorsum tempore sue
mortis a uiro suo. Et ad probandum quod talis mu=
lier

150.

388

cies fuerit male famę præd.^{te} sufficiant probationes
testium de publica fama. Et quod si pater alicuius
esset in necessitate, seu mater alicuius ipse tal
filius necessaria in victu et vestitu sin forma
suę facultatis, et possibilitatis subministret, et
Potas. et ceteri alij officiales cois Fulgin. teneantur,
et debeant observare omnibus petentibus
coram eis vel quocumque ipsorum, et quilibet possit
petere nomine patris seu matris d.^a alimenta
sine libelli oblatione summarie, et sine strepitu
et figura iudicij, et sine salario aliquo soluendo
omni exceptione remota. XXXXII

XXXXIIII Rub. De successionibus mulier. ab intestato

Item statuimus, et ordinamus quod nulla mulier siue dotata fuerit a Patre à Matre Auo, Auia, Proauo uel Proauo Auia

Dotata ab ascend. seu Proauia seu per uerba de presenti desponsata legi=time possit uenire ad successionem ab intestato patris uel matris, aui proaui auię seu proauię donec super=est aliquis masculus natus ex legitimo matrimonio de linea et stirpe masculina descendens omnium supradictorum, uel alterius pręd. dor. quo dotata esset. Nec etiam possit uenire ad successionem des=cendentis seu descendentium a pręd. Nec mater suc=cedat filio suo, seu filię, superstite, seu superstitibus fratre seu fratribus ipsius decedentis uel nepotibus masculis ex eodem matrimonio, et ex eisdem pare=ntibus procreato seu procreatis, seu patruo uel

§. 1.° Dotata à fratre, uel sorore, uel à se ipsa

patruis decedentis. Si uerò dotata fuerit a fratre carnali seu sorore carnali, seu à se ipsa et per uerba de presenti desponsata non possit uenire ad succes=sionem ab intestato fratris carnalis uel sororis ipsius mulieris ex utroque parente coniunctorum super uiuente alio fratre carnali masculo ipsius

§. 2.° decedentis filio uel filijs ipsius fratris. Si uerò à

Patruo, seu

§. 2.
Dotata à Patruo, uel amita

seu amita dotata fuerit, et per uerba de p̄nti despon
sata non possit uenire ad successionem ab intesta
ipsius dotantis, ~~fratris~~ uel filiorum ipsius, exis
te fratre dotantis, filiorum uel filijs ipsius fratris

§. 3.º

masculis tantum. A quocunque autem dotata fue
rit pred.[or] et per uerba de p̄nti desponsata non possit
uenire ad successionem premissorum seu pred.
seu alicuius ipsorum nisi modo et forma pred.ᵗⁱˢ Et quod

§. 4.º

Femina exclusa tunc etiam exclu: ti ipsius filij

in casu quocunque quo sm̄. formam d. capti. mulier
dotata repelleretur ab intestato, si uiueret,
cuiuscunque successione repellantur etiam eius

§. 5.º

filij, et filie ab eadem descendentes. Et quod nulla

Femina exclusa censetur etiam exclu: sa à legima

mulier dotata possit petere supplementum
legitime, sed suo legato contenta sit. et si qua
peteret super ipsa petitione non debeat audiri

XXXXII

Ista Rubrica continet sex capitula diuersa, et de uno [illegible] infer

†. in decis. 137. n. 6. coram Ridio

tur ad aliud Gugl. Dunoss. d. 196. n. 10. Casus ualde similis refert Peuringer. d. 37. n. 7. ubi de triplici capite stat. Spoleti et [illegible] decis. 110. n. 1. et 2. p. 7. recent. ubi pariter tres casus ponit ide dicitur †

2 Istud statutum excludens feminas [illegible] masculos ab intestata successione est correctorium iuris communis, cum de Iure coi successio intestata defertur proximioribus sublata differentia sexus, agnationis et cognationis l. 2. §. hereditas, ad legitima ff. de suis, et leg. hered. Rot. d. 721. §. nec subsistit [illegible]

tom. 2. et d. 301. n. 14. p. 19. lecc. = sed quod non sit correctorium, sed declaratorium de Luc. de success. ab intest. disc. 1. per tot. et disc. 40. n. 4. etiam si excludat Matrem de Luc. ibid. disc. 7. n. 4.

3 Istud statutum non excludit foeminas à successione, et hereditate illius, de quo statutum non loquitur Spad. cons. 3813. lib. 2. Cen. d. 1302. per tot. Rot. d. 122. n. 6. p. 19. lecc.

4 Neque exceditur gradus expressos de Luc. de success. ab intest. disc. 10. n. 3. et disc. 23. n. 7. cum seq.

d. 12. n. 31. post Michalor. de Frat. ipso Mich. p. 3. cap. 11. n. 1.

5 Statutum exclusivum foeminarum fere ubique proditum est de Luc. de success. ab intest. disc. 1. ante n. 14. et disc. 40. n. cum seq. Rot. +

Et req. ut dotata sit aliqua ex illius pers. quamvis dos con[stituta] ... statutum Rot. d. n. 19. d. 110. n. 21. 175. n. 26. 29. et 30. lecc.

Vt intret istud statutum requirit concursus qualitatum cum quibus loquitur Conciol. ad stat. Eugub. in preludio n. 30. et segg. Michal. de fratr. p. 3. cap. 11. n. 142. et segg. Alias tanquam casus omissus à statuto remanet sub dispositione iuris com. Conciol. in prelud. n. 14. et s. B

6 Istud statutum requirit dotationem in effectu, alias si dos fuit tantum destinata, vel promissa non habet locum de Luc. de success. ab intest. disc. 40. n. 1. Merlin. de legit. lib. 3. tit. 1. q. 8. n. 28.

Si non fuit dotata ab aliquo illius non intrat exclusio ... dotatis Rot. d. 60. n. 19. d. 110. n. 24. 25. et d. 175. n. 29. 30. p. 7. recent. C de Luc. de success. disc. 40. n. 4. cum segg. ... ad 9. sufficit tamen ut ... fuerit pro dote data Rich. d. 137. n. 23.

7 Et ut foemina dicatur exclusa requiritur ut dotem habeat Rot. d. 12. n. 23. post Michalor. de Frat. B

Sed quod istud statutum habeat locum in dote destinata vel promissa falsum est, et contrarium dicentes loquuntur quando statutum expresse requirit dotationem in effectu, quod non adest in casu nostro de Luc. d. disc. 40. n. 2. 4. 7. et per tot. A

12 Istud statutum requirit ut Mulier sit dotata à persona in statuto expressa, et de bonis eiusdem personae, non vero de bonis alienis, itaut dotatio facta de bonis administratorio nomine non suffragetur, nisi in maiori parte fuerit facta de bonis propriis Sciood. d. cap. 36. n. 27. et seq. Michalor. de Frat. p. 3. cap. 11. n. 165. nec sufficit oblatio, et quando ... Amat. d. 557. n. 14.

de Rich. d. 137. n. 24. cum segg. Amat. Di. d. 557. n. 12.

Istud statutum procedit et in dote ... spirituali Caban. n. 14. n. 34. Vbald. ... frat. 2. q. 4. Michalor. de fratr. p. 3. cap. 11. n. 37. et segg. Mastrill. de ... q. 49. n. 9. ad 93. etiam in Viduis Michalor. de fratr. p. 3. cap. 11. n. 39. 40. et 67. et segg.

13 Istud statutum ad hoc ut intret requirit existentiam masculorum, et illorum successio de Luc. de success. ab intest. disc. 22. n. 7. Rot. d. 237. n. 6. et segg. p. 16. lecc.

14 Et ut masculi sint de illis, qui iure statuti foeminas excludunt, alias si non sunt de illis non habet locum exclusio Rot. rec. p. 15. d. 514. n. 15. infra fol. 169. vers. licet et segg.

Vnde si masculus existit, sed instituitur extraneus in universa hereditate, vel instituitur Masculus in quota, et extraneus in alia quota, eo casu foemina exclusa potest non obstante statuto petere legitimam, seu supplementum de illa quota extraneo relicta de Luc. de success. ab intest. disc. 22. n. cum seq. Rot. d. d. 237. n. cum seq. p. 16. lecc.

An et quando Mater sit exclusa Rub. Alex. cons. 145. et Thesaur. d. 238.

Extraneus ad hunc effectum dicitur frater uterinus, foeminis exclusis à statuto, Neque si sit institutus frater uterinus, non excluditur foemina soror uterina Rot. d. d. 237. n. 11. p. 16. lecc.

Istud statutum vocans agnatos exclusis foeminis intelligitur illos vocare ordine successivo secundum ius commune, etiam si copulative sint vocati Michalor. de fratr. p. 3. cap. 11. n. 194.

Istud statutum non excludit feminam institutam heredem una cum Masculo, nam femina instituta, non dicitur dotata, ut dicatur exclusa Rot. dec. 110. n. 4. et per totam et dec. 175. n. 7. et per totam, p. 7. recent. et non impr[obatur] à Bich. dec. 110. n. 19. et sequentibus, et dec. 137. per totam

C Contrarium quod femina etiam instituta una cum masculo censeatur à statuto exclusa procedit quoties statutum excludit feminam etiam non dotatam, sed mandat dotari, et quoties quota, in qua est instituta inserviat pro congrua dote Bich. dec. 110. per totam. Sed non procedit si sit equaliter cum masculis instituta Rot. dec. 401. n. 3. p. 2. et dec. 110. n. 9. p. 7. recent.

Istud statutum non habet locum si adsunt quidem Masculi, sed sunt incapaces, ut de Capucinis Mangil. de imput. q. 65. à n. 1. et segg. dec. 59. n. 4. p. 1. recent. et de Dominicanis Rot. d. dec. 59. p. 1. recent. et de ~~[illegible] Mangil. de imputat. q. 63. n. 19. usque ad finem~~ et de filiis renunciavit hereditatem Mangil. de imput. q. 64. per tot. et q. 70. [illegible] Michalor. de frat. p. 3. cap. 11. n. 90. et n. 173. et segg. C et de filio A

* Istud statutum B non habet locum quando tempore delate successionis femina non erat dotata, quia tunc femina admittitur ad successionem, nec per supervenientiam dotationis valet ei auferri ius quesitum Rot. dec. 21. per tot. post Michal. de frat. et in d[ecisione] coram Dunoll. Iun. dec. 926. per tot. confirmata coram eodem dec. 351.

Istud statutum non habet locum, si Masculus eam excludens nolit eodem statuto uti Rot. dec. 499. n. 13. p. 10. tom. 2. recent. Amat. Dunoll. dec. 76. n. 5. et dec. 285. n.

* Istud statutum non habet locum contra feminam non dotatam, de qua non sit multum tenetur probare dotationem Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2. rubr. 62. n. 11. et 12. et alleg. 70. n. 35. et 36. ubi quod non sufficit quod sit maritata

* Habet tamen locum favore femine non dotate, nam femina non dotata est de agnatione, et illam conservat, et ideo vigore statuti excludit dotatam. Vide tamen Mangil. de imput. q. 72. n. 11. et 17. et per totam. Contrarium Michalor.

Istud statutum non habet locum nisi Masculus excludens feminam hereditatem adeat, Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2. rubr. 6[2] n. 13 Bich. dec. 320. n. 32. Michalor. de frat. p. 3. cap. 11. n. 190. et n. 191. D [illegible]

Istud statutum non habet locum si masculus non est de illis, qui sunt vocati à statuto Greg. XV. dec. 514. n. 15.

Istud statutum non habet locum, si masculus excludens non sit femine coniunctus ex utroque latere Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2. rubr. 62. n. 43. ~~Istud statutum non habet locum~~

Istud statutum non habet locum si non concurrunt qualitates ab eo requisite Michalor. de frat. p. 3. cap. 11. n. 140. et 149. ubi limitat si qualitates sunt requisite disiunctive

Istud statutum non habet locum si Masculus renunciat beneficio statuti Michalor. de frat. p. 3. cap. 11. n. 173. et segg.

C et de adoptato, vel arrogato Michalor. de frat. p. 3. cap. 11. n. 170. [illegible] et de illegitimo, et spurio Michalor. ibid. n. 179. et de legitimato

E de frat. p. 3. cap. 11. n. 196. concilia tamen discordantiam dicendo quod opinio Mangil. locum habet quando statutum excludit feminas pro dote non [illegible] Masculos, Michalor. vero quando excludit [illegible] masculos Rot. [illegible] Michal. dec. 125. n. 12.

A adoptato in aliena familia Rot. dec. 59. n. 3. p. 1. recent. C

B intelligitur de dotata tempore mortis eius de cuius hereditate agitur Cirocc. discept. 1. n. 16. et discept. 34. n. 4. Michalor. de frat. p. 3. cap. 11. n. 130. et segg. A Si tamen statutum ulterius procederet, et excluderet etiam non dotatas mandando dotari, tunc non dotata non posset succedere, sed tantum peteret dotem, et interim alimenta Michalor. de frat. p. 3. cap. 11. n. 141. et segg.

A Bich. dec. 137. n. 24.

D declara procedere si femine sunt exclusae favore masculorum secus autem si non sunt exclusae favore masculorum, sed tantum ob existentiam Masculorum, nam tali casu sufficit verificari existentia, nec est necessaria eorum aditio aut successio Michalor. de frat. p. 3. cap. 11. n. 173. et segg. ubi exempla ponit

Licet regula sit quod femina semel per statutum exclusa ob existentiam masculorum, remaneat perpetuo exclusa etiamsi postea deficiant masculi ad Rot. d. 37. n. 2. p. 11. recent. Merlin. de legit. lib. 3. tit. 1. q. 3. n. 1. cum segg. Michalor. de frat. p. 3. cap. 10. n. 1. et segg. Rot. post ipsum d. 47. n. 1.

Tamen regula procedit quoties statutum dicit existentibus masculis, secus vero si dicit superstitibus masculis Ciroch. discept. 34. n. 45. et 47.

~~Tamen~~ regula limitatur quando statutum non excludit simpliciter feminas, sed temporaliter, prout facit presens statutum, quod excludit feminas, donec supersint aliqui masculi nati ex legitimo matrimonio de linea, et stirpe masculina descendentes Merlin. de legit. d.o lib. 3. tit. 1. q. 3. n. 15. cum segg. Mart. de succ. leg. p. q. 7. art. 1. n. 10. cum seq. Ciroch. in sua discept. 34. n. 13. ubi quod procedat etiam conditio testam.o et discept. 44. n. 14. et post + Catan. cons. 30. n. 19. fol. 194. Rot. d.a 501. n. 5. p. 4. divers. Rub. d.a 301. n. 4. lib. 3. idem Ciroch. discept. 501. n. 34. et segg.

Rot. d.a 47. et d.a 48. post Michalor. de fratribus

Ideo isto statuto excludente temporaliter feminas, deficientibus masculis femine iam exclusa reintegrantur, quamvis statutum ulterius non procedat eas vocando Michalor. de frat. p. 3. cap. 10. n. 4.

Femine tamen donec extant masculi, licet sperent casum reintegrationis, non possunt petere cautionem ab ipsis masculis Michalor. d.o p. 3. cap. 10. n. 4. vers. dicit tamen et n. 26. 36. et segg. et n. 46.

~~Mater exclusa tempore quo filios nondum pepererat, nec conceperat, si postea filios~~
~~filii femine exclusa nondum concepti tempore exclusionis matris, de-~~
~~ficientibus masculis, etiam superveniente casu Matre [illegible]~~
~~edictis moriatur non transmittit ipsis filiis ius reintegrationis~~
~~Mater moriens~~ non reintegrata ~~transmittit illis ius reintegrationis Michalor. de frat. p. 3.~~
~~cap. 10. n. 6. et post usque ad n. 36. et segg.~~

Filii nati, et concepti ex feminis post mortem illius à cuius hereditate fuerat exclusa mater, et subinde mortua matre de tempore quo apertum est ius reintegrationis, non possunt petere reintegrationem, neque ex persona matris, neque ex eorum persona Michalor. d.o p. 3. cap. 10. n. 23. vers. quibus licet cum segg. et sic A quod intellige si stat. excludat simpl.r et non procedat vocando feminas ~~post masculos~~ et earum descendentes post masculos; Si vero statutum non simpliciter, sed temporal.r excludat et ulterius etiam procedat vocando feminas et earum descendentes in casu deficientie masculorum, tunc reintegratio transit etiam ad filios feminarum sive natos, et conceptos ~~tempore~~ mortis illius de cuius hered.te agitur sive non Michalor. de frat. p. 3. cap. 10. n. 7. et n. 35. et segg.

Mater exclusa tempore quo adhuc filios non habuerat, si postea moriatur relictis filiis, sed non aperto iure reintegrationis transmittit ipsis filiis ius reintegrationis debendi si aperiatur post mortem ipsius Matris reintegrationis filiis suffragatur, neque ex persona propria, neque Matris non iure transmissionis sed ex propria persona

Filii arrogati non excludunt feminas legitimas, et natas ut statut. Rot. d.a 70. ~~et seq.~~ post Merl. de legit.

Filij unius sororis exclusæ, qui erant nati tempore exclusionis matris, a-
niente casu reintegrationis, reintegrantur quidé ad eam portioné, à
ipsorum Mater fuerat exclusa, sed nó ad aliá portioné, à quâ excl-
remanent filij alterius sororis nati, et concepti post exclusioné
Mikalor. de frat. p. 3. cap. 10. n. 52. usque ad finé

Filij nati tempore exclusionis, adueniente casu reintegrationis
nó conferunt id quod ex ui reintegrationis capiunt cú alij
eorum germanis fratribus natis, et conceptis post exclusioné
hoc potissimum, quia dicti filij nati tempore exclusionis n
bent reintegrationé ex persona matris, sed ex eorum person
ut docet Mikalor. de frat. p. 3. cap. 10. n. 24.

Licet regulariter statuta exclusiua fœminarum ppter Masculos in
gat ppter Masculos ipsius, de cuius hæreditate agitur Man. de
Success. leg. p. 3. q. 7. art. 1. n. 21.

Et de Masculis descendentibus ab eo, de cuius hæreditate agit
nó uero de transuersalibus Dicl. d. 320. n. 4. Ciroc. discept.
n. 19. ubi de Stat.o Fulginei

Itaut si statutum dicat ut dotata à Patre Matre, Auo, Auia, p
Auo, proauia, & nó possit succedere Patri, Matri, Auo Auiæ
proauo, proauiæ & donec superest masculus supradictorum intelli
debeat singula singulis referendo, uidelicet, ut dotata à Patre n
sit succedere Patri existente Masculo ex patre descendente, do
uero ab Auo, nó possit succedere ipsi Auo, dummodo super
Masculus de progenie ipsius Aui et sic de singulis Paris cons.
n. 3. et 4. et cons. 49. n. 17. lib. 3. Alijs relatis Ciroc. discept. 33
n. 2. et 3. et segg.

Tamé si statutum expresse excludat fœminas né dum ppter Masculos
descendentes ab eo, de cuius hæreditate agitur, sed etiá ppter alios
Masculos transuersales, tunc statuto est inhærendum, et nó
regulæ Ciroc. d.a discept. 33. n. 10. ad 14. et segg. et n. 20. et
segg. et disc. 33 19. et disc. 43. n. 13.

Vide quæ dixi u.o Statutum fol. 142. et segg.

Licet statutum excludens feminas [illegible] masculos intelligatur de masculis in pari gradu existentibus Cyriac. discept. 501. n. 17. et discept. 2. n. 22. discept. 19. n. 1 discept. 43. n. 20. Mi

Unde Nepos ex filio non excluditur amitas ab hereditate avi Mangil. de Imput. q. 67. n. 27. et

Et Nepos ex filia

B Statutum excludens feminas proximiores [illegible] masculos remotiores est dicendum odio irrationabili intelligi, nisi sit conditum favore agnationis, vel si excludat feminas in eodem gradu Ubald. d. 170. n. 11. et d. 252. n. 2. 3. 4. et 5.

Tamen dicta regula non habet locum quando statutum expresse contrarium disponit, ut in nostra rubrica, ubi generaliter et expresse disponitur quod femina dotata à Patre, Matre, Avo, Avia, Proavo, Proavia non possit venire ad successionem Patris, Matris [illegible], donde superest aliquis Masculus descendens ex dictis superioribus vel alterius predictorum Cyriac. dicta discept. 43. n. 21. et 22. et segg. Michalor. de Fratr. p. 3. cap. 11. n. 115 B

Sicut nec habet locum dicta regula quoties masculi non sunt [illegible] in pari gradu, sed tantum representative, et per representationem, quia tunc masculus remotior fit in pari gradu representatione, et ita intelligitur est Michalor. de Fratr. p. 3. cap. 11. n. 167. et 192.

A Statione loc. in 3. [illegible] d. 3015. p. 4. divers.

Sed si statutum *expresse disponat* feminas excludi [illegible] masculos existentes in pari gradu vel non intrat representatio, non femina excluditur [illegible] Masculum qui est in pari gradu [illegible] representatione

* Licet statutum exclusivum feminarum censeatur illas excludere ab hereditate dotantis tantum Peutinger. d. 37. n. 2. et 13. et d. 65. n. 2. et segg. et n. 20. Michalor. de Fratr. p. 3. cap. 11. n. 164. ~~[illegible]~~ Mart. de Success. leg. p. 1. q. 13. ~~art.~~ 5. n. 1. et [illegible] vol. [illegible] de Mat. Thomas. d. 1017. n. 1. Rot. decis. 179. n. 11. post Merlin. de legit. et decis. 56. n. 6. post eundem

* Sine dubio si statutum excludat [illegible] tote, et tam in parte dotationis, quam exclusionis loquitur alternative Peutinger. d. 65. n. 1.

A vel Matri, tunc enim referuntur singula singulis, et cum distributione, itaut dotati à Patre excludatur ab hereditate Patris, dotata à Matre excludatur ab hereditate Matris Peutinger. d. dec. 37. n. 4. et 5. et 6. ubi declarat

* Max. si tam in parte dotationis, quam in parte exclusionis specificat personas alternative, ut puta, dotata à Patre, vel Matre, non succedat Patri A

~~Tamen~~ si statutum exclusivum feminis dotatis non specificat à quo, seu quibus femine dotate sint, sed specificat tantum personas à quarum successione eas excludit, femine exclusae censentur exclusae non tantum ab hereditate dotantis, sed etiam ab hereditate aliorum specificatorum Peutinger. d. d. 37. n. 3. Cyriac. discept. 23. n. 20.

* Ita etiam si statutum prout hic in capite dotationis specificat personas dotantes, et in capite exclusionis etiam specificat personas à quarum successione excludit feminas [illegible] alternative <u>vel</u> sed subiungit generaliter, quod femina exclusa sit à successione omnium à quocumque ipsorum dotata sit, tali casu non censetur exclusa ab hereditate dotantis tantum, sed ab hereditate omnium specificatorum F Cyriac. discept. 43. n. 101. Michalor. de Fratr. p. 3. cap. 11. n. 137. et n. 167. Cyriac. discept. 40. n. 22. et discept. 21. n. 14. vers. his tamen, et vers. sequitur cum vers. segg. usque ad n. 17. et melius n. 20. et [illegible] Marg. de Success. leg. p. 1. q. 13. art. 5. n. 11. Rom. d. 1017. n. 2. et 3.

F Fabr. de Stat. Concl. 5. n. 2. et 3. Dec. cons. 379. n. 8. Corn. cons. 42. n. 9. lib. 3. et cons. 134. lib. 2. Alex. cons. 29. super illa Constit. n. 6. lib. 1. Thesaur. decis. 62. n. 5. et ib. Addit. litt. B.

Ita etiam si hereditas dotantis vigore statuti exclusivi feminarum delata est masculo, cuius favore femina est exclusa, moriente deinde dicto Masculo adita hereditate, femina non dicitur amplius exclusa ab illa hereditate, licet pervenerit à dotante, quia non dicitur amplius dotantis, postquam à Masculo fuit adita, sed proprium illius patrimonium Michalor. de Fratr. p. 3. cap. 11. n. 169. et seg.

166 408

Licet regula sit quod statutum excludens feminas [illegible] masculos ab hereditate unius non excludat ab hereditate alterius Michalor. de fratr. p. 3. cap. 11. n. 171. Conciol. alleg. 70. n. 13. et segg. et [illegible]

Maxime ubi non militat maior ratio, vel sola eadem ratio non sufficiat Rot. d. 461. n. 4. vers. et moveant p. 2. recent. Amat. dunost. d. 351. n. 5. et 6. E. d. 326. n. 20. A

Tamen ubi concurrit maioritas rationis exclusa ab hereditate unius censetur etiam exclusa ab hereditate alterius Cyriac. contr. 137. n. 6. Alrogr. cons. 156. n. 31. et seq. lib. 1. et cons. 401. n. 13. et seq. lib. 2. Conciol. alleg. 70. n. 21. vide ad propositum Romat. d. 46. à n. 33. cum segg. Rot. d. 644. n. 4. p. 2. recent.

Hinc ex statuto Eugubino feminae exclusae ab hereditate fratris censentur etiam exclusae ab hereditate Patrui Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2. rubr. 66. n. 12.

Et femina exclusa ab hereditate Matris dicitur quoque exclusa ab hereditate Patris Michalor. de fratr. p. 3. cap. 11. n. 171.

Et exclusa ab hereditate fratris non censetur exclusa ab hereditate fratris patruelis, seu consobrini Corn. cons. 92. n. 4. lib. 3. Michal. de fratr. p. 3. cap. 16. n. 36. B

Et feminae exclusa ab hereditate fratris censetur quoque exclusa ab hereditate sororis Michalor. de fratr. p. 3. cap. 11. n. 171.

Et femina exclusa ab hereditate Matris dicitur etiam exclusa ab hereditate fratris Michalor. de fratr. p. 3. cap. 11. n. 171.

Et exclusus à successione Patris censetur etiam exclusus à successione Avi Michalor. de fratr. p. 3. cap. 11. n. 171.

Exclusus ab hereditate Matris non dicitur exclusus ab hereditate Avie Addit. ad Paris. cons. 49. n. 50. cum multis segg. vol. 3

Exclusa ab hereditate Ascendentium non dicitur exclusa à successione fratris in qua delata fuit successio Ascendenti Rot. post Const. ad stat. Urb. d. 131. n. 2. et segg. sed vide l. 1[illegible]

Sed favore agnationis exclusio statutaria trahitur etiam ad casus non expressos formaliter in statuto Amat. dunost. d. 557. n. 22.

Licet statutum excludens unam personam non excludat alias diversas, et [illegible] extendatur de persona ad personam Addde ad Ciroch. discept. 301. n. 26.

Adeo quod excludens Matrem propter Patruum, non excludat Avunculum [illegible] Patruus, ut in 3. rubr. Stat. Bulg. Ciroch. discept. 301. n. 1. usque ad n. 11.

Tamen si persona diversa veniret representative ad personam exclusam, ex capite personae exclusae puta si veniret nepos vel neptis ex filia exclusa, seu veniret Avus Maternus, eo casu exclusa matre, seu Avia censetur quoque exclusus filius, vel nepos, filia, vel neptis ex eis, exclusa filia, censetur etiam exclusa Mater, seu Avia Adde ad Ciroch. discept. 301. n. 26. vers. respondetur

Ita etiam fit extensio de persona ad personam favore agnationis à stat. contemp[illegible]

A et ideo femina exclusa ab hereditate Ascendentium non dicitur exclusa ab hered. transversal. Amat. dunost. d. 970. n. 12.

Et femina dotata à Patre, vel fratre si dicatur quod sit exclusa ab hereditate Patris, vel fratris excluditur solum ab hereditate illius qui eam dotaverat, non non censetur exclusa nisi ab hereditate dotantis Amat. dunost. d. 929. n. 9. Beutinger. d. 65. [illegible]

E e n. 37. [illegible]

B sed contrarium quod imo in statutis exclusiviis feminarum appellatione fratrum veniant etiam Patrueles et consobrini Rom. cons. 16. n. 6. Alex. cons. 36. n. 9. lib. 6.

E Stat. de Success. p. 3. q. 4. art. 5. n. 201. et segg.

Istud statutum non procedit si Masculus excludens statim moriatur, ut potest Fabr. et tract. Michalor. de fratr. p. 3. cap. ii. n. 177.

Licet femina exclusa à successione extantibus certis expressis masculis, illis expressis masculis non extantibus non censeatur exclusa. Rot. Dec. 514. n. 15. seq. n. 14.

Et ideo Stat.um excludens feminas extantibus fratribus intelligi debeat de fratribus ipsarum feminarum, non autem de fratribus defuncti. Ecce exemplum A ex prima uxore suscepit filiam, et deinde transivit ad secundas nuptias cum B. Vidua, quae ex suo primo viro susceperat filium Masculum, et ex dd. A et B. natus est Masculus, si iste Masculus decedat, soror ipsius consanguinea non excluditur ab ipsius successione vigore statuti, quia non extat frater ipsius exclusae, sed tantum frater defuncti Michalor. de fratr. p. 3. cap. ii. n. 1881.

× non est exclusa extantibus fratribus defunct.

Sicut statutum excludens feminas extantibus filiis, vel nepotibus non habet locum si extent nepotes ex fratre, sed requiritur pro exclusione existentia nepotum ex filio ipsius feminae exclusae Michalor. de fratr. d.a p. 3. cap. ii. n. 189.

Tamen si personae essent expressae in genere verificato qualitate illius generis in Masculis existentibus femina remaneret exclusa. Unde si Stat.um excludit feminas extantibus fratribus, vel nepotibus quia verbum nepos hic verificatur in Nepote ex fratre, tali casu extante nepote ex fratre feminae, feminae d.s exclusa Michalor. de fratrib. p. 3. cap. ii. n. 190.

Sicut si statutum excludit feminas per Patruos, et nepotes, tali casu extantibus nepotibus ex fratre feminae dicitur exclusa Michalor. de fratr. p. 3. cap. ii. n. 190.

Et idem esset si maioritas rationis pateret extensionem Unde femina exclusa ab hereditate Patris, vel Matris per fratres eorundem Patris, vel Matris, censetur etiam exclusa per fratrem germanum ipsius feminae exclusae Michalor. de fratr. d.o p. 3. cap. ii. n. 191.

Licet statutum excludens feminas extantibus fratribus per existentiam fratris ipsius feminae ~~[illegible]~~ faciat feminam exclusam, tamen Limitatur si pater vivit, nam vivente Patre, vel vivente matre femina exclusa succedit una cum Patre, vel matre eo modo, quo succedit frater, et tradendo exempla Michalor. de fratr. p. 3. cap. ii. n. 1921.

Licet fœmina exclusa per statutum, concurrentibus qualitatibus necessarijs remaneat exclusa à successione, tamen si successio ei non deferatur iure hereditario, sed rigore alicuius Instrumenti, tunc non dicitur exclusa Michalor. de frat. p. 3. cap. 11. n. 197.

Idem dic, si ei deferatur iure hereditario quidem, sed fidei

An istud statutum habeat locum contra Moniales? Coneiol. alleg. 50. n. 57. Sperell. dec. 11. n. 17. et segg. per tot. Cirocch. discept. 41. n. 4. et segg. Michalor. de frat. p. 3. cap. 11. n. 37. et segg. Mangil. de Imput. q. 501. per tot. Rot. dec. 56. n. 13. post Michalor. A

Istud statutum habet locum in iurepatronatus, et solum admittitur fœmina ad presentandum, quatenus Masculus nolit, vide Amat. dunell. dec. 76. sub n. 4. vers. neque obstat et n. seg. vide in meis repert. litt. B. fol. 145. Addo Michalor. de frat. p. 3. cap. 11. n. 197.

Istud statutum habet locum in Emphiteusi hereditaria, non vero ex conventione, pacto, et providentia, et iure particulari Manzaned. dec. 95. n. 11.

Sed quod habeat etiam locum in Emphiteusi ex pacto, et providentia, itaut si Emphiteusis fuerit recepta pro Masculis et fœminis, Masculi rigore statuti excludant fœminas, et fœminae admittantur tantum post masculos Cavaler. dec. 555., et dec. 503. per totum

Vide tamen ad materiam Fulgin. de success. in bon. Emphit. q. 2. per tot. Cirocch. discept. 22. n. 47. et segg. et discept. 501. n. 11. n. 27. et segg.

A Massin. de confisc. q. 45. n. 09. segg.

A An istud statutum habeat locum quando agitur contra Moniales, neque contra clericum, sed de hereditate Monialis seu Clerici et negative Rot. dec. 625. coram Bichio, et dec. 34. n. 2. usque ad 5. p. 19. recent. Bich. dec. 521. n. 4. Cirocch. discept. 19. n. 19. cum segg. Vide Sperell. dec. 123., et dec. 135. per totum

B Istud dubium hodie sublatum est per Constitutionem S. M. Innoc. XI. quam habeo in fol. volan.

Licet statutum excludens à successione Parentum sorores per fratres intelligendum sit de fratribus utrinque coniunctis, non vero de Uterinis Bich. dec. 413. n. 20. plene Michalor. de frat. p. 3. cap. 9. per tot. Seraph. dunell. dec. 137. per tot. A

Et ideo si Mater defuncta reliquerit solum masculum ex primo matrimonio, et Masculum, et duas fœminas ex 2.° matrim.°, istae duae fœminae sunt quidem exclusae, sed earum portio confertur Masculo nato ex 2.° qui eas excludit, non vero masculo ex primo, qui eas non excludit, et ideo factis quatuor partibus de hereditate tres dantur Masculo ex 2.° et una datur Masculo ex primo Michalor. de frat. dec. p. 3. cap. 9. n. 7.

Tamen si statutum conditum non est pro conservatione agnationis, sed tantum favore Masculinitatis, tali casu etiam frater uterinus excludit sororem uterinam Michalor. de frat. p. 3. cap. 9. n. 5. et 6. vers. quod tamen, et n. 11

Item id quod dicitur de fratre uterino, quod non excludat sororem uterinam non procedit in fratre consanguineo, quia frater consanguineus bene excludit sororem consanguineam, et etiam sororem utrinque coniunctam Cirocch. discept. 23. n. 21. et 22. ubi quod fratres, vel Nepotes utrinque coniuncti admittantur simul cum consanguineo tantum ad portionem sororis exc

Istud statutum de successione ab intestato procedit etiam in successione ex testabili, ut habet communi Rot. dec. 349. n. 35. p. 6. recen. Cels. dec. 125. n. cum segg. de Luc. de success. ab intest. disc. 7. n. 5. Michalor. de frat.

A Hanc materiam fuse cum suis distinctionibus tractat Mart. de success. leg. p. 1. q. 5. art. 3. per tot. ubi sex casus efformat distinguendo hereditates

B p. 3. cap. 11. n. 77. et 701. Cirocch. discept. 101. n. 9. cum segg. Rot. dec. 16. n. 35. post Michal. de frat. Castr. cons. 401. per tot. lib. 1. Rolan. cons. 57. n. n. 12. vol. 3. Si tamen nos tenent contrarium (sed male) vide Cirocch. discept. 39. fol.

Statutum exclusivum foeminarum in excl. Masc. ex foemis

Mulier exclusa per statutum propter masculos, an noceat
eius filio masculo in d.a exclusione, ita ut si adsit
frater V. Es. defuncti, et nepos ex sorore exclus.
admittantur pro equali portione, unus et alter, vide Mangil.
de Imput. q. 67. per tot. vide Rot. decis. 463. per
totam p. 1. recen., vide Rot. decis. 405. per totam p.
5. tom. 1. recen., que est decis. 12. post Micalor.
de fratr. Vide Concios. alleg. 70. Marescott.
Var. lib. 2. cap. 131. n. 5. Rub. Alex. cons. 16. n. 13.
Albert. Brun. de Stat. Exclus. fem. act. 6. n. 901.
cum multis seqq. Vide Rot. decis. 275., decis. 20., et
decis. 115. per totam, p. 9. recen., ubi in hac ultima dicitur affirmatur
quod exclusa matre censentur etiam exclusi filij ex
ea, et est revocatoria aliarum dictarum decis. 275., et
decis. 20. in praed. p. ~~9~~ recen. Micalor. de fratr. p. 3.
cap. 11. à n. 21. cum pluribus seqq.

Vide aliqua ad propositum penes Zaderel. in cons. 9. per tot., et
in cons. 153. pariter per totum, et cons. 174. ubi etiam per
totum, et ibi de dispositione testamentaria in omnibus

Cirod. discept. 39. 68 in seqq. de Luc. de success. ab intest. disc. 1. n. 3

B

Stante Stat.to exclusiuo fęminarum per Masculos etiam ab hereditate Matris, an et aliarum fęminarum ascendentium

Dum agitur de succedendo in hereditate fęminarum Ascendentium Masculi excludant fęminas, et quando.

413

Vide infra lict. E. 3

Quintus Casus est quando agitur de succedendo Auię maternę, et concurrunt Nepotes, et Neptes ex filia, et eo casu Nepotes excludunt neptes, ut ex rationibus ibi adductis scripserunt Dec. cons. 303. n. 6, et 7. lib. 1. Jas. cons. 115. n. 5. vers. sed premissis non obstantibus lib. 4; qui dicunt ideo dicti Nepotes excludunt Neptes quia censetur de statuto considerata conservatio Masculinitatis, Et Ruin. cons. 101. vol. 3. Gratian. cons. 26. n. 101. vol. 1. qui ideo dicunt procedere dictam exclusionem, quia per statutum censetur habita ratio conservandę Agnationis et refert Rot. decis. 12. n. 34. post Michalor. de fratr. est decis. 105. p. 5. recent.

414

Casus est quando agitur de succedendo Aviae, et concurrunt Nepotes Aviae ex filia, et Avunculus eorundem Nepotum, filius eiusdem Aviae, et eo casu Nepotes ex filia excluduntur ab Hereditate Aviae admisso Avunculo ea ratione quia si dd. Nepotes volunt admitti ex persona Matris obstat illis ratio, quae matrem exclusit, si vero ex persona propria debent excludi tanquam posteriores, et remotiores, ab eorum Avunculo Alex. in l. venia [illegible] n. 6. Cod. de in ius vocan. Rom. cons. 40. n. 4. Jas. cons. 221. col. 3. vers. 2° movetur lib. 2. Natt. cons. 501. n. 2[illegible] Rot. decis. 293. n. 19. coram s. m. Greg. XV., et in decis. 12. n. 35. et 36. post Michalor. de fratr. in secunda decis. 205. n. 5. et Doctorum Bart. in l. liberorum n. 14. ff. de Verb. signif.

Circa[illegible] discept. 39. [illegible] cum seqq. de Luc. de success. ab intest. [illegible]

Casus est Quando statutum excludit feminas dotatas ab
hereditate etiam Matris, sed non dicit favore quorum
ut est statutum Castri Seplij Camerinen. comitatus, et
eo casu si concurrant feminae innuptae cum Masculis
omnes admittuntur servata gradus prerogativa ad he-
reditatem Matris, et ratio est quia d.m statutum non ex-
cludit feminas favore Agnationis, nec favore
Masculinitatis, sed tantum propter dotem, ut do-
cet Mangil. de Imput. q. 72. n. 17., ubi in fortiori-
bus terminis dicit, quod etiam non extantibus fratri-
bus innupta excludit nuptam ab hereditate omni-
no, et videtur facere id quod firmavit Rot. in pred.
to statuti Perusini decis. 21. n. 4. vers. tota
difficultas, et n. 5. et 6. post Michalor. de fratr.
Ubi quod Mulier innupta non est exclusa per stat.
tum ~~[illegible]~~ exclusivum feminarum conditum princi-
paliter propter dotem, imo si postea quam delata
fuit hereditas, et filia femina, cum Masculo adivit
hereditatem, superveniat dotatio, nihilominus he-
reditas à femina non aufertur, et aditio sufficit
etiam presumptiva, ut est illa, quae resultat ex ced-
tione bonorum filiorum pupillorum facta per Patrem, e[t]
firmatur in tota d. decis. 21. post Michalor. de fratr.
Ciarlin. controvers. c. 10. n. 11. vol. 1.

416

4.^s Casus est. Quando statuto exclusivo feminarum etiam ab Hereditate Matris excludi feminas per masculos, et ad Hereditatem eiusdem Matris concurrunt filij Masculi unius Matrimonij, et filie femine alterius matrimonij; Et eo casu resolvitur, ut fratres uterini non excludant ab Hereditate Matris sorores Uterinas dixerunt in terminis Bald. cons. 316. lib. 2. Soccin. cons. 114. n. 2, et segg. lib. 1, et in cons. 241. n. 9. lib. 2. Columbia Honorius cons. 121. Omn. Quod stant. Masc. femin. non succed. art. 2. n. 250. cum segg. q. 101. Natt. de Stat. Exclus. fem. q. 3. princ. n. 62. Gabr. de Stat. conclus. 7. n. 701. Castr. cons. 341. lib. 2., et alij, et de Magis comuni opinione Rot. decis. 461. n. 6., et 7. p. 2. recen., et decis. 137. n. 15., et decis. 160. n. 26. et 27. p. 6. recen. et post Michalor. de fratr. decis. 60. n. 1: Vide Castr. cons. 301. per tot. precipue à n. 17. et segg. Vide Ciarlin. controvers. 110. per totam lib. 1.

Crod. discept. 39. ... et segg. de Luc. de success. ab intest. disc. ...

B 417

Statutum exclusivum feminarum an excludat ab hered. femin.

Statutum exclusivum feminarum excludit etiam ab hereditate feminea lot. punctualiter in decis. 170., et decis. 252. coram ~~Remboldo~~ Ubaldo praecipue n. 6. et 7. in d. p.a decis. 170., est impressa in recc. p. 1. decis. 540., et alia in p. 2. recc. decis. 644. Vide Mant. decis. 471., vide decis. 120., et decis. 300. p. 5. recc. Vide ~~Belgrad. decis.~~ cons. 16. lib. 1. Vide Sabell. in summ. p. 1. cap. 5. ~~[illegible]~~

Sine dubio si statutum dicit ab hereditate decedentis ab intestato, appellatione quorum veniunt tam masculi, quam feminae lot. d.a decis. 170. n. 1. coram Ubaldo.

Hoc etiam feminae amant familiam, et agnationem filiorum conservari. Leg. decis. 514. n. 10.

Idem si statutum dicit ab hereditate cuiuscumque personae sub quibus verbis comprehenduntur tam masculi quam feminae lot. d.a decis. 170. n. 2. et 3. coram Ubaldo.

Quod procedit, etiamsi statutum velit verba intelligi prout iacent, quia non tollit benignam interpretationem lot. d.a decis. 170. n. 9. coram Ubaldo

Et procedit etiam quando fuit habita ratio conservandi agnationem quae militat tam in success.e hereditatis aliarum Ma[...] quam feminae lot. d.a decis. 170. n. 11. coram Ubaldo

Stat.^m exclus.^m fœminarum an habeat locum in hered[itate] fœm[inarum]

Insignis est quæstio inter DD., an statutum excludens d[ic]ti lorio ab hereditate fratris, excludat quoque sorores communis hereditate sororis extantibus Masculis, et sunt ion dubiose rationes, et Auctoritates hinc inde, et Rota, in qua diu ventilata fuit eadem quæstio pluries nihil resolverit, ut testatur Argumentum ad Decis. Merlin. 471., et eadem decis. in principio

Sed tamen iterum proposita eadem quæstio coram Merlin. fuit per Rotam Romanam negative resolutum in 3.^a Rota [illegible] Urbis, et decisum, quod statutum Urbis excludens sorores ab hereditate fratris extantibus Masculis, non excludat ab hereditate sororis, amplexando cons. Castr. 114 n. 1. 2. et 3. lib. 1. Tas. in Rub. ff. de Aeq. poss. Rot. coram Cavalcaguel decis. 374. alias 331. in Manuscr. lib. 1. ~~Reg.~~ Buratti decis. 796. n. 5. in Addit., quos affert, et seq.^r Rot. coram Merlin. decis. 471. per tot. A Adde ad Buratt. d. decis. 796. n. 5. Et tamen iterum ventilata post d. resolutionem nihil resolutum fuit, ut ex adde ad Buratt. ubi in fine

At quidquid sit in terminis Statuti Urbis, redeundo ad nostram quæstionem an statutum excludens fœminas habeat locum in hereditate fœminis, fœminarum

Casus est ~~[illegible]~~ quo statutum est expresse factum favore conservandæ Agnationis, Merlin. d. decis. 471. n. 20

Construenda primo est regula, scilicet quod ad effectum dignoscendi an statutum disponens de hereditate Masculorum procedat etiam in hereditate fœminarum, attendi debet ratio ipsius statuti, et ideo si eadem est ratio in respectu hereditatis Masculorum, quam fœminarum, certum est statutum procedere etiam in hereditate fœminarum, alias secus, ut ex Merlin. d. decis. 471. n. 10. usque ad n. 14. et post hæc distinguendi sunt casus, ideo

A in lecc. est decis. 3050. p. 5.

Et tunc stat.^m excludens fœminarum habet etiam locum in hereditate fœminis

418

420

et ibi citat etiam Lot. dec. 644. n. 3. p. 2. rec.

5.^s Casus est ~~dicta regula procedit etiam~~ quando exclusio ~~est~~ est legis facta ab hereditate alicuius, qui non venit appellatione feminarum, ut puta ab hereditate, seu success. filiorum, nepotum, descendentium, et similium, quorum appellatione veniunt etiam feminae Merlin. dec. 471. n. 6. et 7. videndus in rec. est dec. 3660. p. 5. ubi subdit n. 6. dicit quod quando masculinum concipit femininum, eo quia eodem nomine concipitur masculus et femina, ut filius, nepos, heres et similia. Et ideo dicendum si statutum excludat feminas ab hereditate omnium, puta ab hereditate seu successione cuiuscumque, quod verbum cuiuscumque comprehendit tam masculos, quam feminas Lot. dec. 540. p. 1. et dicta dec. 644. p. 2. rec. et coram Merlin. in dec. 471. n. 27. et 28.

A his diversa nomina attributa sunt, ad distinguendum a sexu masculino quae solum qualificatur masculinitas ... nomine masculinum concipit femininum ... statutum habet ... locum in hered. ... feminarum et n. 7. ubi citat Bald. l. quicumque Cod. ... Capr. ... 6. q. Bo. ... cons. 9. n. 14. ... cons. 1146. n. 7.

Limitatur tamen dicta regula quod statutum excludit feminas ab hereditate alicuius, qui non comprehendit feminas, ut puta a success. fratris, dum fratris appellatione non venit soror, quae diversimode appellatur, et frater non dicitur soror Merlin.

d. dec. 471. n. 3. et segg. ubi reddit rationem quia in materia statutaria, et correctoria iuris communis fratrum appellat. non veniunt sorores, nec masculinum concipit femininum Hond. cons. cr. n. 4. lib. 2. Manent. cons. 1. n. 2. lib. 1.

Praesertim quando statutum respectu eorum, quibus est succedendum non loquitur in numero plurali, puta defunctis fratribus sed in singulari puta defuncto fratre ab intestato, quo casu intelligitur de fratre tantum, non autem de sorore, ut egregie distinguit Castr. in l. tres fratres n. 2. ubi autem post fratr. Cod. de legit. Hered. Alex. cons. 155. n. 7. lib. 4. Dec. in l. 2. n. 12. ff de leg. iur., et post Corn., et Carpan. ad Stat. Mediolan. Merlin. dec. 471. n. 5.

6.^s Casus est quando rubrica statuti exclusionis est generalis, quo casu etiamsi nigrum esset speciale deberet potius ampliari à rubro, quam rubrum à nigro restringi, et sic rubrica generaliter comprehendens masculos, et feminas, ut de statuto Lavenn. ubi est rubr. quod bona quecumque decedentis ab intestato non restringitur à nigro, et facit, quod statutum excludat feminas etiam ab hereditate feminarum. Dec. 540. n. 8. p. 1. Rot. in puncto Stat. Lavenn. d. dec. 540. n. 8. p. 1.

Hoc statutum mandat feminas dotatas à Patre, Matre, Avo, vel Avia, Proavo, seu Proavia, debere sua dote esse contentas, ~~et~~ prohibet aliud petere, etiam pro supplemento legitime, et si petat ultra non audiri, et propterea, non admittit feminas ut supra dotatas ad supplementum legitime Rot. post Constant. ad Stat. Urb. dec. 104. n. 2. et in Fulginaten. Successionis et dotium

Et hoc eomagis procedit quando Pater reliquit dotem cum expressione quod filia ex sua Hereditate aliud petere non posset. Rot. post Const. ad Stat. Urb. d. dec. 104. n. 3.

Et Mulier ut supra dotata remanet à Statuto nostro exclusa etiam à ~~dote~~ materna Rot. in Fulginaten. Successionis, et dotium ~~Ven.~~ Hereditatis materna, Ven. ~~[illegible]~~ 19. Junij 1705. § ... coram R. P. D. Lancetta confirmata 21. Martij 1707. § iusta demum coram R. P. D. Scotto.

Et ~~exclusa remanet~~ exclusa à d. nostro Statuto Mulier ab aliquo contentum in illo expressorum, remanet exclusa ab Hereditate etiam delata ante dotationem Rot. in d. Fulginaten. Successionis et dotium Lune 21. Martij 1707. § Ulterius cum seqq. confirmata die 20. Junij eiusdem anni sub § applicando coram eodem

coram R. P. D. Scotto ~~die~~ ~~Junij eiusdem~~ ~~anni~~ sub ~~§ applicando~~ ~~coram~~ ~~eodem~~

Stante licet ante dotationem delata fuerit Mulieri aliqua Hereditas, si postea Mulieri ab alio dotetur, non potest petere Hereditatem sibi precedenter delatam Rot. in d. Fulginaten. Successionis, et dotium Lune 21. Martij 1707. § iusta demum cum §§ seqq. coram R. P. D. Scotto.

Vide latius in uº Fidei fol. 251 et alibi et in uº

Dos fol. à tº 194

Dos à Fideicomisso detrahenda ex remedio auth. res quae detrahitur ex presumpta mente Fideicomittentis + Rot. ad ornatum Card. de Luc. de dot. d.e 52. n. 10. et 11.

+ et etiam ex publica utilitate

Et ideo Fideicomittens presumitur noluisse onus imponere quatenus filias ex bonis Fidrijs dotaretur ex tex. in l. Mulier 22. § cum proponeretur ff. Ad Trebell. Rot. coram Rojas d. 193. n. 13. et ad ornatum Card. de Luc. de dot. d. d.e 52. n. 10.

Et illa conclusio quod Fideicomittens presumatur relinquere bona cum suis oneribus, intelligitur de oneribus intrinsecis et necessarijs, qualia sunt Hipothece creditorum et similia, non vero de extrinsecis, et voluntarijs quale est onus dotis Rot. coram Rojas d. d.e 193. n. 13.

Dos detrahitur ex Fid.o ex presumpta voluntate Patris, unde Mulier à Patre instituta cum onere Fid.i in aliqua quantitate, ~~[illegible]~~ de trahens ex bonis test. Patre Felicis suam dotem, dos remanet libera ab onere Fid., et dicitur à Patre dotata, etiam ad effectum faciendi locum Statuto excludente feminarum Rot. coram Celso d. 289

Et hoc amplia sive relictum paternum fuerit magnum sive parvum, nam quando dos succedit loco legitime, dicitur loco legitime succedere sive dos fuerit magna sive parva Rot. coram Emerix Juniore d. 1010. n. 7 et 8.

Intellige de dote congrua, nam si relicta à Patre sit incongrua, contrarium est firmandum. Etenim

Si Pater relinquat filiæ quantitatem quæ excedat congruitatem dotis, et fid. iniungat onus substinendi in excessu Rot. in Fulginaten. Successionis, et dotium lunæ 21. Martij 1707. §. neque obstat coram R. P. D. Scotto.

Non obstante, quod congrua portio relicta fuerit unico contextu cum excessiva, puta si relicta fuissent 10^{m}, in casu quo congrua dos esset 5000. dumtaxat Rot. in d. Fulginaten. Success. et dotium Lunæ 21. Martij 1707. §. Neque obstat coram R. P. D. Scotto.

Et decisiones contrariæ firmantes, quod dos sive magna, sive parua reijciat onus fid. in totum, quando unico contextu relicta est, intelliguntur procedere cum non apparet de excessu, qui præsumitur, secus autem quando constat de excessu, et de voluntate Patris Rot. in d. Fulginaten. Success. et dotium Lunæ 21. Martij 1707. §. neque obstat coram R. P. D. Scotto.

Et si Pater relinquat filiæ quantitatem minus congruam Mulier non solum reijcit onus fid. à relicto, sed petit etiam supplementum congruæ dotis in reliquis bonis paternis quia Mulier in dote læsa petit supplementum Rot. post Constant. ad Stat. Urb. d. 104. n. 5. et seqq. et n. 11. et 12.

Vide reliqua in v.º fid. tacitum fol. 251. et v.º dos fol. 194. Et vide etiam Rot. coram Celso d. 289.

An stante statuto exclusivo feminarum censeatur habita ratio conservandae Agnationis, vel masculinitatis, Patris, et Matris

Primus Casus est quando statutum excludit feminas propter masculos ab hereditate Patris, et tunc DD. omnes communiter ex sensu interpretati sunt, ut conditum sit pro conservatione Agnationis Castr. cons. 40. n. 4. lib. 2. Molin. de Primog. lib. 3. cap. 5. n. 29. Rot. dec. 770. n. 4. p. 2. et dec. 20. n. 11. p. 10. recen. Cavaler. dec. 513. n. 1. et post Michalor. de frat. dec. 12. n. 31. et dec. 405. Ciroc. discept. 32. n. 3.

2.us Casus est quando statutum excludit sororem ab hereditate fratris, et tunc censetur habita quoque ratio conservandi agnationem Rot. dec. 104. n. 4. p. 1. recen.

3.us Casus est quando statutum excludit etiam ab hereditate Matris, et aliarum feminarum ascendentium, quo casu Aligni volunt non esse conditum favore conservandae agnationis sed tantum favore conservandi masculinitatem, ut dicit Bartol. in l. liberorum ff. de verb. signif. Castr. cons. 91. lib. 2. Rot. Rot. dec. 12. n. 32. 33. et 46. post Michalor. de frat., et dec. 405. p. 5. recen. Ciroc. discept. 23. n. 26. et discept. 501. n. 22. in fin. Rot. dec. 127. lib. 3. Rot. dec. 463. n. 5. p. 1. recen. Dec. cons. 303. n. 7. lib. 1. Mant. de success. leg. p. 1. q. 13. art. 5. n. 13. et 14. Rot. dec. 354. n. 4. p. 2. recen.

Et dicta Masculinitas considerata a statuto intelligenda est de descendentia Masculorum ex Masculis, nulla femina interposita post primum de cuius successione agitur Castr. cons. 91. cit. lib. 2. Rot. dec. Rotis 12. n. 46. post Michalor. de frat. et dec. 405. p. 5. recen.

Alij vero volunt contrarium, et quod statutum etiam si exclu-
dat ab hereditate Matris, et aliarum fœminarum, attamen
tamen, habuerit respectum ad conservationem Agnat.
Dec. cons. 514. Mantic. de coniect. lib. 5. tit. 10. n. 7.
Hoc. d. 354. sub n. 4. vers. fœminæ enim p. 2. recen.
Cirocc. alijs relatis discept. 23. n. 25. Hoc. post alios
d.a d. 12. n. 34. post Michalor. de fratr. est d. 405. p. 5.
recen.

Et hanc opinio fundatur, quia in hoc casu Agnatio
consideratur causative, idest quia ipsa fœmina
pariendo filios masculos est causa quod ipsos
filios Masculos constituatur nova agnatio, sed non con-
sideratur transmissive, nec sanguis proveniens ex
fœmina. Hoc. post alios d.a d. 12. n. 42. et 43. post
Michalor. de fratr. est d. 405. p. 5. recen.

Et dato quod fuerit tantum considerata masculinitas,
adhuc potest attendi, quod censeatur conditum fauo-
re Agnationis, idest novæ Agnationis causatæ à fœmi-
na, nam d. masculinitas intelligenda est de Mascu-
lis descendentibus ex masculis nulla fœmina in-
terposita post primam, de cuius successione tractatur.
Castr. d. cons. 91. n. 4. lib. 2. et cons. 422. n. 3. lib. 1.
Hoc. d.a d. 12. n. 46. et 47. post Michalor. de fratr.
est d. 405. p. 5. recen.

Et potest etiam dici, quod licet fœmina non sit Agnata
respectu sui Patris, potest tamen dici Agnata respectu
suorum filiorum, itaut dicatur finis Agnationis paternæ,
et caput alterius Agnationis sui viri Hoc. d.a d. 12. n.
41. cum seqq. post Michalor. de fratr. est d. 405. p. 5. recen.
Mulier enim eo ipso, quò est nupta d.r de domo sui viri, et in-
signibus quoque sui viri utitur Hoc. d. ~~381~~. n. 30. p. 9.
tom. 2. recen.

Et statutum non considerat agnationem solius Mulieris, sed agnationem Matrimonij quod compositum est ex foemina et Viro repraesentantibus duos in carne una, adeoque statutum excludens foeminas ab haereditate Matris, et aliarum foeminarum ascendentium, videtur hoc facere favore conservandi agnationem Matrimonij, et sic etiam Matris ne divitiis coniugum, per quas conservatur agnatio deveniant ad extraneos Rot. d. d. 12. n. 43. post Micalor. de frat. est d. 405. p. 5. recen.

5

4. Casus est quando statutum excludit foeminas dotatas, et sic per dotem, et ab haereditate dotantium, sed non dicit favore quarum personarum easdem foeminas excludit. Et tali casu non dicitur quod per statutum fuerit habita ratio conservandi agnationem, neque masculinitatem, sed tantum dotationem, et quod foeminae sint exclusae, non per agnationem, neque per Masculos, sed primario per dotem, et ne Mulieres ~~[illegible]~~ habeant ultra dotem, licet secundario possit etiam dici habitum respectum ad favorem Masculorum, quibus pertinet portio ablata foeminis; et ratio est quia tale statutum non habet caput inclusivum masculorum, sed tantum caput exclusivum foeminarum, et ideo non potest dici factum favore agnationis, neque favore Masculorum Rot. d. d. 12. n. 12. post Micalor. de frat. Mangil. de imput. q. 72. n. 17.

Unde per has rationes ego de anno 16... scripsi quod stante statuto Castri Sperij Camerini disponente excludi foeminas dotatas non exprimendo favore quarum personarum, foemina non dotata excludebat foeminas dotatas, et iuxta meam sententiam sententiavit D. Aud.r Camerti, ut relatum fuit

Conclo. illa qd. Testator presumitur voluisse se confor-
mare cum disposit.e statutaria procedit quando illud
statutum loquitur in terminis dispositionis Testa-
torij, alias secus Rot. Card. Seraph. d. 1216. n. 8.
et coram Priol. d. 223. n. 13.

Sicut etiam non procedit quando disposuit contra formam
statuti Rot. coram Priol. d. 223. n. 12.

Statutum exclusivum feminarum ~~pp~~ masculos, procedit si
masculi velint feminas excludere, et ideo possunt ad suc-
cess.m admittere. Consil. ad stat. Eugub. Lib. 2. rub.
62. n. 14. Const. ad stat. Urb. ~~com.~~ l. annot. 39. artic.
2. n. 88. Rot. coram Pich. d. 320. n. 32. coram Amat.
Dunozz. d. 76. n. 5. coram Card. Cerro d. 350. n. 5.

Ad successionem vero admissa dicitur si admittitur a
Masculo, ad contrahendum suis Hereditate Rot. Amat.
Dunozz. d. 246. n. 6.

Statuta de Successionibus an extendantur extra territorium 431

Statuta de successionibus non extendunt extra territorium Rota

mat. Deij. Marii. 204. n. 5. et 6. ubi sub n. segg. usque ad n. 14. ampliat, et n. 17. et per tot. Ciroch. disept. fore disept. 36. à n. 29. cum multis segg. ubi ampliat, et limitat Vide Catan. dicto cons. 6. per tot. cum ibi confirm. Corn. cons. 10. per tot. lib. 3. et cons. 60. eod. lib. 3.

Hodie istud dubium est sublatum per constitutionem S. M. Innoc. XI. quam habeo impressam inter folios Volum.

433

An Statutum exclusivum foeminarum habeat locum in bonis extra territorium

In hac questione videtur distinguendum. Vel enim statutum excludit descendentes foeminas ab hereditate Patris et Matris, seu Patre, et Matre à successione filiæ et tunc negativa est verior sententia, quod dictum statutum non habeat locum in bonis extra territorium statuentium existentia Mangil. de Imput. q. 73. n. 9. vers. nam in p.º casu. ubi ita declarat procedere doctrinas per ipsum in eadem quest.º allegatas à n. 1. usque ad 7. inclusive Et quod d.m statutum tanquam odiosum non porrigat vires in bonis extra territorium sive loquatur in rem, sive in personam post Dec. in cons. 314. in fin. lib. 1. Castr. cons. 312. in princ. col. 2. in nova impress., et cons. 224. col. 1. in antiqua decisum fuit in Rot. Romana referente Put. decis. 351. lib. 1.

Vidè Mant. de success. leg. p. 1. q. 13. art. 12. per tot.

Vel d.m statutum excludit sororem à successione fratris, et tunc affirmativa est verior, quod scilicet dictum statutum extendat suas vires etiam extra territorium, quando loqueretur non solum de hereditate, et sic de bonis, vel in rem, sed etiam si loqueretur in personam Mangil. de Imput. d.a q. 73. à n. 10. et 11., ubi hoc modo dicit esse intelligendas auctoritates ibi per ipsum allegatas à n. 1. usque ad 9. Verum tamen est quod hec opinio non habetur undique pro dita, ut ipse ibi dicit, et ideo se remittit ad eius d.a in q. 91. in eodem tract.

Stat. exclus. fœminarum ab intest.º an habeat locum facto testam.º

Statuta exclusiva fœminarum procedunt quotiescumque pater ab intestato decesserit, secus vero, quando decesserit cum testam.º, in quo æqualiter Masculos, et fœminas instituit Rot. de. Ro. n. 16. ~~p. 7. rec.~~ et 121. p. 7. rec. ubi quod statutum disponens ab intestato non habet locum condito testam.º, sed d. 110. n. 2. p. 7. recc.

. . Statutum exclusivum foeminarum ab intestato, pro-
cedit etiam facto testam.°, si dos filiabus foe-
minis non fuit relicta ~~Rot. dec. … 175. n. 1. p. 7.~~
~~Iacob. Otor.~~ Dec. d. 170. n. 11.

Sta[illegible]: Exclusivum foeminarum ab intestato, tunc procedit etiam facto testamento, quando foeminae quibus in testam.° non fuit relicta dos, veniunt impugnando testamentum, secus vero q.to veniunt ex testam.° Rot. d.a d. 175. n. 2. p. 7. rec. Rich. d.c 137. n. 17.

Ideo foeminae institutae haeredes in testam.to una cum
Masculis, tunc succedunt in haereditate n[on]
obstante statuto exclusivo Dicl. d.e 137.
p[er] tota[m]

Statutum exclusivum feminarum ab intestato, tunc procedit etiam ex testam.° quando habet certum quid in quantitate, sive in corpore relinquit feminis in sua ultima voluntate, quamvis non expresso titulo dotis quia loco dotis succedit eas seu non eas instituit heredes, ut est una cum Masculij Dec. d.a D.e 137. n. 7. et 15. et segg. et approbat Rot. d. D.e 110. n. 10. et 11. p. 7. Rec.

Stat.ᵐ exclusivum feminarum ab intestato, etiam procedit etiã ex testamento ~~quando~~ in quo Pater relinquit feminis certum quid in quantitate, sive in corpore, quamvis n. expresso titulo dotis, quo illud certum in quantitate, seu corpore libere relinquit, seu vero si libere n. relinquit, sed cum onere, seu fid.ᵗᵒ Rot. d.ᵃ d.ᵉ 60. n. 21. et 22.

Statutum exclusiuum feminarum dotatarum, an non existentibus Masculis excludat feminas dotatas et feminas non dotatas, itaut indotata sit admittenda ad successionem exclusa femina dotata, et quid si existant tam masculi quam femina non dotata, an ista femina indotata admittatur ad successionem una cum Masculis, exclusa femina dotata, Vide Merlin. de Legit. lib. 3. tit. 1. q. 10. et tot.

Statutum Exclus. fœminarum an attend.^r ex testam.^o

An fœmina exclusa à successione ab statuto possit succedere ex testamento, affirmatiue respondet, et quod ex testamento succedere possit, nam d.^m statutum intelligitur excludere ab intestato, et prouisio hominis facit cessare prouisionem legis, et testamentum sufficit quod sit imperfectum inter liberos et alia uide penes Mart. de succesf. leg. p. 1. q. 13. art. 1. et totum Conciol. ad stat. Eugubin. lib. 2. rubr. 62. n. 6. et 7. Rot. decis.

Adde ut si Pater relinquat filiæ dotatæ, et à statuto exclusæ solum scuta 25., ista possit petere supplementum legitimæ Rot. decis. 256. coram Cavalerio. decis. 449. num. 1. et per tot. p. 4. divers.

Et licet statutum aliquando habeat etiam locum tam ab intestato, quam ex testamento, attamen id uerum est quando fœmina exclusa uenit contra testamentum, non uero quando uenit ex testam.^o Rot. decis. 350. n. 4. et ib.

Adde lit. A. et B. coram S. M. Reg. XV.

Et licet etiam uerum sit, quod filia dotata, et à statuto exclusa per masculos, si ei sit relictum aliquid in testamento, contentanda sit, an possit petere supplementum legitimæ, super quo articulo affirmatiue responderunt relat. à Cirocc. discept. 40. n. 14. et negatiue relat. ab eod. Cirocc. d.^a discept. 40. n. 15. 16. Nihilominus fœdere distinctionis proseq.^r mar

A. 60. n. 16. et decis. 110. n. 2. et 97. et decis. 178. n. 3. et per totam decisiones p. 7. Rom. Ciarlin. controvers. 167. sub n. 12. et segg. Ibid. decis. 137. n. Cirocc. in 3.^m discept. 40. n. 13. ibi quæstio Catan. cons. 19. n. 15. et seq. decis. 350. n. 4. et ib. adde n. 6. coram S. M. Reg. XV., et decis. 216. n. 14. p. 6. decis. n. 16., decis. 175. n. uers. sexum cero, et n. 17. et ier. p. 7. Rec., et decis. 60. n. 2. cum segg. post Micalor. et coram Bichio in decis. 137. 8. p. 4. posit. de Luc. de. uide Afflict. decis. 350. n. 6.

success. ab intest. disc. 6. n. 11. disc. 4. n. 5. et seq. et disc. 22. n. 4. et cum]

materia de testam. d. dec. 40. n. 17. ubi dic
quod opinio affirmativa procedit quando id
quod relinquit filiæ exclusæ relinquit titulo
legitimæ, non autem quando nihil relinquit titulo
legitimæ, nec sufficit si sit instituta in re certa
titulo institutionis non facta mentione dotis
adde Caualer. decis. 250. ubi quod ibi casus est de
femina exclusa, cui fuit relictum aliquid pro legitima

Sed quod non requiratur, neque necessarium sit quod in
relicto facto filiæ exclusæ fiat expressa mentio le
gitimæ, sed quod sufficiat fuisse relictum titulo in
stitutionis, videtur casus in decis. 424. per tot. p. 4
diuers.

Licet d. decis. 424. n. 4. p. 4. diuersorum faciat con
clusionem quod statutum excludens feminam reli
quendo eidem aliquid pro legitima, procedat etiam ex
testamento, non in casu propositi dubij non fuit
relictum titulo legitimæ, sed titulo institutionis

Prout videmus in simili de filio legitimato sine
preiudicio venientium ab intestato, qui etiam operatur
non solum ut legitimatus non possit ab intestato petere
legitimam in preiudicium legitimorum, et venientium ab in
testato, sed nec etiam possit petere supplementum si
est institutus in re certa, ne preiudicetur venientibus ab
testato, rot. decis. 135. coram S. M. Greg. XV.

Considerare etiam an Testator, qui titulo institutionis reliquit certum quid filiæ exclusæ, apposuerit praeceptum ne aliud petere, aut praetendere possit, nam si apposuit dictum praeceptum, facilius admitti posset supra relata sententia, eo quia si tali casu posset petere supplementum, admitteretur quod fœmina exclusa posset venire contra testamentum, quod ut dictum est suff. facere nequit

Item dicta opinio procedere posset quando in relicto non fuisset dictum pro omni, et toto eo quod petere, et praetendere posset, et omni meliori modo, quia cum per dictas clausulas videatur filia exclusa admissa ad successionem, et considerata quod possit succedere, si dictæ clausulæ fuerunt adiectæ, non solum important institutionem in legitima ac si de legitima expressa mentio facta foret, verum etiam tribuunt facultatem petendi supplementum

Pater relinquendo in testam.º filiæ pro dote simpliciter et non facta mentione legitimæ, si adsit statutum fœmina excludat[ur] ex[tan]te dote, non potest petere legitimam, neque supplementum, quamvis in testam. fuerit dictum, quod dos relicta sit pro omni, et toto eos Marescott. Var. lib. 1. cap. 20. n. 6. Ciroc. discept. 40. n. 17.

Secus tamen est si pater non reliquerit filiæ pro dote simpliciter, sed pro dote, legitima, trebellianica, et quovis alio iure, et pro omni, et toto eo, quod petere, et percipere posset ex hereditate ipsius Testatoris quocumque, et qualitercumque, quia tunc censetur sublatum obstaculum statuti Marescott. Var. lib. cap. 20. n. 7. et 8. Vide Cocan. cons. 19. n. 7. 8. et 9. Ciroc. discept. 40. n. 17.

Et quod statutum disponens super sola success. ab intestato habeat etiam locum condito testam.º quando filiæ exclusæ sunt præteritæ vel exheredatæ lat. post Michalor. de frat. decis. n. 10. et 11.

Et quod statutum disponens super sola success.º ab intestato habeat locum et Testam.º quando fœminæ non sunt præteritæ et exheredatæ, sed agnitæ tamquam in rem, et etiam titulo institutionis etiam ratione legitimæ Paris. cons. n. 79. lib. 3. lat. decis. 449. n. 1. et 4 cor. p. 4 divers. decis. 3580. n. 4. ibique addit. n. 6. lat. decis. 316. n. 14. p. 6. n. 16. decis. 175. n. 2. vers. secus vero, et n. 17. et 18. p. 7. Vid. decis. 137. n. 16. cum segg. et Rot. decis. 40. n. 12. et 13. post Michalor. de fratr.

Vide Vid. decis. 137. n. 7. cum segg. Michalor. de fratribus p. 3. cap. 11. n. 91. ubi de iure accrescendi.

Eugl. dunott. d. ~~17~~ 137 n. 1 Am. dunott. d. 957 n. 1 et n. 21 d. 641 n. 1 et d. 676 n. 11. Michalor. de frat. p. 3 cap. 11 n. 1

Licet ~~Masculis~~ foeminae sublata sexus differentia admittantur ad successionem una cum masculis ex novo iure au. Clementionis De Luc. de success. ab intest. disc. 5 n. 14 et ratio habetur disc. 15 n. 12

Hoc tamen locum habet quotiens sunt in pari gradu cum ipso defuncto, nam alias proximior in gradu praefertur in succedendo Mart. de success. p. 3 q. 1 art. 2 n. 33.

Et proximior praesumitur, si aliquis concurrat Amat. dunott. d. 417 n. 6.

A Mart. de success. leg. p. 2 q. 5 art. 2 n. 14 ibi licet sit regula

Sed si adsit statutum exclusivum foeminarum non sufficit, ut foeminae sint in aequali gradu cum ipso defuncto prout sunt Masculi, nam vigore statuti foeminae etiam si sint in aequali gradu excluduntur, et statutum est servandum

Licet Mater et filii admittantur ad successionem alicuius filii defuncti pro aequali portione Amat. dunott. d. 676 n. 1 et n. 11 ~~Marta~~ de success. leg. p. 2 q. 3 art. 4 n. 5.

Et etiam Avus et Avia sive paterni sive materni admittuntur una cum nepotibus ad successionem alicuius nepotis pro aequali portione, Mart. de success. leg. p. 2 q. 6 art. 2 n. 1 ubi de ratione

Cum distinctione tamen bonorum Mart. de success. leg. p. 2 q. 1 art. 1 n. 7, et q. 6 art. 2 n. 6.

Tamen si extat statutum exclusivum Matris ab haereditate filii, Mater excluditur ab haereditate filii defuncti et admittuntur fratres Masculi eiusdem defuncti, et quid si extant solum patrui, seu avunculi, an isti excludant Matrem (vide Gozzadin. cons. 31 et 39 ...

Sicut Avus et Avia paterni etiam excluduntur ab haereditate nepotis defuncti et admittuntur fratres eiusdem defuncti vigore dicti statuti excludentis Matrem Mart. de success. leg. p. 2 q. 5 art. 3 n. 5.

Contrarium tamen tenet Mart. de success. leg. p. 2 q. 3 art. 3 n. 5 et seqq.

Intellige si Mater quae est exclusa sit mortua, secus si sit viva, quia mater viva exclusa, et [illegible] Mart. de success. p. 2 q. 3 art. 3 n. 2.

Sed Mater et Avia, tunc excluduntur, quando adsunt fratres eiusdem defuncti, seu nepotes eiusdem defuncti, alias secus

Mater à statuto exclusa, si extent fratres, vel sorores ex ipsa matre, qui ad successionem admittantur, admittitur quoque ipsa Mat. de success. leg. p. 2. q. 5. art. 3. n. 10.

Item Mater exclusa à statuto, si extent sorores defuncti, quae ad success.em admittantur, admittitur quoque ipsa mater. Mant. de success. leg. p. 2. q. 3. art. 2. n. 2. et seqq.

ante 171.

450 Rubrica an magis attendatur generis nigrus et an interveniat pro interpretat. nigri, et an interpretetur à nigro Cirocch. discept. 40. n. 24. et segg. Menoch. pres. 1. q. 80. lib. 6. Cavaler. d. 410. n. 1. Peutinger. d. 65. n. 14. Vide n.º Nigrus fol. 159. Amat. divers. d. 519. n. 11 Rot. coram Seraph. d. 811. n. ....

Femina dotata exclusa favore agnationis an si moriatur ante agnatos, quorum favore est exclusa transmittat ius reintegrationis ad suos filios vide que dixi n.º Reintegratio fol. 221.

XXXXIV.ª Rub. De mulieribus decedentibus ab intestato. et quarta parte dotis applicanda marito

De Materia huius statuti uide infra fol. 234. § ite quod Et uide que d.ri n.º 20 fol. 260.

Quia Statuta quam plurima pro temporibus retroactis in ciuitate Fulginie nouimus fuisse facta de in certa materia ipsaque Statuta in ipsa ciuitate uiguisse, et roboris firmitatem habuisse plenissimam, et maximè in statuto ciuitatis inter cetera facto anno. 1414. scripto manu S. Gerardi notarij positi sub rub. de testam. et sub anno Dni 1308. manu Dani Puccuti notarij quod statutum hodie uiget, et locum habet in ciuitate pred.ª et inter pred.or temporum interualla per quorundam malignantium occupationem malitiam atque detractionem per cassas esse de de pluribus statutis de d.a materia factis tam populi quam cois. ipsa statuta facta nequeant a quolibet reinueniri propterea Fulginates quam plurimi damna plurima incurrant. Volentes huic morbo salubrem opponere mediciinam et ne aliqua damna aliqua incurrere ualeant sine possint, quia à iure alienum esse reperimus, ut alterius culpa aliquis agrauetur hoc presenti statuto statuimus atque firmamus quod si aliqua mulier

que

que habuerit seu habuisset tempore sui obitus mari
que decessisset seu decederet in futurum intestata
legitimis filijs ex d.o matrimonio et ex ipsa natis q
quarta pars dotis ipsius seu illius mulieris talis
sic decessit hucusq. seu que decesserit in futurum
niat in suum maritum et omni auctoritate p(rese)nti
capti applicetur pleno iure capto aliquo quod in
contrium loqueretur non obstante, et quod instru
le aut confessionis facte dotis per ipsum marit
uel alium pro eo ipsius talis mulieris que sic de
sisset seu decesserit in futurum non possit aliquo
de exec.ni mandari contra d.m eius maritum uel bona
ad petitionem alicuius super d.a quarta parte dotis
petens ipsum instrum. executioni mandari non
audiatur in iure super d.a quarta parte dotis et
locum habeant et teneant, et ualeant in p(rese)nti p
terito et futuro. 1314. et citra et per ipsum temp
et etiam in futuro, et pred.a plene ualeant et te
ant et locum habeant in quolibet casu pred.o uisigu
per pred.a uolumus quod prescripta, et finita p(er) sen
alicuius iudicis co(mmun)is Fulginie uel per arbitros as
ptos uel per quietationem factam de d.a quarte p
sint quoquomodo retractari. et quod si ob sultracti
nem alicuius statuti aliquis fuisset damnificatu
tempore preterito auctem. p(rese)nti capt. sit in prist
statuto et quod nihil qui p. habebat prosequi possit a liquibu
non obstantibus.

XXX

1 Ad Materiam quod lucrum dotale, seu lucrum dotis debeatur etiam de dote promissa, et non soluta Rot. dec. 14. n. et decis. post Salg. in Labyr. Mastrin. de Confiss. p. 31. à n. [illegible] usque 143. et usque ad finem Dost. de Dot. cap. 2. § 1. à n. 41. usque ad 64. Rot. dec. 275. p. 4. Recen. Reg. XV. dec. 223. et dec. 204. Mazescor. Var. lib. 1. cap. 42. n. 5. Vide infra n. 10.

De dote promissa et non soluta Rot. dec. 34. p. 10. et dec. 25. n. 11. recen.

2 Lucrum dotis debetur tam de dote, quam de donatione propter nuptias, Nammati. dec. 103. n. 97. et per Rot. dec. 246. n. 3. p. 2. recen.

... intus loquens de dote data, vel recepta, ut facit ... Montisfalisi ... in 3. ... discept. n. ... et segg.

3 Lucrum dotis debetur una cum fructibus à die interpellationis, eodem modo, quo ~~debentur fructus dotales~~ dotis debentur dotis una cum usuris dotalibus à die tamen interpellationis Rot. dec. 246. per totam p. 2. recen.

4 Statutum de lucro dotis regulariter non potest praeiudicare filiis primi matrimonii Michalor. de Frat. p. 3. cap. 13. n. 99. usque ad 103.
Neque pactum de lucro dotis ~~tract~~ Amostl. dec. 521. n. 11. vide infra n. 37.

5 Qualiter autem practicetur cum filiis primi matrimonii, ne lucrum dotis statutarium ipsis praeiudicet, Michalor. de Frat. p. 3. cap. 13. n. 140 cum segg. usque ad 157. ubi datur praxis dividendi hereditatem inter secundam Mariam, et filios primi Matrimonii

6 Statutum de lucro dotis, si expresse disponat, quod lucrum debeatur etiam existentibus filiis primi matrimonii, tunc praeiudicat ijsdem filiis in ea quantitate, quam applicat viro pro lucro Michalor. d. p. 3. cap. 13. n. 104. Amat. Dunostl. dec. 521. n. 3.
Intellig nisi filij primi Matrimonij sint forenses, qui non ligantur stat. d. Am. dun. dec. 521. n. 4.

7 Qualiter autem practicetur separatio lucri d. ut per eundem Michal. de Frat. p. 3. cap. 13. n. 149. vers. verum lege communi

8 Practica detrahendi lucrum dotale, quando extant filij primi matrimonij lege est. Videlicet vel ijsdem filijs nihil fuit relictum à Matre et statutum non disponit expresse derogando l. hac edictali, et tunc ante omnia filij primi matrimonij detrahunt legitimam, itaut si sint tres, vel 4.or detrahant tertiam totius, si vero plures, medietatem totius, et de eo quod reliquum est Maritus detrahit quartam dotalem, sed tantum accipit, quantum unusquisque ex filijs primi matrimonij Michalor. de Frat. p. 3. cap. 13. n. 148. et 149. Si vero statutum expresse derogat l. hac edictali, tunc prius fit detractio legitimae, deinde detrahitur lucrum dotale Michal. ibid. n. 149. vers. Verum lege.

174. 454

si vero statutum expresse non derogat legi hac edictali, et ~~[illegible]~~ filijs primi Matrimonij aliquid fuit relictum, tunc Marito nihil aliud prestatur, quam quod uni ex dictis filijs fuit relictum, et quando filijs fuit relictum inequaliter Maritus habebit minimum. Si vero statutum expresse derog[at] vel tacite d. l. hac edictali, tunc prius detrahenda est legitima, seu supplementum legitime pro filijs, et de reli[quo] dare Marito lucrum dotale, licet contrarium senserint aliqui, quos loqui in casu diverso, et illos conciliat Donat Michaler. ibid. n. 150. et segg. multis [illegible] dum ult. d. 521. n. 2. et segg.

9 Lucrum dotis potest in preiudicium creditorum condonari Bald. Hon[?] de dot. Dec. cons. 260. per totum lib. 1. [illegible] materiam Salgad. in Labyr. Credit. p. 2. cap. 14. per totum Mastrill. de Confisc. q. 36. n. 177. Vide verbo Dos fol. 264. et verbo Repudiatio fol. 1611 [illegible]

10 Lucrum dotis promissae et non solutae, si promissio fuit facta de solvendo in pluribus pagis, non debetur totum in una vice, se[d] pro rata pagae, cuius dies cessit, et adveniente die pagae de[betur] lucrum pro rata illius pagae, et adveniente altera debetur lu[crum] pro rata alterius Tot. d. 165. p. 4. Divers. Tot. d. 43. n... p. 10. dec. 25. n... p. 11. Recent.

11. Istud statutum est validum, et servandum Cirocl. discept. 35. n. 2 et seg.

12. Istud statutum habet locum etiam in desponsata per verba de presenti matrim. non consummato Cirocl. d. discept. 35. n. 3. 4. et. et 33. et per totum et n. 33. Infra n. 39. et segg. et n. 45.

13. Istud statutum habet locum etiam in dote sibi constituta à minore Cirocl. discept. 35. n. 14. Tot. d. 36. n. 21. p. 5. Recent.

14. Istud statutum habet etiam locum licet Mulier nupserit nulla [illegible] constituta dote et fuerit minor Cirocl. discept. 35. n. 21. vers. sed considerando et n. segg. ubi late de materia, et pro fundam. allegat alia rubricam istius met statuti, et n. 34. ubi ~~segg.~~ usque ad fin.

15 Istud statutum habet etiam locum in dote presumpta Cirocc. d. Discept. 36. n. 26.

16 Lucrum dotale vigore istius statuti debetur Marito etiam diviti Ci=rocc. d. Discept. 35. n. 27.

17 Lucrum dotale ex hoc statuto debetur Marito, quamvis se obligaue=rit ad dotem restituendam Cirocc. d. discept. 35. n. 20.

18 Lucrum dotale ex hoc statuto non debetur Marito, si se obligauit restituere totam dotem, vel integram dotem Cirocc. d. discept. 35. n. 27. ibi nisi se obligauerit, et usque ad fin. illius num.

19 Maritus lucrans quartam dotale debet pro rata concur=rere ad expensas funeris Cirocc. d. discept. 35. n. 29.
Vide tamen de Angel. de Expens. in leb. dot. art. 24. n. 20. et segg.

20 Istud statutum non habet locum decedente Muliere cum testam. sed solum ab intestato Merlin. de legit. lib. 2. tit. 1. n. 21. Cirocc. d. discept. 35. in principio
Stat. loquens in casu intestat non procedit facto testam. Bich. d. 357. n. 9. licet secus tamen est si loquitur etiam ex testam. Bich. d. d. 357. n. 23. et d. 466 n. 2.

21 De Iure communi Maritus praedecedente Vxore non lucratur aliquam partem dotis, nisi concurrant requisita auth. preterea Cod. Vnd. Vir, et Vx. Cirocc. discept. 40. n. 36.

22 Sed si Coniux superstes est egenus, siue Mulier, siue Vir lucratur quarta pars rei dotis, sed dotis expedatis de Iure communi ex d. auth. preterea Cod. vnde Vir, et Vx. et de materia vide late Mangil. de Imput. q. 177. usque ad q. 200.

23 Sed si coniux praemoriens non habet parentes intra x. gradum, superstes de Iure communi succedit in totum Tox. d. 224 n. 3. p. 14. lecc.

24 Istud statutum habet etiam locum quando vir, et Vxor simul decedunt, et nescitur quis prior, vel posterior decesserit Cirocc. d. discept. 35. n. 31.
[illegible] n. 27. et segg.

Bich. d. 357. n. 13. [illegible]

Dicitur hic post n. 20. [illegible] examinatis [illegible] ex d. 1092 [illegible] et segg. [illegible] Dunhl.

[illegible] stante sta. [illegible] deferente [illegible] dotis [illegible] obitus Mulie. [illegible] ab intestato, habet [illegible] in muliere filia [illegible] mobili [illegible] disc. 40. [illegible] 30. et segg.

200. Tox. d. [illegible] in princ. et [illegible] p. 11. lecc. [illegible] non nisi in [illegible] Tox. d. [illegible] n. 2. et 3. p. [illegible] ubi quod si [illegible] non cogitur Mendicare non intrat auth. preterea. Vide infra n.

176. 456

25. De bonis fidecommissis regulariter non detrahitur lucrum dotale [...] d. 17. n. 9. et d. 204. n. 12. p. 13. rec.

26. De bonis fideicommissis detrahitur etiam quartum dotale concurrentibus uno ex tribus, videlicet, vel quod intrat dispositio auth. res quae Cod. Com. de leg., vel quod testator miserit dotem de fideicommisso constitui, vel quod maritus protestatus fuerit se dotem recipere, non dum ex bonis liberis sed etiam ex bonis fideicommissis. Tot. dd. decis. 17. et 204. p. 13 rec. Peregr. de fideic. art. 42. n. 97.

27. Stante statuto de lucro dotis cessat remedium auth. praeterea Tot. d. d. 131. n. 9. p. 11. rec.

28 Stante pacto de lucro dotis cessat remedium auth. praeterea ~~de~~ Rot. dicta decis. 131. dicto n. 9. p. 11. rec.

29 Ubi maritus, seu uxor superstes potest soluto matrimonio vivere eodem modo quo vivebat ante contractum matrimonium et durante matrimonio non est locus auth. praeterea Tot. d. d. 131. n. 7. et 8. p. 11. rec., et in Imolen. Successionis quartae 10. Aprilis 1625. coram Coccin.

30. Remedium auth. praeterea competit coniugi superstiti, quatenus adeo pauper, ut absque eius remedio mendicare cogatur Tot. d. d. 131. n. 4. p. 11. rec.

31. Remedium d. auth. non intrat quotiens coniux superstes habet [...] et agnatum, Tot. d. d. 131. n. 5. p. 11. rec.

32. Testes probare debent paupertatem concludendo negativum pro agente de paupertate in casu auth. praeterea Tot. d. d. 131. n. 6. p. 11. rec.

33 Statutum de lucro dotis habet etiam locum in dotibus datis ante statutum, dummodo delatus sit post statutum Caban. cons. 50. n. 12.

Statutum nostrum an attendatur, si Mulier nubat extra patriam ubi non adest illud statutum Alex. cons. 100. n. 9. et 11. lib. 3.

34 Istud statutum non habet locum in bonis extra territorium statuendis Cirocc. discept. 75. n. 32. Amat. dum M. d. 520. n. 7. vers. nec placuit

35 Dos promissa in quantitate an censeatur intra, vel extra territorium, et de distinctione Amat. dum M. d. 520. n. 8. 9. et 10.

36 Istud statutum non habet locum contra liberos primi Matrimonij, qui sint forenses Amat. dum M. d. 520. n. 4. et seqq.

37. Pactum de lucro dotis factum per Uxorem favore Viri non praejudicare filijs primi matrimonij, quando isti sint Heredes matris tenuerint relati ab Am. dum M. d. 520. n. 13.
Verum est conclusio si filij non sint Heredes Matris Am. dum M. d. 520. n. 14.

38 Contrarium quod filij primi matrimonij Heredes matris non possint impugnare pactum de lucro dotis Amat. dum M. d. 520. n. 12.

39. Istud statutum deferens quartam partem dotis uxore sine filijs premoriente post contractum matrimonium, ut interea quinque copulative requirit 1.m matrimonium. 2.m consummationem, 3.m dotem. 4.m mortem Uxoris, et 5.m mortem sine filijs Tot. d. 92. in princ. p. 2. divers.

40. Quomodo probetur Matrimonium d. quod probatur ex partita libri Parochi Pertinger. d. 422. n. 9.

41. Matrimonium probatur ex attestatione Parochi Amat. dum M. d. ~~[illegible]~~ 196. n. 1.

42. Mat.m iuncta fide notarij, et Testium Amat. dum M. d.a d. 196. n. 1. ~~Et quod probetur per dotis [illegible]~~ Sperell. d. 5. n. 20. et 21. ubi quod sufficiunt etiam conniventi Tot. d. 501. n. 6. p. 7. Tecd. ubi quod suff. etiam feminis

43. Dotis promissio probatur ex instrum.° dotis Tot. d. 263. n. 2. p. 1

Lucrum dotis n. debetur ex testam.° quia stat.m loquitur de casu intestati, et n. extenditur ad casum ex testam.° Ricc. d. 137. n. 7. et d. 357. n.

44. Dotis constitutio ad effectum lucrandi dotem sufficit [illegible] etiam coniecturis, licet nulla adsit expressa constitutio dotis, et an via bona censeantur in dotem constituta Cirocc. in 3.ris nostri statuti discept. 35. n. 27. et segg. et n. et segg.

45. Si statutum loquitur de Vxore, tunc lucrum n. defertur, matrimonium sit consummatum, ubi matrimonium effectum sit consummatum, et admittit Cirocc. discept. 35. n. 7. vers. et decandum. Vitell. cons. 126. n. 2. et 13. vol. 7.

46. Stat.m deferens lucrum dummodo sit consummatum matrimonium habet etiam locum n. consummato matrim.° per coniugem sit, quin consumaretur, nam tali casu habetur pro consummato Cirocc. d.a discept. 35. n. 33. Tot. d.a 92. n. i. et per tot. Dunozz. d. 361. n. 9.

47. Istud statutum n. habet locum si Vir sit impotens, et impotentia ~~perpetua~~ n. perpetua, et Mulier n. possit patienter per triennium Amat. Dunozz. d.a d. 361. per tot. et d. 399. per tot. et d. 54. p. 7. lecc. Sperell. d. 141. n. 4. et segg.

48. Istud statutum ~~etiam~~ procedit in morte ~~naturali~~ civili quia post mortem civilem frustra expectatur mors naturalis, et morte civili per ingressum in monasterium, et emissionem professionis, ideoque per Mulier est monasterium ingressa locus [illegible] de lucranda dote Tot. d. 92. ante n. 10. et per p. 2. diuers.

49. Monasterium n. est loco liberorum ad tollendum lucrum istius statuti Tot. d.a d. 92. ante n. ii. et per tot. p. 2. diuers.

Lucrum dotis n. detrahitur de dote [illegible] Mangil. de imput. q. 10. n. 25. [illegible] segg. et 33. et segg.

Legatum factum Marito an censeatur factum animo compensandi cum lucro dotis vide in meis [illegible] de Legatis[?] Legatum

XXXXV.a Rub. Quod bona data pro dote alicuius mulieris adiustentur.

Item dicimus, et ordinamus, quod si aliqua mulier bona ui=
ri uel alterius personę pro dote sua habuerit obligata
et noluerit mariti creditoribus respondere siue cre=
dito satisfacere, quę haberet uel cui obligata essent bona
uiri habeat ipsa mulier de bonis sibi obligatis tantum
quantum capit summa suę dotis, et de hoc stetur
examinationi duor. proximor. d. contrade qua bona
iacent quę ab ipsa muliere, et creditoribus obligan=
tur alioquin per curiam seu per Iudicem, coram quo
esset questio, et quicquid ipsi mulieri modo pred.o
fuerit adiudicatum habeat et teneat ipsa mulier
et non plus et superfluum pro debito uiri credi=
tori uel creditoribus ad ipsorum petitionem ad=
mittere teneatur. Et si quis creditor uel creditores
ipsius mulieris uoluerit dote sua integrè satisfa=
cere in pecunia nummerata, uel aliqua re de qua
concordauerint inter se seu quod ipsa mulier te=
neatur bona sua uel alterius sibi obligata admit=
tere ipsis creditoribus seu creditori uiri ipsius mu=
lieris et pecuniam recipere uel aliam rem de qua
concordauerint inter se. Et pred.a intelligantur eo casu
quo ipsa mulier potior esset in iure. XXXXVI.a

101
461

XXXXVI[a]. Rub. ~~De~~ quod datum fuerit in augumentum dotis alicuius mulieris ualeat

Item dicimus, et ordinamus quod si aliqua mulier instan=
te matrimonio aliquid dederit alicui in augumentum
dotis uiro suo quod talis datio ualeat, et teneat non
obstante quod si uir non dabit uxori tantum quantum
maritus recipit in augumentum dotis ab uxore
sua, et hoc ualeat in pñti. preterito et futuro.

XXXXVII[a].

XXXXVII.ª Rub. De alienarum litium
redemptoribus.

Item cum litium redemptoribus in quibus effrenata cupi=
ditas et auaritia, et inhonestas que cunctorum ma=
lor est mater, et radix existit, mandamus, et pnti
lege sancimus, quod nullus aduocatus procurator seu
notarius, et quequis alia persona de ciuitate Fulgi=
nia, uel eius districtu clericus uel laicus alienar
litium redemptores existant per se uel per alium
nec requirant ab aliquo seu aliquibus creditorib
mare uel muliere castro uel collegio ac etiam credi=
toribus uniuersitate iurium cessione con aliquem
Fulginaten. et si receperit non ualeat quoquomodo
sed pntis ordinamenti potestate cassa sint, et
uana et nullius ualoris. Et quod Iudex et officia=
les cois Fulgini non audeant aliquos de predictis
uigore dictorum iurium cessionum. Et qui contra fe=
cerit si aduocatus fuerit siue procurator ab offi=
cio aduocationis suspendatur per annum et si
alie persone in centum lib. den. coi Fulginie
condemnentur.

XXXXVIII.ª Rub.

XXXVIII.a Rub. de donationibus non faciendo

quanta sit hec summa dixi u.o donatio fol. 1. à t.o

in lib. Publico scribitur vel non et

In contr.u dotis, et augumenti, sicut nec in donatione ob causam non procedit hoc statutum lot. in Fulginates dotis lune 23. Junij 1659. coram Albergato habeo inter rela. fol. 9.

§. 1.

Solemnitas an sine servanda iuxta statutum loci contractus vel destinatae solutionis Coccin. d. 133.

Item dicimus, et ordinamus, quod nulla donatio infu... fieri possit à 25. lib. denariorum supra nisi fiat in presentia Pot... vel Judicis et trium consanguineorum proximior... us qui donationem fecerit, et si aliter fieret p... supponatur fictitie facta et non valeat ipso... et hoc capitulum bandiatur, ut non possit ab aliqua... tium ignorantia pretendi de pred.is Et ad omnem... bitationem removendam statuimus, et de... ramus quod hoc statutum debeat intelligi de... nationibus factis inter vivos, et non causa... tis que donationes causa mortis presentes prete... et future valeant absque d.a solemnitate cum... sit intentio condentium hoc statutum.

XXX...

1 Prohibitus contrahere sine consensu proximiorum, si contraxit sine illis, et vult da... nullitate contractus, tenetur probare proximiores extitisse in Civitate die cel... contractus, et eorum proximitatem, alias contractus remanet validus, max.e si interv... decretum Judicis Rot. d. 314. p. 2. Rec. vide infra n. 25. et seqq. ~~Bichi~~ d. 165. n. 101. Infra

2 Prohibitus contrahere sine consensu proximiorum, si contraxit sine illis ~~et~~ vult ... nullitate, tenetur probare non dum quod eadem die in Civitate aderant proximiores, ... isti eadem die erant ibi proximiores, sed ulterius quod non erant impediti intervenire, ... liber hoc probet Rot. d. 713. p. 2. Rec. vide infra n. 27. cum multis seqq. et n. 5...

3. Proximiores requisiti ad interveniendum, et consentiendum contractui, si sint minores rep... inhabiles ad consentiendum, et validandum contractum Rot. d. 619. n. 7. p. 2. Rec. infra n. 34.

4 Proximiores minores, si non sint impuberes, et habeant ingenium, et discretionem, sufficiun... contractus sit validus Rot. d.a d. 619. n. 7. p. 2. Rec.

5. Proximiores à statuto requisiti, si non iurant quod contractus non est preiudicialis con... adhuc sufficiunt pro validitate contractus, dummodo statutum non disponat, quod con... mentum redigatur in scriptis, nec tali casu ex sola enunciativa, quod iuraverint, pro... quod iuraverint sufficienter, stante decreto Judicis Rot. d.a d. 619. n. 11. p. 2. Rec.

Si vero disponit stat.m quod iurent tunc iurare debet et iuramentum formale, et ...rale, nec sufficit verbale. Manent. d. 7. n. 15. usque ad 101.

Pro intelligentia huius statuti necesse est premittere quid sit
Denarius, et quid sit libra denariorum

Denarius quod omnes est vox derivata à numero decem, nam valet
decem asses. Bellin. de Rè milit. tit. 2. n. 7. seu decem nummos uma-
les Io. Hug. de Offic. quer. prelat. tit. de quaest. prelat. §. 4. rubr.
Tributi Imperialis ? n. 2. in fin. tom. 13. p. 2. Scacc. de Comerc. et
camb. §. 2. gloss. 3. n. 20. vers. aut loquimur post medium

Et decem asses idem sonant, ac decem baiocchi, nam as, ut lo-
quimur, Romę fuit un B°, qui constabat quatuor quadran-
tibus, seu nummis ereis, licet hodie constet ex quinque qua-
drantibus, vulgariter di cinque quattrini. Et sic antiquitus
Romani constituebant denarium cum quatraginta quadran-
tibus, vulgariter con quaranta quattrini, et hodie nos eum con-
stituimus cum quinquaginta quadrantibus, seu quattrinis
Scacc. de Comerc. et camb. d. §. 2. gloss. 3. n. 21. et isti 50.
~~quattrini~~ seu decem asses constituunt unum iulium, quod nos dici-
mus un Paulo Scacc. de Comerc. et camb. d. §. 2. gloss. 3. n. 21.

His precognitis habemus quod nomen denarius fuit semper apud an-
tiquos Romanos moneta argentea ex ratione sugerius ex-
pressa, quae fuit unum iulium argenti. Covarruv. de Vet. coll.
numism. cap. 1. n. 3. vers. octavo ex hac et cap. 2. sub n. 7. versus
fin. vers. latinus tom. 1. Petr. Bellin. de Rè milit. tit. 2.
n. 1. et 6. Scacc. de Comerc. et camb. d. §. 2. gloss. 3. d. n. 20.
d. vers. aut loquimur. in princ.

Videmus ergo, quod nostrum statutum loquens de libris dena-
riorum, loquitur de libris argenteis, et non de libris aureis.

Nunc videndum est quid significet libra argentea, non quidem
quoad pondus, nam si inspicimus pondus omnes scimus quod
libra † constat ex duodecim unciis. Afflict. in Const. Neapol.
lib. 1. rubr. 9. in const. aqua n. 2. Lancell. Gall. tract. de

† sive agatur de libra auri, sive de libra argenti

468

statut. in uᵒ. solidos q. i. n. 17. tom. 2. Couarru. de vet. coll. numism. cap. 2. n. 3. vers. Romanorum. Bertazz. de claus. claus. 30. gloss. 5. sub n. 4. Scacc. de Comerc. et camb. § 2. gloss. 3. n. 32. vers. quero octauo.

Si autem inspicimus valorem libre, tali casu libra argentea monetata, et in valore ad usum pecuniarium constat ex nonaginta sex denarijs, seu ex 96. nummis argenteis iusti ponderis eodem modo ac libra auri monetati, que constituitur ex 96. nummis aureis. Scacc. de Comerc. et Camb. § 2. gloss. 3. n. 51. ubi alios allegat.

Atqui ut percipiamus valorem 96. nummorum argenteorum opus est ut videamus que nam proportio intercedit inter libram argenti, et libram Auri, nam sicut libra argenti constans duodecim uncijs constituitur 96. nummis argenteis ita libra auri constans etiam ipsa duodecim uncijs constituitur 96. nummis aureis. Scacc. de Comerc. et camb. § 2. gloss. 3. n. 51.

X et sic quelibet libra argenti constituebat scuta sex et multiplicato numero sex X quindecim resultat summa 96.

Proportio autem hec est, ut more antiquo romanorum quindecim de argento faciant unum de auro X nam olim Rome unum drachma auri estimabatur quindecim drachmis argenti, ut ex Liu. lib. 38. refert Couarru. de vet. coll. numism. cap. 3. § i. sub n. [illegible] vers. Deinde igitur ex Plinio Scacc. de Commercio, et camb. § 2. gloss. 3. n. 52. Sed si velimus proportionem auri ad argentum capere de tempore subsequenti, una pars auri fuit estimata decem partibus argenti. Couarru. de tract. de vet. coll. numism. d. cap. 3. § i. sub. n. 3. vers. inde apparet. Liu. lib. 38. et Jul. Pollux. de vocab. ad commod. Scacc. de Comerc. et camb. d. § 2. gloss. 3. d. n. 52. Sed constans est, quod variatis temporibus, variauit et usu

usus faciendi comparationem istam inter aurum, et argentum. Hoc unum certum est, quod una pars auri nunquam fuit extimata pluris, quam quindecim argenti, neque minoris quam decem argenti. Et quod nostra etate una pars auri extimatur undecim argenti, et aliquando duodecim paulo pluris uel minoris, et sic tanti extimatur una uncia auri, que est duodecima pars libre, quanti integra libra argenti, que constat ex duodecim unciis. Couarru. de Vet. coll. numism. d. cap. 3. §. 1. n. 3. in fin. uers. nostra uero etate. Thesaur. iun. de augum. monet. p. 1. n. 18. uersus fin. ibi et hodie una uncia aurei ualet paulo minus libra argenti. Brun. de monet. augum. in princ. sub n. 8. Tomes. ad Regul. Cancell. in reg. de ualor. exprim. q. 9. uers. ab istis Scac. de Comerc. et Camb. §. 2. gloss. 3. n. 52.

Posito igitur quod nostrum statutum ordinans quod nulla donatio fieri possit à 25. lib. denar. supra loquatur de 25. libris denariorum argenteis, rationibus superius allegatis, et quod duodecim libre argenti tanti ualeant quanti una uncia auri, ut pariter probatum est supra, sequitur quod nostrum statutum annullans donationes supra 25. libris denariorum intelligi debeat de donationibus excedentibus ualorem duarum unciarum auri. Quia due uncie auri monetati extimentur scuta duodecim, quelibet uncia auri monetati ualet scuta sex, ex quo uncie duodecim extimantur scuta 72. Scacc. de Comerc. et camb. §. 2. gloss. 3. n. 38. uers. respondeo. Unde uidetur clarum, quod nostrum statutum

eas donationes annullas, que excedunt summam scuto=
rum duodecim, ex superius ponderatis iuribus, ubi dixi=
mus quod duodecim ~~libre~~ uncie argenti dicunt propor=
tionem ad unam unciam auri

Et si velimus dicere, quod quindecim partes argenti tan=
ti valeant quanti una pars auri, ut pariter diximus de
more antiquo romanorum, tunc dicere cogemur quod no=
strum statutum annullet donationes excedentes valorem
scutorum ~~decem quindecim~~ decem, et octo, et aliquid minus, quia si tres libre argenti
que constituunt uncias 36. sunt valoris trium unciarum
auri, tres libre argenti constituent d.ª scuta 18., ut
patet ex calculo aritmetico, nam partes quindecim
bis calculate faciunt tantum summam 32. et sic non
perueniunt ad numerum 36. ex quo constituuntur tres
libre, nam deficiunt quatuor uncie, que est quasi
quarta pars numeri 15.; itaut melius dici possit
quod nostrum statutum annullet donationes non tantum
excedentes scuta 18. sed etiam excedentes scuta 16.
cum dimidio, deffalcata quarta parte, que est scutum
unum cum dimidio

Quod statutum non habet locum in donationibus causis et pijs, et remunerationibus Conciol. alleg. 27. n. 37. Vide quae dixi late v.o Donatio fol. 2. 107.

Neque habet locum in donationibus accipientibus vim, et confirmationem a morte donantis Conciol. alleg. 27. n. 30. de quibus vide in addit. ad lib. 61. § 2.

Contractus factus extra territorium, ubi viget statutum est validus etiam sine solemnitatibus illius territorij, et sufficiunt sollemnitates statuti illius loci, ubi contrahitur quoties statutum prohibet simpliciter actum fieri sine solemnitatibus, sed non inhabilitat personam Conciol. alleg. 30. n. 15. infra n. 11. ad 13. n. 30. n. 45. Vide v.o Statutum fol. 104. et seqq.

Donator si se conferat extra territorium ad faciendam donationem, et paulo post redeat ad locum originis, presumitur id fecisse in fraudem statuti, et ne cogeretur solemnitates statutarias servare Conciol. d.a alleg. 30. n. 17. declarat tamen n. seq.

10. Quod statutum non habet locum in donationibus reciprocis, et ob causam respicientem utilitatem donatoris Conciol. d.a alleg. 30. n. 20. Catan. cons. 45. n. 25. et tandem Cirocc. discept. 46. n. 40. — Vide tamen d. Conciol. d.a alleg. 30. n. 26. usque ad finem

11. Subditus, et originarius, si se conferat extra territorium, et contrahat cum forense, et non subdito, habente tamen scientiam statuti ligantis illum, qui secum contrahit, debet adhibere solemnitatem, alias contractus est nullus Alex. qui allegat Bart. in cons. 41. sub n. 15. ibi decidit veram esse sententiam Bartoli lib. 5.

12. Subditus se conferens extra territorium ad contrahendum cum alio subdito, debet servare solemnitates statuti loci, cui uterque est subditus, alias contractus est nullus, ut post Imol. et Bart. Alex. in d. cons. 41. sub n. 15. eod. vol. 5. Zacch. cons. 99. n. 57. lib. 1.

13. Subditus conferens se extra territorium, ut contrahat cum non subdito, et ignorante statuto illius cum quo contrahit, valide contrahit etiam sine solemnitatibus Conciol. d.a alleg. 30. n. 19. traducens ... extra locum suae habitationis, et in domo alterius ad contrahendum cum persona domestica B

14. Per lapsum 40. annorum presumuntur omnes solemnitates statutariae intervenisse, ut de statuto Hispell. requirente consensum duorum proximiorum Catan. d.o cons. 45. n. 25. vers. cum maxime

15. Exceptio nullitatis contractus ob defectum solemnitatis statuti respicit petitorium, et non admittitur in possessorio summarissimo manutentionis Catan. d.o cons. 45. n. 3. et n. 21. et seq.

16. Donatio etiam facta sine solemnitatibus firmatur iuramento Catan. d.o cons. 45. n. 26. et seq. Cirocc. discept. 46. n. 31. et seqq. ubi in terminis huius statuti, sed opinionem Cirocc. mihi non placere [Et de Stat. Hispell. Cirocc. disc. 54. n. 19.

17. Donatio facta sine solemnitatibus statuti requirentis solemnitates pro forma, iuram.o non validatur Cirocc. discept. 50. n. 8. disceptat. n. 7. et discept. 54. n. 20. et 22.

18. Donatio si asseratur quod sit facta ex mera benevolentia, non excludit quin sit facta ob causam, et sit reciproca, et onerosa Conciol. d.a alleg. 30. n. 20. et seqq. et si adest alia causa finalis causae benevol.ae ... d. 292. n. 19. et seqq.

19. In compromisso non est opus servare solemnitates ubi fiat cognitio ... Rot. d.e 105. n. 3. lib. 1.

Non habet locum in donat.e infra 25. lib. den. dixi v.o Donatio fol. 1. a t.o

20. Prohibitus donare, si vendat, et fateatur pretium recepisse, sine solemnitatibus statutarijs invalida et nulla est confessio Rot. d.e 55. lib. 3.

Prohibitus ut hic donare sine cons.u propinquorum illius extantibus, potest donare sine alio consensu servata forma Statuti ... Crapt. d. 1244. n. 2.

Catan. cons. 45. n. 39. ... Cirocc. ... n. 50. lib. 1.

... facta et fraude ... 30. et 13.

Sed contrarium fuit decisum in d. 292. p. 4. tom. 2. Rec. et vide decis. Cirocc. discept. 54. n. 22. Vide lib. d.e 200.

Statutum requirens ut fiat consensu consanguineorum, non impletur per consensum
21. uterinorum, [illegible] sed illæ personæ consentire debent, quæ sunt à statuto [illegible]
tæ, unde si requiratur consensus Agnatorum, non sufficit consensus cogna[torum]
si requiratur cons. us proximiorum non sufficit remotiorum Manent. d. 7.
cum segg. et aliqua ad mater. d. Manent. in d. 15.

22. Proximiores interessati non sufficit consentire, nec statuto satisfaciunt [illegible]
d. d. 7. n. 6. et 7. Limita si proximior habet interesse remotum, et incertum Rot. d. 31. n. [illegible]

23. Donatio nulla, licet per non impugnationem dicatur ratificata Amat. d[ecis.]
d. ~~[illegible]~~ 1544. n. 16.

De presentia Consanguineorum vide Rot. post Const. ad Stat. Urb. d. 147. A

24. Tamen ratificatio non prodest, nisi probata scientia nullitatis Amat.
A et Rot. In Romana d. 1505. n. 6. et 7. Arguell. d. 13. n. 25. vide infra n. 53.

decis. 25. Donatio absque interventu proximiorum, ubi statutum interventum requir[it]
14. Iunij 1700 nulla Amat. dinoll. d. 292. n. 6. et d. 676. n. 33. et 36. quamvis [in]
coram Mura tervenerit Curator ut infra n. 47. vide infra n. 60 cum segg.
Tubco 26. Proximitas ad effectum convincendi existentiam proximiorum probatur
inter vota fol. 312. ennunciativis desumptis ex publicis Instrumentis Amat. dinoll. d. 67[6.]
36. vers. quod autem et n. 37.

27. Existentia proximiorum in Civitate probatur ex quo iidem proximiores [illegible]
donationis, et per dies antea gesserunt actus in eadem Civitate Amat.
noll. d. 676. n. 301. et etiam ex quo proxim. as fuerunt citati n. 42.
vide infra n. 60. et segg.

A Rot. d. 203. n. 17. et 18. p. 4. tom. 2. recc. Vide quæ dixi in n.o Donatio fol. 59. et segg. An autem et quomodo probatur existere in Civit. dixi n.o Appell.o fol. 248.

28. Quod proximiores potuerint intervenire probatur ex testibus depo[nenti]
bus de habilitate naturali Amat. dinoll. d. 676. n. 39. Vide
in d. 713. n. 3. p. 2. recc. Imo sufficit existentia in Civitate, nam impedimentum non præsumi[tur]
29. Idem probatur, ex quo die immediate precedenti intervenerunt contra[ctui]
et die immediate subsequenti intervenerunt in Capitulo Amat.
noll. d. d. 676. n. 403.
Et impedimentum infirmitatis non præsum. Rot. d. 713. n. 2. p. 2. recc.

30. Proximiores impedito die destinata ad contractum celebrandum, debet
tractus ad sequentes dies differri, dum impedimentum non est diu[turnum]
turnum Amat. dinoll. d. d. 676. n. 41. Rot. d. d. 713. n. 4. p. 2. recc.

31. Citatis proximioribus, si intervenire renuent donatio valet sine
interventu, adhibitis alijs loco proximiorum Amat. dinoll. d. 676. n.
vers. demum Vide infra n. 60. et segg. precipue n. 66. et segg. Rot. d. [...]
p. 19. recc. Et citatio sufficit citati Iudex illam subscribat, quod subscriptio non est de stylo, nec [illegible]

Decret. Rot. d. 195. n. 6. et 7. ubi de stat. Spolet. p. 19. recc.

32. Citatio proximiorum, ut suffragetur requiritur ut sit legitime facta, [con]
prest. loci, horæ, et qualitatis contractus, de qua debet doceri [con]
cludenter, vel per registrum factum in eodem Instr.o vel aliunde quam [re]
tionem contrahentium quamvis iuratam Alias donatio est nulla Amat.
dinoll. d. d. 676. n. 44. cum segg. et d. 1003. n. 19. et 20.

A

33. Citatio proximiorum, sine quibus contrahentes à servatione solemnitatis de qua agitur, quando omnes proximiores sunt citati, secus si unus fuit citatus de pluribus qui poterant intervenire Amat. Dunoll. d.º d.º 676. n. 47.
minime si unus qui non fuit citatus credebatur inhabilis quia credebatur minor, ex quo in alijs contractibus tanquam minor non interveniebat, licet ultimo fuisset Maior Rot. d.º 193. n. 97. p. 19. Rec. A

34. Intervenientes loco personarum requisitarum à statuto sine validant donationem quando sunt habiles Amat. Dunoll. d.º d.º 676. n. 48. et 49. ubi de Curatoris deputat.º

35. Donatio facta à puella post ingressum in Monasterium tempore novitiatus, et ante emissam professionem valent etiam sine solemnitatibus Amat. Dunoll. d.º d.º 676. n. 33. vers. neque adversari et n. 34.

36. Donatio sine d.ª facta à Puella novitia in Monasterio, quando in Instrum.º donationis vocata est nomine monialis, nam si vocata est nomine quod habebat in saeculo, praesumitur puellam fuisse saecularem et donatio sine solemnitatibus non valeret Amat. Dunoll. d.º d.º 676. n. 35.

37. Stat.m requirens in donat.e praesentiam consanguineorum censetur factum ad obviandum fraudibus, et d.º requirere praesentiam pro forma Crod. discept. 52. n. 11. et discept. 54. n. 1. et seqq. et n. 7. et 11.

x 38. Statutum ligat personas contrahentes etiam extra Territorium, quando adhuc manent subditae, quia extra Territorium domicilium non contraxerunt quando domicilium extra territorium contraxerunt Conciol. alleg. 38. n. 10. et alleg. 39. n. 31. et seqq. usque ad finem, ubi alias conclusiones colligunt, et materia exornatur per tot. alleg.

39. Donationes remuneratoriae, et reciprocae etiam ipso sufficiunt huic statuto, stante inaequalitate meritorum, quando per circumstantias colligitur intervenisse fraudem Conciol. alleg. 38. n. 31. vers. neque fraudibus, et alleg. 39. n. 16. vers. neque fraudibus
Honestati assertioni donatoris super meritis Conciol. alleg. 74. n. 2. et seqq. ad n. 6.

40. Ratio posita in statuto prohibitivo donationum ad obviandum fraudibus censetur colorata, et eloquentius quando prohibentur generaliter donationes omnibus personis indistincte, nam si statuti ratio fuisset obviare fraudibus, prohibuisset donare Mulieribus, et alijs imbecillioris conditionis tantum Conciol. d.º alleg. 39. n. 17. in fin.

41. Contractus minoris etiam sine solemnitatibus, tenet in damnum Tutoris, qui etiam proprio, et pupilli nomine se obligavit Amat. Dunoll. d.º 611. n. 1. et 4.

42. Idem est contra Tutorem qui accessit tanquam fideiussor ad iuram.º et obligat.º [illegible] Amat. Dunoll. d.º d.º 611. n. 2. 5. et per totum

Marginal notes:
Citatio proximioris minimi [illegible] ut Rot. in donationis 1676 221.
[illegible] fuit concessa licentia ad pro: [illegible] attendenda ad probandum [illegible] et bona correspondentia
Statutum conditum ad obviandum fraudibus, et

190 474

An de nullitate donationis possidam ab alio quam ab ipso donat. Vide Cirocc. discept. 50. n. 10. et segg. lot. d.a 300. n. 49. et 50. p. 7. lecc. Mastin. de Confid. q. 31. n. 101. et segg.

43. Dominus Civitatis, licet minor valide contrahit in sua Civi[tate] etiam sine solemnitatibus, quando contraxit coram Jud.e, et ad [...] viam aliorum virorum Amat. dunott. d.a 477. n. 7.

45. Forensis contrahens in uno loco, non tenetur servare solemnitates [...] alterius loci Amat. dunott. d.a 477. n. 4.

46 Mulieris assertio se non habere alios proximiores qui in contractu in[tervenire] venire possent non attenditur Am. dunott. d.a 561. n. 5. Et de de asser[tione] Minoris lot. d.a 713. n. 5. p. 2. lecc.

47. Presentia Curatoris non supplet defectum interessentie proximioris [in] contractu Mulieris Amat. dunott. d.a 561. n. 4.

48. Quando statutum exigit in contractibus decretum Judicis, et [...] tunc decretum ex se solo non validat contractum Amat. dunott. [d.a] 505. n. 4. et 5.

An Muliere donante ultra medietatem dotis possit impugnari donatio a successoribus negative tenet de Luc. de dot. disc. 6. et 60. lot. d.a 62. n. 19. cum segg. p. 7. lecc.

49. decretum Judicis interpositum ex falsa causa nullius est roboris [...] dunott. d.a 561. n. 6. et d.a d.a 505. n. 3. et 4.

50 Istud statutum non habet locum in donationibus Clerici, qui p[otest] de bonis proprijs, etiam in favorem laici disponere sine sole[mni]tatibus, maxime si Clericus statuto renunciavit Cirocc. discept. 4[...] 49. et 50. et n. 54 ubi declarantur contraria infra n. 74 et segg.

d.371. n. 4. p. 9. lecc.

Clericus non potest donare patrimonium sine consensu Epi Concil. Trid. sess. 21. cap. 2. de reform.

51. Habet tamen locum in donatione facta a Laico ad favorem [Cle]rici Cirocc. d.a discept. 46. n. 55.

Affirmative tenet Concil. alleg. 4. n. 33. cum segg.

52. Et habet etiam locum in donatione Clerici, si clericus ne[...] Cirocc. d.a discept. 46. n. 50.

53. data scientia nullitatis per lapsum quinquennij, seu decennij, [...] te reclamatione, donatio absque solemnitatibus censetur [...] Cirocc. discept. 53. n. 69. et 70. vide infra n. 69.

Hec potest opponi a Muliere que ob etatem nonas nuptias sperare non potest Mastin. de Confid. q. 31. n. 115. cum segg. Concil. de stat. Excludit. lib. 52. rubr. 45. n. 44. cum segg.

54. Promissio de donando, de renunciando, de cedendo, de vendendo, de locando, conducendo, de legitimando, de renovando, et de revocando non est do[natio] [...] renunciatio Cirocc. d.a discept. 53. n. 79. cum segg.

55. Donatio facta favore Ecclesie non comprehenditur sub hoc statu[to] Cirocc. discept. 54. n. 10. 36. et n. 38. Vide Mant. d.a 6. n. 2. et [...] infra n. 57.

Contractus factus sine solemnitate statuti pro liberando filio, vel Marito valet lot. d.a 97. n. 1. et 9. p. 15. lecc.

56 Onus probandi existentiam proximiorum, et quod commode potuerant intervenire, incumbit donatario Cirocc. discept. 54. n. 41. cum segg. ad finem. ubi declarat. Vide infra n. 62. usque ad 66.

57. donatio ex causa pia non requirit solemnitates, ideo, nec ex causa dotis [...] ex causa alimentorum Cirocc. discept. 47. n. 15. 16. et 46. et discept. 73. cum pluribus segg. et n. 22. usque ad 27 supra n. 55. infra n. 70.

Pro liberando Patre Carat. [...] 511. 512. et 109. Greg. d.a 120.

58. Presentia Consanguineorum non requiritur in donat. facta successuro ab [in]testato Cirocc. d.a 45. n. 49.

59. Donatio patris facta favore filij non validatur per cultum loci pij Cirocc. discept.

60. Statutum requirens in contractu Mulieris interventum, et consensum proximiorum, non sufficit, quod proximiores interveniant, sed debent consentire, et si dissentiunt non potest deveniri ad contractum Rich. d. 165. n. 10.

61. Intellige si dissensus est rationabilis, nam si est irrationabilis, requiritur consensus aliorum remotiorum Rich. d. 165. n. 10. et 9.

62. Statutum si requirit interventum aliquorum in defectum proximiorum, interventus eorum adhiberi nequit, donec extant proximiores, et deficientia probari debet Rich. d. d. 165. n. 11.

63. Dissensus aliquorum proximiorum consanguineorum non sufficit, ut deveniatur ad vocationem extraneorum requisitorum in subsidium, quia extranei in subsidium requiruntur, et non est locus subsidio, nisi probata deficientia omnium consanguineorum Rich. d. d. 165. n. 11. et allegat Manent. d. 57. n. 10. et 9 ~~sot~~.

64. Statutum requirens in contractu Mulieris consensum proximiorum, et decretum Iudicis, recusantibus consanguineis consentire, alijsque non existentibus Iudex potest supplere eorum consensum per interventum DD. Priorum, quando Priores habent de se iurisdictionem auctorizandi talem contractum, alias si Priores non habent hanc iurisdictionem secus est Rich. d. d. 165. n. 12.

65. Stante contradictione consanguineorum, si Iudex interposuit suum decretum super contractu, validus remanet contractus, absque eo quod super irrationabilitate contradictionis interloquatur, nam interponendo decretum, videtur simul interloqutus super irrationabilitate d. contradictionis Rich. d. d. 165. n. 14.

66. Facta citatione de pluribus consanguineis, quorum aliqui renuant consentire, alij autem spreta citatione non interveniunt et de citatione constat, devenitur ad instrumentum cum praesentia, et consensu aliorum, qui requiruntur in subsidium Rich. d. d. 165. n. 14. vers. et cum fuerint, et n. 15. et segg. ubi n. 101. quod tali casu existentia aliorum est probanda ad allegante, tamen eorum habilitate

II 76

192. 161 67. forma citandi proximiores est etc. ad dicendum causam quare quare [illegible] tionem facere non potest, et ad interveniendum, et praestandum [illegible] sum, alias uidere mandari procedi ad celebrationem instrumenti interveniente Iudicis, et duorum de Magistratu, seu similis [illegible] diversitate statutorum, quae forma legitime approbata à [illegible] in d. 165. n. 14. vers. et non fecerint coram Bichio

68. Istud statutum non habet locum in augmento dotis assignato ad ulteriorem conclusionem Matrimonij, in quo non requiruntur solemnitates statutariae etiam augmentum dotis fuisset donatum in terminis Tot. in Fulginaten. dotis 23. Junij 1659. §. [illegible] tas donationis, et §. aut etiam coram Albergato, quem [illegible] ter uidere.

Vide an tamen materiam dotis donationis reportatis [illegible] donatio ex causa dotis

69 In ratificatione contractus nulli debent intervenire eaedem solemnitates statuti, quando ratificans adhuc ligatus à statuto, ut de minore qui nulliter contraxit, et non adhuc esset minor contractum [illegible] cauit pariter sine solemnitate statuti Arguell. d. 13. n. 20 segg. uide sup. n. 53.

In renunciatione ex causa dotis à fratre recepta non requiruntur solemnitates Peutinger. d. 321. n. 8.

Similiter de renunciatione Iuris quaesiti etiam ex causa dotis quae sine solemnitatibus non ualet si adest laesio Bich. d. 555. n. 25.

70. In contractibus ad piam causam tunc non requiruntur solemnitates quando fiunt ex motiuo pietatis, et pro salute animae eius [illegible] sicut tanquam Ecclesiam, seu causam piam, non autem si fiat cum [illegible] et in illis Ecclesia, uel pia causa gerit personam priuati [illegible] credentis Tot. in Romana Census 17. Martij 1663. coram Ben[illegible] quam de Luc. deseruit ad Mat. Lett. disc. 153. n. 10.

71. Istud statutum non procedit quando ~~[illegible]~~ contractus est utilis uel necessarius [illegible] lenti prohibito, quia contrahens etiam sine solemnitatibus contractus sit ei utilis, uel necessarius, remanet obligatus Tot. d. 545. n. 4 et d. 67 [illegible] n. 6 et 7. p. i. Lecc.

72. Opponens nullitatem ex defectu solemnitatum tenetur restituere pecunias receptas, ~~et~~ uersas in ipsius utilitatem, et quae effectus est locupletior Tot. d. 602. n. 3. coram Cerro

73. Sed receptio pecuniarum, ~~[illegible]~~ debet probari aliunde, quam

Instrum°, quod n. sufficit pro probatione lot. d. 306. n. 31. p. 111. lecd. 193. lt
477
74. Versio vero, et locupletatio, si contractus est generalis, puta mutuum, tunc debet probari per creditorem lot. d. 6 cr. seu 6 cr. n. 6. et 7. p. 1. lecd. Duran. d. 111. n. 30. cum seq.
75. Si vero contractus est gratuitus, puta mutuum gratuitum, tunc versio, et locupletatio presumitur, et opponenti non locupletationem ~~debet~~ incumbit onus probandi Mantic. de Tacit. lib. 11. tit. 6. n. 11. Odd. de restit. in Int. p. 2. q. 51. n. 53. Mascard. de prob. concl. 1167. n. 12. lot. d. d. 602. n. 5. coram Cerro
76. Verum tamen est quod mutuum debet probari concludenter, alias non intrat presumptio versionis, probatur autem non dicitur ex apoca privata subscripta tantum à debitore, sed bene probatur si sit etiam subscripta à testibus, testantibus de numerat.e, et eomagis si testes recognoverint per examen formiter factum, et fortius, si in apoca adsit obligatio camerae. ut de p.° lot. d. 306. n. 31. p. 11. lecd. de 2.° Mantic. de Tacit. lib. 11. tit. 6. n. 45. et 9. et de 3.° Cerr. d. d. 602. n. 1., et de 4. idem Cerr. d. d. 602. n. 1. et 2.
77. Et subscriptio debitoris sufficit si sit facta simplici signo Crucis Cerr. d. 453. n. 1.
78. Licet Clericus non ligetur hoc statuto, si tamen constat illum iuxta dispositionem statuti ~~velle~~ voluisse contrahere, illius donatio statuto subijcitur lot. d. 371. n. 1. p. 19. lecd.
79. Si Clericus donando adhibeat solemnitates ad cautelam, et cum clausula omni meliori modo, valida donat., non obstante defectu solemnitatis lot. d. d. 371. n. 2. p. 19. lecd.
80. Istud statutum non tollit constitutionem Egidianam sed bene compatitur cum illa, et ideo si agitur de donatione Minoris, utraque solemnitas servari debet, dett. statuti fulginei de donationibus n. fac.dis, et Egidianae constitut. de contractibus Minorum lot. d. 309. n. 7. et 12. p. 19. lecd.
81. Donatio etiam iure statuti solemniter facta, tamen subiacet dispositioni iuris communis, ideo subijcitur l. si umquam C. de revocandis donat. et quando hoc procedat Conciol. alleg. 74. per totam
Limitatur in donat. remuneratoria Conciol. d. alleg. 74. n. 2. et 9. de ca

194. il. p.°

478

82. Ita donatio iure statuti solemniter facta, adhuc subij
dispositioni l. foeminae Cod. de secund. nupt. adeoque dona-
tio facta coniugi ~~binub~~ extantibus filijs primi ma-
trimonij, et transitus ad 2.as nuptias reducitur in usufructum, quia
binubatur proprietas debet cedere ad filios primi ma-
trimonij Michalor. de frat. p. 3. cap. 13. n.° 25. et segg. ubi am-
pliat procedere sive fiat binuba Uxor, sive Vir, et ha-
re filiorum, quam nepotum, et tam de lucris legalibus, quam
statuto, quam ex pacto

83. Limitatur in donatione remuneratoria, et quando pro
limitatio Michalor. de frat. p. 3. cap. 13. n. 30. et seg.

84 Donatio etiam facta servatis solemnitatibus Iuris statuti, ad ho-
sit, et dicatur irrevocabilis debet esse acceptata à parte expre
vel saltem acceptatio per Notarium stipulantem pro donatario ab
Segl. Dunozz. d.e 50. n. 1. et 2. ubi quod non acceptata per do
Eredes non possunt acceptare, quia donatario non erat ius quae

85. Donatio facta servatis etiam solemnitatibus statutarijs, et acce
donatario, vel à Notario pro eo stipulante, non sufficit ad irr
bilis quia etiam donatio revocatur per supervenientiam filiorum
ipso iure, etiam sine declaratione
nisi expresse sit renunciatum benef.° l. siunquam 6. Cod. de
donat. Segl. Dunozz. d.e 50. n. 3. et per tot.

86. Donatio per supervenientiam liberorum revocata ipso iure, abs
declaratione, non revalidatur per obitum eorundem filiorum
servitutem donantis per annos sexdecim, et amplius, dum sufficiat
supervenerint, nec sit necesse ut superviviant Segl. Dunozz.
n. 15. cum segg.

87. Donatio per supervenientiam liberorum revocatur ipso iure absq.
clarationem Licet quod habet donans reperiabatur in posse
alios sive reperiabatur in possess.° forsam requireretur declar
gl. Dunozz. d.a d.e 50. n. sicceis. Responsum enim fuit

88. Donatio per supervenientiam filiorum non revocatur si fuit medi
mento renunciatum in specie benef.° l. siunquam 6. Cod. de rev.
donat. Segl. Dunozz. d.e 50. n. 11. et segg.

Observantia declaravit d.[ni] statutum requirere coniunctive presentiam Iudicis et consanguineorum exemplis infrascriptis regitrandis

die . . . 1635. rogitu Iacobi Martij Treggi Organi seu in Instrum.[o] emptionis . . . q. Angeli Urbani Raimundi fuerunt presentes Iudex, et Consanguinei

die 28. Iunij 1641. rogitu d. Petri Cornelij in renunciatione Francisci q. Antonij Angeli, et in renunciatione Caecilie uxoris Mattij favore Bernardini, Matthei, et Hieronymi q. Angeli Bernardini legitur intervenisse Iudicem, et duos Consanguineos

die 10. Aprilis 1669. rogitu d. Bartolomei Paglia-rini in renunciatione d. Pere Paulae Iacobi favore Petri Iacobi sui fratris adhibita fuit coniunctive presentia Iudicis, et duorum Consanguineorum

die 14. Iunij 168. rogitu d. Bartolomei Pagliarini in condonatione scutorum 500. fact. per d. Perum Paulum favore d. Petri Iacobi fuit adhibita presentia tam Iudicis, quam duorum Consanguineorum

die 6. Martij 1608. rogitu Iacobi Organi, in assignatione facta à q. Scipione Scarsio suis filijs de portione bonorum intervenerunt Iudex, et duo Consanguinei

die 21. 9bris 1663 Rog. Bart. Pagl. in donatione intuitu Matrimonij fact. per Octavium Scarsium Virginiae eius filiae intervenerunt Iudex, et Consanguinei

194. st. 2.
480

Die 23. Junij ~~1688~~ 1688. rogitu Silvestri Roberti in Donatione Reciproca facta inter R. D. Josephum Patruum, et Ascanium, et Angelinam Nepotes de Scarsiis intervenerunt Iudex, et duo Consanguinei.

Mulier seu Minor contrahentes non servata forma statuti, eorum contractus est nullus Rot. coram Amat. decis. 761. n. 1.

Isti proximiores requisiti à Statuto debent esse masculi, et satis non sunt fœminæ Alex. cons. 24. n. 40. vol. 2.

De tali vero nullitate dare competit tantum ipsi Mulieri, seu Minori, et non vero tertio Rot. post Constant. ad Stat. Urb. d. 154. n. 4. 6. 11 et 12.

Et ideo tacentibus, et approbantibus contrahentibus Mulier, et Minor, contractus eorum manet in implicito statu validitatis Rot. post Const. ad Stat. Urb. d. 154. n. 4.

A

~~Noi infrascritti per la verità richieste facciamo piena, et indubitata fede à chi spetta, Qualmente~~

Etiam si nullitas inducatur ipso iure, quia tamquam inducta solum favore ipsius Mulieris, et Minoris ab illis solis allegari valet Rot. post Const. ad Stat. Urb. d. d. 154. n. 9. et 10.

Et etiam si inducatur ipso iure favore publico, dummodo speciali commodo mulierum, et minorum intersit Rot. post Const. d. d. 154. n. 12.

Verum est quod licet tertius non opponat de nullitate contractus Mulieris, et Minoris, opponit tamen eorum heres Rot. post Const. d. d. 154. n. 13.

Ite verum est quod tertius qui convenitur, potest excipiendo ~~opponere~~ tale nullitatem ~~opponere~~ Rot. ~~ubi supra~~ n. 14.

Et si tertius agit, et opponit nullitatem, quae nec à Muliere, nec à Minore agnita fuit, oppositio non attenditur Rot. ibidem n. 17.

Si vero à Muliere, vel Minore fuit agnita nullitas, et multo magis si fuit in iudicium deducta, tunc oppositio valet Rot. ibid. n. 15.

Istud nostrum Statutum annullans donationes supra 25. libras denariorum loquitur de summa, quæ excedit scuta 182. Nam 25. libræ denariorum constituunt summam 182. 80. ut patebit inferius

Calepin. in u.º ff. et Covarruv. de Coll. vet. numism. cap. 2. n. 7.

Dam enim est loqui de 25. libris denariorum, ac de 25 libris argenti, cum denarius sit nummus argenteus Calepin. u.º denarius qui in iure bene allegatus, et facit auctoritatem Franch. d.º 662. n. 17. De Luc. de Servit. dix. 82. n. 8. ad differentiam solidi, qui enim significat nummum aureum gloss. in l. i. et in l. fin. Cod. de Vet. numism. pot. lib. 10.

librarum solidorum, quæ denotant libras auri,

Cumque tantum valeat una libra argenti quantum quinque solidi, ~~ubi gloss.~~ Cod. de Arg. præt. lib. 10. et Jas. in l. in eum n. 2. in fin. ff. de In ius voc. ad tex. in l. unic. ~~Cod.~~ septuaginta duo solidi antiqui constituant unam libram auri, ista ~~[illegible]~~ in l. quotiescunque 5. Cod. de Suscept. lib. 10. et gloss. in rubr. Cod. de Veter. numism. potest. Cod. lib. 10. et gloss. in § fin. in fin. Inst. de Pen. tem. litig. Jas. in d. l. stipulationum § 1. ex iis n. 16. ff. de Verb. oblig. et in d. l. in eum n. 2. ff. de In ius vocan. Et 96. solidi nostri temporis tantum appendant, quantum 72. solidi antiqui, qui erant maioris ponderis, ut ex Jas. in d. l. in eum n. 2. sequitur quod sicut 72. solidi antiqui faciebant unam libram auri, ita 96. solidi nostri temporis constituant unam libram auri ex superius dictis

Quoniam vero quælibet libra constat ex duodecim unciis, inde est quod sicut sex solidi antiqui constituebant unam unciam, quia numerus senarius multiplicatus per duodecim summat numerum 72. ita octo solidi nostri temporis constituunt unam unciam auri, quia numerus octonus, cum ipse multiplicatus per duodecim summat numerum 96.

Verum quia una libra auri, sive consideretur composita ex 72. solidis antiquis sive ex 96. solidis nostri temporis, semper æstimatur scuta 105. circiter, de plano consequitur, ut libra conflata ex 96. solidis nostri temporis valeat scuta 105. circiter, sicut valebat libra composita ex 72. solidis antiquis

~~Ulterius ex eo præmissis, accedendo~~ positis ad casum nostrum dicimus, quod si quinque ~~[illegible]~~ solidi antiqui ~~temporis~~ æstimantur tanti, quanti una libra argenti, ut superius probavimus, et ~~[illegible]~~ solidi nostri ~~temporis~~ antiqui appendunt unciam integram ~~cum una uncia quarto~~; ~~[illegible]~~ ~~solidi antiqui~~, ista uncia ~~cum uno quarto~~ valebit ~~tanti~~ scuta 43. 80. ~~quanti valebant~~ ~~[illegible]~~ solidi ~~antiqui cum~~ uno quinto ~~quibus sextis~~, qui commensurati ~~cum decem solidis nostri temporis sunt eiusdem ponderis cum illis~~; Nam numerus ~~[illegible]~~ solidorum ~~[illegible]~~ quintus multiplicatus per octo ~~multiplicabus~~ ~~[illegible]~~ summam solidorum 72. antiquorum, libram integrantium, eodem modo ut decem ~~solidi nostri temporis, qui commensurat cum septem solidis antiquis et uno quinto sunt eiusdem ponderis cum illis, Cumque septem solidi antiqui cum uno quinto valebant scuta~~ ~~[illegible]~~ ~~decem solidi nostri temporis valebunt~~ ~~[illegible]~~

Sed vide Semper melius quæ dixi in u.º Donatio fol. 169.

XXXXIX.ª Rub. de his qui habent instrumentum omnium bonorum uel maioris partis.

Item cupientes ueritatem fictionibus preualere hoc statuto firmamus, et ordinamus, quod si quis habuerit instrumentum omnium bonorum alicuius sub quocunque titulo factum, et post ipsum instrum alienationis alienans remanserit in possione usque ad mortem suam siue per plures annos quod ipsum instrum presumatur fictitium, et simulatum nisi fuerit factum cum ptia Potis vel alicuius iudicis uel ipsius trium consanguineorum proximior. et si fuerit uenditio nisi probetur, de uera solutione per ipsos consanguineos si uixerint. Et idem uolumus obseruari in re singulari alienata si alienans remanserit in possione per quinque annos* non obstante quod alienans constituerit se nomine eius precario possidere et hec sufficiat ementi uel recipienti allegare, et probare quod alienans constituit se nomine recipientis precario possidere. In uenditione tamen rei singularis non requiratur solemnitas pred.ª vlt. requisitionis et ptie Potis Iudicis uel consanguineor.

XXXXX.ª

*Suppr.

Suff præsumpta simulatio elicita ex possessione Venditoris per quinquennium à die factæ Venditionis Catan. cons. 28 n. 9. ubi in fine allegat istud nostrum statutum

Ad appellatõ. Instrumentorum uenit quelibet scriptura Magon. d. Lucen. 15. n. 4. Ron. de Script. priu. lib. 2 dub. 1 fol. 26.

L. Rub. De debito non petito infra decem annos.

Contra creditores non petentes creditum infra decem annos intrat prescriptio dummodo non habeat pignus obligatum, uel traditum, uel dummodo in Instrum. non appareret quod non fuit solutum, uel dummodo non ageret contra minores, mente captos, uel non habentes tutores, uel Curatores generales, uel contra absentes non habentes Procurat.

Item dicimus, et ordinamus quod si aliquis habet aliq instrum de pecunia nummerata, uel nummera et illud debitum uel pecuniam creditor non pe vit à debitore uel fideiussore sine ab illo qu esset cum fideiussore in solidum obligatus i decem annos post completum tempus sine ter num in instro contentum, nisi pignus hab obligatum, datum, uel traditum, sine appare in instro uel nisi fuerit minor uel mente c tus, uel non habens tutorem uel curatorem g ralem uel absens non habens procem, extu non audiatur, et si debitum petitum non non obstante sed quicunq uoluerit uti aliq instro. in ciuilibus ipsum instrum ostend debeat debitori coram Iudice, saluo quod pat contra filium fratri contra fratrem patr contra nepotem carnalem matri contra fi et è conuerso, usq in tertium gradum, no currat tempus infra quindecim annos a d celebrati contractus, et a d.o tempore quin cim annos ultra non audiatur exceptis i do tic

§. 1.

Creditor uolens effugere prescriptionem 10. annorum debet infra x. annos exhibere Instrumentum infra d.m tempus x. annorum si agitur contra extraneos sed si agitur contra filium seu contra fratrem, aut nepotem, et e conuerso usque in 3.m gradum tali casu prescriptio extenditur ad 15. annos

§. 2.

In dote non procedit istud statutum

§. 3.° Relicti facti religiosis non procedit d. statutum

dotium in quibus habeat locum ius commune. Relicta tamen facta religiosis non obstante pñti capto. possint exigi atque peti. Et si aliqua persona habuit

§. 4.° Creditor non obstante prescriptione ista potest deferre iuramentum debitori suo, vel eius heredi ut iuret an satisfecerit, et si iuraverit, vel iuramentum recusaverit

instrumentum debiti cuiuscunque quantitatis quod excesserit dictum tempus sm. distintionem temporum et personarum predictarum, et voluerit deferre iuramentum debitori suo vel eius heredi quod voluerit secredere, et stare, si satisfactum est de ipso debito ipsi creditori, vel heredi, et iuraverit reus absolvatur et si confitebitur debitum cogatur ad solutionem faciendam. Si vero iurare noluerit debitor vel

§. 5. Si debitor non vult iurare non iuvatur prescriptione

eius heredes ipsum debitum creditor, et eius heredes petere possint et exigere, non obstante prescriptione predicta ipsum debitum. In puris vero debitis

§. 6.° In debito puro incipit cursus x. ann. a die celebrati contractus

ubi non est adiecta conditio existens vel rei existentis ubi esset in diem incipiat currere tempus a die celebrati contractus, nisi petitum fuerit infra decem annos coram Iudice competente. In

§. 7.° In debito conditionali incipit currere a die conditionis

conditionalibus autem incipiat currere tempus a die conditionis in antea. Et predicta valeant in pñti preterito, et futuro.

L1.[a] Rub.

---

273. n. 3. et 4. vol. 5. cons. 218. eod. vol. 6. | 1. Istud statutum est validum Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2. rubr. 30. n. 4. Eugub. Digest. 36. n. 41. Vide Alex. cons. 99. n. 2. Dolsa. et cons.

cons. 220. n. 6 eod. vol. | 2. Istud statutum non habet locum contra Clericum, si tamen Clericus eo uti velit potest Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2. rubr. 30. n. 2. et 7.

200 .. n. .. 2 nec contra Ecclesiam Surratt. d. 774. n. 4.

488

A.o nam ad praescribendum creditum iuratum requiritur cursus 40. annorum Tot. d. 717. n. .. et d. 722. n. .. p. 11. tom. 2. recen. Thomat. d. 222. n. 1. et seqq. Tacc. ad Galles. de Ellijs cam. g. 19. n. 21. licet f.

B 397. n. 3. Tot. d. 392. n. 14. et seq. p. 1. recen.

3. Istud statutum habet locum in debito iurato, et [illegible] Instrumentis, et scripturis, ex quibus creditor probari posset Conciol. alleg. 11. n. 4. et 5. Manzaned. d. 613. n. 12. et 13.

2 Sive iuramentum probetur ex Instrum. sive aliunde, et quomodo [illegible] d. 310.

3 Et [illegible] stat. [illegible] confirmatum à Papa Marco [illegible] lib. 2. cap. 67. n. 31. et 35.

4. Licet secus esset, si statutum tolleret fidem Instrumentis Conciol. alleg. 11. n. 6., et idem ad stat. Eugubin. lib. 2. rubr. 30. n.

5. Istud statutum ligat etiam forenses agentes in loco statuti Ciroc. discept. 16. n. 49. Conciol. ad stat. Eugubin. lib. 2. rub. 30. n. 9. et in alleg. 11. n. 22. et 23. ubi ampliat [illegible]

5 Non tamen ligat forenses conventos in loco statuti, si tempore, quo [illegible] non degit ibi [illegible] contrarij supponunt [illegible] Tot. d. 2015. n. 2. p. 19. [illegible]

6. Istud statutum attenditur tantum ~~[illegible]~~, in loco destinatae solutionis, non vero in loco celebrat. contractus Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2. rubr. 30. n. 10., et in alleg. 11. n. 24.

6 In quo loco fieri debeat solutio vide Scac. de Commerc. §. 2 gloss. 5. n. 194. cum seqq.

A Tot. d. 192. n. 22. [illegible] illius qui allegaverit solutionem Rici. d. 50. n. 16. et vide n. 14. et seqq.

7. Istud statutum non habet locum favore illius, qui negat se esse debitorem Ciroc. d. discept. 16. n. 53. Conciol. d. rubr. 30. n. 23.

8. Vide tamen Conciol. d. rubr. 30. n. 23. in ultimis verbis

9. Istud statutum est conforme dispositioni Iuris communis Ciroc. discept. 16. n. 54. cum seqq.

Instrumentum statutum [illegible] servandum [illegible] in foro Ecclesiastico Alex. cons. 170. n. 3. vol. 7.

10. Istud statutum non habet locum in credito dotis, quia excipitur Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2. rubr. 30. ante n. 24. Manzan. d. 613. n. 7. Rici. d. 574. n. 11.

Id quod dicitur de dote est contra ius commune Rici. d. 574. n. 5. et seqq.

Maxime durante vita mariti Manzaned. d. 613. n. 15. Vide infra sub n. 2.

11. Istud statutum habet locum in fructibus dotis Conciol. d. rubr. 30. n. 24. Tot. in Fulginaten. dotis Mercurij 23. [illegible] anni 1692. ~~[illegible]~~ §. ex quibus coram Priolo, et est in causa [illegible] libus, et Butaronij, in qua decisione habetur etiam quod in Civitate Fulg. de consuetudine appellatione dotis [illegible] veniunt fructus

12. Mala, vel bona fides debitoris in hoc statuto non consideratur [illegible] indicat praesumptionem solutionis, et concedat actionem [illegible] ut valeat deferre iuramentum debitori, vel heredi, qui fateatur debitum, vel iurare renuerit, potest creditor [illegible] eius heredes agere, et exigere debitum Ciroc. discept. 16. n. .. et seqq. infra n. 15. et 16. et n. 29. † infra n. 15.

† Tot. d. 6. n. 7. p. 3. recen.

13. Si tamen probaretur mala fides debitoris idest quod debitor non solum est conscius debiti, et obligationis à principio, sed etiam [illegible] obligatio durat, et quod non est extincta solutione, tunc cessaret praesumptio statuti Merlin. decis. 124. n. 15. usque ad 11. post Tacc. d. 2.

13. Istud statutum non habet locum si constet de solutione non facta vel per concludentem probationem, vel etiam per vehementem praesumptionem Cirocc. d.a discept. 16. n. 52. et sub n. 56. et 57. Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2. rubr. 30. n. 21. Rot. d.e 225. n. 10. post Zacch. de Oblig. Cam.

13. Hec quo negativa solutionis probatur per scripturam, puta si apparet de partita mercantili, quae non habet solutionem contrapositam, resultat probatio quod non fuerit soluta, pro quo facit

14. Praesumptio vehemens solutionis est si debitor erat dives, et solitus debita persolvere, et integrae vitae probus, et e contra creditor valde diligens in exigendo, et pauper, vel saltem non admodum dives, et plura infortunia passus Cirocc. d.a discept. 16. n. 57. Conciol. alleg. 11. n. 10. Rot. d.a 225.] et si creditor est Mercator Conciol. alleg. 11. n. 17. Rot. d.a decis. 225. n. 19. et 20. post Zacch. de Oblig. Cam. A

15. Istud statutum habet etiam locum cum mala fide, quando dies solutioni est apposita Conciol. alleg. 11. n. 9. et 12. et 13. et vide n. antecedens et segg. usque n. 12.

16. Intellige de mala fide proveniente ex scientia praeexistentiae debiti, secus vero de mala fide proveniente ex scientia durationis debiti, quae tamen mala fides est ab allegante probanda Conciol. d.a alleg. 11. n. 14. Infra n. 39.

17. Istud statutum excipiendo creditores habentes pignus obligatum datum, vel traditum, excipit etiam creditores hypothecarios, quia appellatione pignoris in statutis venit etiam hypotheca Merlin. de Pign. lib. 1. q. 3. n. 11. cum segg. Infra n. 34.

17. Istud stat. non habet locum in fructibus, qui triennio praescribuntur, unde fictuarii, qui tenentur respondere de fructibus, triennio illos praescribit Rot. d.e 119. n. 2. post Cenc. de Cens. vide infra n. 19. il 2.o et n. 66. et segg.

17. Possessio beneficii triennalis acq.r irrevocabil.r Reg. Cancell. 36. Mengel. lib. 3. praes. 139. n. 4. D

18. Istud statutum non habet locum in actione reali Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2. rubr. 30. n. 11. Rot. d.e 33. n. 41. post Adg. in Labyr. Credit. Manzaned. d.e 46. n. 9.

18. Nec in bonis extra territorium, nec inter forenses, nisi in loco statuti esset facienda solutio et ibi commissa mora, et neglig.a Manzaned. d.a d.e 46. n. 11.

19. Istud statutum non habet locum in actionibus mixtis, prout sunt petitio haereditatis, et aliae Conciol. ad stat. Eugubin. d.o lib. 2. rubr. 30. n. 13. Cirocc. discept. 33. n. 44.

19. Istud statutum non intrat si debitum sit annuum, et solutio probetur facta de tribus annis ultimis, quia de aliis annis praecedentibus praesumitur facta absque alio lapsu temporis Rich. d.e 329. n. 4. ead. 373. n. 1. Argell. d.e 21. n. 11. Amat. Variar. d.e 51. n. 5. et d.e 96 & n. 2. nuper 425. vide sup. n. 17. il 2. et infra n. 66. et segg. B

20. Istud statutum non habet locum in actione pro legitima, vel eius supplemento Conciol. d.a rubr. 30. n. 12. Cirocc. discept. 33. n. 43. et 44.

20. Soluta maiori parte dotis, incurrit moram recipientis et solventis tota praesum.a soluta loc. d.e 56. n. 5. p. 15. Recc. sed sine morte intrat conclusio ad illud contra finale confessio dotis recepte, sit vero probata solut.o in maiori parte Rog. d.e 44. n. 22. ead. dis.

Marginal notes (left margin):

allegata per Cirocc. cons. sub n. 3. vers. et si ficass lib. 2. fol. 37. Carocc. de Locat. p. 4. tit. de Melior. q. 4 de Saleis n. 23. ubi de debitore ... annotare ... 412 ... praescriptio ... in meis Repert. lit. B. v.o bene: ficium fol. 107. praescriptio fol. 130.

... 19. cum segg. post Zacch. de Oblig. Cam.

differens actione tempus quo ... debitor creditus formata ... sunt praesumptio solutionis quia ... praescriptio statutaria Rot. d.e 225. n. 3. post Zacch. obl. cam. dolor. 36. n. 5. Recc. ... in maiori parte incurit moram recipientis et solventis praesum.a soluta

de materia ... solutionis ... ampliationibus limitationibus, et ... Carocc. loc. et cond. p. 4. tit. Melior. q. 4. de Saleis 14. et segg. ... lib. 3 ... 139 per tot.

[illegible]2.
480

21. Istud statutum non habet locum in donatario, Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2. rubr. 30. n. 14.

22. Istud statutum non comprehendit actionem realem pro legato Conciol. d.a rubr. 30. n. 15.

Bl. reportorijs n.o Hospatua et uide Rot. post Const. ad stat. Urb. d. 171. [illegible]

23. Istud statutum non comprehendit Reiuendicationem [illegible] dominij Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2. rubr. 30. n. 16.

24. Istud statutum non comprehendit actionem in lege scriptam, quae equiparatur actioni reali Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2. rubr. 30. n. 17.

Istud statutum habet locum in actione personali et in contractibus, secus in reali, et admittit probationem in contrarium, et etiam presumptionem in contrarium Manzoned. d. 46. n. 9.

25. Istud statutum habet locum in actione personali, quamuis eidem actioni personali realis actio sit accessoria Conciol. d.a rubr. 30. n. 18.

Presumptio urgens est [illegible] debitum legatum scriptum in libro legaliter scriptum et retentum et non legatur contraposita partita solutionis iuxta 18 [illegible] 31 [illegible] quam non contrapositione solutionis remanet sublata presumptio eius solutionis Rot. [illegible] d. 100. n. 9. Meliny Reg. [illegible] d. 139. n. 5. et Rot. d. 164. n. 4. p. 2 diuers. Ped in libro decimato secus [illegible] Rot. d. 3016. n. 7. cor. [illegible] et d. 53. n. 4 cor. Lancetta Vide in [illegible]

26. Istud statutum habet etiam locum in quasi contractu Conciol. d.a rubr. 30. n. 19. et 20.

26. Istud statutum est fundatum in presumptione solutionis, ideo si adsunt in contrarium presumptiones urgentiores, cessat prescriptio [illegible] d. 100. n. 2. 3. et 4. [illegible] d. 50. n. 12. A

27. Istud statutum non comprehendit fructus Census Conciol. d.a rubr. 30. n. 26.

27. Annuas prestationes regulariter si debentur ex contractu unica prescriptione [illegible], fallit in fructibus censuum Rot. d. 105. n. 8. et 9. post Merlin. de Pignor.

28. Istud statutum comprehendit etiam fideiussorem, qui ex [illegible] actione portata cessione creditor debitoris [illegible] Conciol. d.a rubr. 30. n. 25. — Quid de fideiussore [illegible] uide infra n. 60.

28. Istud statutum [illegible] habet locum ubi agitur inter coniunctos sanguine, et cum [illegible] sit longum tempus, et de [illegible] facta calculatio l. Procula 26. de Prob. Leotard. [illegible] Usur. q. 91. n. 54.

29. Quando non est apposita dies solutioni debiti, tunc ad constituendum debitorem in mala fide requiritur interpellatio, qua cessante intrat praesumptio solutio statuti; nec consideratur mala fides Concioli d. alleg. 11. n. 13. et 16.

30. Restitutio in integrum ad tollendam praesumptionem, seu praescriptionem dicti statuti ex capite probabilis ignorantiae non solet denegari Conciol. d. alleg. 11. n. 25. et ad statut. Eugub. lib. 2. rubr. 30. n. 30.

31. Restitutio in integrum, ut habeat locum debet ignorantia ex omni parte esse probabilis, sine culpa, et nulla scientiae praesumptione labefactata Conciol. d. alleg. 11. n. 27. et in d. rubr. 30. n. 32.

32. Istud statutum habet etiam locum in creditis canonizzatis per sententiam, quia post lapsum x. annorum debitum praesumitur solutum, et sententia non potest amplius exequi Conciol. d. rubr. 30. n. 27. Vide tamen Merlin. d. 124. n. 14. et post Laud. d. 225.

33. Istud statutum non habet locum contra pupillum, etiam incoeperit praescriptio in vita illius Marescott. Var. lib. 2. resol. 67. n. 25. et 26. Buratt. d. 410. Zarat. d. 76. n. 9. Tot. d. 61. n. 13. p. 7. [illegible]

33 Et nec contra Minorem Buratt. d. d. 410. [illegible] Zarat. d. d. 75. n. 14. Tot. d. 144. n. [illegible] post Merlin. de Pign.

34. Istud statutum non habet locum contra eum, qui habet penes se cautionem de bonis debitoris, quando est ipsius creditum Marescott. Var. lib. 2. resol. 67. n. 30. [illegible] n. 17.

Istud statutum cessat stante interpellatione ad solvendum, et petitione dilationis Rot. post Const. ad Stat. Urb. d. 174. n. 12. vers. aut [illegible]

35. Lis mota interrumpit praescriptionem dicti statuti Ricc. d. 449. n. 22. et 23. Vide infra n. 46. et seqq.

36. Stante lite mota, si iterum creditor taceat, et patiatur lapsum simpliciter, reincipit praescriptio ex die, qua creditor iterum est negligens Ricc. d. d. 449. n. 24. Conciol. ad Stat. Eugub. lib. 2. rubr. 30. n. 2[illegible]. Rot. post Constant. ad Stat. Urb. d. 171. n. 13. et seqq.

37. Exceptio presumptae solutionis desumpta ex isto statuto nil prodest, nisi allegetur, nec de illa non posita supplere Iudex Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2. rubr. 30. n. 29. Dict. d. 311. n. 20.

37. Nec perimit actionem ipso iure, sed per exceptionem Dict. d. 131. n. 17. et d. 173. n. 1.

38. Exceptio presumptae solutionis, et praescriptionis huius statuti debet allegari cum grano salis, dicendo, quod debitum est iam solutum, et ita praesumitur quod rigore statuti Conciol. ad stat. Eugub. lib. 2. rubr. 30. n. 23. Dict. d. 311. n. 21. et 22.

39. Nec sufficit dicere simpliciter debitum fuisse solutum, sed addere quod ita praesumitur per lapsum temporis statutarij Dict. d. 50. n. 10.

40. Nec sufficit allegare praescriptionem in allegationibus Iuris per Adv.um Mart. de success. leg. p. 4. q. 16. art. 2. n. 54.

41. Nec prodest negare debitum Rot. d. 192. n. 22. post Zach. de Oblig. Cam.

42. Nec prodest dicere non fuisse numeratam pecuniam Dict. d. d. 50. n. 13.

43. Nec sufficit opponere generice contra, sed debet allegari in specie Mart. de success. leg. p. 4. q. 16. art. 2. n. 54.

44. Ut inter dictum statutum debet ostendi lapsum esse tempus, et tempus computatur de momento in momentum, et debet probari esse completum, itaut pro exclusione sufficiat, quod superesset exiguum tempus ad complendum tempus statutarium Rot. d. 192. n. 21. post Zach. de oblig. Cam. Ubald. d. 750. n. 1. 2. 3. et post Saltam d. 41. n. 19.

45. Praescriptio interrumpitur per citationem factam ad bonum computum Marzaned. d. 617. n. 4.

46. Prescriptio statutaria interrumpitur per interpellationem extraiudicialem Mantica ned. d. 613. n. 9.

47. Prescriptio interrumpitur per actus, et instantias iudicialiter factas, et similibus Tot. d. 41. n. 21. post Salgad. de Labyr. Credit.

et mediante iudicio utilis salviani Rid. d. 43. n. 15.
et ex generali petitione contenta in libello Rid. d. 43. n. 10. 29. et 47.

48. Prescriptio interrumpitur per solam insinuationem Ducatt. d. 457. n. 3.

An iudicium nullum interrumpat prescriptionem Rid. d. 43. n. 25. et 499.

49. Prescriptio interrumpitur per solam citationem Ducatt. d. 8. n. 2.

50. Prescriptio interrumpitur per Mandatum executivum Ducatt. d. 1029. n. 1.

51. Prescriptio statutaria interrupta per simplicem citationem, et iudicialem, aut extraiudicialem interpellationem non perpetuatur ad 40. annos, sed à die dictae interpellationis incoatur noua prescriptio ad formam statuti, et finienda spatio tanti temporis quanti primo erat complenda Seraph. d. 711. n. 3. et 6. Merlin. d. 124. n. 3. et 6. Tot. d. 6. n. 1. p. 3. recc.

et post Zacch. de obl. cam. 225. Et quod interrupta per interpellationem extraiudicialem, de nouo possit incoari Tot. d. 225. n. 6. post Zacch. de Oblig. Cam.

52. Prescriptio statutaria interrupta ex actis iudicialiter factis, in quibus fuit etiam deuentum ad litis contestationem, uel ad aliquem actum respicientem merita causae, et actor non potuit licet terminare iusto impedimento detento, perpetuatur ad 40. annos Marescott. Var. lib. 2. cap. 67. n. 9. et 10. Merlin. d. 124. n. 8. et seq. Tot. d. 6. n. 1. p. 7. recc. Rid. d. 449. n. 24.

et post Zacch. 225. Et quod prescriptio statut. interrupta per interpellationem iudicialem perpetuet actio ad 40. annos Tot. d. 225. n. 8. post Zacch. de Oblig. Cam. tom. n. 35. et 36.

53 Prescriptio statutaria interrupta ex actis iudicialiter factis, in quibus fuit deventum ad aliquem actum meritum causae respicientem, vel ad litis contestationem, si actor ex mera negligentia litem deserat, nec appareat impedimentum, non perpetuatur ad 40. annos, sed concedit tantum, ut denuo incipiat, et eo lapso tanti temporis finiatur, quanti primo erat completa Merlin. d.a d.e 124. n. 10. et 11. post Tract. de Obl. 225.

+ in causis ordinarijs necessaria est contestatio litis in summarijs vero dictis actus respiciens merita causae habet vim litis contestatae Rot. d. 1. de lit. contest. in recent. d. 920. n. 3.

54. Prescriptio statutaria per litis contestationem interrupta si reus agnoscendo bonam fidem litis actis, ac debitum confessus fuit, seu A terminum ad solvendum recepit, vel actor obtinuit mandatum executivum, aut sententiam, et rei iudicatae, et postea transit per tempus statutarium, cessat prescriptio statutaria recent. d.e 614. n. 1. et d.e 632. n. 1. et 3. et d.e 740. n. 1. Merlin. d.e 124. n. 12. post Tract. de Oblig. Cam. d.e 225.

A terminus ad solvendum

55. Et licet dicta lex superius sub n. prox.o 54. non procedant in statuto Urbis adimente fidem scripturis, tamen bene procedit in statuto nostro ex deductis per Merlin. d.a d.e 124. n. 13. et 14. etc. post Tract. de Obl. Cam. d.e 225.

56. Prescriptio statut.a per malam fidem, de qua supra n. 12. et n. 15. si sit completa tollitur, et si non est completa interrumpitur Merlin. d.e 124. n. 15. usque ad 101. etc. post Tract. de Oblig. Cam. d.e 225.

57. Prescriptio interrumpitur etiam per commissionem Iudicis insinuatam, cautionibus, et ex remedio leg. diffamari Cod. de ingenuis et manumiss. Rot. d.e 94. n. 26. et 27. et n. anteced. et 99. p. 7. recent.

58. Prescriptione completa, si superveniat mala fides, non nocet, neque in foro fori, neque in foro Poli, et prescribens potest tuta conscientia retinere, quod prescriptione acquisivit Rot. d.a d.e 225. n. 16. post Tract. de Oblig. Cam.

59. Intellige de prescriptione, quae ex lapsu temporis tollit actionem, non autem de prescriptione, quae presumit solutionem, et sic de prescriptione)

quæ tollit tamen præsationem, præsumendo solutionem, nam
sublata præsumptione, etiam post completam præscriptionem
cessat dispositio statuti Rot. d. d. 225. n. 17. post Zacch.
de Oblig. Cam.

De conscientia in præscribendo Scacc. de Commerc. § 1. q. 7. p. 2. ampl. 19. n. 127. cum seqq.

60. Interruptio præscriptionis statutariæ contra principalem non nocet fideius-
sori, quin præscriptionem continuet, quando tamen in fide-
iussore contractus, quidquid tamen sit in fideiussore iu-
dicij de iudicato solvendo incepta post sententiam, et rem iudica-
tam Rot. d. d. 225. n. 26. 27. et 28. post Zacch. de Oblig. Cam.

61. Istud statutum non habet locum in infante, furioso, mentecapto,
ignorante, infirmo, apud hostes, vel aliter impeditis,
quia non valent agere non currit præscriptio Scacc. de Commerc.
§ 1. q. 7. p. 2. ampl. 19. n. 133., et contra mentecaptum quod
currat Rid. d. 356. n. 7.

62. Unde si in fideiussore adsit creditor, istud statutum non incipit præscrib.
contra fideiussorem, nisi a die quo ad eius favorem fuit aperta
fideiussio colligitur ex Rid. d. 356. n. 11. et n. 9. et d. 6. n. 42.

63. Si vis, ut non currat præscriptio appone pactum his verbis = toties
quoties evenerit quod actio fuerit extincta per præscriptionem,
quod nihilominus incipiat deberi res promissa, vel compete-
tur tale Cepoll. cautel. 94. caut. 10. et cautel. 109. Bo-
lognett. in l. nemo potest n. 214. usque ad 217. ubi de mat.
ff. de leg. p.

64 Non tamen sufficit si sit dictum pactum et promissum, quod con-
tra promissionem nulla præscriptio currat, vel quod non obstan-
te præscriptione teneatur solvere, restituere quia
tale pactum tollit tamen præscriptionem x. et xx. annorum, non
vero 30. Afflict. d. 274. vers. dicebant; item Bologn. ibid. n. 226.

65. Sicut nec sufficit si pactum sit quod semper et omni tempore liceat, et perpe-
tuo liceat, Afflict. ibid. et Bologn. loc. cit. n. 230.

66. Istud statutum non habet locum in salario, quia istud de iure præsum-
itur solutum per lapsum triennij, et est præsumptio iuris, et de iure quæ non admit-
tit probationem in contrarium Andreol. controv. 245. per totam

67. Habet tamen locum si de debito salarij appareat per scripturas calculi
facti de salario concessi. Stat. Eugub. lib. 2. rubr. 30. n. 34.

68. Salarius Advocati Rot. d. 564. n. 1. p. 4. tom. 1. rifl. in n. Advocatus

De dic. salario artificum vocationum Sciol. ibid. d. 34.

LI.a Rub. De rebus mobilibus datis in tenuta qualiter uendantur

Item statuimus, et ordinamus quod res mobiles in te
tam datę siue contumaciter, siue diffinitiuè te
antur p creditores per unum mensem, et elap
mense liceat ei uendere dummodo protestet
uel denunciet debitori suo personaliter uel ad d
mum audientibus uicinis ut ipsas res recollig
et post ipsam protestationem per tres dies exp
ctet debitorem, et postea subhastentur, et plu
offerenti dentur, et iustum debitum cum
expensis creditor penes se retineat, et super
fluum restituat debitori, et si quid defue
integra sibi remaneat actio repetendi et

teneatur de alijs bonis debitoris facere adimp
Et illud idem dicimus de pignoribus condition
libus saluis pactis factis inter contrahent
Et hoc locum habeat inter ciues nostros s
uentes datia, et collectas et quod extra
ciuitatem Fulginię, et per comitatum
dant baiuli ad subhastandum ipsas res. LI

Subhastationum substantialia de iure communi sunt citatio, decretum Iudicis, legitima executio praecedens, probatio et liquidatio crediti praecedens, estimatio bonorum et alia, de quibus in meis reportatis late in n.o Subhastatio à n.o 1. usque ad n. 35.

Subhastationum solemnia sunt quod servetur forma Mandat., et alia de quibus in meis reportatis late dicti n.o Subhastatio à n.o 36. usque ad 50.

Vide melius et latius Scyff fol. 24. et seq. hoc eodem lib. 2.

L.iii.a Rub. De rebus immobilibus datis in tenutam qualiter uendantur

Item dicimus, et ordinamus quod si aliqua tenuta data fuerit alicui creditori de bonis immobilibus alicuius debitoris per curiam uel officiales co[mmun]is Fulginij siue contumaciter siue diffinitiue pro aliquo debito, uel ab ipso debitore data fuerit ipsa tenuta, ipse creditor ipsam tenutam teneat per tres menses, quibus elapsis liceat creditori ipsam tenutam uendere facta prius subhastatione tribus uicibus in hac forma U[idelice]t quod primo subhastetur in cont[ra]ta in qua debitor cu[m] sua familia habitat, et consueuerit habitare, et post ipsam subhastationem factam expectet creditor per unum diem secundo per interuallum unius diei tertio subhastetur in scalis palatij co[mmun]is Fulginij et expectet creditor per unam aliam dies et postea uendatur, et plus offerenti detur dummodo post dictas subhastationes, et bandimenta denuntiet debitori suo ut ipsam recolligat et ipsum per tres dies expectet post ipsam

denunciatione[m]

denunciationem. Si uero debitor fuerit absens á ciui
te Fulginia creditor ipsam denuntiam facere debe
et teneatur ad domum, in qua debitor consueue
habitare pntibus aliquibus conuicinis, et ho
peractis possit ipsam uendere sine curię requi
tione. Quę subhastationes, et bandimenta atq
testatio, et denunciatio describatur, et reducat
in pub.can formam per quemcumq publicum no
rium de ciuitate, et destrictu Fulgin. Et si alit
fierent pred.a nisi ut superius est expressum no
ualeant nec habeant roboris firmitatem. Et
tenutę rer immobilium ualeant tertium p
debiti declarati, et liceat postmodum credito
ipsam rem uendere bona fide, et sine fraude,
plus offerenti dare, et iustum debitum cum e
pensis penes se retinere, et superfluum re
tuere debitori et si quid defuerit integrę li
remaneat pro illo actio repetendi. Et si non i
ueniretur emptor dictar rer immobilium
d. res immobiles in tenutam datę adiudicen

creditori

creditori in solutum per d.os officiales qui de causa
cognouerint pro iusto, et competenti pretio sicut
ualet ipsa res in contrada ubi iacet ~~[illegible]~~ secundum estimatio=
nem faciendam per duos conuicinos ipsius rei
qui per ipsum Judicem deponant, et eligantur ne=
utri ttri. parti suspectum summarie ad ipsam
estimationem faciendam, et cogatur debitor ad
faciendum instrum illius rei ad petitionem
creditoris et fructus ps. anno percepti ex ipsa re
sic data, et uendita computentur in sortem. Et
idem dicimus de pignoribus conuentionalibus
saluis pactis inter contrahentes et d.a uenditio per
creditorem facta seruata in omnibus solemnitate
pred.a ualeat, et teneat ac si facta esset per ipsud
debitorem dominum d.e rei. Et quod extra ciuitate
Fulgin. et per comitatum eius ad bandiendum
et subhastandum ipsas res ubi iacent et expedit
fieri et bandiri uadant baiuli d. cois. et quod per
eos in ipsis bandimentis et subhastationibus
factum fuerit plenam habeat roboris firmi=
tatem. Et

Liii.a Rub.

244
502

1 Subhastatio sine citatione debitoris ad videndum subhastari, et subhastari mandari est nulla, et rescindi potest Niger de subhast. p. 1 cap. 1 n. 12 et segg. tot. per totum d. 6 n. 2 idem Niger p. 2 cap. 1 per tot. fol. mihi 132. Ridolph. in prax. p. 1 cap. 15 n. 91. ~~idem Niger d. p. 1 cap. 1 n. segg.~~ et 99.

2 Nec sufficit debitorem esse praesentem decreto de subhastando Niger de subhast. p. 1 cap. 1 n. 21. Vide tamen eundem p. 2 cap. 1 § 1 per totum, et d. cap. 1 § 2 n. 27. fol. mihi 134 et 137.

(fol. mihi 137) 3 Subhastatio est nulla etiam quoad citatos, si non fuerint citati omnes debitores Niger de subhast. p. 2 cap. 1 § 3 per tot. et p. 1 cap. 1 n. 16. Ridolph. in prax. p. 1 cap. 15 n. 151.

4 Subhastatio est nulla non citato possessore per citationem patris, nec sufficit quilibet, ~~Ridolph.~~ seu non citato interesse habente Niger de subhast. p. 1 cap. 1 n. 17. Ridolph. in prax. p. 1 cap. 15 n. 93.

5 Subhastatio est nulla non citato qui subhastationem impugnavit Niger de subhast. d. cap. 1 n. 23.

6 Subhastatio est nulla si fiat de bonis minoris non citato curatore ipsius Niger de subhast. d. cap. 1 n. 19. et 22.

7 Subhastatio est nulla si de citatione non constet apud acta Niger de subhast. d. cap. 1 n. 22.

8 Quod limita si debitor est sui iuris, et de defectu citationis non opponit, et quid de probatione Niger de subhast. p. 2 cap. 1 § 1 ~~per totum~~ toto, et § 2 n. 27 et 28. fol. mihi 134 et 137.

9 Subhastatio sine citatione personali, et scripta est nulla, et quid si fiat domi, seu per edicta, et quando sufficiat Niger de subhast. p. 2 cap. 1 § 2 n. ~~16 fol. mihi 136~~ 11 et per tot. Ridolph. in prax. p. 1 cap. 15 n. 100 et segg.

10 Subhastatio est nulla probatione legitima non citato Ridolph. in prax. p. 1 cap. 15 n. 110 in ultimis verbis

11 Subhastatio est nulla si non praecesserit decretum Iudicis de subhastando, et idem est de deliberatione Niger de subhast. p. 1 cap. 11 § 1 per tot. fol. mihi 110. Ridolph. in prax. p. 1 cap. 15 n. 107.

12 Subhastatio est nulla facta coram Iud. incompetente Niger de subhast. p. i. cap. i. § i. n. 16. et cap. 11. § i. n. 17. usque ad finem fol. mihi 610.

13 Subhastatio est nulla non intimato decreto subhastationis Niger de subhast. d° cap. i. § i. n. 9. ad 13. Ridolph. in prax. p. i. cap. 15. n. 121. et 129. vide eundem Niger. ibid. ~~[illegible]~~ p. i. cap. 2. § 11. n. 9. il 2° fol. mihi 20. et p. 2. cap. 4. per tot. fol. mihi 1411.

14 Subhastatio est nulla non preced.ⁱ legitima executione Niger de subhast. cap. i. § 2. per tot. p. i.

15 Subhastatio est nulla non liquidato credito Niger de subhast. d° cap. i. § 7. per tot. et cap. 2. § 11. n. 11. fol. mihi 20. Ridolph. in prax. p. i. cap. 15. n. 92.

16 Subhastatio est nulla non precedente estimatione peritorum pignorum Niger de subhast. p. i. cap. i. § 4. n. i. et ad materiam eiusdem d. tract. p. 2. cap. 75. § i. per tot. fol. mihi 231. et dixit pluries ead. p. 2. cap. 5. per tot. fol. mihi 150. et cap. 2. § 11. n. 9. fol. 20. p. i. Ridolph. in prax. p. i. cap. 15. n. 139.

17. Sed hoc limitatur in subhastatione per viam oblationis quae fieri, ubi res distracta subhastatur iusto pretio, et si adsit lesio rescinditur Ridolph. in prax. p. i. cap. 15. n. 140. ad 145.

18. Subhastatio est nulla, si plura pignora capta simul eodem contextu subhastentur, cum debeant separatim subhastari Niger de subhast. cap. i. § 4. n. 2. fol. 7. et cap. 2. § 11. n. 6. fol. mihi 20. vide ad materiam Merlin. de pign. lib. 4. q. 93. n. 34. ad 57. fol. mihi 416.

19 Subhastatio est nulla, si pro parvo credito subhastatur res magni valoris Cavaler. d. 505. n. 4. Ridolph. in prax. p. i. cap. 15. n. 96. et 97. ubi nota

20 Subhastatio est nulla non facto die legitimo M.ᵒ Procur. Instantis pro ea Ridolph. in prax. p. i. cap. 15. n. 110.

21 Subhast. est nulla non presente pecunia, vel eius loco pretij Ridolph. in prax. p. i. cap. 15. n. 111. usque ad 117.

216. 504

22 Quod limitatur etiam si aliter observet consuetudo Ridolph. d. p. 1. cap. 15. n. 112.

23 Subhastatio est nulla, nisi assignetur debitori terminus ad solvendum, et qualis debeat esse terminus, et an currat impedito, et quis dicatur impeditus ad hunc effectum Ridolph. in prax. p. 1. cap. 15. n. 110. ad 122. et n. 121. et seqq. ubi de intimatione Niger. de subhast. p. 2. cap. 4. § 1. per tot. fol. mihi 149.

24. Subhast.o et deliberatio est nulla si post terminum ad deliberandum pignora compareat novus oblator, et sit sine citatione ~~primi~~ oblatoris res adiudicetur Ridolph. in prax. d. p. 1. cap. 15. n. 123. ~~[illegible]~~ seqq.

25. Subhastatio est nulla si non praecesserint solemnes oblationes Ridolph. in prax. p. 1. cap. 15. n. 132. cum seqq.

26. Subhastatio facta licitantibus non praesentibus est nulla Ridolph. in prax. p. 1. cap. 15. n. 141.

27. Subhast.o est nulla si non fiat per scripturam Ridolph. d. p. 1. cap. 15. eodem n. 141.

28. Subhast.o est nulla non servata forma mandati iud.s Niger de subh. cap. 2. § 1. n. 7. fol. 20. Ridolph. in prax. p. 1. cap. 15. n. 146.

29. Subhast.o est nulla non ser. de stylo servandis Niger de subhast. p. 1. cap. cap. 2. per tot. fol. 7. et cap. 2. § 1. per tot. fol. 9. et cap. 2. § 2. per tot. fol. 12., et cap. 2. § 3. per tot. fol. mihi 13. Ridolph. in prax. p. 1. cap. 15. n. 146. in ultimis verbis

30. Quedam particulares solemnitates ponuntur a Nigro de subhast. cap. 3. per tot. fol. 25.

31. Subhast.o est nulla, si non fiat in loco publ.o, et si res non ponatur subhastatio pluries, cum semel non sufficiat, et debet res poni sub hasta pluries, et interiecto temporis intervallo Niger de subhast. p. 1. cap. 2. n. 7. fol. 7. et d. cap. 2. § 1. n. 1. ~~[illegible]~~ et per tot. fol. 19.

§ 1. fol. 9. ubi quando se diffundat istud temporis intervallum et d. cap. 2. § 9.

32. Subhastatio est nulla, si non fiat publice et quo dicatur publice facta Niger de subhast. p. 1. cap. 2. § 4. per tot. fol. mihi 15.

33. Subhastatio est nulla quo non fit a persona electa a Principe, vel a Populo ad illud actum, vel aliis similes peragendos

34. Subhast.o est nulla, si fit extra locum, ubi manet res subhastanda, seu non servato stylo statuto, vel consuetud.e illius loci Nig. de subhast. p. 1. cap. 2. § 4. n. 1. et seqq. fol. mihi 16.

35. Et si Res subhastata est extra iurisdictionem Iudicis subhastari mandantis, est requisitus Iudex loci &c. et quomodo, et quando hoc fiat vide Nig. de subhast. p. i cap. 2. § 4. n. ii. et segg. fol. 16.

36. Subhast.º est nulla non affixis Edictis, et una cum fructibus les subhastata est restituenda Niger de subhast. p. i. cap. 2. § 4. n. 15. cum segg. fol. mihi 16. et 17.

37. Edicti affixio est necessaria licet non adest Preco, nam in subhast.º alternative req.ª vel Edictus, vel vox Preconis, Asin. de Execut. § 6. cap. i. n. 26. fol. 131. Nig. de subhast. d.º p. i. cap. 2. § 4. n. 17. fol. mihi 17.

38. Subhast.º est nulla si fiat diebus feriatis Niger de subhast. p. i. cap. 2. § 5. per tot. fol. 17.

39. An huic nullitati ex diebus feriatis oriens possit renunciari Nig. d.º cap. 2. § 10. per tot. fol. 22.

40. An formis inductis à lege Statuto consuetud.º vel à Iud.º in subhastat.º possit renunciari Nig. de subhast. p. i. cap. 2. § 3. per tot. fol. mihi 13.

41. Subhast.º est nulla ex fraude personarum intervenientium, pro quo, et hac materia vide Nig. de subhast. p. i. cap. 2. § 6. per tot. fol. mihi 18.

42. In subhastat.º req.ª quod licitator adeat Notarium, ibique oblationem faciat Nig. de subhast. p. i. cap. 2. § 7. per tot. fol. mihi 19.

43. In subhast.º req.ª ut exprimantur annexa, et connexa rei subhastatae, illiusque qualitas, et quantitas fructuum Nig. de subhast. p. i. cap. 2. § 8. n. i. et n. 9. fol. fol. 20.

44. Subhast.º est nulla, non intimato debitori quod nisi solverit illa fiet et intimationis cedula producta est apud acta Nig. de subhast. p. i. cap. 2. § 8. n. 9. il 2 fol. 20. Vide tamen eundem in p. 2. cap. 4. per tot. fol. mihi 141.

45. Solemnitates in subhastat.º adhibitas fuisse non probatur ex enunciativa emissa per Not.rum in Instrum.º deliberationis Nig. de subhast. p. i. cap. 2. § 9. per tot. fol. 20.

46. Subhastatione nulliter facta res restituitur D.no una cum fructibus, et agitur spolio Niger de subhast. p. i. cap. 5. § 10. per tot. fol. mihi 80.

47. In quibus bonis sit necess.ª subhast.º vide in meis repert. v.º Subhast.º à n. 51. cum segg. usque ad 64. Vide Rudolph. in prax. p. i. cap. 15. n. 60. et segg.

48. Quae bona possint subhastari vide in meis repertorijs d.º v.º subhast.º à n. 65. usque ad 72.

49. Quae bona possint etiam sine subhastat.º vendi, seu creditori addici Nig. de subhast. p. i. cap. 4. § 20. per tot. fol. mihi 49.

50. Quae bona subhastari minime possint vide supra hic fol. 24, et 25.

51. Si Res subhastata fuerit deliberata alicui oblatori plus offerenti deliberatarius accipit rem una cum fructibus natibus pendentibus, et non dum recollectis Covarruu. Var. resol. lib. i cap. 15. n. 2. fol. mihi 249. Asin. de Execut. § 6. cap. 30. fol. mihi 146.

52. Si res subhastata, quae plus offerenti fuit deliberata erat locata, seu affictata, et tempore deliberationis pensio iam erat maturata, sed non exacta, tunc illa pensio non spectat ad deliberatarium, sed ad debitorem Concioli. ad Stat. Eugub. lib. 2. cap. 19. n. 36.

53. Sed si res subhastata adiudicetur creditori, et quia nemo comparuit ad licitandum, tunc fructus pendentes non transeunt in Creditorem, nisi ad effectum, ut illos excomputet in sortem, ut dicit praesens Statutum sub vers. Et si non inveniretur Emptor &c.

Vide ~~Affl.~~ d.º 358.

2 ... 506

LIIIa Rub. Ut tenute date per Curiam defendantur.

Item dicimus et ordinamus, quod si aliqua tenuta data fuerit legime de bonis hui. debitoris alicuius sive per curiam, et officiales cois Fulgin. sive per Judicem ordinarium in quem partes consenserint quibuscunq. creditoribus con. quoscunq. debitores Potes. et Capitaneus, et eor. Judex per se teneantur, et debeant ipsam tenutam defendere, et creditorem, creditores mittere in tenutam et inducere, et defendere in possonem. ipsius sive possideat sive non sine inquietatione aliqua in ipsa tenuta conservare, et facere conservari et teneatur a petitionem petentis mandare unicuiq. non molestari ad penam decem lib. den. coi Fulgin. applican. ut inductus modo pred. in tali possone. et tenuta non molestetur, et intelligatur sive creditor, sive alius pro eo possideat ipsam tenutam sive non possideat. Et qui contrafecerit ind. pena x lib. den. per ipsum Potem vel Capum debeat condemnari et in maiori quantitati inspecta qualitate persone. Et si Potas Capus sive Rector preda non fecerint perdant de suo salario 50. lib. den. et nihilominus inductum in tenutam defendere teneatur, ac eum conservare in ea. Et si aliqua tenuta data fuerit alicui creditori per suum debitorem pro aliis debitis sive re sit data, et firma ac si data esset per curiam et acceptatio ipsius tenute de rei valeat et teneat sicut si per curia data esset. LIV.

LIV.a Rub. De contentione inter creditores quis potior sit in iure.

Item dicimus, et ordinamus quod si contentio oriatur inter creditores de bonis alicuius debitoris quis eorum sit potior in iure possessionis sive Hipothece, Iudex coram quo debet questio ventilari ad petitionem unius vel plurium partium cognoscere debeat sine libello visis instrumentis hinc inde et iuribus utriusque partis et potiorem in possessionem mittere et ipsum in ea defendere non obstante quod talis missus se invenniatur in ipsa possessione, et de predictis cognoscere possit Iudex Potestatis, coram quo quis ob id voluerit litigare et ipsas questiones, vel questionem teneatur, et debeat diffinire, et terminare breviter, et summarie et sine strepitu et figura iudicij. et illi cui fuerit primo res obligata possessionem rei ipsius dari faciat, et ipsum in possessione ipsius defendere debeat et teneatur et secundum creditorem removere, nisi primo creditori debitam. Et hoc locum habeat in conventionali pignore In pretorio vero fiat adiustatio pro mensura debiti declarati.

Pignus Pretorium et primum Iudicij decernitur ex contumacia non comparentis debitoris, et est antiphona, et preparatio pro 2.o decreto Merlin. de Pign. lib. 1. q. 11. n. 43. cum seqq. et q. 17. n. 1.

De Materia pignoris pretorij, et pignoris Iudicialis vide Merlin.

de Pign. lib. i. q. ii. à n. 43. usque ad fin. et q. 17. usq.
seqq. usque ad q. 32.

Pignus conventionalis est quod ex partium conventione exp-
sa, et pacto producitur Merlin. de Pign. lib. i. q. ii. in pr.

LV.[a] Rub. Quod Potestas de contractibus non scriptis faciat fieri publicum instrum.

Item dicimus, et ordinamus quod de omni contractu non scripto de quo non apparet publicum instrum si pars probaverit vera esse que petit et voluerit inde fieri publicum instrum Potas et Cap.ni tene ntur facere fieri publicum instrum, et tunc re piantur testes, et iurent dicere veritatem et [...] centur, et eis plena fides adhibeatur. Et pred.a om no faciant summarie, et sine oblatione libelli [...] contestatione, et sine strepitu, et figura iudicij. [...]

LVI.[a] Rub

515

LVI[a] Rub. Quod Potas. et Cap.us faciant observari promissiones, et pacta.

Item dicimus, et ordinamus quod Potas. sive Cap.us sive Rector et eorum Iudices, et alij officiales civitatis Fulginie teneantur, et debeant facere observari oes promissiones pacta et conventiones inter quascunq. personas legitime factas nisi legitimis exceptionibus lederentur.

LVII[a]

Lvii.a Rub. Qualiter extrahantur rogationes notarij mortui.

Item dicimus, et ordinamus, quod si quis ex mortuis notarijs qui consueverint facere publica instra mortuus fuerit, et admiserit, seu reliquerit rogationes suas embreviaturas, seu protocolla, et alia quecunque acta alicui notario, ipse notarius cui commissio facta esset, seu fuerit, teneatur exemplare de originali in publicam formam, sicut sibi melius uisum fuerit et ipse notarius, cui commissum fuerit, per se, sine fraude, prout faciendum cognouerit ipsum contractum in publicam formam reducere, et reddere possit et teneatur persone cui deberetur et pertineret. Et in quantum d. contractus seu rogationes extendendi essent, possit, et debeat d.us notarius extendere, et ordinare cum clausulis necessarijs, prout solitus erat scribere, et ordinare notarius mortuus uel et. not.ij ubi tunc a ciuitate Fulginia, cuius fuissent d. contractus, seu rogationes in talibus contractibus, uel similibus, et talibus contractibus extensis, et ordinatis in publicam formam redigere possit, et debeat ita tn. quod ob talem extensionem et ordinationem pp.d. not.um cui commissum fuerit, et penes quem essent rogationes et contractus pred. de ipsis contractibus, et rogationibus in aliquo facto substantia non mutetur, et in pactis con=

trahentium

trahentium nihil minuat neq addat, quod notarius recip
duos solidos, et sex den. pro instro, et testam.to x. solid. si te
tamentum continebit centum lib. den. et ab inde sup
si vero a centum lib. infra continebit sex solid. den. sub
centum solid. den. et maiori quantitate inspecta qual
te ipsorum instrorum, et testamenti prout Potas vel
Iudex decreuerit, et possit ipsa publicare, et reddere et
tituere ad manum Potis, seu Iudicis sine publication
illius notarij qui scripsit illas rogationes et contract
et si non contineantur appellationes, et sine libelli pe
ne et pena dupli, et sub obligatione suorum bonorum et
solemnitates, et rogationes illa die, cui commissum est vel fu
teneatur adimplere, sicut notarius mortuus facere c
sueuit in suis instris, et ponebat dum uiuebat, et id
seruetur in scripturis rogationibus et contractibus notar
infirmorum vel absentium qui fuerint casu aliquo agrau
et nullum aliud capitulum huic capitulo contradicat et cu
cunque vel quibuscunque ipse rogationes seu protocolla per
erint qui d. notarius reddere teneatur, et non alij. et cuicu
notario comissum rogito notarij mortui vel notariorum
mortuorum possit ex ipsis ipse extrahere publica instra
in plenam formam restituere et dare teneatur a
licentia, et commissione alicuius iudicis vel consilij
valis cois fulginie et sine subscriptione aliorum notar
sed tantummodo subscriptio illius notarij cui comi
fuit sufficiat, et valeat et teneat et si publicata et
essent in omnibus, et singulis capitis que sequuntur a
et cum licentia d. consilij, et aucte. iudicis et alijs sol
nitati

titatibus a iure permissis, et cuicunque ipse Rogationes et protocolla commissa fuerint in sua persona habeat potestatem, et apud se debeat retinere. ~~Item quod quilibet no~~

Ite qd quilt Notarius nostrae civitatis, et districtus in quolibet instro quod fecerit teneatur ponere et scribere annos domini et quamlibet quantitatem extensè, et non abbreviatè et hoc quilibet notarius facere teneatur iure. Commissio vero fieri debeat ab ipso notario qui scripsit ipsas Rogationes, seu protocolla aut ab heredibus ipsius aut a consilio generali dictae civitatis. Et quilibet notarius teneatur, et debeat reddere instrum, et testamentum puplicum pro salario in ptti declarato Et qui contra fecerint pro qualibet vice in x. lib. den. coi Fulginie condemnetur, Et hoc Potas teneatur observare sub pena 50. lib. den. de suo salario in quibus si negligens fuerit per syndicum d. cois, coi debeat condemnari. Et quod d. dus Potas, et Capus populi dictae civitatis iur. eo teneatur dare operam efficacem quod Rogationes, et protocolla notarior, mortuor, et qui in posterum morientur deponantur, et debeant deponi apud quempiam bonum, et legalem notarium de civitate Fulginia sicut placuerit heredibus notarij mortui, et non apud aliam personam et hoc ad petitionem cuiuscunque petentis nomen cuius retinebitur secretum infra quindecim dies postquam petitum fuerit.

LVIIIa Rub.

232

520

Vide ad Materiam Infra Felin. in cap. Cum p. Tabellio de Fid. Instr. fol. mihi 2
Istud statutum loquens de extensione Instrument. Notarij mortui commissa alicui Notario uiuo

Loquitur de quacumque scriptura memoriae causa facta per manum publicae personae authenticae. Nam Instrumentum dicitur omnis scriptura facta à persona publica ad memoriam hominum. Ant. à Canar. de Execut. Instr. q. 35. n. 74. Bernard. Land. de Requisit. et Exec. Instr. declar. 1. n. 1. l. 1. ff. de fid. Instrum.

Minuta potest dici quod sit scriptura Notarij causa faciendi experimentum partes secundum illam contrahere consentiant Gramm. cons. ciuil. 65. n. 21. cum seqq. Quae si postea acceptata fuerit, et coram Contrahentibus et testibus lecta efficitur Matrix.

Protocollum est scriptura Publici Notarij, in qua breuiter annotatur substantia actus gesti, ut deinde extendatur Nebriss. in suo Vocabular. Utr. Iur. lit. P. u. Protocollum, et Bernard. Land. de Reqs. et execut. Instr. p. 1. declar. 2. n. 6. Anchar. cons. 431. n. 1.

Bastardellus est scriptura, quae fit de contractu per Notarium continens breuem substantiam, nam Notarius qui celebrat contractum scriptum in Bastardello prius debet scribere, et postea legere coram partibus, et testibus, l. contractus in Cod. de fid. Instrum. Paris de Puteo de Reass. Instr. rubr. 1. n. 1. et 2.

~~Abbreuiatura~~ Instrumenti est est quasi summarius contractus ~~et est exemplar~~ seu Matrix et copiae, quae inde sumuntur dicuntur ~~exempla~~. Par. de Put. de Reass. Instr. Rubr. 1. n. 3. cum seqq.

Liber est qui plures continet Quinterniones Bern. Land. de Requisit. et exec. Instr. p. 1. decl. 9.

Instrumentum scriptum in Protocollo, sed non subscriptum, nec ~~cum~~ signo obsignatum, satis est ut habeat etiam Actus, ut, ~~quod authenticum~~ impugnari non possit praeterea quod non sit authenticum. Rot. Card. Seraph. d. 888. n. 9.

Abbreuiatura, seu Matrix Instrumenti, si fuit registrata quoad substantiam penes Acta alterius Notarij, et Registrum differat et discordet in substantialibus ab ipsa Matrice, seu Matrix non habet dictum locum nec Testes, quomodo sit desumenda ueritas Vide plene Bald. cons. ~~400~~ 401. lib. 3.

Stante statuto, quod Instrum. publicum habeat executionem paratam et nulla exceptio possit opponi, nisi solutionis falsitatis # quod non an exhibito Protocollo possit petere executionem, dic quod non Ant. à Canar. de Exec. Instr. q. 38. n. 77. et comprobat Bern. Land. de Reqs. et execut. Instr. declar. 14. Zacch. ad Galles. de Oblig. Cam. q. 34. sub n. 5. in fin. et n. seqq. usque ad fin.

quod accidit etiam in Instrum. obligat. Cameralibus, nam etiam tale Instrum. habet executionem paratam, quamuis statutum non adsit

Si tamen exhibeatur ~~sumptum~~ sumptum, quod fieri debet praecedente Iudicis auctoritate, tunc illud ~~exemplum~~ exemplum, siue sumptum habet certe executionem paratam, et contra illud est locus dispositioni Statuti, quod scilicet non possit opponi nisi exceptio solutionis, falsitatis, Ant. à Canar. de Execut. Instr. d. q. 38. n. 77. A

A Vide Galles. et Zacch. ad illum de Oblig. Cam. d. q. 34. per tot.

Verum tamen est quod huiusmodi executio parata competens instrum. ~~inuat contra~~ in uim statuti, habet tantum locum inter quos fuit confectum Instrum. non autem contra tertium Conciol. ad Stat. Eugub. lib. 2. rubr. 3. n. 46. Vide tamen regulas

gulam cum suis declarationibus penes Zach. de oblig. cam. §. 5. n. 43. cum segg. et n. 60.

Quando vero dicatur instrumentum publicum, et quando authenticum et quae inter publicum et Authenticum instrumentum sit differentia, vide Bernard. Land. de legg. et execut. instr. p. 1. declar. 2. ex n. 5. usque ad finem. Zelin. cass. scriptura de fid. Instr.

182 à t°. Matrix reperta in folio volanti sine alia actus an probet si adsint dies rogationis et nomina Testium Rot. Leuting. d. 345. et Rojas d. 109.

Instrumenti Matrix in filcia si habeat alia actus d. authenticum, etiam non sit subscriptum, nec sigillo obsignatum Rot. Card. Seraph. d. d. 888. n. 2. divers. d. 250. n. 1. p. 1. et in recent. d. 951. n. 4. p. 4. tom. 3. et coram Seraph. d. 448. n. 1. et coram Leuting. d. 328. n. 2. et 199. et coram S. M. Inoc. X. d. 436. per tot. et d. n. 4. et Δ

Δ 23. et coram Rid. d. 220. n. 14.

Imbreviatura cancellata in aliquibus partibus non ~~nullam fidem~~ ~~Instrumento procedentibus ab ipsa im~~ amittit fidem etiam in Protocollo, seu filcia adsit ~~Instrum.~~ extensum eiusdem imbreviaturae quod in aliquo substantiali discordet ab ipsa imbreviatura, Nam d. Instrumentum extensum, semper erit potenior, quia Imbreviatura praecessit prioritate naturae, et temporis, et sic ipsa imbreviatura est attendenda Rot. S. M. Alex. VIII. d. 244. n. 38. cum segg.

Statur Matrici licet in ea deficiat aliquid quod stat in Instr. extenso Rot. Card. Cels. d. 109. n. 12

Ratio esse potest, quia Imbreviatura habens alia actus est instrumentum iam rogatum, et Notarius nihil potest mutare de substantia Instrum. Instrumenti à se rogati Rota Rojas d. 109. n. 13. et 14. et coram Card. Cerro d. 625. n. 3.

Casus in quo Matrix probat etiam sine alia actus Rot. Leuting. d. 345. n. 3. cum segg. et per tot. Vide tamen coram Rojas d. 109. n. 9. vers. quia

Statur nec etiam noceat assertio Notarij contraria Instrum. ab ipso rogato Rot. Rojas d. 85. n. 10.

Instrument. seu Matrix non recitata non valet Gramm. d. crim. 61. ex n. 6.

Deo minuta seu sborza, fact. ante matricem non valet, sed Matrix Gramm. cons. civ. 65. ex n. 21

Quando Instrum. extensum, et Archiviatum discordat à Protocollo, seu Matrice, statur Matrici, et protocollo, si non adsit suspicio falsitatis, in ipso Protocollo, sed si adsit d. suspicio, neque Protocollum, neque Instrum. extensum probat Rot. Leuting. d. 328. n. 5. et 6.

Imbreviatura, ut extendi debeat sat est quod constet quod actus fuerit absolutus, et perfectus Constant. ad Stat. Urb. tom. 2. annot. 44. art. 4. n. 275. cum segg.

An Not. possit corrigere Matricem Bart. tot. cons. 208. lib. 1. Alex. cons. 105. vol. 2.

Instrum. publicum discrepans à Matrice est corrigendum secundum ipsam Matricem Rot in recent. d. 387. n. 11. p. 5. Gramm. cons. civ. 65. ex n. 21. cum segg. Ancharan. cons. 431.

LVIII.ª Rub. Quod in delictis usq. in quantitatem decem librarum sufficiat probatio trium testium et foeminarum.

Item dicimus et ordinamus quod in delictis in qualibet alia ultima voluntate usq. in quantitatem dec. librarum den. sufficiat probatio trium testium etiam foemi

LVIIII

LIXª. Rub. Quod prius conueniatur
principalis quam fideiussor

Item dicimus, et ordinamus.

LXª. Rub. Quod quicunq habet unum stadium
terre seu minus iux. aliquem quod tene[at]
à duobus uel pluribus laterib[us]
teneatur ei uendere.

Item dicimus, et ordinamus quod quicunq habet terr[am]
in districtu Fulginij extra carbonatias nouas ciui[ta]
tis pred[ict]e iuxta terram alicuius a quattuor trib[us]
uel duobus lateribus, et est unum stadium u[el]
minus, quod talis habens dictam terram unius st[adii]
uel minus circundatam à quattuor, tribus uel du[obus]
lateribus ab uno consorte tantum teneatur eam u[en]
dere ipsi suo consorti seu conuicino pro competent[i]
precio prout declaratum fuerit per duos amic[os]
coes. ab utraq parte positos seu ponendos. Et ip[se]
talis qui teneret a quattuor trib[us] uel duob[us] later[ibus]
huoi terram, ut dictum est, teneatur emere ea[m].
Et hoc non intelligatur de aliquo casaleno.

LXIª

LXIª Rub. De testamentis mulierum. Populi.

§. 1 Item statuimus, et ordinamus, quod si aliqua mulier habens maritum, et filium, seu filios ex eo condidit, seu condiderit testamentum sine presentia d.ⁱ sui mariti ipsum testamentum non ualeat nec teneat nec habeat roboris firmitatem et ipso iure pro casso, et uano, et nullius ualoris penitus habeatur, et ex forma ipsius testamenti alicui legatario nullum ius acquiratur et uolens ipso uti non audiatur in iure. ~~Item quod si~~

[Margin:] testare non potest uxor sine presentia mariti, si habet maritum, et filios

2. Item quod si aliquis filius matri suę donauerit seu uenditionem aliquam in forma cuiuscunque contractus fecerit de omnibus suis bonis uel maiori parte ipsorum bonorum, et post dictam uenditionem seu donationem seu contractum dictus eius filius mortuus sit d.ª sua matre superstite quod pred.ª mater filijs seu filio d.ⁱ sui filij mortui d.ª bona ei uendita uel donata à d.º filio restituere teneatur et facere inde fieri pub.ᶜᵘᵐ instrum.ᵗᵘᵐ restitutionis sine aliquo pretio ad sensum et uoluntatem sapientis d.ⁱ sui nepotis seu nepotum, eorum cum oibus solemnitatibus necessarijs d.º instro. Et pred.ª Potas. et eius Iudex precise iur.ᵗᵉ teneatur et debeat fieri facere infra quinque dies postquam petitum fuerit coram eis aut altero eorum ad petitionem cuiuscunque consanguinei d.ⁱ nepotis seu nepotum.

[Margin:] donare seu uendere non potest filius matri suę; hoc dispositio uidetur facta, nè Mater, filiis à successione filij exclusa ex statutis masculis, possit per indirectum procurare capere hereditatem seu bona filij prętextu donationis, seu uenditionis: ~~...~~ tamen ~~...~~ statutum eiusdem libri ... Mater excluditur tantum ab intestato, et non ex testamento, hic uero excluditur mater etiam ex contractu donationis, et uenditionis

§ 3 Item quod si maritus d.ᵉ talis mulieris quę condidit seu condiderit

[Margin:] de Marito et Uxore ... in ... consanguinei. Vide ad materiam de donat. ... facit.

seu condiderit testamentum non esset uel uel non f
in ciuitate fulginia, uel eius districtu uel fuisset
esset iusto impedimento impeditus, quod ipsa mulie
possit condere testamentum in pntia consangu
ipsius sui uiri seu mariti, et sic conditum d. testam
tum ualeat. Item quod si aliqua mulier habens m

§ 4 Item quod

Muliere sine filiis ab intestato decedente, Maritus lucratur quartam partem dotis de materia huius § uide ~~infra~~ sup. fol. 271.

De quarto dotali et quod detrahatur etiam de dote promissa, et non soluta not. d. 14. post salgad. in labyr. credit. Vide quae dixi in 1° lib. fol. 260.

tum decesserit intestata sine filiis legiis quod qua
pars dotis talis mulieris que decessit seu decesser
niat in dictum suum maritum et ipsi suo marito a
cetur pleno iure capto aliquo tam populi quam com
nis quod in contrarium loqueretur huic capto n
obstante. Et quod instrum dotale huius talis mul
sic decedentis con uirum ipsius talis mulieris
eius bona executioni mandari non possit in qu
parte dotis predicte per aliquem officialem cois
petitionem alicuius persone petentis et si pet
non audiatur in sua petitione tam pater quam
alia cuiuscumque condictionis existeret pro parte mulier
sic decedentis, et predicta uendicent sibi locum nec
ualeant in muliere seu mulieribus habente
habentibus patrem, et in non habentibus ac etia
supradicta parte quam dictum est. Item quod si aliqua mul
habens maritum decessit seu decesserit intesta
Inferius usque ad finem huius pntis capti ual
et locum habeant in preterito pnti et futu

De Materia huius statuti sub § 1 et § 3
Abunde Nonnat. d. 615. à n. 525. usque ad finem et d. 2[illegible]
et seq.

Ad §. 1.^m Eiusdem Rubricæ et ad §. 3.^m 531 293

1 Testamentum sine præsentia Viri conditum est nullum, non si in adhibeantur solemnitates statuti corruit in totum Mart. de Success. leg. p. 4. q. 9. art. 5. n. 1. in puncto Cirocl. discept. 11. n. 11. Vide Conciol. ad Stat. A

2 Forma statuti in Testamentis non potest impleri per equipollens Mart. de Success. leg. p. 4. q. 9. art. 5. n. 2.

3 Forma statuti in Testam.^to debet impleri, etiam si fiant in loco exempto Mart. ibid. n. 5.

Si statutum ultra præsentiam requirit consensum Viri non valet stat.^m Alex. cons. 155. n. 3. et 4. lib. 4.

4 Testam. sine solemnitatibus statutarijs est nullum, quamvis factum favore Clerici Mart. ibid. n. 11. et segg.

5 Suprad.^m statutum est validum Dilect. de Art. test. tit. 1. cautel. 2. n. 1. Cirocc. discept. 11. n. 16.

6 Suprad. statutum non habet locum in testam.^to inter Liberos Mart. de Success. leg. d.^o p. 4. q. 9. art. 5. n. 14. et segg.

7. Suprad. statutum non habet locum in testam.^o ad pias causas Dilect. de art. test. tit. 1. cautel. 2. n. 2. Dec. cons. 455. n. 9. et cons. 504. n. 3. Quid in Legato Pio Cirocl. discept. 11. n. 19. et segg.

8. Testamentum imperfectum ratione solemnitatum valet tam inter Liberos, quam ad pias causas De Angel. de leg. test. rel. n. 9. et segg.

9 Si Maritus non potest intervenire, seu intervenire recusat, potest Uxor valide testamentum condere in præsentia Iudicis Dilect. de art. Test. tit. 1. cautel. 2. n. 3. et 5.

Vide cautelas servandas in Rot. post Const. ad Stat. Urb. d.^e 155. n. 8.

10 Quod Maritus fuerit præsens, non est opus ut constet ex Instrum.^o Testamenti; sed sufficit quod de eo undecumque constet Rot. d.^e 336. n. 3. p. 2. recen.

11. Istud statutum requirens præsentiam Mariti in Testamento Uxoris, conquod conditum, ut prospiciat præiud.^o et interesse ipsius Mariti, et filiorum, et non ad integrationem Mulieris, contentatur ut præsentia Mariti probetur etiam per probationes præsumptivas, licet secus esset si prospiceret integrationi personæ Rot. d.^a d.^e 336. n. 6. p. 2. recen.

12. Præsentia mariti ex lapsu 30. annorum præsumitur, etiam in præiud.^m tertij Rot. d.^a d.^e 336. n. 5. et n. 7. p. 2. recen.

Testamentum in uno loco solemniter factum servandum est ubique et etiam in eo loco, ubi statutum est diversum Seraph. d.^e 329.

Test.^m factum in Monast.^o non exigit solemnitates Seraph. d.^e 129. n.

244
532

13. Quando Testamentum Mulieris requirit necessario presentiam, et etiam consensum Mariti, consensus probatur ex presentia, et etiam ex pr... etiam presumptive sive ex quod in eadem die, et in eodem loco vir, ... uxorique fecerunt Testamentum, sive ex lapsu 30 annorum ... d. 336. ... p. 2. loco.

14. Consensus requisitus in testamentis de propinquis, si Mulier ... Testare favore propinquorum, isti non possunt accomodare con... sum ad effectum utilitate dilect. de Art. Test. tit. 1. cautel. 4.

15. Ut valeat Testamentum Mulieris etiam ad favorem propinquorum, consentire debent, cautela est, quod propinqui ante ... eum consentiant in genere, ut Mulier faciat testamentum ... tio suo, et quod ex intervallo Mulier testetur dilect. d. art. Test. d. tit. 1. cautel. 2. n. 4.

16. Istud statutum non habet locum in donationibus causa mortis, quas Mulier potest facere sine presentia viri, nam prohibitus Testamento non censetur prohibitus donare mortis causa dilect. de a... d. tit. 1. cautel. 2. n. 7. Crod. discept. 15. n. 29. et seqq.

17. Nisi statutum prohibeat etiam contrahere Crod. ibid. n. 33. usque ...

18. Istud statutum loquitur de Testamento Mulieris habentis Marit... filios, ideo ut intret, debet verificari in Muliere, quod ha... beat maritum, et filios, alias si Mulier non habet Mari... et filios copulative statutum non habet locum, ex Crod. ... 15. n. 22.

19. Istud statutum non procedit in Codicillis Crod. d. discep... 25. et seqq. sed contrarium est verius ut n. 20. ...

Ad materiam quia vide Constant. ad Stat. Urb. Tom. 2. annot. 45. art. 3. n. 192. cum seq. et Rot. in Viterbien. Hereditatis 4. Martii 1641 coram Risilez. ... hic alligata pag. seq. et post eundem Const. d. 159.

R. P. D. Ghislerio.

Viterbien hered.bus

Lunæ 4. martij 1641.

Stante statuto Civitatis Viterbij lib. 2. rub. 68. ante finem §. et qd nulla mulier nupta, vel non nupta habens fratrem, seu fratres carnales vel filios fris, vel fratrum carnalium possit testari, codicillari, vel causa mortis donare, vel alium contractum, vel distractum facere sine eorundem presentia, et consensu, et si secus fecerit vel fieri tentauerit non teneat ipso iure ipsas mulierem inhabilitando, et inhabiles reddendo quo ad illum contractum vel distractum codicillos, vel testam.ta quæ ausa fuerit attentare contra statuti dispositionem, et quod predictæ mulieri ab intestato succedant, et ad eius successiones vocentur siue fecerit testam.tum contra formam predictam, siue nullum fecerit fratres carnales unus vel plures, siue fratres filij unus, vel plures ex fratre premortuo masculi non autem feminæ. quibus fratribus, seu fratrum filijs masculis non extantibus disponit quod locum habeat successio secundum formam iuris Ciuilis, fuit dubitatum an d.m statutum obstaret testam.to à Virginea facto Viterbij in Mon.rio S.tæ Catherinæ in quo univer.lem heredem instituit Sanctum Latiolum Avunculum seu Cognatum absq. presentia, et consensu fratrum Michaelis Angeli, et Hieronymi fratrum ex latere paterno quibus reliquit scuta 500. monetæ equis portionibus inter eos diuidenda

Resolutio huius causæ pendet ab eo an d.m statutum prohibens mulierem testari sine presentia, et consensu fratrum, filiorum et propinquorum sit ualidum. Quoniam si vera est sententia quod statutum non sustineatur resolutio est clara pro ualiditate testam.ti huius quo tamen articulo magna est inter DD. controuersia cum multi sint auctores qui pro ualiditate responderunt ex ea ratione quod non auferatur per tale statutum libera testandi facultas in totum, sed tantum illa modificetur, ne mulier

ea ubi ponit non servata forma statuti nempe Ruyn.
cons. 85 n. 19 lib. 1. et cons. 70 n. 12 lib. 2. Dec. cons. 455 in prin.
usq. ad n. 6. et cons. 612 n. 1. et in fin. Pans. cons. 16. n. 4. lib.
Bald. in rub. n. 46. vers. 14. quero C. de Contra. empt. et cons.
139. in princ. lib. 5. Corn. cons. 241. § tot. lib. 2. Ronded.
cons. 32. n. 95. ubi i. Angel. cons. 88. et cons. 126. n. 1. et
Fabr. cons. 1. lib. 1. cum aliis allegatis § Tiraquell. de l. con
gloss. 5. n. 97. et seq. et tenuit in terminis similis statuti
Rota apud Put. decis. 388. lib. 1. in correct. ubi decisum fu
valere statutum Urbevetanum prohibens matrem plus
uni ex filiis, quam alteri relinquere et in princ.
quod licet statutis, uel Constitutione tolli non possit
in totum facultas testandi, potest tamen certa form
in testamentis condendis induci, qua non servata
illa fiunt omnino nulla tradit Bald. in l. ex duobus
§ ult. n. 3. uers. in ead. glos. et uers. caue tamen ff. de uulg.
et pupillar.

Veruntamen negari non potest quin multo plures substineant
statutum esse invalidum tanquam iniquum, odiosum, irra
tionabile, et auferens testamenti factionem sequendo Paul.
Castr. in l. ex facto n. 6. et ibi Franc. Curt. in add. lit.
C vers. si statutum disponit ff. de vulg. et pupill. substit. et ibi
Alex. n. 14. et Francus Aret. n. 7. Crot. in repet. l. omnes po
l. n. 64. ff. de iust. et iur. et in l. stipulatio hoc modo
concepta n. 4. et seq. ff. de verb. oblig. Bald. in d. l. omnes
populi n. 62. Jason. in l. non idcirco n. 2. C. de codicillis Ru
in l. si quis Posthum. § si filius n. 76. ff. de liber. et Posthum.
idem Alex. cons. 155. n. 6. lib. 2. idem Jason cons. 527
n. 6. vol.

n. 6. vol. 1. idem Crot. cons. 52. n. 14. lib. 1. Alex. Ter. Bergom.
inter cons. ult. volumt. cons. 57. n. 17. iuncto n.° 16. vol. 2.
Everard. cons. 111. circa medium consilij sub. verbi item
et eo amplius hoc procedit Tob. Non. cons. 18. n. 2. Silvan.
cons. 1. n. 147. lib. 1. Riminald. Iun. cons. 759. n. 1. et n. 4
et seq. lib. 7. Bursat. cons. 432. n. 45. lib. 4. ~~Honuy~~ Hieron.
Curtij inter cons. Petri Curtij cons. 61. n.° 3.° et seq. Jo. Franc.
à Pont. cons. 148. n. 4. § tot. Pigherttim in fine vol. 2.
Jo. de Arnon. epitom. 16. Col. in memor. sub. vers. statuere
quod Uxor Jo. Sap. in repet. rubr. de donat. inter virum
et uxor. Vic. Com. opin. lib. 2. opin. 629. n. 1. Corn. cons.
241. n. 6. vol. 2. Dec. cons. 540. sub n. 7. circa medium
vers. et tale statutum tom. 2. Paderch. cons. 64. n. 2.
Pauis. cons. ~~14~~ in n. 6. et 7. par. 3. Decian. cons. 16.
n. 100. vol. 4. Menoch. cons. 496. n. 103. et cons. 666.
n. 2. Aldouin. cons. 63. n. 16.

Et quod sit iniquum tale statutum probat tex. in l. 2. in
fin. ff. si à parentibus quis manumissus fuerit ibi quia
iniquum est ingenuis hominibus non esse liberam
rerum suarum alienationem, nihil enim est quod magis
hominibus debeatur quam ut supremae voluntatis post
quam iam aliud velle non possunt liber sit stylus
iux. tex. in l. 1. C. de sacr. sanct. eccles. cum nihil tam
conveniens sit natu. equitati quam voluntatem domini
volentis rem suam in alium transferre ratam haberi
ut sunt formalia verba tex. in §. per trad. instit. de rer.
divis.

Sed cessat in hoc casu quaecumque difficultas cum negari
non potest quia tanquam odiosum et iniquum sit
stricte interpretandum, unde Bald. sup. illo statuto
Viterbiensi in cons. 226. lib. 5. n. 4. concludit quod
aut statutum non valet, aut iuste interpretatur de
intelligi. Et ideo in casu illo non uid. attendendum cum
non constet quod tempore testam. adessent in Civitate
Viterbij illi qui debebant praestare consensum et
praesentiam et quod comode intervenire potuerint
ut in his terminis Menoch. cons. 351. n. 29. et seq.
lib. 4. Thomat. decis. March. 82. n. 37. et decis. 66. n.
et 59. 67. et seqq. et tenuit Rot. in terminis statuti
Urbis decis. 16. post Riccius ad cap. 151. lib. 5. stat.
Urb. et decis. 344. n. 4. et decis. 469. n. 2. par. 3. rec.
et nec in hoc casu d. statutum est attendendum.

Praeterea cum testamentum, de quo agitur fuerit conditum
a Virginea intra claustra Monasterij in quo degebat ut
ex natura ipsius testam. in quo Monast. Laici non
poterant ingredi sine licentia superioris Ecclesiastici
quae difficillime conceditur censuerunt DD. statutum
non comprehendere casum de quo agitur, cum non
videantur statuentes sub generali verborum involucro
disponere voluisse, quod in specie non potuissent
ex fuse de decim. et in terminis quod testamentum conditum
in Monast. sit validum licet statutoriis solemnitatibus
careat, non fuerit Roland. cons. 33. n. 22. in fine
vers. nec obstat, et num. seq. vol. 3. Natt. cons. 643. n.

et seqq. tom. 4. et Rucard. cons. 75. n. 26. quia dispo-
sitio statuentium commensuratur secundum eorum potestatem
et non creditur voluisse illos casus in quibus dispositio
statuti comprehendere, in quibus in specie disponere
non potuissent Abb. in C. nobis il 2. n.° 4. et 5. de sent.
excom. Crot. cons. 75. n. 13. et 14. lib. 1. et cons. 370.
n.° 13. et 14.

Eoq. facilius M. ita censuerunt cum agatur de testam.to
facto ad favores Seminarii relictis ad pias causas scutis
500. ex regula quod alienatione prohibita non
censetur prohibita donatio quae fit in coniunctas
personas l. pater §. quindecim ff. de legat. 3.° et l.
ult. C. de fideiuss. Rom. cons. 199. n. 10. Cravett. cons.
426. n. 6. tom. 3. Et praesertim quia statutum
de quo agitur fuit factum ad obviandum fraudibus
quae hic cessant ubi agitur de testam.to Canonice
facto ex supradictis.

Et ita utraq. parte informante fuit resolutum
statutum non obstare cum non comprehendat
casum de quo agitur &.

De statuto requirente consensum viri in testam.to
Mulieris vide Constantin. ad stat. Urb. tom.
2. annot. 45. art. 3. n. 192. cum seqq. Et in Vi-
terbien. Honorum 10. Iunii 1691. coram Molines

541

20. Testamentum conditum iuxta dispositionem statuti loci valet, et servandum est Peutinger. d. 416. n. 5. ubi de statuto contentante quinque testibus in testamentis

21. Testamentum conditum sine presentia viri, requisita favore viri, et filiorum quadrij rigore statuti sit nullum, validatur per approbationem, quia nullitas supradicta est inducta favore privato Mariti, et filiorum Peutinger. d. 194. n. 7. et n. 9.

22. Testamentum nullum ex defectu solemnitatum adinventum ob beneficium publicum non validatur exapprobatum, neque ex voluntate privatorum Manzanus d. 543. n. 11. A

23. Testamentum nullum, quando nullitas est inducta iure publico, non validatur per approbationem privatam, quia privatorum consensu non potest renunciari nullitati inductae favore publico Peutinger. d. 194. n. 11.

24. Testamentum nullum non dicitur approbatum, nisi specialis scientia nullitatis concurrat Peutinger. d. d. 194. n. 14.

tamen est quod approbatio privata possit facere testamentum nullum obligare contra bonum non sit validum, tamen sibi pregiudicat quoad suum interesse, ita ut si exclusa approbatum ipse succedere ab intestato, ista approbatione non possit succedere Manzanus d. 543. n. 11. in fine

25. Consensus proximiorum ~~si requiratur~~ in testamento Mulieris stante statuto non vero, sed solo quodam ~~le~~ formato ~~[illegible]~~ edita à Civibus absque beneplacito Apostolico, et ab ijsdem Civibus abrogata, non requiritur Bich. d. 165. n. 1. et seq.

26. Statutum arctans libertatem testandi hominis sanae mentis licet sit contra ius, ~~tamen [illegible]~~ et non valere fuerit tentum à pluribus DD. tamen Rot. adhuc non fuit amplexa D. DD. opinionem licet dubitabilem Bich. d. 165. n. 5. ~~Rot~~ 6. Rot d. 9. n. 5. cum seq. p. 9. ~~Rec~~, et d. 195. n. 3. p. 14. Rec.

Ad materiam huius statuti vide Mart. de success. leg. p. 4. q. 9. art. 1. art. 2. art. 3. fol. mihi 1001. cum segg. et plenius Rom. mat. d. 601. à n. 501. usque ad finem et d. 292. per tot.

246
542

Ad §. 2. de donatione filiorum non facienda Matri &c.

1\. De iure communi non est prohibitum filio donare matri, dummodo non est filius familias, de quo tantum reperitur facta prohibitio donandi bona adventitia, seu profectitia A Et in castrensibus et quasi castrensibus nullo modo est prohibitus donare l. filiusfam. 7. ff. de donat.

A sine consensu Patris

2 Sicut nec est prohibitum Matri donare filio Michalor. de frat. p. i. cap. ii. n. 4 et

3\. Sed prohibitum est filio donare Patri si tamen donet cum iuram. valet sed donatio morte confirmatur donat. Fabr. de donat. conl. 4. n. 3. Michalor. de frat. p. i. cap. ii. n. 7. ~~Tot. de 194 n. i post Laud. de Oblig. Cam.~~

4 Item prohibitum est Patri donare filio suo ~~l. si Pater 33. ff.~~ in potestate ~~...~~ ~~donat. sed~~ donatio est revocabilis, licet morte tandem confirmetur, si donatarius supervivat l. donationes 32. §. pater ff. de donat. Michalor. de frat. p. i. cap. ii. n. 24. usque ad ... Crauett. cons. 101 n. i. Amat. dunst. dec. 504 n. 23. Rid. dec. ... n. 4. Cavaler. dec. 647. n. 9. Tot. dec. 194 n. i. 2. et 3. post Laud. de Oblig.

6 Donatio irrevocabilis et inter vivos non valet inter Patrem et filium Michalor. de frat. p. i. cap. ii. n. i. et seq. tota ubi de ma... Amat. dunst. dec. 504 lib. 2. n. 23. Tot. dec. 110. n. 4. post Merlin. de Pign.

7 Pater valide donat filio in potestate cum iuram.º Michalor. de frat. p. i. cap. ii. n. 3. usque ad 10, ubi quod valet etiam si filius predecedat, et n. seqq. alias Patres limitation... Tot. dec. 194. n. 4. ii et seqq. post Laud. de Oblig. Cam. et dec. 110. n. 30 Merlin. de Pign.

8 Istud statutum est contrarium iuri communi, tollit facultatem disponendi de rebus suis, quarum unusquisque est liber moderator, et arbiter, ideo dum in hoc statuto libertas filijs donare, seu vendere matri, aut quod adimitur, quod fieri possit ius commune est restringendum, ut minus, quod fieri possit ...

9\. Istud statutum non habet locum si filius donat matri cum iuramento donatio iurata valet, non obstante decreto prohibitivo de donatione Patris erga filium ~~et~~ filii erga Patrem Michalor. de frat. p. i. cap. ii. n. 5. et 7. ~~Cavaler. dec. 647 n. 9.~~ Amat. dunst. dec. 207. n. 26. supple supra n. 7.

10 Istud statutum non habet locum si precedant merita ~~precedentia~~ et illa probentur, et quidem equivalentia, nec sufficit asser=tio filij Michalor. de succ. p. 1. cap. 11. n. 12. usque ad 22. ubi de materia.

11. Merita autem credo non sufficere presumantur ex illa prerogati=va maternitatis, nam cum statuentes scirent se loqui de Matre que semper meretur, et voluissent quod merita maternitatis facerent deficere statutum, superfluum fuisset illud facere, ideo ad effugiendum istud absurdum dicere debemus, quod me=rita debeant precedere diversa ab illis, que oriuntur ex materni=tate Card. de Luca discept. 33. n. 5. et statuti verba non debent ponere sine effectu Card. discept. 40. n. 34.

12. Istud statutum non habet locum in donatione ex causa dotis seu propter nuptias Matris Michalor. de succ. p. 1. cap. 11. n. 29. cum seqq.

13. Hoc tamen intellige quando, vel matris merita precesserunt vel mater non habebat dotem, cum qua demum nubere posset, nam alias si haberet dotem, donatio non esset privilegiata ~~ob~~ dotem, nec propter merita, et tali casu non valeret resistente statuto, si non interveniret iuramentum, vel causa, de qua prox.° n. 14.

14. Istud statutum non habet locum in donatione ob causam, et dona=tio ob causam valet quamvis adsit decretum prohibens Michalor. de succ. p. 1. cap. 11. n. 34. et 36. et 37. Amat. Rom. d. 555. n. 1. Et donatio inter Patrem, et filium ad evertendas lites, et iurgia inter filios, et nepotes non requirit solemnitates statuti Rot. d. 305. n. 19. p. 19. recen.
Non vero sufficit causa evertendi lites inter ipsum Patrem, et filios Rot. d. d. 305. n. 10. p. 19. recen.

15. Istud statutum non habet locum in donatione causa mortis Michalor. de succ. p. 1. cap. 11. n. 45. cum seq.

248
544

16. Istud statutum non habet locum in donatione facta matri pro legitima, licet contrarium teneant alij, ut de donatione filio pro legitima, et de controversia opinionum Michal. de fratr. p. 1. cap. 11. n. 49.

25. Dictum statutum non habet locum si filius moriatur cum sororibus, et non cum fratribus masculis, nam appellatione filiorum

17. Istud statutum non habet locum in donatione facta matri monasterio professae, quia cum in eo disponatur post coniugem matrem testatricem, existente ista moniali, et non fiente statuto laicali, statutum non operatur cum statuta laicale non comprehendat personas ecclesiasticas Crescen. discept. 29. n. discept. 55. n. 9.

25. An dictum statutum loquens de filijs donantibus, seu vendentibus favore matris habeat locum in filijs donantibus feminis; et videtur quod non, cum posita dicta conditione favore agnationis filij donantis cum alia ratio finalis vel impulsiva taliter posita quare sic sit dispositum statuentibus

18. Istud statutum non habet locum, si filius donat matri pro alimentis, quia causa alimentorum est causa necessaria, et non potest à statuto prohiberi. Tot. dec. 34. n. 57. p. Michalor. de fratr. vide Crescen. discept. 47. n. 15. 16. et 46. discept. 51. n. 13. et n. 22. usque ad 27.

19. Istud statutum non habet locum si filius ingrediens monast. donat, vel vendit matri Peutinger. dec. 455. et dec. 4 [illegible] potest ad hoc allegari lib. 249. Civitatum

26. Istud stat. non potest dici non esse in usu licet non reperiatur aliquando servatum, quia id accidit, ex quo omnes donationes, et contractus ex solito semper fiunt cum iuram.to et stante iuram.to statutum non procedit, et sic potest dici, quod non fuit servatum, quia non venit casus, et si non venit casus non potest dici quod non sit in usu Crescen. discept. 23. n. 40.

20. Istud statutum non habet locum in donat.e facta Ecclesiae non possunt statuentes disponere contra libertatem Ecclesiae Crescen. discept. 54. n. 10. 36. et 30. Mand. dec. 6. n. 2. et [illegible] sicut nec est nulla donatio omnium bonorum facta Eccles. Donat. Dunoll. dec. 773. n. 10.

21. Istud statutum habet tantum locum quando filius qui matri donat moriatur cum liberis, ut litteral.r dicit., nec est extend. discept. 30. n. 26. Nam non probata qualitate mortis cum filijs statutum cedit Crescen. discept. 36. n. 2. et 25.

22. Istud statutum non prohibet filio testari favore matris non corrigit aliud statutum de success.e mulierum ab intestato.

23. Istud statutum, tanquam factum favore ~~filiorum~~ fratrum, istis consentientibus, non potest filius valide vendere, et donare matri, nam etiam potest ... dictum statutum inductum ad favorem aliquorum, istorum consensu ... man. cons. 219. et dec. cons. 206. n. 3.

24. An filius valide donet, seu vendat matri, quando est forensis ... [illegible]

CCXLIX. Rub. Quod mulier ante ingressum facien.
per eam pro monial. in aliquod mo=
nasterium possit donationem
facere de bonis suis patri
aut matri ipsius
et alijs quibuscumq.
quibus sibi
Placuerit Populi.

Item in quodam Statuto cois cum contineri dicatur quod nulla donatio fieri possit per aliquam personam á 25 lib. supra nisi certa forma tradita, et for. d. Statuti seruata: idcirco dicimus, et ordinamus quod capitulum Statuti pred. sic continentis se non extendat, nec locum habeat eo casu quo si aliqua mulier intrauerit, aut intrare uoluerit pro monial. in aliquod monasterium donatio=nem de bonis suis facere possit, et bona sua donare pa=tri uel matri ipsius mulieris donantis, et ipsa donatio per eam sic facta uel facienda ualeat et teneat d. capitulo. Stat. cois de quo supra fit mentio, seu alio quo=cumq. loquente in contrarium non obstante. Et preda. uendicent sibi locum in pnti preterito, et futuro et in donationibus sic iam factis per mulieres preda.

Item quod da. mulier quecumq. ante ingressum predictum possit da. sua bona in totum, uel in partem donare prout sibi placuerit patri uel matri filio uel filijs aut filiabus fratri uel fratribus sorori uel sororibus suis carnalibus nepoti aut nepotibus suis carnalib.

aut alteri

2~~3~~0 546

aut alteri eorum prout sibi placuerit, et uidebitur facie
Et posito quod non haberet aliquem uel aliquam ex
possit d.a mulier ante ingressum predictum ipsa sua b
in totum, uel in partem donari, et instrum facere
tionis cuicunque sibi placuerit, et ipsa donatio siue do
nes d.o modo et tempore facta seu facte ualeant et
ant et semper plenam habeant roboris firmitate
capitulo aliquo statuti tam populi quam cois ante u
retro positi quod in contrarium loqueretur non o

2.° — ste. Item si aliqua persona suum condiderit test
C Professus licet ... nequeat facere Testamentum, potest tamen facere ante ingressum religionis declarare Barbos. ad Concil. Trid. de regul. sess. 25. cap. 16. n. 21.
mentum seu aliam quamlibet ultimam uoluntat
et in ipso suo testamento seu alia quacunque ultim
luntate aliquid de suis bonis in totum uel in par
alicui reliquerit, ut puta patri seu matri filio
B licet Hereditas deferatur Monasterio, et n. Monacho Mart. de success. leg. p. 3. q. 13. art. 1. n. 25. et p. 4. q. 1. art. 4. n. 12.
filiis, aut filiabus, et e converso frater fratri,
fratribus, et soror sorori, quod ex dicto legato, seu
Et sic quoad religionem B professus in Monasterio capaci retinet ius succedendi in hereditatibus universis Amat. ... 676. n. 4.
cto, uel legatis d.o modo factis gabella aliqua uel ...

CCI

1 Religiosi sunt inrestabiles Sperell. d. 21. n. 41. Barbos. ad Concil. Trid. de regular. sess. 16. n. 20 C
2 Religiosi post emissam professionem sunt incapaces successionis ... et ideo Hereditas eis delata acquiritur Monasterio Amat. ... n. 2. Mart. de success. leg. p. 4. q. 1. art. 4. n. 12. et p. 3. q. 13. art. 1. n. 25. B
A et licet Papa possit facere de religioso n. religiosum, non potest facere ut religiosus dictis ... Sperell. d. 2. n. 17.
3 Hereditas delata religioso, potest a religione absque illius ministerio adiri, uel repudiari Sperell. d. 21. n. 40. Mart. de success. p. 4. q. ... n. 1.
4 Religiosus professus in religione incapaci etiam in commun amittit oia bona sua, que ... ferunt uenientibus ab intestato Bart. in tract. Minoric. ... 2. cap. 2. n. 6. et dist. 3. cap. 1. n. ... fol. mihi 144. Burat. d. ... n. 1. et 2. Mart. de success. leg. p. 3. q. 13. art. 1. n. 21. et 29.
5 Professio stricte, et uere, est, que in tribus uotis substantialibus ... ... paupertatis castitatis et obedientie Sperell. d. 42. n. 47. et d. 21. n. 12. A

11.

6 An et quando professio sit nulla ex causa metus Bentiger d.^e 27., d.^e 32. d.^e 75. et d.^e 91. per tot. Arguell. d.^e 12. à n. 54 cum segg. Bald. d.^e 234. d.^e 276. et d.^e 277. Concil. Trident. de regul. sess. 25. cap. 15. ubi Barbos.

7 Requisita pro validitate professionis Arguell. d.^e 12. per totam. Rot. d.^e 175. p. 1. recen. Concil. Trid. de regular. cap. 15. ubi Barbos. fol. mihi 413 et cap. 16. ubi Barb. fol. mihi 416 et segg.

8 An professio emissa cum reservatione testandi de suo patrimonio sit contra votum paupertatis, et maniij. Negative Vulp. resol. moral. 200. n. 12.

9 Retentio proprietatis, Vsusfructus, seu Vsus an sit religioso interdicta Vulp. resol. moral. 200. à princ. cum n. segg.

10 Largitio Munerum est interdicta religiosis, tanquam adversaria paupertati Sperell. d.^e 2. n. 56. Vulp. resol. moral. u.^o Votis resol. 200. per tot. ubi magistral.^r de Materia

Adventationis Munus an exerceat sacerdos, summa Pisanell. u.^o Advent.^s

11 Religiosus in religione incapaci capuccinorum, seu similis professionis, licet authoritate Ap.lica transferatur ad religionem capacem, neque ipse, neque nova religio capax ex eius persona recuperat bona, quæ per professionem inter capuccinos amisit, et quæ delata fuerunt venientibus ab intestato Sant. in tract. Mo. novic. lib. 4. disc. 3. cap. 2. fol. mihi 144 Buratt. d.^e 576. n. 2.

12 Mar.^t si venientes ab intestato bona alienaverunt, quo casu sine dubio dispensatio Ap.lica non trahitur retro, nec operatur recuperationem dd. bonorum in prœd.^m 3.^s Buratt. d.^a d.^e 576. n. 3.

13 Cæterum si non constat de voluntate Papæ, quod voluerit reintegrare religionem, nec in brevi Pæ expressit, nec religiosus in supplicatione expressit, ut in simili Rot. d.^e 124. post Cenc. de Cens., et illa allegata Buratt. d.^a d.^e 576. n. 4. et 5. et ibi addes lit. A.

14 Religiosus professus in religione incapaci non succedit in hæreditatibus sibi delatis quousque in religione manet, sed quæruntur proximioribus ipsius venientibus ab intestato Mar. de succes. leg. p. ~~…~~ 3. q. 13 art. 1. n. ~~…~~ 9. cum segg. Vide infra n. 17. et segg.

15 Dispositio Iuris statuti est conformis iuri, cum ante ingressum in religionem possit fieri renunciatio per ingressuros Mar. de success. leg. p. 3. q. 13. art. 1. n. 23. cum segg. Barbos. ad Concil. de regul. sess. 25. n. 101.

A et reg. etiam ut fiant post decem menses à die novitiatus et si fiant antea et intra d.^{os} decem menses nulla est Concil. Trid. de regular. cap. 16. ubi Barbos. fol. 410. de Luc. de renunc. d.^o disc. 11. n. 3. ubi n.º 4. declarat et n. 5. 6. et segg. ubi de ratione

16 Post ingressum in religionem non permittitur fieri renunciatio, etiam si non fuerit emissa professio, sed pro validitate requiritur consensus, et licentia Episcopi seu Vicarij Mar. de success. leg. p. 3. ~~…~~ q. 13. art. 1. n. 26. A de Luc. de renunc. disc. 11. n. 3. infra n. 26 et segg.

16. Intellige de hæreditatibus religioso delatis, nam hæreditatibus deferendis potest renunciari etiam post professionem servata forma Concilij Trident Mar. de success. leg. p. 4. q. 1. art. 4. n. 11. et 12.

Et si ~~fiant~~ post decem Menses, et sic in undecimo mense, seu etiam in duodecimo, et in limine ipso professionis valet ut de Luc. d. disc. 11. n. 3

17. Religiosus professus in Religione incapaci translatus ex dispensatione Papæ ad Religionem capacem, non lucratur Hæreditates ei delatas tempore, quo adhuc manebat in incapaci, sed in illis succedunt venientes ab intestato Buratt. dec. 576. n. 3. et eo relato Adden. ad eandem in dec. 756. n. 26. ubi affert resolut. Sac. Cong. Concil. habitæ die 17. Junij 1617. cujus verba sunt = Si aliquis in Religione incapaci, nulla facta dispositione bonorum validam professionem emiserit, bona ipsa iam acquisita venientibus ab intestato, nec successioni secundæ Religionis capacis, ad quam fuit translatus esse amplius locum, nec tenorum renunciationi =

18. Religiosus in Religione incapaci, si ex dispensatione Apostolica transferatur ad Religionem capacem, licet non lucretur bona sibi delata tempore quo manebat in incapaci, succedit tamen in delatis ~~tempore~~ post translationem Buratt. dec. 756. n. 10. et 11. et ibi Adden. lit. B.

19. Religiosus à Religione incapaci translatus ad capacem, licet incapax sit succedendi in Hæreditatibus sibi delatis post translationem, hoc tamen est ad commodum secundi Monasterij, ut rescripsit S. Cong. Concil. habita die 22. Januarij 1621. relata ab Adden. ad Buratt. dec. 756. n. 25. Addo Mart. de success. leg. p. 3. q. 13. art. 1. n. 201. et 29. Amat. Burnott. dec. 676. n. 4. et dec. 977. n. 2.

20. Religiosus à Religione incapaci translatus ad capacem Legatarius legatum, non lucratur legata purificata tempore quo mansit in incapaci, sed bene legata purificata post translationem, Buratt. dec. 64. n. 11. usque ad 20.

21. Religiosus professus in Monasterio paupere, et incapaci translatus ad capacem, quando agit contra germanos fratres ad portionem Hæreditatis paternæ delatæ post translationem, probata filiatione per unum testem, vel per famam consequi debet à fratribus alimenta, et sumptus litis Buratt. dec. 756. per totam

22. Religiosus professus in Religione capaci, et translatus ad aliam Religionem pariter capacem bona, quæ sibi delata fuerunt dum adhuc manebat in prima Religione, non transfert in secundam Religionem quoad proprietatem, sed tamen quoad usufructum ipsius Religiosi vita durante Mart. de Success. p. 3. q. 13. art. 1. n. 27.

23. Religiosus professus in Religione incapaci, si ab ea sit ejectus ob incorrigibilitatem, seu aliud crimen, non lucratur Jus succedendi, neque in Hæreditatibus deferendis Adden. ad Buratt. dec. dec. 756. n. 27.

24. Professus in Religione capaci, et translatus ad aliam Religionem capacem Hæreditates sibi delatas post translationem acquirit secundo Monasterio Mart. de success. leg. p. 3. q. 12. art. 1. n. 201.

25. Religiosus inhabilis ad succedendum ~~[illegible]~~, si à Papa dispensetur, ut possit succedere possit, sive dispensetur redire ad seculum, non recuperat ea, quae per professionem iam amiserat, et alijs fuerunt quaesita, cum d. dispensatio intelligatur sine praeiud. iuris tertio quaesiti Mart. de Succeß. p. 3. q. 13. art. 2. n. 10. cum segg. et n. 13. et segg. usque ad 15.

26. Religiosus novitius dum manet intra annum probationis non potest renunciationem, donationem, seu aliud contractum facere, cum quo sua bona, et iura inter vivos alienet, nisi cum licentia Episcopi, seu Vicarij, et post decem ~~menses~~ à die novitiatus Concil. Trident. de Regul. seß. 25. cap. 16. et ibi Barbos. n. 2. et segg. n. ~~[illegible]~~ 23. et segg. n. 35. et segg.

27. Et de requisito licentiae, et consensus Episcopi loq.[r] etiam Mart. p. 3. q. 13. art. 1. n. 26. De Luc. de renunc. disc. 11. n. 3.

Et de requisito quod fiat post decem Menses novitiatus idem D. Luc. de renunc. d.[o] disc. 11. n. 3. et segg.

28. Renunciatio facta à religioso ante lapsum decem Mensium novitiatus, est nulla, sed facta post decem menses, etiam si fiat in ipso limine professionis est semper valida, quia Concil. ideo disponit, ut novitius non possit renunciare, seu donare non elapsis decem mensibus novitiatus, ne, si peniteat profiteri, cogatur tamen professionem emittere ob id, quia redeundo ad seculum nihil habeat De Luc. de renunc. d.[o] disc. 11. n. 7.

29. Renunciatio, seu donatio facta à novitio ~~etiam post dec~~ etiam sine licentia Episcopi, seu Vicarij, si est correspectiva, et remuneratiua, et onerosa, ~~etiam~~ facta ~~ante~~ decem Menses novitiatus valet de Luc. de renunc. d.[o] disc. 11. n. 4. et 5. ubi secus si renunciatio sit voluntaria, et ex mera benevolentia Barbos. ad Concil. Trid. de Regul. ~~[illegible]~~ seß. 25. cap. 16. n. 12. ubi vide de Venditione et simili.

30. ~~Renunciatio Novitij nulla [illegible] professione [illegible] ratificatur Barbos. ibid. n. [illegible]~~
~~Renunciatio facta à novitio etiam sine licentia Episcopi et etiam~~
Religiosus novitius potest renunciare iuri quaerendo etiam post emissam ~~[illegible]~~ ~~testamento [illegible]~~
~~ubi Mart. de Succeß. leg. p.~~ professionem Mart. de Succeß. leg. p. 4. q. 1. art. 4. n. 11. et 12.

31 Religiosus Novitius absque dd. requisitis potest facere Testamentum, donationem causa mortis, et Codicillos Barbos. ad Concil. Trid. de Regul. seß. 25. cap. 16. n. 14.

32 Novitius absque dd. solemnitatibus potest revocare testamentum, et aliud condere Barbos. ad Concil. Trid. de Regul. seß. 25. cap. 16. n. 19.

33 Renunciatio seu donatio à novitio facta, etiam cum dd. solemnitatibus nulla et irrita est si non sequatur valida professio Barbos. ad Concil. Trid. de Regul. seß. 25. cap. 16. n. 15.

34 Novitio nolenti profiteri restitui debent omnia, quae tempore ingreßus detulit ~~[illegible]~~ in Monasterium deducto tamen victu Barbos. ad Concil. Trid. de Regul. ~~[illegible]~~ seß. 25. cap. 16. n. 40. usque ad finem

Vide alia infra sub indice lit. R. in fine pagine

An Monasterium sive incapax bonorum tam in communi, quam in particulari, sive capax in communi sit capax Emphiteutis, sive Prophanis, sive etiam Ecclesie sive ex contractu, sive ex testamento, sive ab intestato vide que dixi in meis Repertoriis in verbo Emphiteusis an et quando transeat ad manus mortuas et ad materiam vide Fulgin. de success. in bon. Emphit. q. 14. per tot. Vide rot. dec. 79. post Salgad. in Labijr. Credit. Vide Card. Luc. de Emphit. disc. 27. disc. 101. et disc. 29. Vide rot. dec. 543. et dec. 603. p. 1. rec. Bursatt. cons. 199. Vide rot. dec. 261. p. 1. rec. Adde ad hoc dec. 520. rot. dec. 361. p. 1. rec. Fulgin. de Alienat. q. 1. per tot.

Alia multa vide que dixi verbo Religiosus fol. 58. et seqq.

551

Imo nec Ecclesia debet fovere bannitos, et personas sceleratas Card. Tusch. p. 2. lit. I. n. 232. fol. mihi 537.

CCIV.ª Rub. De mulieribus malę famę et conditionis expellendis Populi.

Item dicimus, et ordinamus quod mulieres male conditionis et famę morantes à carbonarijs nouis intus Ciuit. Fulgin. penitus expellantur ita quod ad d.m locum redire non possint, et Cap.us populi uinculo iur.ti et sub pena 50. lib. den. de suo salario retinendorum ad petitionem cuiuscunq; petentis possit teneatur, et debeat inquisitionem facere de pręd.is et quas inuenerit mulieres malę famę et conditionis penitus expelli facere teneatur. et ad pręd.a probanda sufficiat publica fama uicinorum, siue uicinarum usq; in quantitatem quinq; testium si fuerint masculi, si uerò foeminę seu mulieres fuerint usq; in quantitatem decem testium de publica fama fide dignorum quę pro plena et sufficienti probatione habeatur capto aliquo in contrarium loquente non obstante &c. Vide Sperell. d.e 55.

An possidens domum communem cum alio possit inuito socio illam locare Meretrici plus pensionis offerenti. Vide hac materia Caroc. de Locat. tit. de re Com. p. 3. à n. 6. cum segg. fol. mihi 25 cr. et in addit. n. 37. fol. 262. vide Felic. de societ. cap. 29. n. 37. et 31.

Huiusmodi statutum est equissimum, nè Morbida facta pecus totum corrumpat ouile, ut in ... multum dissimile refert Corell. ad Bull. Bon. Regim. cap. 10. sub n. 25. Et uidetur conseruatiuum honestatis, quam magis expedit Reipublicę seruari, quam multiplicationem populi procedentem ex corruptis moribus Osasc. d.o 77. n. 101.

Et quod Mulieres inhonestas, Lenones, aliasque personas otiosas, et scandalosas, et Rixosas possit Princeps, et etiam Legatus, imo etiam Episcopus nedum à Ciuitate, uerum etiam à Prouincia, et statu expellere hoc tradit Conciol. u.º Exilium resol. crim. 9 § ... — Vide Casaregn. de societ. cap. 29. n. 11.

Et multomagis personę scandalosę, et quę animas, et mores corrumpunt debent à Ciuitate expelli, dum etiam personę quę contagio corporis laborant, nè alios corrumpant expelli possunt Corell. ad Bull. Bon. leg. d.o cap. 10. n. 23. et 24 ubi ... dicit de ... Caroc. de Locat. p. 3. tit. de re Communi n. ... fol. mihi 25 cr. ... de Meretrice, quod possit expelli de Vicinia ad instantiam uicinorum, etiam si ... Mulieribus inhonestis habitationes particulares assignarunt Romani Corell. ad d.m Bull. cap. 31. n. 87.

propriam domum inhabitaret, quoties est nova meretrix, et quae sit meretrix do[...]
Concios. ad Stat. Eugub. lib. 5. rubr. [...] per totam. Menoch. de Arbitr. cas. 320. n[...]
Conductor male morigeratus potest à re conducta expelli Bald. in l. conductor n. 7. et in l. [...]
antecede. n. 15. Cod. loc.

Meretrix quidquid acquirit ex meretricio potest tuta conscientia retin[...]
Scacc. de Commerc. § 1. q. 7. p. 2. ampl. 19. n. 901. cum seqq. Fulgin.

Et idquod dicitur de corruptione morum, debet dici de corruptione aeris, sanitatis, et Virtutis, Deo

Fulgin. à Personae, quae contagio corporis laborant possunt à Civitate expelli, ne alios corrumpant Corell. [...] Bull. Bon. leg. cap. 10. n. 23.

Personae leprosae possunt expelli Corell. d. cap. 10. n. 24.

Mali homines debent à Provincia expelli l. praeses 3. ff. de Off. Praes.

(Margin: dinguest. ampl. 2. 20. n. 4. Sabell. ‡ loc. infra. n. 44. et in repert. ... Meretrix n. 5.)

Vicinus potest prohibere Vicino, ne immunditias, seu putredines reti[...] in sua domo, per quas immittatur fetor in domo prohiben[...] Conciol. ad Stat. Eugub. ~~[...] 36.~~ lib. 5. rubr. 36. n. 5. [...] quod datur vicino actio in factum contra vicinum Cepol. [...] servit. urb. praed. cap. 41. n. 2. 3. et per tot. fol. mihi 196 ‡

(Margin: ‡ ubi quod potest prohiberi vicino ne aliquid agat in domo sua per quod immittatur fetor in alienam)

Doctor, seu Scholasticus potest expellere fabrum Malleantem prope domum suam, seu prope scholas De Lu. de servit. disc. [...] n. 9. Carocc. de Loc. et Conduct. lib. 5. tit. de Professor. n. 1[...] cum seqq. et n. 27. et seqq. Guidopp. q. [...] B

(Margin: per p. 3. tit. de re communi in addit. n. 40. et seqq. ubi de pluribus invicem se impedient. fol. 263. et A et de Religiosis divina celebrantibus et de Scholaribus studentibus Siger de Subhast. cap. 4. § 1. n. 14. fol. mihi 301.)

Ita Medicus, Infirmus, vel egrotans, Iudex, et Officialis, et [...]sonae Religiosae divinum officium recitantes, omnes possunt expellere fabrum Malleantem Carocc. de Loc. et Cond. p. 5. tit. de Professor. n. 29. et seqq. fol. mihi 470.

‡ omnes illi quibus competit ius expellendi fabrum Mall[...]tem possunt etiam expellere quoscumque alios impedim[...]tum praestantes Menoch. de Arbitr. d. cas. 237. n. 27. [...] seqq. Carocc. d. tit. de Professor. n. 34. fol. mihi 47[...]

(Margin: A et iudicium expulsionis potest intentari etiam diebus feriatis et in dubio fit interpretatio pro Doctore, et Sententia non datur appellatio Carocc. loc. cit. n. 301.)

Inquilinus, vel etiam dominus possit expelli faber, quoties [...] vicinitatis ratione consideratae per Menoch. de Arbitr. d. casu 237. per tot. et per Carocc. loc. cit. n. 36. 39. et [...] fol. mihi 471.

(Margin: Burat. d. 631. n. 2 B et à sententia lata quando contra fabrum Malleantem prope scholas, vel contra Scholares qui impedit studium socio, vel contra Inquilinum non ~~[...]~~ datur appellatio Ridolph. in prax. p. 2. cap. 13. n. 114. et seqq.)

Idem potest dominus mansionis superioris prohibere domino m[...]nis inferioris ne immittat in suam mansionem superiorem fumu[...] faciendo ignem extraordinarium Cepoll. de servit. Urb. praed. cap[...] fol. mihi 157. et 150.

Vicinus potest invito Vicino proicere in Platea, seu Area communi, s[...] via vicinali immunditias, licet Vicino impedimentum praestent, dummodo brevi tempus retineantur. Secus tamen est in Via publica De Lu[...] de serv. Praedial. disc. 24. per tot.

X Fetor [illegible] in Civitate, nec possunt exercen artes immundas quae excitant malum odorem in domo propria reclamantibus viciniis Servad. Vot. decis. 43 per tot.

yt An pensio domus ex qua meretrix est expulsa, debeat etiam pro tempore post expulsionem usque ad finem locationis solui per Meretricem, vel per Vicinos ad cuius instantiam est expulsa, An vero cedat in damnum locatoris vide Sabell. in practica universali litt. M. n.o Meretrici n. 42. et segg. et in Repert. n.o Meretrix n. 5. vers. an autem

Mulier inhonesta potest à Viciniis, et civibus expelli Oinot. Inst. de servit. Rustic. ~~[illegible]~~ et Urb. praed. n. 42. et de Act. serv. corrupt. n. 9.

Caupona an possit expelli Sabell. § Caupones n. 4. ubi vide per totum numerum, qui limitatur vers. contrarium tamen

Quod Vermes serici morbui, et stercora eorum ubi fuerint sint tanquam res faetidas et malum aerem generantes in fluminibus abijciendis, et quod fosciolis residuati ex caldaria non sint in civitate, neque prope ad separand. à moenibus mortuis Paulus Zacch. quaest. Medicoleg. tom. 2. lib. 9. tit. 6. per tot. Sabell. in prax. univers. § Lecti d. Sacch.

Quod ideo etiam cadaveribus sit demandata sepultura ~~[illegible]~~ nempe ne eadem cadavera insepulta pestem gignant Gram. mat. d. 82. n. 3. in fin. et n. 4. Corell. ad Bull. Bon. Regim. cap. 13. n. 50. et seg.

Area in qua triturantur blada an aedificio impediatur dixi in Miscellaneis fol. 238.

fo. A

[illegible]tru[illegible]

30.

50.

75.

10.

50.

260.
556

Tabula Rubricarum Lineis 2.i libri

Arbitrijs recipiendis, et Compromissis — 136. et 145.
Alimentis prestandis — 156.
Actorum exhibitione facienda parti — 101.
Appellationibus — 123. et 127.
Baiulorum Officio, et electione — 12.
Baiulus non accipiat in pignus Arma, nec — 24
Pannos de dorso — 24.
Compromissis — 136. et 145.
Creditorum potioritate — 215.
Citationibus vide u.o Baiulus, et x.o In Ius Vocandis
Curatore dando ei qui male facit facta
sua — 45.
Conductoribus — 49.
Congressibus — 230.
Consiliarijs exemptis uenire ad Consil. — 33
Consiliariorum electione — 26.
Donationibus non faciendis — 106.
Donationibus filiorum fauore matris — 233. § 2.
Debito non petito — 198.
Diuisione Mobilium, et immobilium — 1
Diffamationis Iudicium — 70.
Donation. ante ingress. in Monast.o — 239.
Dotibus adiustandis — 179.
Duabus conformibus — 123.
Diuisione non facie. si les commode diui:
di non possunt — 5
Dotis Augumento — 101
Electione Consiliariorum. — 26.
Edificijs pendentibus sup. alieno — 56
Emancipatione — 63.
Edificijs ne immittatur, uel Appodietur — 7.
Emphiteusi — 33.
Emphiteuti Caedenti — 38.
Ferijs, et diebus Feriatis — 110.
Fideiuss. non conueniend., nisi prius con
ueniatur prius — 230.
De His qui habent Instr. omnium Bonorum — 191.
Instrumentis simulatis — 191.
Instrumentorum Notarij Mortui extract.e 223 223
Iudicijs summarijs, et extraordin. — 115.

Instrumentorum executione ——— 903. et 1003.
In Ius Vocando ——— 103.
Iudicijs, et eorum ord.e ——— 90.
Iudicij Capitanei Off.o ——— 120.
Iud.s Potestate, et eius Off.o ——— 75.
Instrumentorum reassumptione ——— 203.
Iuram.o decisiuo ——— 133.
Ius Congrui ——— 230
Immobilibus datis in tenutam ——— 2[illegible].
Litium alienarum redemptionibus ——— 103.
Laboratoribus Terrarum ——— 54.
Lucro dotis ——— 171.
Legatis, et relictis x. librarum ——— 223.
Legatis, et Fideicommiss. satisfacie. ~~et~~ de male ablatis ——— 67.
Meretricibus, et Mulieribus male famæ expellē ——— 245.
Mobilibus rebus datis in Tenutam ——— 202.
Manutentione rei datæ in tenutam ——— 212.
Notariatus alicuius negantibus ——— 96.
Nunciatione noui Operis ——— 59.
Negantibus Paternitatem, aut filiationem et Matrimonium ——— 94.
Notarij Mortis forma extrahend. rogitus ——— 223.

Pactis et promissionibus obseruan. ——— 221.
Retractu, et Iure Retract. ——— 230.
Subhastat. fol. 202 ——— 202. et 205. et 24
~~Retractu, et Iure Retractus~~ ——— 230.
Statut. contra libert. [illegible] ne fiant ——— 101.
Success. Mulier. ab Intest.o ——— 161.
Salarijs, et Sportulis Causarum ——— 113.
Summarijs, et extraordinarijs Iudicijs ——— 115.

252

558

Statutorum contra vrat. nè fiat —— 153.

Testari nemo cogatur —— 70.

Tutorum rationibus Pupillo redd. —— 72.

Testamentis mulierum —— 241.

Tutore, et Curatore dand. pupill. vel Adult. —— 40.

Vsuris, et mutuantibus ad Vsuram —— 153.

Breue Ap[osto]licum super confirmat[ion]e Statut[orum]
Pij Papę secundi

Pius Ep[iscop]us seruus seruor[um] dei Dilectis filijs prioribus, et Communi ciuit. Nrę. Fulgin. Salt[e]m. et ap[osto]licam benedictionem Spectata fidelitatis, et deuotionis sinceritas quam nobis, et Sedi ap[osto]licę pacis et belli temporibus constanter exhibuistis, et in dies feruentius exhibere studetis promeretur, ut petitionibus uestris gratiosu[m] prebeamus assensum et ea uobis concedamus per quę in nostra, et d[ict]ę Sedis fidelitate perseuerare, et bonam dispositionem nostram augere ualeatis. Hinc est, quod nos uestris in hac parte supplicationibus inclinati o[mn]ia, et singulas ordinationes reformationes, et statuta uestra nec non priuilegia indulta immunitates exemptiones gratię concessiones ac iura quęcumq[ue] uobis a predecessoribus nostris Romanis Pontificibus uel Sedis Ap[osto]licę legatis, et alijs quibuscumq[ue] ab eisdem potestate habentibus in specie uel in genere quouis modo concessa illor[um] o[mn]ium tenores presentibus pro expressis habentes auctoritate ap[osto]lica prout hactenus sunt obseruata approbamus et confirmamus ac p[rese]ntis scripti patrocinio communimus supplentes omnes, et singulos defectus, siqui forsan interuenerint in eisdem. et insuper uolumus

quod pro

quod pro duobus annis proxime futuris de introitu
ue gabella macinatus civitatis nostre Fulgin. medi
tatem annoquolibet quam uobis tenore presentium rem
ittimus et donamus habeatis mandantes dilecto fi
thesaurario nro Perusino nunc, et protempore e
xistenti ut medietatem introitus premissi pro di
duobus annis uobis libere sine aliqua contradi
ne recipere, et habere permittat. Et quia pro re
ratione murorum dicte civitatis, et pro aliis eiu
munitionibus nonnullas pecuniarum quant
tes per uos de aduentu Comitis Jacobi Piccin
suspicantes expositas fuisse intelleximus,
lumus et eidem thesaurario per presentes m
damus quod habita informatione de pecunijs
in usum huiusmodi sic expositis usque ad summam
trecentorum et quinquaginta ducatorum
auri de camera uobis libere remittat atque
nee quas in suis computis poni, et admitt
tenore presentium uolumus, et mandamu
Ceterum ut deinceps ad officia custodie et
murorum datorum prefate civitatis duas uel to
idoneas personas pro quolibet dictorum officio

que sin

que sint de terris ecclię et quar. una per nos ad officia
premissa divisim exercenda prout tempus concessio=
nis utriusque venerit debeat confirmari perpetuo
nominare, et eligere positis vobis tenore prod. con
cedimus, et etiam indulgemus decernentes, quod of=
ficium ipsum damnor. datorum de cetero omni
modo vestrum sit quo ad honores, onera emolu=
menta salaria et introitus omnes, et pro vobis
ad debitum vestrum per officiales a vobis elige=
ndos, et a nobis ut prefertur confirmandos per=
tuo exerceatur et administretur ita quod Camera
nullum de hoc gravamen sentiat aut emolu=
mentum Vobis etiam concedentes, ut castellani
arcium, et fortelitior. territorij d.e civitatis de bus=
sulo sin. ordinem vestrum extrahantur. Preterea
ne vos per dispendia distrahi contingat eisdem
auct.e nostra, et perpetue constitutionis edicto
statuimus, et ordinamus vobisque concedimus ut
primar. et secundar. causar. etiam actu penden=
tium et quę in posterum pro tempore in d.a civitate
vel eius districtu agitari contigerit plenariam
et omnimodam civilium, et criminalium mis=
tarq. cognitionem, et iurisd.nem habeatis prout hacte=
nus habere consuevistis ita quod nullus nisi per

Commissione

commissionem Aplicam ex civitatem pred.am prout a
summi Pontifices concesserunt de illis se quoquo
do contra huiusmodi nostros Statuti, ordinationis volun
tis, et concessionis tenorem intromittere au
vel presumat inhibentes districtius vel gubern
tor Potestas, et officiales pro causis premissis
si commissarie essent preterquam per delegationem a
cam sportulas aliquas ullo modo exigere possi
aut debeant. Denique auct.e ptd volumus Statu
mus, et ordinamus ut nullus officialis ad al
quod officium in d.ta civitate per nos seu Sedem
pred.am deputatus aut deputandus officium ipsu
per substitutum valeat quomodolibet exerce
decernentes irritum, et inane si secus super h
a quoquam quavis auctoritate scienter vel igno
ranter contigerit attentari. Non obstantibus
constitutionibus et ordinationibus aplicis
ceterisque contrarijs quibuscumque. Vos aut. in v
et Sedis pred.e fidelitate, et devotione ita lauda
liter et constanter perseverare studeatis u
ad ampliora vobis concedenda in dies magis
meritis uris inducamur. Nulli ergo omnin

Hominu

hominum liceat hanc paginam pred.orum approbationis
confirmationis, communitionis supplectionis volu=
ntatis promissionis, donationis mandati concessio=
nis constitutionis statuti ordinationis et inhibi=
tionis infringere vel ei ausu temerario contraire.
Siquis autem hoc attentare presumpserit indignatio=
nem omnipotentis Dei, et Beator. Petri et Pauli
Apostolorum eius se noverit incursurum Datum Romae
apud Petrum anno incarnationis Dominicae mille=
simo quadringentesimo quinquagesimo octavo xiiij
Kal. octobris Pontus nri anno pº

L. [illegible]

Pius Papa V.

Ad futuram rei memoriam. Exponi nobis nuper fecerunt
dilecti filij Communitas et homines ciuitatis n
træ Fulginei quod alias fœl. recor. Paulus Papa
Predecessor noster ex certis causis animum suum
mouentibus statuta antiqua ipsius ciuitatis c
sarum ciuilium et criminalium cognitionem
concernentia confirmando. Quod omnes et singu
ciuiles et criminales causæ in prima et secund
instantijs in ipsa ciuitate cognoscerentur sta
men quod pro tempore existens in nostris tunc
ciuitate Perusin. et Prouinciæ Vmbriæ legatu
seu Vicelegatus ciuiles summam seu ualorem
trecentorum ducatorum auri excedentes ac cri
nalos in quibus ultimi supplicij seu alia corpo
pena de iure communi imponenda ueniret u
alias cum publicum scandalum oriri formida
tur causas ad partes instantiam seu ex offic
uel alias quomodocunque iuxta eius facultates e
preuentus audire cognoscere et terminare min
impediretur per quasdam suas in forma breu
litteras uoluit statuit et ordinauit prout
illi

illis plenius continetur. Cum autem sicut eadem expo=
sitio subiungebat ipsius ciuitatis, et illius comitatus
et destrictus homines pro ipsis criminalibus causis
sub pretextu quod in eis corporalis pena ueniat im=
ponenda extra eandem ciuitatem in non modicum
sed maximum eiusdem ciuitatis eiusq; comitatus
et districtus preiudicium ac ipsorum hominum
dispendium, et iacturam trahantur nobis humili=
ter supplicari fecerunt ut eorum commoditati consu=
lere, et expensas quę in litium extra eandem ci=
uitatem pro tempore uertentium prosecutione
per ipsos homines cum eorum maxime incommodo
fiunt tollere aliasq; eis in premissis opportunè pro=
uidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos
ipsarum litterarum tenores etiam ueriores presen=
tibus pro plenè, et sufficienter expressis habentes
huiusmodi supplicationibus inclinati, Quod omnes
et singulę causę criminales quorumcunq; grauiorum
delictorum, et ciuiles quę summam seu ualorem
trecentorum ducatorum auri non excedant in
prima et secunda instantijs in d.a ciuitate Perusin.
et Prouincia Vmbrię Gubernator eiusq; Auditores
ministri, et officiales ac pro tempore existentes
legati Vice legati gubernatores eorumq; Audito=
res ac ministri et officiales audire cognoscere

terminare

26o.
566

terminare, aut in eis se intromittere nullatenus possin
et citati pro tempore coram eis contra tenorem presen
comparere minime teneantur et ob non comparatione
huiusmodi aliquas ecclesiasticas aut temporale
seu pecuniarias penas non incurrant auctoritate
Apostolica tenore presentium perpetuo statuimus
ordinamus ac ipsis Communitati, et hominibus
speciali gratia concedimus et indulgemus sicque et no
aliter per quoscunque Judices et Commissarios etian
sanctę Romanę ecclesię Cardinales sublata eis, e
eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interp
tandi facultate iudicari, et diffiniri debere dece
nimus. Districtius inhibentes legatis Vicelegati
necnon gubernatoribus Auditoribus ministris
officialibus predictis ac alijs quibuscunque Judicibu
et personis quocunque nomine censeantur, et qu
cunque prefulgeant dignitate sub duorum milliu
ducatorum auri de camera Camere Apostolicę ap
plicandorum penis ne contra presentium tenore
aliquid facere vel dicere aut attentare presum
nt ac decernentes ex nunc irritum et inane qu
quid secus super his a quoque quavis auctoritate sc
ter vel ignoranter contigerit attentari. Quo circ
dilectis

dilectis filijs curie causarum Camere Apostolice generali
Auditori ac Vicarijs uenerabilium fratrum Spoletanum
et Camerini episcopum in spiritualibus generalibus per
presentes committimus, et mandamus quatenus
ipsi uel duo aut unus eorum per se uel alium seu
alios presentes litteras et in eis contenta quecunque
ubi, et quando opus fuerit ac quotiens pro parte dic=
torum Communitatis, et hominum fuerint requi=
siti solemniter publicantes, ac eis in premissis effica=
cis defensionis presidio assistentes faciant ipsos
Communitatem, et homines presentibus litteris
pacifice frui, et gaudere non permittentes eosdem
Communitatem, et homines contra premissa quomo=
dolibet indebite molestari Contradictores quoslibet
ac inobedientes, et rebelles quacunque auctoritate
et dignitate prefulgentes per predictas, et quascunque
alias de quibus eis uidebitur penas pecuniarias eorum
arbitrio moderandas, et applicandas appellatione
postposita compescendo, ac legitimis super his haben=
dis seruatis processibus penas huiusmodi etiam
iteratis uicibus aggrauando inuocato etiam ad hoc
si opus fuerit auxilio brachij secularis. Non obsta=
ntibus premissis ac constitutionibus, et ordinatio=
nibus Apostolicis nec non ciuitatis Perusin, et
Prouincie predictarum etiam iuramento confir=
matione

262.
568

matione Apostolica, uel quauis firmitate alia robor
statutis et consuetudinibus privilegijs quoque et in
tis facultatibus, et litteris Apostolicis legatis Vic
legatis gubernatoribus Auditoribus officialibus,
ministri alisq. Judicibus et personis, sub quib
cunq. tenoribus et formis, et cum quibusuis
derogatoriarum derogatorijs alijsq. efficacioribus,
insolitis clausulis irritantibusq. et alijs decret
etiam motu proprio ac alias quomodolibet concess
et etiam iteratis vicibus approbatis, et innouat
ac concedendis approbandis, et innouandis. Quib
omnibus etiamsi pro illorum sufficienti derogati
ne de illis eorumq. totis tenoribus specialis specific
expressa et individua ac de uerbo ad uerbum auten
per clausulas generales idem importantes menti
seu quevis alia expressio aut aliqua exquisita
forma ad hoc servanda sit et in eis caueatur exp
se quod illis nullatenus derogari possit illorum
omnium tenores ac si de uerbo ad uerbum nihil pe
tus omisso et forma in illis tradita ob seruata in
ti forent presentibus pro expressis habentes
illis alias in suo robore permansuris hac uic

duntaxat

duntaxat specialiter et expresse derogamus contrarijs quibuscunq, aut si aliquibus communiter, uel diuisim ab eadem sit sede indultum quod interdici suspendi uel excomunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam et expressam ac de uerbo ad uerbum de indulto huiusmodi mensionem. Volumus autem quod si in ciuitate Comitatu, et districtu predictis aliqua atrociora delicta seu capitalia in quibus pena ultimi supplicij de iure communi imponenda ueniret committerentur pro tempore existens legatus seu Vicelegatus aut gubernator causas huiusmodi delictorum ad se aduocare, et per se uel alium cognoscere possit. Datum Romę apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 16 Maij. 1566. Pont. nostri Anno Primo. C

Cę. Glorierius

264

570

A

Abbreviatura Instrum.ti ——————— 232. 571

. A

Instrum.ti

. 30

. 50.

. 75.

20.

50.

Contiliarij an expensas tenentur ad C. contractus fol. 31. et seqq.
Colonus ad quas teneatur, et an possit expelli fol. 54. et infra
Compromissum faciendum inter coniunctos fol. 131. in seqq.
In Compromisso, quando an servari debeant solemnitates fol. 131. n. 2.
Minores an possint compromittere sine solemnit. statutarijs fol. 142. n. 46. et 47.
Aggnati vigore statuti cogantur compromittere fol. 140. n. 24. ad seqq. et n. 101. et seqq. et fol. 144. n. 69.
Stante stat. de compromittendo, et quid in dubio fol. 139. n. 20. et seqq. usque ad 27. et fol. 143. n. 56.
Sententia de compromittendo habet vim diffinitivae
Ad compromittendum an requiratur mandatum speciale, vel sufficiat generale } fol. 140. litt. B. C. litt. D. et fol. 142. n. 42. et seqq. usque ad 46., et n. 31. et n. 50. et 51. 67. 68.
Quae causae sint compromissibiles, et quae non Leniss. fol. 139. n. 14. fol. 140. n. 17.
An, et quando per lapsum termini statutarij expiret compromissum, et an possit prorogari à partibus, fol. 140. n. 27. litt. C. Z. et n. 38. ad 42., et n. 16., 57. 58.
In quo gradu coniunctionis coacte fiat compromissum fol. 142. n. 40. et 49. n. 54. 55.
Qui possint esse Arbitri, et Arbitratores, et qui non fol. 131. et seq. n. 3. usque ad 13. et n. 15. et 17.
Pendente Compromisso an possint partes redire ad Iudicem, et quando fol. 141. n. 30. usque ad 36.
In re clara an, et quando procedat Compromissum fol. 142. n. 42. ad 47.
Appellatio admittatur à laudo vigore eiusdem statuti fol. 143. n. 52. et 53.
Arbitri an cogi possint ad acceptandum fol. 143. n. 59. 60. et circa fol. 151. n. 101. et seqq. usque ad n. 107.
Nullum an et quando sit compromissum et quando non fol. 144. n. 62. ad 64.
Nullum an et quando sit laudum fol. 150. n. 92. et n. 71.
An dissoluta affinitate habeat locum compromissum fol. 144. n. 65. 66.
An poena apposita in compromisso exigatur fol. 144. n. 70.
Istud statutum an ligat Clericos Leniss. fol. 144. n. 72.
An et quando laudo sit standum, vel non fol. 149. n. 72. ad 74. et fol. 152. n. 113. ad 115.
An et quando executio laudi suspendatur fol. 149. n. 75. usque ad 90. inde ~~usque~~
An compromissum expiret per mortem unius partis fol. 151. n. 100.
An et quando compromissum expiret per absentiam unius ex Arbitris fol. 151. n. 101. 109.
Clausulae positae in statuto declarantur fol. 152. n. 110. ad 112.
Laudum non extenditur de casu ad casum fol. 152. n. 116. ad 118.
Compromissum an requirat laudum quando laudum non decidit aliquid fol. 152. n. 119. 120.
In quo differat laudum à sententia, et an laudum sit individuum, et possit pro parte acceptari, et pro parte non fol. 152. n. 121. ad 124.
Compromissum fieri an petatur post litem contestatam fol. 144. sub n. 27. il 2°. et il 3°.
Contractus facti sine solemnit. stat., et extra territorium, et alia ad materiam fol. 1037. n. 51. et seqq.
Contrahens sine solemnit. an teneatur recepta fol. 192. n. 72. et seqq.
~~Laboratoris~~ Terrarum fol. 54. et seqq.

Donatio stante statuto fulginei quis requirat, ut sit valida fol. 186. cum seqq.

Donatio facta extra territorium an requirat solemnitates et an censeatur dolosa fol. 187. n. 11. et seqq. et n. 38. et seqq.

Donatio an sit valida si fiat a clerico non servato statuto fol. 193. il p.o n. 71. et seqq. et n. 50. et seqq.

Donatio servatis solemnitatibus statuti, in quibusdam casibus non sufficit pro validitate fol. 193. il p.o n. 10. cum seqq.

Donatio an requirat acceptationem fol. 194. il p.o n. 14. et seqq.

Donatio ob sequuturam liberorum fol. 194. il 1. n. 16. et seqq.

Donatio sine solemnit. an firmetur iuram.o fol. 187. n. 16. et 17.

Donatio ob causam fol. 187. n. 11.

Donatione prohibita an sit prohibita venditio cum confessi.e de recepto fol. 187. n. 20.

Donatio cum consensu proximiorum fol. 187. n. 20. il 2. cum seqq. et n. 37. et n. 46. et seqq. et n. 56. et 51. et n. 60. et seqq. et n. 61.

Donatio remuneratoria fol. 189. n. 39.

Donatio cum decreto iudicis fol. 190. n. 41.

Donatio favore Ecclesiae non comprehendit fol. 190. n. 55. et 59.

Donatio ex causa pia fol. 190. n. 57. et 59 et n. 70.

Donatio ex causa dotis, vel augmenti, vel ob causam non subiicitur statuto fol. 186. in margine

Duae sententiae conformes fol. 124. vers. et si contingat

Debitum non petitum infra x. annos 198.

Edificium facere, seu elevare quis possit fol. 62. fol. 57. et segg. et fol. 11. et segg.

Executio legis quibus bonis fieri non possit fol. 24. et segg.

Exemplum Instrumenti — 232

Exemplar Instrumenti — 232.

270 576 F

Feminae de iure communi admittuntur cum masculis fol. 170. litt. E et F.

Filiorum 12. Privilegium fol. 31.

Faber Malleans an possit expelli et per quem fol. 2..

Femina an et quando temporaliter, vel perpetuo dicatur exclusa fol. 16.

Femina an sit exclusa favore etiam Masculorum illius de cuius Hereditate agitur, fol. 166.

Femina an censeatur exclusa etiam favore Masculorum in gradu remotiorum fol. 167.

Femina an censeatur exclusa etiam ab Hereditate dotantis fol. 167.

Femina exclusa per statutum ab Hereditate unius, an exclusa etiam censeatur ab Hereditate alterius fol. 168.

Femina unius generis exclusa, an censeatur quoque exclusa femina alterius generis fol. 168.

Femina exclusa à statuto extantibus certis Masculis, an censeatur exclusa extantibus alijs masculis, sed non illis in statuto expressis fol. 169.

Femina exclusa per fratres an intelligatur de fratribus ipsius feminae, an de fratribus defuncti, et an exclusa dicatur si Pater ipsius feminae supervivit fol. 169.

Femina an censeatur exclusa, si Successio ei non deferatur iure Hereditario, sed vel ex contractu, vel fideicommisso, vel pacto fol. 170.

Femina an censeatur exclusa tam extantibus fratribus utrinque coniunctis quam extantibus solum consanguineis vel uterinis tantum fol. 170.

Femina exclusa à successione decedentis ab intestato, an censeatur quoque exclusa à Successione intestabilis, puta prodigi fatui, et dementis, et similium fol. 170

Femina exclusa, an censeantur exclusi Masculi ex ea fol. 171. A

Femina an censeatur exclusa ab Hereditate Feminarum fol. 171. B. et seqq.

Femina exclusa ab intestato an censeatur exclusa facto testamento fol. ..

D et seqq. et supra fol. 164.

Femina ut dicatur exclusa quid requiratur fol. 163. et fol. 164.

Femina Monialis an excludatur extantibus Masculis / Clericus an excludat feminas a Successione / in Hereditate Monialis, vel Clerici an procedat statutum — fol. 170

Femina non dotata an excludatur dotata vel non habet tamen locum et post fol. 170. litt. C

Femina exclusa ab intestato an censeatur exclusa ex testamento fol. 164. et post fol. 170. litt. E

Fabricare cuius possit fol. 62. et fol. 57. et seqq. et fol. 1..

G1

H

I

Intitulatura Instrum. ——— 232.
Instrumentum 232. ——— 232.
Iudex ordinarius seu Potestas an possit
esse arbiter. f. 11. ——— 138.

L

Lucrum dotis, et de Materia fol. 123. et fol. seqq.

Legata pro male ablatis incertis, legata pia, pro salute animae fol. 69. 24

Laboratores Terrarum fol. 54. et seqq.

Monachus, seu Monialis an, et quando possint testare Equestos dotari, donare, renunciare, contrahere, munera largire, et alios actus activos, et passivos agere, et an, et qto. durante valide profess^{ne}, et alia de materia vide fol. 240. cu fol. segg.

Minores ut valide contrahant que requirantur vide aliquo fol. 116. et segg. Vide fol. 129. n. 35. et segg. et n. 41. et segg.

Mulier sine presentia consanguineorum contrahens fol. 191. à n. 60. cu segg.

Minuta ——— 232.

Matrix. ——— 232.

N

de Notarijs fol. 90.

de Notarijs in terram° fol. 67. in margine

de Nunciatione novi operis fol. 62.

277
583

…a. A

…strui

…30

…50

…75

…10

…50

270 584

P

Privilegium 12. filios habentium fol. 31. et infra

Praescriptio fol. —————— 195. et infra

Praescriptio ex sina solutione fol. 197. n. 19. il 2°.

Praescribuntur fructus triennio fol. 197. n. 17. il 2°, item possessio beneficij n. 17. il 3.

Praescribitur sallarium per lapsum triennij fol. 201. n. 66, et 67, et 68.

Praescriptio non fit de fructibus census fol. 198. n. 27.

Quid in annuis praestationibus d.° fol. 198. n. 27. il 2°.

Praescriptio non fit de debito mercantili fol. 197. n. 13. il p.° et n. 13. il 2.

Praescr.° statut.a non intrat in actione reali fol. 197. n. 18.

Praescr.° statut.a non intrat in actionibus mixtis fol. 197. n. 19.

Praescr.° statut.a non habet locum in actione pro legitima fol. 197. n. 20. ubi neque pro supplem.°

Neque in actione reali pro legato fol. 198. n. 22.

Neque in donatario fol. 198. n. 21.

Neque rei vendicatione ratione dominij fol. 198. n. 23.

Neque in actione in rem scripta fol. 198. n. 24.

Neque contra pupillum fol. 199. n. 33. Neque contra infantem furiosum mentecaptum et alios fol. 201. n. [illegible]

Neque contra minorem fol. 199. n. 33. il 2°.

Neque contra eum qui habet de bonis debitoris tantum quantum est ipsius creditum fol. 197. n. 17. il [illegible] 199. n. 34.

Praescriptio an, et quomodo debeat allegari fol. 200. n. 37. cum nn. seqq.

Praescriptio statut.a quomodo interrumpatur fol. 200. n. 35. 36. et 45. et fol. 201. n. 46. et seqq. usque ad [illegible]

Praescriptionis statut.is requisita fol. 200. n. 44.

Praescriptioni mala fides an noceat fol. 202. n. 56. 58. et 59. et fol. 196. n. 12. il p.° et il 2°. et fol. 197. n. 15. et

Praescriptio ut currat candela fol. 201. il 2°. n. 63. 64. et 65.

Praescr. stat.a non intrat contra clericum, sed bene illius favore fol. 165. n. 2.

Nec contra Ecclesiam fol. 196. n. 2. il 2°.

Nec contra debitum iuratum fol. 196. n. 3. cum seqq.

Praescriptio statutaria an ligat forensem fol. 196. n. 5. il p.° et nu. 5. il 2°.

Praescriptio statut.a in quo loco attendatur an in loco testatoris solut.is an contractus fol. 196. il p.° [illegible]

Praescriptio statutaria non prodest neganti debitum fol. 196. n. 7. et 8.

Praescr.° statut.a non habet locum in credito dotis fol. 196. n. 10. il p.° et il 2°.

Habet locum in fructibus dotis fol. 196. n. 11.

Non habet locum in bonis extra territorium fol. 197. n. 18. il 2°.

Habet locum in actione personali fol. 198. n. 25.

Habet locum in quali contractu fol. 198. n. 26.

Comprehendit fideiussionem passivam fol. 198. n. 28.

Habet locum concurrente l. procula de prob. fol. 198. n. 28. il 2°.

Habet etiam locum in credito canonicatus per censum fol. 199. n. 32.

An admittat restitut.em in integrum fol. 199. n. 30. et 31.

Non intrat contra eum qui suscepit terminum ad solvendum fol. 202. il p.° n. 54. et 55.

Pignus praetorium iudiciale, et conventionale fol. 215. et 216. n. 1. 2. et 3.

Protocollum —————— 232.

P

Quarta dotalis unde Lucrum Dotis

30
50
75
20
50

R

Restitutio male ablat. vide lit. L. legatum omne fol. 17

Rubrica an prevaleat nigro

Religiosi professi an possint testari, et an possint heredes institui fol. 240. n. 1. usque ad 5. et n. 7. et n. 11. et seqq. 240.

Religios. an et quando valide dicantur professi fol. 241. n. 6. usque ad 7.

Religiosus an et quando possit retinere proprietatem, usumfructum seu usum, et an, et quo possit donare seu largire munera fol. 241. à n. 9. et 10. et n. 26. et seqq.

Religiosus translatus de una religione in aliam an, et quo et ad quas hereditates succedat, et an recuperet amissa seu renunciata fol. 241. n. 11. usque ad 14. et n. 17. et seqq.

Religiosus an possit facere renunciationem ante, vel post ingressum, ante, vel post emissionem professionis fol. 241. n. 15. et seqq. et n. 201. usque ad 30. et 33.

Religiosus dispensatus ad succedendum seu redire ad seculum quæ recuperet fol. 243. n. 25.

Religiosus Novitius an possit testare, donare causa mortis et codicillare fol. 243. n. 31. et 32.

Religiosus si non vult emittere professionem omnia recuperat fol. 243. n. 34.

Religiosus Novitius quos contractus possit facere fol. 243. n. 26.

~~Vide Summam Pisanelli.~~ ~~u. R. d.~~

Sac. Cong.e Episcoporum, et Regularium tabrica sub die 16. Martij 1691. Ordinavit quod Clerici in sacris constituti non implicentur in servitijs militibus seculi, et Baronum. Item quod non sint pedissequi Dominarum, quod non ludant aleis in locis, et ludicis publicis sive secularis se conferunt, nec in dictis locis publicis ludant cum secularibus, nec secularibus ludentibus assistant. Item quod non incedant de nocte post 2.am horam noctis, nec cum sonatoribus, seu cantoribus assistentes, seu canunt aut sonent. Item, quod incedant cum Veste Talari in Civitate, ut Parochij foranei = Vide Rebuan. de spol. in fin. fol. mihi 494. et 19 fuit publicata fulginei ~~et adest Copia in Archo Epali~~ die 21. Martij 1691. et adest ~~Copia~~ Originalis in Cancell.a Epali

2610

Lege canonica prohibitum est Decanis Archidiaconis, Prepositis, Cantoribus et alijs obtinentibus dignitates audire leges civiles, vel Phisicam cap. 1. Ne Cler. vel Monach. in 6.o

Lege canonica prohibitum est Rectoribus, Sacerdotibus Ecclesiarum Parochialium habentibus sub se Capellanias seu Ecclesiarum Plebaniarum audire leges civiles, et Phisicam d.o cap. 1. Ne Cleric. Vel Monach. in 6.o

Lege canonica est etiam prohibitum Rectoribus Sacerdotibus Ecclesiarum quæ non sunt Plebaniæ idest, quæ non habent Cappellas ~~sive~~ sub se audire Leges et Phisicam d.o cap. 1. Ne Cleric. vel Monac. in 6.o

Clericis non sacerdotibus Rectoribus Ecclesiarum, quæ non habent sub se Cappellas, idest, quæ non sunt Plebaniæ, non est prohibitum audire leges d.o cap. 1. Ne Cleric. Vel Monach. in 6.o

A d.a Prohibitione Papa potest dispensare, et de facto quotidie dispensat ut dicit gloss. in d.o cap. 1. in figurat. casus Ne Cler. vel Monac. in 6.o

Monachis non est prohibitum dare Operam Juri Civili Hyer. de S. Oliva. cap. 4 § 11. n. 19. Formul. 301. Vide Calderin. tit. de Magistr. cons. 2. ~~fuit~~ et tot.

S

Statuto exclusiuo feminarum videatur fol. 161.

Stat. exclusiuo feminarum ab intestato an habeat locum in testam.° Vide post fol. 170. lict. E.

Solutio tunc facit presumere (?) solutum fol. 197. n. 19. il 2.

Soluta maiori parte debiti totum debitum presumitur solutum fol. 197. n. 20. 21. 22. vide etiam n. 14. il 3.°

Solutionis presumptiones quae sint fol. 197. n. 14. il p.° n. 14. il 2. et n. 14. il 3.°

Statuto exclusiuo Matris an excludat Auum, seu Auiam Maternam existentibus nepotibus fol. 170. lict. E. il 3.° et il 4.°

De statuto exclusiuo Matris fol. 170. lict. E. il 3. et il 4.°

Sententiae duae conformes an admittant appellat.m fol. 127. et segg.

Subhastationes, et eius substantialibus, et solemnitatibus fol. 201. et segg.

seruitus 62. 57. et segg. 61. et segg.

Salarium an praestitibatur fol. 207. n. 66. et segg.

2012
588

T

Testamentus Mulieris maritatae an ^requirit presentia Viri^ ut sit validus fol. 241. § 3 ~~234 in fine~~
et 235.

Testamentus ad pias causas que habeat privilegia fol. 67. et 1[…]

Testamentus metu, vi, blanditijs, seu interrogat. factus fol. 71.

A 6[…] in margine Testatoris in testam.o confessio fol. 67. in margine

In testam.o Notarius fol. 67. in margine

V.

Vicinus quid possit prohibere Vicino fol. ———————— 246.
Varij testam. an sine expressione unius fol. 234. et segq.

580

Entrata

Tabella della Comunità di Foligno 1657.

Sussidio, e quarta della Città	1553. 65.
Sussidio, e quarta del Contado	1566. 90.
Gabella della Città	1565. 49. 2
Archivio	0205.
Foglietta senza pregiud.o del più, ò meno	0660.
Danno dato	0115.
Communità di Gualdo Cattano	0104. 65.
Communità di Rocca franca	0025.
Utensili de Soldati	0035. 24.
Botteghe di fiera senza pregiud.o di più, e meno	00.30.
Fossi à torno la Città	0040.
Quinta del Macinato senza pregiud.o d. S.ta	0000.
Appalto delle Corde dà Liuto	0012.
Stallatico	0014. 60.
Provisionati	0027.
Appalto della Neve	0042. 33. 1/2
Passetto di Canepa	0007.
Parenti diversi	0004. 50.
Pigione della Bottega del Pane	0050.
Appalto del Tabacco	0106.
Entrate incerte	0010.
Pigione de forni	0150.
Molini à grano senza pregiud.o è sop. tutto go. valut.o con il tutto	0720.

Risposta del Molino della Vescia ₵ 0007. 50.
Risposta sopp.a il pan Venale ——— ₵ 0400.
Fruttato delle gabbelle delli tre qui
à libra di carne senza pregiud.o e sop.e ₵ 2440.
Offitij, e Rosari ——— ₵ 0031.
Appalto del fieno à Rossetto, e Casano ₵ 0005. 50.

Uscita Tabella della Città di Foligno 1657.

Sussidio, e quarta	2366.	90.
Porcina	0311.	90.
Cavalli morti	0360.	
Porte d'Ancona	0049.	40.
Tassa di Secretaria	0003.	50.
Archivio	0296.	
Danno dato	0192.	56.
Gallietta	1200.	
Darsena di Civita vecchia	0037.	56.
Galere di N. S.	0232.	20.
Utensili de Soldati Corsi	0100.	46.
Uffitiali delle Militie	0101.	65.
Avvoc.o della Com.tà	0012.	
Avvocato de Poveri	0000.	
Agente di Roma	0030.	
Aggiustatori di Botteghe	0005.	25.
Cirurgo con la Casa	0165.	
Camerlengo	0150.	
Depositario de Pegni	0010.	
Fameglia del Magistrato	0206.	40.
Primo med.o con la Casa	0325	
Secondo Medico	0100.	
Maestro di Scuola	0174.	
Repetitore di Scuola	0030.	
Moderatore dell'Orologio	0012.	

Offitio della Custodia ——— ₤0054.
Proc.re della Com.tà ——— ₤0006.
Proc.re de Poveri ——— ₤0004.
Cottesoà ——— ₤0100.
Gabbella della Contrastanza ——— ₤0001. 50.
Quattro Portinari ——— ₤0036.
Spese straordinarie ——— ₤0300.
Festa di S. Feliciano ——— ₤0100.
Predicatore ——— ₤0040.
Monte 2a erett.o ——— ₤0023.
Monte 3a erett.o ——— ₤0129. 17.
Risposta delli 3 q.ni a lib. di carne ——— ₤3007. 47. 4
frutti di 4466. del Monte della Pietà
à tre per cento ——— ₤0134.
frutti di ₤4000. dalli SS.ri Puralli
à 5 per cento ——— ₤0200.
frutti di scudi 7050. à sei per cento
delli SS.ri Cirocchi ——— ₤0041. 25.
frutti di ₤1000. de SS.ri Poggi à 5 ¾ ₤6. 0057. 50.
frutti di ₤2300. con li SS.ri Roncalli à
6 per cento ——— ₤0139.
frutti di ₤1000. col S.r Carlo Silvestri
à 6 per cento ——— ₤0060.
Tassa di Via Flaminia ——— ₤0012. 42. 3.
Tassa di Ponte Felice ——— ₤0006. 52. 2.
Revisori di conti ——— ₤0020.
Assistenti alla Vendita di Pegni ₤0005.

594 Tabula p.i libri 240.
Tabula 2.i — 250.